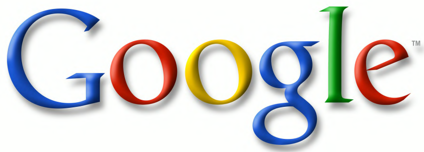
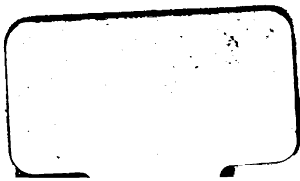

VE
RI
TAS

Haabløse Slægter.

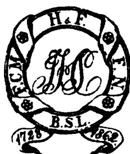

HAABLØSE SLÆGTER.

ROMAN

AF

HERMAN BANG.

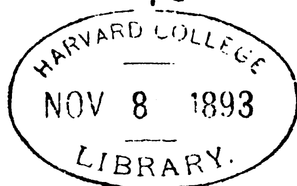

KJØBENHAVN.

FORLAGT AF J. H. SCHUBOTHES BOGHANDEL.

GRÆBES BOGTRYKKERI.

1880.

HARVARD COLLEGE
NOV 8 1893
LIBRARY.

«Romanforfatteren bør vide, at han ikke har Ret til at bagtale sin Tid, men Ret til at male den har han, eller han har slet ingen Ret.» ...

Man vil her kun finde Sandheden om en Mands Karakter og Skæbne, som synes mig et af de fyldigste Udtryk for sin Tids og sit Lands Aand ...»

Octave Feuillet: Monsieur de Camors.

Hvad jeg vil fortælle paa disse Blade, er i Brudstykker et Livs Historie. Og jeg vil fortælle det, netop som det er levet uden at lægge til og uden at tage fra; ogsaa uden at bekymre mig om, hvorvidt, hvad jeg fortæller, bliver skønt eller ej, eller om det vækker enten Graad eller Latter.

Hvad jeg mener, kan siges kort.

William Høgs Liv syntes sig levet til Advarsel, kun derfor har jeg nedskrevet den Ulykkeliges Levnetsløb.

FØRSTE BOG.

"SOM MAN SAAR —"

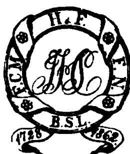

HAABLØSE SLÆGTER.

ROMAN

AF

HERMAN BANG.

KJØBENHAVN.

FORLAGT AF J. H. SCHUBOTHES BOGHANDEL.

GRÆBES BOGTRYKKERI.

1880.

PROLOG.

Det var en gammel Slægt, meget gammel, graa af Ælde i Landet. Stamtavlen fortalte desuden, at den en Gang havde haft Forleninger baade paa Fyen og Sjælland, men det var rigtig nok længe siden, og i de sidste Par Hundredaar var det gaaet tilbage med Storheden. Adelskabet var gaaet i Glemme, og Berømmelsen var hendød med Adelskabet. Familjen levede ubemærket, nogle drev Handel, andre drev Haandværk, der var vel ogsaa studerte Folk imellem, thi Slægten var stor; men intet ragede op, alt var det ganske middelmaadigt og stilfærdigt. De fleste havde vel endogsaa glemt deres store Stammenavn.

Men hen imod Slutningen af det forrige Hundredaar kom en enkelt Gren af Ætten til Kræfter. Den ene Linje lod sit Adelsskjold fornye ved Reskript. Den anden nøjedes med at forynge det ved Daad.

Det var som Jurister, denne Linje udmærkede

sig: dens Medlemmer svang sig op til de højeste Poster, høje Titler og Kors fra alle Lande bleve atter Attributer til Navnet. Det var strenge, viljehaarde Mænd, som forstod at arbejde, og som vidste, hvad de vilde. De skyldte deres Jernflid og deres stærke Hjerner deres Lykke.

Men ved Siden af Dygtigheden, jævnsides med den anstrængte Flid gik i hele Slægten en vis urolig Excentricitet, en Hang til Overdrivelse i alt, som skaffede sig Udslag paa forskellig skiftende Vis. Fornyeren af Slægtens Anseelse var ivrig Pietist, han skrev gudelige Bøger og tugtede sit Legeme med al Slags Poenitentse. Hans Hustru var letsindig og flagrende; hun elskede at give og stjal fra sin Mand for at tilfredsstille sin Lidenskab. Undertiden under den daglige Husandagt lo hun over. til Børnene ligesom et Barn og kastede Papirskugler paa Tjeneren. Hun skrev ogsaa Vers, hvor der var megen Tale om Hyrder og smukke Hyrdinder af noget letfærdige Sæder. Hendes Lidenskaber vare overmaade heftige i alt.

Det var Stamforældrene.

Deres Datter gjorde dem, som det synes, adskillig Sorg. Hvorledes det egentlig har forholdt sig, er ikke godt at sige. Vist er det, at Frøkenen var, hvad man sædvanlig kalder noget let paa Traaden. Saa blev hun nok for-

ført af en adelig Officer og forskudt af Faderen; men Moderen understøttede dem troligt — de blev siden gifte — indtil de forsvandt i Mørket.

Sønnen gik i Faderens Spor og bragte det lige saa vidt. Han havde Faderens Jernflid, hans hurtige Blik og hans Begavelse. Arbejdede desuden med et videre Syn i en yngre Tid. Han gik hæderligt ind i Rækken af de stærke Mænd, som gav Begyndelsen indtil Midten af dette Hundredaar dets ejendommelige Præg. Fra Moderen havde han arvet en stærk Uro, han maatte altid være sysselsat, altid have fuldtop at gjøre. Saa skrev han Vers i sine ledige Timer; de var ikke gode, men skønt en Minister under Kristian VIII havde en Del at bestille, skrev han saa stor en Mængde, at han maatte gemme sine Produktioner i Klædekurve. Han havde ogsaa arvet mer fra Moderen: han var lige saa ødselt givende som hun og lige saa heftig. Desuden var han en forfængelig Mand, der holdt af at ses og nævnes.

Slægtsvaabenet blev broderet paa alle Vognpuder, han lod bringe Orden i sin Stamtavle og vilde hæve sin Familje ved at slutte Forbindelse med den «nye» Adel. Heri støttedes han af sin Hustru. Han havde ægtet hende sent som en ansét Mand, og det var vel et Spørgsmaal, om den smukke Kvinde havde ægtet Manden eller Navnet og dets Fremtid. Ikke

desto mindre blev Ægteskabet lykkeligt: han ødslede paa hendes Hjem en den Gang næsten ukendt Luksus og overdængede hende med Smykker, Silkekjoler og Vers. Det var hans Glæde. Hun modtog alt med den samme Ligevægt og søgte kun at lægge en Dæmper paa Excellencens Uro. Hun levede i Haabet om en glimrende Fremtid for sine Børn og frygtede kun for, at Mandens Excentricitet skulde ødelægge alt. Hun græd et helt Døgn, da Ministeren en Gang i Tanker havde skrevet et Kærlighedsdigt midt i en Indberetning til Statsraadet. Men, da Majestæten fandt Historien saa morsom, at han gjorde sin Versmager til Storkors, formildedes Fruen igen.

Af deres Børn var Ludvig, den ældste Søn, fremfor alle Faderens Yndling. Han havde ogsaa glimrende Evner og meget af den Elegance, som nedarvet Fornemhed skænker. Man kunde sige sig selv, at dette sextenaars Menneske, selv med et ringe Fond af Dygtighed og Handlekraft, vilde bringe det vidt. Der var jo forud arbejdet for ham. Men det viste sig tidlig, at Ludvig hørte til «de store Dygtigheders Sønner» — han var meget svagelig, nervøs, allerede tidlig stærkt melankolsk. Man var ved ham øjensynlig naaet til et nyt Stadium i Slægtens Historie.

Kraften var bleven borte, Hjernerne var

ikke længer saa stærke. Excentriciteten havde taget Overhaand. Ludvig kendte intet til Middelvejen, han overdrev i alt; samtidig var han endnu mer urolig og jagende end Faderen, han han havde intet stort Arbejde at stille op som Bolværk mod sine Luner.

Men Faderen vilde ikke se dette; Sønnens Talenter — han skrev Vers, der var adskilllig smukkere end Excellensens — han havde Talent for Sprog, han sang overordentlig smukt, og ingen kunde køre sine Blodsheste elegantere end han — blændede ham, og han lod ham længe skalte, som han vilde. Hans store Forfængelighed ledede ham desuden til at ødsle mer end sædvanlig paa Ludvig, der jo havde saa rige Midler til at optræde blændende i et vist Liv.

Sønnen rejste meget, deltog hjemme i alt, hvad den fornemme Ørkesløshed foretager sig, gjorde Gjæld, som blev betalt af Excellensen uden Knurren, fuskede lidt med alt og blev tidlig ødelagt paa forskjellig Maade. Han blev stadig mere nervøs og mere lidende — hans Melankoli var foruroligende, og den Munterhed, som undertiden afløste den, var ængstelig forceret. Man begyndte at spørge, hvad Ludvig Høg skulde blive til, og beklagede allerede hans Fader.

En Dag kaldte Excellencen Sønnen ind i sit Arbejdsværelse, og der blev talt meget højt

og længe. Fruen hørte sin Mands Stemme skrige hæst op og derpaa en stærk, langvarig Hulken.

Det var ud paa Efteraaret dette skete.

Hele Vinteren læste saa Ludvig som en gal Mand, han sov tre Timer i Døgnet og holdt sig om Natten vaagen ved at drikke Sherry og sidde med Fødderne i Isvand. Der var noget af Slægtens Arbejdskraft i ham, men han havde ikke dens fysiske Styrke. Den pludselige, overdrevne Flid ødelagde ham yderligere, hans Sundhedstilstand nedbrødes uoprettelig, og hans Evner svækkedes betydeligt.

Imidlertid fik han ved Sommertid juridisk Examen med første Karakter, og Excellencen var tilfreds. Nu kunde han foreløbig rekreere sig; naar han saa kom hjem, kunde der gjøres noget for ham. Ludvig rejste til Paris.

Der var to Sønner foruden Ludvig. Den ene var ret begavet, den anden blev Landmand.

I den Høgske Slægt svækkedes Talentet, Kraften og Jernfliden, Excentriciteten voxede, Lunefuldheden, som var kommen der ind med den versskrivende Stammemoder, Overdrivelsen, som havde ladet Stammefaderen blive en af sin Tids ivrigste Pietister. Hverken Ludvig eller hans Brødre drev det til ret meget. De havde alle levet for tidlig med og vare uden Energi, de levede som Rigmænds Sønner og gik i deres

Ungdom op i en marvløs Dilettantisme, der ofte er Sysselsættelse for slappe Slægter. Familien Høg havde overanstrængt sig, disse Børn vare mærkede af denne Overanstrengelse.

Slapheden i Slægten understøttedes nu tilmed af visse Ejendommeligheder i Tiden.

Ludvigs Ungdom faldt i Slutningen af den æsthetiske Tid herhjemme: Det store Arbejde var gjort, de store Værker skrevne, man hvilede sig, vuggede sig velbehagelig i det hegelske Fantasteri og i den potenserede, poetiske Følsomhed. Politiken begyndte at vaagne . . . man talte om Frihed, om Lighed og om Tyrani, det var denne Talen, man kaldte Politik. Alt var Ideer den Gang, Fædrelandet, Friheden, Forfatning, alt, og netop derfor tumlede man saa let med det altsammen, Ideer holdte over Virkeligheden ere stumpe Vaaben, Børn kunne lege med; Realiteter ere farligere at spøge med.

Saa kom otte og fyrre. Handlingens Aar. Der var i Folket Kræfter bag Ordene, det saas, da man maatte tage sig sammen. Folkets Smigrere tog saa denne Handling for en Begyndelse, Indvielsen af den nye Tid, maaske var den snarere Afslutningen af en gammel, Frugten af den nationale Vækkelse i Hundredaarets Begyndelse og af den Haardførhed, de knappe Tider den Gang havde lært os. Men

derom faar den Historie dømme, som ikke skrives af Sønner, der have lidt under Fædrenes Vildfarelser.

Krigen otte og fyrre var en Daad, der i det mindste for nogen Tid holdt oppe, holdt Folket sammen. Hvem der har skabt dette Folk, der kæmpede ved Isted — lad det staa hen lige saa vel, som hvem der har skabt den Aand, som bredte sig efter 64 . . . Historien vil dømme.

Ludvig gik med som Frivillig. Hans Begejstring blussede voldsomt op, og han drog afsted. Han vilde i tre Dage gjerne have givet sit Liv for Fædrelandet, men Dagene blev til Uger, Ugerne til Maaneder, uden at han lugtede Krudt. Saa kølnedes hans Begejstring, der vel kunde have tilladt ham at dø uden at klage, men som ikke udholdt en kedsommelig Excersits Strabadser. Han blev syg og tog hjem.

Der gik et Par Aar. Ministeren tog sin Afsked og blev Stiftamtmand, Ludvig vilde ikke søge Embede, han var evig paa Baderejser, flakkede Sommer og Vinter hvileløs rundt i Evropa. Faderen ventede. Den næstældste Søn var bleven Borgermester i en lille By paa Sjælland, Landmanden havde faaet Gaard, som man stadig satte til paa.

En Sommer i Begyndelsen af Femtierne besluttede Ludvig at blive herhjemme og bo

hos Borgermesteren i S. Maaske var han træt af at rejse, maaske var det pekuniære Hensyn, som tvang ham til at blive hjemme, thi Faderen vilde, han skulde søge Embede, og understøttede ham derfor ikke saa rigeligt som før.

Ludvig kedede sig i S. Selskabet i den lille Provinsby kunde ikke tilfredsstille ham, og han var uden Beskæftigelse, der helt kunde optage hans Tid. Under disse Omstændigheder benyttede han sine ledige Timer til at forelske sig. Genstanden for Forelskelsen var en ung Dame fra Omegnen, meget livlig, meget smuk og meget ung. De havde truffet hinanden paa Morgenture i Skoven og havde kun talt meget lidt sammen. Stella var atten Aar, uerfaren og forkælet. Den fem og tretiaarige Høg var den eleganteste Mand, hun havde sét, han var akkurat Digter nok til at kunne give sin Kærlighed en straalende Indfatning af formfuldendte, virkelig smukke Vers, og hans Fortid var tilstrækkelig mysteriøs til at lokke med det ukendtes, men anedes Magt.

Da han friede, gav Stella ham sit Ja.

Der blev talt meget om denne Forbindelse, mere end man plejer at tale endogsaa. De fleste betegnede den som en Mesalliance og beklagede Excellensen, der ikke havde nogen «rigtig» Glæde af sine Børn. Enkelte beklagede Stella: han var meget ældre end hun og havde

vistnok ikke mange Kræfter tilbage, hun var ganske ung og frisk. Men hun kom jo ind i en fornem Familie.

Den gamle Læge i S. var meget misfornøjet. «Det er en skidt Historie,» sagde han ved Præstens L'hombrebord om Tirsdagen. «Skidt Historie . . . Folk som Høg burde ikke gifte sig. Den Linje er færdig, Kraften er opbrugt: denne har Dispositioner til Melankoli, de andre er Drønerter, baade Borgermesteren og Landmanden. Ja, det er s'gu ikke Spøg for Stakkelen.» Dr. Hermansen satte sig fastere i Stolen, trykkede paa Brillerne over Næsen. «Og skulde Kandidaten giftes, burde han s'gu have ta'et en Malkepige, saa der var kommet tykt Blod ind i Familjen.» — De andre lo. — «Ja det er s'gu min Mening. — For Stella er det Synd og Skam. Hun maatte ha'e en Kraftkarl. Der er Ansats til Brystsyge i Moderens Familie. Det bli'r et rart Roderi, naar de Svagheder kommer sammen. — — Men forhaabenlig faar den Kavalér da ingen Børn, saa dette bli'r sidste Akt . . . Ellers Gud hjælpe Afkommet!»

Og Dr. Hermansen trykkede Brillerne fastere paa Næsen og saa betænkelig ud.

Excellensen modtog Svigerdatteren uden at blinke, hans Frue var mindre behersket, men Ludvig lod sig ikke sige; om Efteraaret fik han

Embede og i November stod Brylluppet. Det var 52.

I Ægteskaber, som er sluttet efter saa kort et Bekendtskab, er man altid udsat for at tage fejl. Stella havde maaske, da hun blev Fru Høg, heller ikke ret vidst, hvad hun gjorde — maaske var der nok et og andet, hun savnede, nogen Glød, nogen stærk Hengivelse, muligvis ogsaa nogen Styrke. Men hun var meget ung og meget ungdommelig, kendte lidet til Verden og endnu mindre til Kærligheden. I Begyndelsen troede hun vel, alt var, som det burde være, og da hun lidt efter lidt langsomt opdagede, at det ikke var det, var det nærværende allerede blevet hende en Vane.

Ludvig troede, han havde giftet sig med et Barn. Han gav hende alt, hvad han havde at give, men hvad han havde, var kun Rester. Det gik mere og mere op for ham selv og andre, at han var ødelagt, at hans Liv var gnavet i dets Rod; han blev meget melankolsk, og naar han nu var munter, ytrede hans gode Lune sig ved bidende Sarkasmer, der hudflettede andre. Han og Stella vare saa forskellige som Nat fra Dag.

I de første Par Aar de var gift, legede Stella endnu med Dukker, eller hun spillede

Komedie for Høg. Hun græd, naar han gik ud, og var bange i Mørke. Hun havde en livlig Fantasi, holdt af at pynte sig ud med Slør og Blomster og spillede «Operaer» paa Klaveret. Det var et Ruskomsnusk af Melodier, som hun satte Ord til, mens hun spillede.

Undertiden om Aftenen, naar Høg var inde — hele Dagen var han enten ude eller paa sit Værelse — klædte hun sig ud som Nonne og gav lange Scener, hun selv lavede, hvori den grusomme Fader altid havde tvunget den ulykkelige til at gaa i Kloster, og skilt hende fra hendes trofaste Elskede; eller hun tog Brudekjolen paa og dansede Menuet eller legede Kirke. En Aften kom hun ind og sagde, at hun vilde overraske ham, og han maatte ikke gaa ud i Stuen, inden Stuepigen kaldte paa ham.

Da Ludvig kom ind i Stellas Kabinet, var der hængt Lagener paa alle Væggene, og Stella laa hvid i Ansigtet midt paa Gulvet i en stor Møbelkasse, som var behængt med sort Flor og dækket med Lagener. Hun havde sin hvide Kjole paa og Myrthekrands over Sløret. Ludvig blev uhyggelig tilmode, Sveden sprang frem paa hans Pande, og han kom til at ryste stærkt. Saa tog han meget ublidt og heftigt og rev Stella ud af Kassen. Men hun lo elle-

vildt og sagde, at hun var Julie i Gravkammeret.

Helst vilde hun dog læse højt. Hun tiggede Ludvig om at læse med sig, og naar han vilde, kunde de sidde til langt ud paa Natten og læse. Hun havde en dejlig Stemme og læste vidunderlig blødt; undertiden kunde han blive helt bedaaret deraf og fortabe sig i Lovtaler. Hun lo kun. «Ja,» sagde hun, «jeg er ikke født til at være Herredsfoged-Kone!»

Saaledes levede de i Begyndelsen. Men efterhaanden som Stella blev ældre, indsaa hun, langsomt, men sikkert, at deres Ægteskab var en noget ulige Alliance, at han var gammel og hun ung, og at det, han gav, og hun maatte nøjes med at modtage, vel ikke var mer end et apatisk Venskab, krydret med en enkelt feberagtig og kort Forelskelse. Men hun opgav ikke Modet, hun var bestandig munter, flagrende, meget talende. Hun var Midtpunktet i hele Egnens Selskabelighed og uundværlig ved enhver Sammenkomst i tre Miles Omkreds. Hvad Ludvig angik, var han dog ret tilfreds, han blev reven med af sin Hustrus Livlighed, de blev begge feterede i Selskabeligheden, og deres Hus var det smukkeste paa Egnen.

Excellencen besøgte dem hvert Aar og var meget indtagen i sin Svigerdatter.

Denne var nu to og tyve Aar. De havde

allerede været gift i tre Aar, og det syntes, som om den gamle Læge i S. skulde faa Ret i sine Forhaabninger.

Der var i Slutningen af Ægteskabets tredje Aar forefaldet en Episode, som man ikke ganske kan forbigaa. Stella var blevet forelsket; den, hun elskede, var en Ven af hendes eneste Broder og omtrent hendes Jævnaldrende, kraftig, smuk og meget forelsket. Hvad der foregik, ved ingen, men en smuk Dag rejste Herredsfogeden til Udlandet med sin Kone. Man talte paa Egnen en Del om denne hovedkulds Rejse, glemte den saa igen.

Efter sin Hjemkomst tog Stella noget mindre ud end ellers; hendes Helbred var Skyld deri, hun hostede meget, og Lægen frygtede for, at hendes Bryst skulde være angrebet.

Et Aar efter blev hun Moder. Barnet blev kaldet Nina efter Hendes Naade Stiftamtmandinden, som holdt hende over Daaben. Stella var meget lykkelig, hun legede med Barnet som med en Dukke, ammede det selv. Folk sammenlignede hende med den hellige Jomfru — Nina blev saaledes Jesusbarnet. Da Nina blev ældre, pyntede Stella hende som en ægte Bébé, var bestandig hos hende og vaagede næsten skinsyg over, at ingen anden fik Del i hendes Kærlighed.

Høg bekymrede sig ikke meget om Barnet.

Han led efter Rejsen bestandig af Hovedpine og Nervegigt, og han talte med Aander om Natten. Stella skjulte hans Sygelighed med hemmelig Rædsel.

To Aar efter blev hun atter frugtsommelig. Hun var meget besynderlig under dette Svangerskab, hun taalte næppe at se sin Mand, hun vilde Uger igennem ikke modtage nogen og lukkede sig inde i et mørkt Værelse, hvor hun tilbragte Dagen ørkesløst henslængt i en Gyngestol; saa til andre Tider for hun fra Selskab til Selskab, fra Bal til Bal i Egnen, hun arrangerede en dramatisk Aftenunderholdning i sit Svangerskabs femte Maaned, og hun spiste bestandig hidsende Ting; Lægen maatte i den syvende Maaned forbyde hende at danse.

Barnets Fødsel varede et Døgn; Lægen mente, Stella havde snøret sig for stærkt under Svangerskabet.

Da Drengen endelig var født, troede Jordemoderen, han var blind, han vejede kun fem Pund og kom straks i Urtebad; man svøbte ham i Bomuld. Den tredje Dag troede man, Drengen var død, Huslægen dyppede ham i Isvand, og han kom til Live igen.

Stella laa længe syg.

Lige fra den første Dag havde hun omfattet Drengen med en næsten feberagtig Ømhed

og han fik i Daaben hendes Yndlingsnavn William.

Tiden gik, og tre Aar efter nedkom Stella atter, denne Gang med en Datter.

Samme Aar om Efteraaret døde Excellencen som Ridder af Elefanten. Han døde stærk, som han havde levet . . . Vaagekonen sad ved Sengen og holdt hans Puls, Excellencen saa paa Uret over Sengen, spurgte saa: «Den bli'r svagere?» — «Ja, Deres Excellence.» Atter Taushed. Foran Sengen Vaagekonen, knælende, ubevægelig, Excellencen rolig, skinnende bleg, med lukkede Øjne. Saa det samme Spørgsmaal og det samme Svar.

«Ja, Deres Excellence.» Ordene faldt som en Spade Jord paa et Kistelaag. Igen ganske tyst.

«Svagere?»

«Ja, Deres Excellence» — — —

Inde i den anden Stue stod Ludvig, Stella og Borgermesteren. Ludvig støttede sig mod en Marmorkonsol og hulkede. Borgermesteren legede tankeløst med en Papirskniv, Stella stod lige ved Døren, hun havde løftet Fløjelsportièren og bøjet sig frem for at lytte. Man hørte intet uden Taffelurets nervøse, spinkle Dikken.

Excellencens Spørgsmaal lød som en utydelig Mumlen; de kunde intet skjelne, men hver

Gang de hørte Stemmen, bøjede de dem frem med tilbageholdt Aandedræt.

Undertiden hørte man Samtale fra Hendes Naades Værelse. Fruen laa tilsengs, hun var begyndt at gaa i Barndom. Hun raabte nu og da paa Pigen, hæst, skrattende. Ludvig fór sammen, naar han hørte det.

Stella gik hen og stansede Uret. Inde i Sygeværelset lød Aandedragene tungere, tungere. De var til Mode som skulde Tausheden kvæle dem; mens de ventede.

Excellencen rørte sig i Sengen.

«Rejs mig op», sagde han meget højt. Det lød næsten som et Raab.

De løb alle ind. Stella og Vaagekonen stablede Puder op bag den døendes Ryg. Ludvig og Broderen stod ved Fodenden. Det var, som de mærkede Døden gaa forbi sig.

Den døende rejste sig helt op i Sengen, stemmede Fødderne mod Fodenden, saa stift frem med de brustne Øjne.

«Nu kommer det,» sagde han. Det hvide Hoved sank tungt ned paa hans Bryst — de fór alle sammen og gik et Skridt frem.

Saa afbrødes Stilheden af en pludselig fremvældende Hulken. Excellencen var død. — —

Man havde aldrig sét et saadant Følge i Stiftsbyen. Man var strømmet sammen for at

følge fra hele Stiftet, Kongen lod sig repræsentere ved sin første Adjudant.

I sin lange Tale ytrede Biskoppen, at man med denne Mand begravede en svunden Tid, og at det var smukt at se saa mange vise Respekt for det, hvis Tid var omme, men som man dog burde hædre, fordi det var Fædrenes Gerning. Den nye Tid havde større Krav og haabede at bære i sit Skød en større og rigere Lykke, men man burde bestandig sænke sine Faner for hver den, der, som denne Mand, indenfor sit Syn — var det end snævert — havde gjort sin Pligt og ydet sit bedste.

Hans Højærværdighed var national-liberal...

Saaledes blev Excellencen Høg begravet. —

Nogle Maaneder efter blev Ludvig Høg forflyttet, han skulde være Byfoged i H.

Stella var fortvivlet derover. Den sidste Aften før de skulde rejse, gik hun med Nina og William op paa en Bakke ved Byen. Det var i Maj: hele Egnen laa smilende i Foraarets første Friskhed udstrakt for deres Blik. Helt ude blinkede Havet. Stella viste en sidste Gang Børnene alt, pegede paa hvert Kirketaarn, paa hver Mølle, paa hver Sti. Nina græd, William stod med Fingrene i Munden og saa op paa Moderen med store forbausede Øjne. Hun blev ved at pege — hun viste dem hver Plet: det var, som om hun læste i en kær Bog, som

hun stod her for sidste Gang og saa ud over den kendte Egn fra denne skraanende Bakke.

Saa kastede hun sig ned paa Græsset og græd. William saa forundret paa Moderen, derpaa gik han hen og tog Hænderne bort fra hendes Ansigt — —

«Kys Willy,» sagde han.

Stella tog Drengen i sine Arme og gik med Nina ved Haanden ilsomt ned ad Højen.

I.

Næste Aar blev Stella fjerde Gang frugtsommelig og fødte en Søn. De kaldte ham i Daaben Aage.

Høgs havde levet meget stille i H. Det tog Tid, inden man kom i Orden, Nina fik Mæslinger, og saa kom Stellas Svangerskab. Følgen af alt dette var, at de næsten var fremmede i H, de havde næppe gjort Visiter i Byen, og endnu mindre havde de knyttet Omgang med nogen. Saaledes gik Tiden til langt hen i det andet Aar af Opholdet i deres nye Hjem. — Vi har paa dette Tidspunkt naaet Efteraaret 63.

Det var i Aften første Gang, de saa nogen hos sig: Sognepræsten, Rektor ved Skolen og Stiftsfysikus Berg, Herrerne skulde egenlig have spillet Kort i Høgs Værelse, men de var blevet i Dagligstuen hos Damerne. Man drøftede Kongens Sygdom. Man havde i H., som overalt i Landet, egenlig kun lagt ringe Vægt paa Kongens Ildebefindende og haabede, det snart

maatte være overvundet. Men nu havde Høg i Aften faaet Meddelelser fra København, hvori Brevskriveren halvt som Anelse frygtede det værste.

Det var under Følelsen af dette truende, man var blevet sammen i Dagligstuen, lige som naar man under et Uvejr alle klumper sig sammen i det samme Værelse.

Man talte ogsaa om Grevinden. Høg blev heftig og sagde, man burde søge at glemme hende nu, Rektor kaldte hende med et Udtryk fra en Festtale i Klubben for Danmarks ophøjede Aspasia. Fysikus lo og spurgte drillende, hvem der saa var Perikles.

Sognepræsten, en mager Mand af et elegant Ydre, drejede behændigt Samtalen bort fra Grevinden og berørte atter Spørgsmaalet om Hertugdømmerne.

Man talte i Munden paa hinanden. De mente alle, at skulde Kongen dø nu, stod meget paa Spil.

«Gud forbyde det,» sagde Præsten.

Stella havde ophørt at konversere Damerne, hun sad lænet frem paa Stolen og lyttede ivrig til Herrernes Samtale.

«Maaske trænger vi til en Krig,» sagde hun.

Lægen smilede. «Fruen gaar vel med i Ambulancen?» bemærkede han.

Saa drøftede man Chancerne for en Krig,

Rektor talte med Begejstring om Aanden i otte og fyrre. Præsten mente, Tiderne havde forandret sig siden da, sligt gjentog sig ikke, sagde han.

Efterhaanden fik Samtalen et mere almindeligt politisk Præg, man behandlede Konferencen i London, Rektor paaregnede sikkert Hjælp fra Frankrigs mægtige Cæsar.

Damerne blandede sig i Konversationen, og den gik over til andre Emner. Lægens Frue havde set Kejserinde Eugenie i Paris, hendes Krinoline havde fyldt hele Vognen. Høg fortalte Hofhistorier fra Tuilerierne.

«Det er dog værre i Spanien,» slap det ud af Lægens Frue.

Man lo og kom ind paa Fabler om Dronning Isabella; Rektorinden mente, at Dronningen havde for mange Skriftefædre, og Lægen sagde, at Skriftefædre — det vil sige, dem med Coelibat — i det hele var en farlig Institution. Det var et Stikleri til den elegante Præst, om hvem man paastod, at han overfor Menighedens Dameverden og ikke mindst overfor Stella havde visse katolske Tendenser.

Pastoren smilede og gik ind paa Spøgen: Man kunde ikke forlange for meget, vi var alle Mennesker . . .

Under denne Stemning rejste man sig for

at gaa tilbords. Nina og William havde faaet Lov at være med.

Stella bad om Rektors Arm, Høg førte Rektorinden. Bordet var ødselt dækket, Stella havde trods Aarstiden fyldt den store Opsats med stærkt duftende Blomster, der var en Overflod af slebne Glas og Karafler, af Syltetøjsassietter og Dessert-Skaale... Efter Excellencens Død havde Ludvig faaet Størstedelen af Familiens kostbare Service, og Stella, der nok ønskede at kokettere med Husets prægtige Apparat, havde iaften benyttet saa meget deraf, som muligt var.

Buffeten var opfyldt af store Planter, Palmer og Bregner og alle Lysene i Kronen var tændt.

Provinsdamerne var blændede, de sad og skottede hen til hinanden og saa prøvende paa hvert Stykke paa Bordet; efter fem Minutters Forløb havde Rektorinden vejet hver Ske og værdsat hvert Fad. Præstens Frue blinkede misbilligende til sin Mand, men Pastoren, der elskede Luxus, strakte sig velbehageligt paa Stolen og nød Retterne forud.

Han lagde Mærke til en Vase med et pragtfuldt Navnechiffer i Guld. Om den var fra Sèvres?

«Excellencen havde modtaget den af Louis Philippe — han havde været i Frankrig i

en diplomatisk Mission — den var fra Sèvres» . . .

Pastoren havde nok tænkt det. Han havde selv besøgt Fabrikkerne ved Sèvres.

Rektorinden begyndte at trække sine Handsker af, men saa pludselig, at Stella beholdt sine paa, blev saa rød i Hovedet og gav sig til at knappe dem igjen.

Tjeneren i lyseblaat Liberi bød Fisken omkring.

Det var meget vanskeligt at faa Fisk paa denne Aarstid — hvor Fru Berg kjøbte? — Fru Berg lo og erklærede, hun vidste det ikke, Pigen besørgede det. — Fisk var meget dyr i en Husholdning, naar Manden ikke spiste Plukfisk. — Og Rektor spiste det ikke? Aldrig. — Om Stella havde sét noget værre end «Dronning Marguerites Noveller?» — Nej aldrig? Berg paastod, at Kongen spiste med Fingrene . . . Dronningen havde spist Pandekage med Kniv.»

Den blaa havde skænket Hochheimer i Glassene. William græd, fordi han ikke havde faaet Snitter.

Rektorinden satte sine Pincenez paa Næsen: Hun havde aldrig sét saa mørkt et Barn. En komplet Zigeuner.

Fysikus drak privat med Pastoren.

Stella bøjede sig frem forbi Rektor og spurgte Pastorinden, om Børnene stadig brugte

Tran? — Fru Berg afskyede Børn, naar man havde sex —

Der blev et almindeligt Skrig. Rektor tog paa at docere, Præsten demonstrerede ivrigt mod sin Dame og lagde i sin Iver Haanden paa hendes Arm. Den unge Frue havde fyldige Arme og brugte Halværmer . . . Berg talte om Malthus. Stella greb Navnet og spurgte ned over Bordet, hvem Malthus var, Præsten smilede forlegen, Fru Berg lo og kastede sig tilbage i Stolen, raabte over til sin Mand.

Det var en af Menneskehedens Velgjørere, sagde han.

Om Høg vidste, hvor stort Asyllegatet var. Præsten havde hørt 5000 Rigsdaler. Det var en stor Velgjerning mod Byen.

Det var dumt at paastaa, at mørke Børn skulde være mere lidenskabelige end blonde. Rektorinden havde sét mange blonde Børn, som var meget lidenskabelige . . .

Nej, Høg vidste det ikke . . .

De talte i Munden paa hverandre. «Den blaa» gik omkring og skænkede, det var en gammel Rødvin fra Excellencens Tid. Pastoren erklærede ikke længe at have smagt en saadan Vin . . . Han sad og saa glad paa, hvorledes den oliede paa Glasset.

Stemningen blev meget livlig. William kom hen paa Stellas Skød, Nina sad hos Lægen.

Det var ingen Sag, naar man kunde faa saa kønne Børn, Fru Berg erklærede sine Unger for ækle, Rektor troede, hun havde altfor megen Selvkritik — den ældste var virkelig meget flink i Latin . . .

Ja i Latin . . .

Høg drak i denne Sammenhæng et Glas for Damerne, som Samfundets Mødre. Stella tog sine Handsker af. Rektorinden faldt i Forbauselse over en Opsats . . . Den var en Gave fra Kongen . . . forresten knyttede der sig en pikant Historie til den Opsats . . .

Stella begyndte at fortælle. Høg afbrød hende og rettede . . . Historien var pikant. Man kom atter ind paa Historier om Grevinden. Kongen havde foræret hende en Natstol fyldt med Appelsiner og hver Appelsin indsvøbt i en Femdalerseddel . . . Det var uhyre morsomt og jovialt af Kongen, Lægen mente, at det havde den gamle Aspasia vel næppe faaet af sin Perikles.

De lo voldsomt, selv Pastorinden blev reven med af Lystigheden. Fru Berg brækkede Stoleryggen ved at kaste sig haardt tilbage, Præsten greb om hende.

Den blaa kom ind med en Bakke og gik hen til Høg. «Det var et Telegram».

«Et Telegram.» Høg sprang op, greb Telegrammet. I samme Nu havde alle set det.

Der blev ganske stille. Stella satte William haardt ned paa Gulvet.

Høg var meget bleg. Han krammede lidt om Papiret.

«Kongen er død,» sagde han, dumpt, grødet.

Stolene blev skubbede tilbage, de rejste sig alle. Saa blev der atter ganske stille. Man kunde have hørt en Knappenaal falde til Jorden i Stuen. De saa alle ned for sig — Præsten havde foldet Hænderne.

William stod ved Siden af Moderen. Han saa fra den ene til den anden. Saa gav han sig pludselig til at græde.

Lidt efter var Stella og Høg alene tilbage i Spisestuen. Gæsterne havde sneget sig lydløst bort, én efter én. «Der vil komme strenge Tider», sagde Høg. Stella gav sig til at slukke Lysene paa Buffeten . . .

Krigen kom. Der laa mange danske Tropper i H., men man frygtede hver Dag at maatte gaa længer mod Nord og opgive Byen. Fjenden var rykket frem norden for Kolding — Vejen laa aaben.

Kronprindsen var kommen til Byen om Eftermiddagen for at sé til de Saarede paa Byens Lasareter. Høg var ude med hans kongelige Højhed.

Det var ud paa Aftenen. En kold, gjen-

nemblødende Efteraarsregn, pidsket af en hvinende Storm.

Hjemme hos Høgs var det mindste Barn sygt. Lungebetændelse, Berg gav kun ringe Haab.

Der var sat Skærm over Lampen. Stella sad ved Vuggen helt i Mørke henne i Krogen ved Kakkelovnen. Hun vuggede med Foden, helt mekanisk; naar Barnet klynkede, gav hun sig til at nynne sagte. Undertiden skræmmedes hun op af sin Adspredthed, lagde sig ned over Vuggen og lyttede til det gispende Aandedrag. Tog sig saa om Hovedet og sukkede.

Regnen slog haardt mod Ruderne, greb i det raslende Thermometer ... Folk talte højt nede paa Gaden.

Hun satte sig atter op. Barnet laa med store angstfulde, spørgende Øjne, der fulgte hende overalt. Hun næsten pintes under dette taust, hjælpeløst bedende Blik. Hun saa til Siden, vilde knibe ud fra Blikket, men følte det hjælpeløst imod sig, kunde ikke slippe fra det. Og Øjnene var store, glasagtige, glandsfulde.

«Vug Aage, Nina», sagde hun.

Nina havde siddet og strikket ved Lampen. «Hvor er William,» spurgte Moderen.

Han sad sammenkrøben paa en Skammel og sov gjemt bag Gardinet. Billedbogen var falden ned paa hans Knæ.

Aage drejede Hovedet ganske lidt paa Puden

og fulgte Stella med Øjnene, mens hun gik hen over Gulvet til Vinduet, hun ruskede lidt i William. «Nu skal Ane bringe dig i Seng,» sagde hun.

Hun stillede sig med Ryggen mod Stuen og saa ud.

Folk løb uroligt frem og tilbage paa Gaden. Man raabte til hinanden i Forbifarten, løb videre, dukkende med Hovederne for Regnen. Stormen havde revet Barberskiltet løs paa Huset ligeoverfor, saa Messingbækkenet klaprede mod Muren . . . Det tog paa med ujævne Rusk i Regnen . . .

Stella gik tilbage til Vuggen. Aage saa paa hende og smilede ganske svagt, hans Bryst gik heftigt op og ned, de smaa Hænder pillede krampagtig ved Vuggekanten. Han begyndte at blive blaa i Ansigtet.

William gik hen til Vuggen og saa nysgerrig paa Broderen.

«Lille Bro'r er syg,» sagde han og stod og pillede ved det grønne Omhæng. Stella havde ingen Ro, hun gik op og ned ad Gulvet, standsede i Krogen, gik atter frem og tilbage. Hun syntes, Stormen blev heftigere og heftigere for hvert Minut. Hun stod atter ved Vinduet. Høg maatte jo dog ogsaa snart komme» . . . Hun skræmmedes af et enkelt Hornsignal nederst i Gaden.

«Naar kommer Fa'er,» spurgte Nina.

Stella saa ud. Der løb mange Mennesker

paa Stenbroen frem og tilbage, hun hørte dem raabe omme paa Torvet, høje Raab, ligesom Kommandoraab. Hun saa et Par Officerer tale meget ivrigt nede under Lygten lige overfor. De havde lange dyngvaade Regnkapper paa.

Aage græd i Vuggen. Hun gik tilbage for at vugge ham. Stormen tog stærkere fat, det pidskede ned . . . der lød mange Trin paa Gaden, stadig flere. Vinden sukkede i Kakkelovnen, Barnet klynkede ganske sagte.

«Hvor de løber,» sagde Nina. Hun var krøben op paa en Stol ved Vinduet.

William stod og trak hende i Kjolen.

Man hørte Hovslag i Gaden, hurtige Raab, Hornsignaler . . . Stella for op fra Vuggen . . .

«Mo'r dog,» raabte William angst og rendte henimod hende. Nina løb bort fra Vinduet. Lige med Et gav begge Børnene sig til at græde . . .

Hornene lød nu fra alle Kanter — ilsomme Hovslag, Løb . . . de raabte højt paa Gaden. Stella rev Vinduet op igjen. Stormen slog det bragende ind mod Muren, Regnen pidskede hende i Ansigtet og rev hendes Forhaar op. —

Der var Folk i alle Porte, Soldaterne løb ud og ind. Et Kompagni gik i sluttet Trop ilsomt ned gjennem Gaden. Trinene lød slup-rende paa den oversvømmede Stenbro . . . Hun hørte et Par Koner græde nede i Gadedøren.

«Kommer De? raabte hun til dem. Og endnu en Gang højere: Kommer De?

Stormen rev hendes Ord bort, ingen hørte hende, hun holdt paa det klaprende Vindue — Hornsignalerne lød ængstelig kaldende som korte Nødraab, ilsomt fra alle Sider.

«Kommer De,» raabte hun igjen og stærkere, bøjet langt ud af Vinduet. Ingen svarede. En Adjudant red forbi i Galop — hun raabte igjen, han svarede og virrede med Hovedet, Stormen udviskede hans Ord.

Nina sad ved Vuggen.

«Mor, Aage blir sort i Ansigtet,» sagde hun.

Moderen løb tilbage. Barnet laa rallende med stive Øjne, hun rev Nina væk og kastede sig med et Skrig fortvivlet ned over Vuggen — tog Barnet op, lagde det atter ned . . .

«Han døer, han døer,» raabte hun. Hun fløj op, greb en Flaske og hældte nogle Draaber i en Ske. «Han dør,» gjentog hun sagtere, blev ved mekanisk at gentage: «Han er død, han er død» — —

Vinduet klaprede voldsomt imod Muren. Vinden tog fat i Gardinet og løsnede det saa det fløj som en Fane langt ind i Stuen; Flammen i Lampen slog op og osede . . . William og Nina sad henne i en Krog bag Bogskabet og græd sagte; Drengen havde lagt sit Hoved ned i Søsterens Skød . . .

Stella laa udstrakt over Vuggen. Nede paa Gaden lød der urolig Trampen af mange Støvler, forvirrede Raab, hun saa med Angst paa Barnet.

Saa blev Døren reven op.

Høg havde en lang Regnkappe paa, Vandet dryppede ned ad ham og flød i store Strømme hen ad Gulvtæppet. «De er her,» sagde han hurtigt, «Prindsen flygter.»

Børnene gav sig til at skrige højere. Høg strøg Vandet af sin Kappe . . .

Han havde ondt for at tale.

«Gaar du igjen,» spurgte Stella angst.

«Ja, Prindsen rejser om lidt.»

Hun stod nogle Øjeblikke. Derpaa sagde hun sagte:

«Barnet døer.»

Høg gik hen til Vuggen, hvor Aage laa og krammede med sine smaa Hænder om Lagenet. Saa bøjede han Hovedet og gik . . .

Stella saa ham løbe ned ad Gaden til Klubben. En lang Række Soldater drejede om paa Torvet. De mere løb end gik, Hovederne dukkede ned bag de opslagne Kraver; Regnen blev stadig tættere, man hørte Vandet slaa op om de trampende Ben . . . De lange Rækker saa ud som et mørkt Legeme.

Mænd og Koner rendte forvirret frem og tilbage paa Fortoget. Hornene kaldte uafladelig.

Saa lød der Hovslag fra Torvet. Kavalkaden sprængte forbi, Slængkapperne flagrede i Stormen, Hestene stønnede — Stella gjenkendte Prindsen. — Hun saa hans Træk tydelig i Skæret fra Lygten — han var hvid som et Lagen.

Stella rystede, saa Tænderne klaprede i Munden. Regnen havde vædet hendes Haar og Ansigt. Hun vendte sig, William stod og sled i hendes Kjole.

«Hvad vil du?» spurgte hun.

«Hvorfor blæser de,» spurgte han.

«Fordi de danske flygter,» sagde hun og saa igen ud. William hvinede.

«Nu sover Aage,» sagde Nina.

«Hvad siger du?» —

«Aage sover.»

«Sover?» det lød som et Skrig, hun saa hen til Vuggen . . . hun syntes ikke, hun kunde flytte en Fod . . .

Vinduet brasede voldsomt mod Muren, den ene Rude gik itu, og Skaarene faldt raslende ned paa Stentrappen. Den ilsomme, ensformige Trampen af Troppernes Marsch gjennem Gaden tabte sig mere og mere . . . man hørte kun nu og da et enkelt skingrende Horn.

Stella laa plat ned paa Gulvet ved Aages Vugge og hulkede med Ansigtet ned i Gulvtæppet.

William græd hele Natten.

II.

De fleste var enige om, at William var en underlig Dreng.

Han var meget mørk, baade af Hud og Haar og havde mærkelig store Øjne med et vagt, tungsindigt, lidt flakkende Blik. Hans Hoved syntes for stort til Kroppen; som han holdt daarligt, saa at han saa endnu mere rundrygget ud. Han havde faaet et Par meget tynde Ben at gaa paa og lange Arme, underlige halvt kantede, halvt theatralske Bevægelser.

Hans Gang var uens og besynderlig. Han kunde smaasnakkende med sig selv slentre langsomt hen langs Husene — Stella paastod, han sled Huller paa sine Albuer ved saaledes altid at gnide sig op ad Væggen — med dukkende Hoved og krummet Ryg, Armene sladskende. Saa pludselig snublede han over sine egne Ben, som han altid satte indad, og gav sig til at løbe. Hvor han saa ud, naar han løb! Man kom til at tænke paa de smaa, vanskabte Trolde

med uforholdsmæssig store Hoveder, som ligger sammentrykte i Æsker og springer op, naar Æsken aabnes. Saa stod han igjen stille, slentrede igjen, gav sig atter til at løbe.

Naar han talte, gestikulerede han meget. Han brugte mange sjældne Ord, og hvad han sagde, var ofte stillet op ligesom Replikkerne i en Komedie.

Saaledes saa William ud, og saaledes talte han . . .

Nina og William stod tidligt op, længe før de andre. Saa kom de om Vintermorgenen ud i det kolde Køkken, hvor Kokkepigen smurte Skolemaden ved det dryppende Tællelys. Hun havde altid Nattrøje paa, og skar Brødet ved at holde det ind mod sit Bryst. Undertiden blev William ækel ved Maden — Pigens Nattrøje var ofte helt graagul i Kuløren — og kastede Smørrebrødet paa Vejen til Skolen. Mens Børnene drak The, stod Pigen og redte sit Haar over Køkkenbordet, hun holdt altid den ene Fletning i Munden, mens hun redte den anden.

Naar Børnene var gaaet, gik hun i Seng igjen. Flødemanden vækkede hende saa, naar han kom Klokken ni; halv ti fik Stella The i Sovekamret.

Det hændte nu og da, at Høg, plaget af sin evindelige Søvnløshed, stod meget tidlig op.

«Hys», sagde Pigen saa, naar Børnene tænderklaprende aabnede Døren til Køkkenet. «Borgermesteren er oppe».

De Dage vovede Nina og William slet ikke at tale. Nina stod og læste hvidskende i sin Katekismus henne ved det osende Lys, William satte sig ved Vandspanden. Men han kunde aldrig sidde stille, saa rokkede han urolig paa Bænken, saa Vandøsen faldt pladskende ned i Spanden.

«Hys, William,» sagde Nina, «Du ved jo, Fa'r er oppe.»

Og naar han sagte vilde liste hen over Gulvet, faldt han over Kulkassen ved Skorstenen. Af Forskrækkelse gav han sig til at patte paa alle sine fem Fingre.

«Saa skulde da al Landsens . . . dit Klodsfæ,» skændte Pigen.

Naar Børnene gik ind gjennem Spisestuen, saa de Faderen sidde ved Bordet med et Haandklæde om Hovedet. De sagde «God Morgen» ganske sagte, han nikkede blot uden at vende sig eller tale. Nina aabnede Døren og listede ud, William bag efter — men Drengen kunde i sin Befippelse sjælden faa Døren lukket. Saa stod han længe og raslede med Laasen indtil Faderen rejste sig med et utaalmodigt «Naa» og smækkede den haardt i.

Børnene kom hurtigt ned ad Trappen. En

saadan Morgen var de glade, naar de frelste naaede ned paa Gaden.

Ellers var William næsten altid bittert stemt om Morgenen. Han ansaa sig regelmæssig hver Dag paa sin Vej til Skolen for en bitterlig forurettet, for en Martyr. Han gik saa og talte højt med sig selv og lagde Hævnplaner mod dem, der jog ham ud i Mulm og Mørke, og selv sov: hans Hævnplaner blev til Fantasier, lange Mordromaner mod Rektor og Skole og det hele. Engang imellem kunde han ogsaa løfte Armen og knytte Hænderne mod Borgergadens mørke Vinduer, bag hvis Gardiner de lykkelige sov, som ikke skulde have Mathematik i første Time. Midt i sine Fantasterier stødte han paa en Gadelygte eller faldt ned i en Kælderhals. Han kunde aldrig gaa uden at komme galt afsted.

Drengene sad i Vestibulen og halv sov paa lange Bænke langs med Væggene. Inspektøren gik søvndrukken omkring og knipsede dem ubarmhjertigt i Hovedet med sin knyttede Haand. Saa afbrød et Hvin den søvndyssende Mumlen af al den hvidskende Læsning i Kofod, Balslev og Luthers lille. Hver Gang en Lærer kom op ad Trappen, rejste alle Drengene sig paa Rad. En enkelt, der var falden i Søvn, fik af Sidemanden et vækkende Puf og for op, mens han tabte Bogen af Haanden. Inspektøren lod ham

springe over Stokken, til han vaagnede. I det hele taget var Hr. Inspektor vanskelig om Morgenen. Han gik og gned sine Øjne og søgte at faa Lemmerne strakt ved noget, han kaldte nødvendige Irettesættelser til de Lømmeler i 5 Real, men som for upartiske Øjne betænkelig saa ud som en Brydekamp, hvori man kæmpede med ofte skiftende Held.

Forresten rensede han sine Negle og lod Pedellen, der listede lydløs omkring i et Par aflagte Gymnastiksko, børste sin Frakke, der i Forvejen var saa velbørstet, som en skinnende Frakke kan være det.

Drengene var glade, naar Timerne begyndte.

Og dog var disse Timer ikke just interessante. Skolen i H. havde gamle Lærere, som holdt sig til Lærebøgerne og til de fastsatte Pensa. Historien var Aarstal, Geografien Tal og Navn. Sprogene var Verber at bøje, Syntax og Bojesens Antikviteter, som var Historiens Aarstal og Tørhed gylpet op igjen.

Lærerne sad krumryggede paa Katedret med Bøgerne opslaaet men med lukkede Øjne. Der var god Respekt i Skolen, og de kunde rolig gjøre det. Den, der var oppe, stod med Oversættelsen paa et Blad inden i Bogen, og de andre sov. De sad med Bagdelen skudt langt frem og Hovedet ned paa Armene og sov eller

vippede frem og tilbage paa Bænken, mens de i Smug læste paa det næste.

Naar den, der var oppe, var færdig, rejste han sig paa Tæerne for at se efter Karakteren, viste sin Sidemand, hvor han var sluppen, og satte sig ligesom de andre. Saaledes gik Timerne.

I de smaa Frikvarterer blev man i Klasserne. Som oftest læste man højt i Munden paa hverandre, eller man sloges med Papirskugler eller med Blæk, som man klattede rundt med i hele Klassen. Naar Læreren kom ind, gik Timerne igjen som før.

At kunne sin Lektie var det store Maal. Klassen lærte Sprogene ved at plapre udenad efter trykte Oversættelser, Historien efter historiske Tabeller, Geografien læste man paa Kortet. Lærerne satte Pris paa Bogens Ord og hadede Fantasier.

Den flittige fik ug'er, Flidsbelønninger og Lovtaler ved den maanedlige Omflytning, den dovne havde en daarlig Karakterbog, blev flyttet ned og kom som yderste Straf «til Rektor». Det var noget forfærdeligt at komme til Rektor. Man ventede Maanedens sidste Dage med Frygt og Bæven paa, hvem Loddet skulde træffe; den, hvis Maanedskarakterbog blev holdt tilbage, vidste, hvor den skulde hentes.

Rektors Værelse var et stort Rum med Reoler langs alle Vægge. Der stod en gammel

Sokrates paa Kakkelovnen. Henne i et Hjørne paa et lille Bord laa et rødtindbundet Monstrum: et græsk Lexikon, Lærerne havde foræret deres Foresatte til hans Sølvbryllup. Ved Artium laa Bogen ved Siden af sin Ejermand paa Examensbordet. Pedellen betragtede den, som en Helligdom og svøbte den ind i grønt Klæde, hver Gang han skulde bære den.

Her var det, man kom hen naar man skulde til Rektor.

Synderne ventede i Forværelset med blege Miner og Atlas over den gamle Verden stoppet op paa Ryggen mellem Vesten og Skjorten. De vidste jo, hvad der ventede dem. De kom ind én for én.

Skolens Styrer aabnede Døren. Den afstraffede Synder gnubbede sig ud gjennem Døren og forsvandt.

«Den næste,» sagde Rektor meget højt. «Den næste» kom ind. Rektor satte sig, bakkede lidt af Piben, dukkede det tæt klippede graa Hoved helt frem mod den ulykkelige, saa skarpt paa ham med sine smaa plirrende Øjne. Slog saa med et talende Fingerknips ud med Haanden.

«Er det nu dig igjen?» sagde han og klemte Læberne sammen med en ejendommelig klagende Hvidskelyd. «Er det nu dig igjen?» Rektor gjentog altid saadanne Spørgsmaal, og anden

Gang blev Beklagelsen endnu mere sorgfuld og hvislende. En Styrtesø af Spyt ledsagede den voxende Bekymring, og Synderen stod ret uden at turde tørre det af.

Det var jo ham.

Rektor saa atter paa sit Offer. «Vil du da kun gjøre dine Forældre Skam?» spurgte han saa atter. Han lagde bestandig Trykket paa det første Ord, snuppede derpaa Sætningen af og sluttede med et langt Fingerknips, der ligesom satte et veltalende Spørgsmaalstegn efter Sætningen.

Saa formanede han. Han talte langsomt, med rokkende Hoved. «Det er dog besynderligt med den Dreng. Han har gode Evner, der er ikke det mindste i Vejen, og hæderlige Forældre til at give et godt Exempel.» Derpaa pludselig med stærkt Eftertryk: «Hvad siger din Fader?»

Atter det spørgende Knips og et fixerende Ophold. Fra Synderen en Mumlen. Et frygtsomt Forsøg paa at undgaa Styrtesøen . . .

«Naa — og din Moder. Det er en meget elskværdig Kone» — Rektor slæber betydningsfuldt paa Ordene. — «Vil du huske at takke hende for sidst? . . .»

Synderen tørrer sig skyndsomt i Ansigtet. Rektor ser paa sine hvide, soignerede Hænder, meget bløde Hænder.

«Naa». Han rejser sig, gaar kroget hen

over Gulvet med knirkende Støvler, stanser et Øjeblik, lægger Fingren paa Næsen og sér op paa Sokrates.

«Kom saa her hen!» siger han. Synderen gaar et Par Skridt frem, Rektor stikker Hovedet helt ned imod ham, saa hans Næse, hvis tre røde Vorter dryppe af den svedgivende Anstrængelse, næsten berører hans Pande: «Vil du saa blive bedre?» Og efter at have rettet dette energisk fremførte Spørgsmaal til den ulykkelige, vender han sig og tager et langt Futteral frem bag Bordet.

Drengen skeler hen til Futteralet, giver et Skub til «den gamle Verden» paa sin Ryg, og ser sønderknust ynkelig ud. «Træd saa ned paa Tæppet!» Den store Mands Stemme er bleven dæmpet hemmelighedsfuld, Haandbevægelsen er langsom og værdig. Han holder et Øjeblik den venstre Haand mod Næsen, tager Spanskrøret frem med den højre.

Drengen græder.

«Ja, nu græder du — men lad det saa blive bedre, hører Du, lad det blive bedre». Stemmen er stadig hemmelighedsfuld formanende, tilsløret som en katolsk Præsts i Skriftestolen. Han lader det blanke Spanskrør beskrive en lang værdig Bue foran Offerets Øjne.

«Knap Trøjen!» siger han derpaa pludselig med Kommandorøst og retter sig, saa han bliver

meget højere. Og medens Vorterne paa hans Næse blusser, og hans Blik søger Sokrates paa Kakkelovnen, lader Skolens Styrer tre tunge Slag falde paa Synderens Ryg.

«Gaa saa!»

Rektor stønnede. Synderen satte halvt i Spring udenfor Tæppet. Saa vendte Rektor sig igen og med Haandknips og Styrtesø gentog han hurtigt stadig med stigende Betoning og en vekslende Akcent: «lad det saa blive bedre; se dog til, at det kan blive bedre; faar vi haabe, det vil blive bedre!»

Og saa endte det med et:

«Hils dine Forældre!» Det var som et mildnende Punktum.

Det var Skolens Straf.

Men man forstod ikke blot at straffe, man vidste ogsaa at belønne. Den sidste Dag i Aaret var Belønningens Dag: saa blev alle Byens Honoratiores indbudne, Høg og Sognepræsten og Distriktslægen og mange andre. De sad paa nogle ærværdige, hvidmalede Stole rundt om Katedret, hvor Rektor stod og spyttede, mens han tog Afsked med Studenterne, «der nu drog bort, ledsagede af Skolens bedste Ønsker og Velsignelser.»

Naar denne Hilsen var bragt, kom Turen til de andre. Deres Karakterer blev læst op, man dadlede, man roste, hele Skolen, syntes

Drengene, passerede Revu for de frygtelige Dommere i de gamle Stole.

Saa lukkede Rektor Protokollen, og hans Stemme blev ligesom dybere. Der var ganske stille i Salen. Henne i Drengenes Klynge var Hoved trykket mod Hoved, Øjnene alle vendte mod den samme Plet. Herrerne i Stolene sad ganske ret i Sædet . . . Rektor kærtegnede sin Næse.

«Lærerforsamlingen har til Flidsbelønning indstillet,» lød det . . .

Hvor Hjærterne bankede i alle disse smaa Ærgærrigheders Bryst. Det var, som om Vejret skulde gaa fra alle dem, som haabede. Og de andre trængte paa for at se.

Nu blev det første Navn læst op. Skolens Dux. Han er purpurrød i Hovedet, slingrer lidt, griber sig op i Haaret. Saa nu er han henne ved Katedret. Han faar Bogen, slaar i Bevægelsen en stor Bue hen over Gulvet, naar sin Plads — han mærker, at hans Skjorte klæber paa Kroppen.

William var den sidste, som blev raabt op. Han havde ikke smagt Mad den Dag, og han var bleg som et Lig. Han hørte næppe sit Navn, og han vidste ikke, om han kunde flytte Benene. Men alle Drengene rundt omkring hviskede hans Navn og skubbede ham frem

imellem sig. Saa gav en af de Store ham et halvt Spark henover Gulvet.

«Naa for Satan,» sagde han.

William kom paa denne Maade noget ublidt og hovedkulds frem foran Rækkerne og med alle Fingrene i Munden stod han foran Katedret.

Han rakte Haanden frem efter Bogen, som Rektor gav ham. Men han slap den, blev purpurrød. Bogen faldt paa Gulvet, og William gav sig sagte til at græde, mens han tog den op. Hvordan han kom tilbage til sin Plads, vidste han ikke, men hele den Dag var han saa let til Vandet, at Stella lod ham gaa tidlig i Seng med Surdejg under Fødderne.

Det var «Prinds Otto», han havde faaet.

Ellers bevægede Skolelivet ham ikke synderligt. Skolen straffede de dovne, belønnede de flittige. Dermed var dens Hværv forbi — — Hvad Drengene følte, hvad de tænkte, bekymrede den ikke. Man var der i Skolen Drenge til man var seksten Aar, fra seksten til atten var man nærmest et uheldigt og beklagelsesværdigt Amfibium. Drengene blev behandlede som nys fortalt, Amfibierne havde Lov til at blive oppe i det store Frikvartér. Om at vogte over deres Følelsesliv, om at værge dem mod Overgangsalderens farlige Smitte, om at sørge for at bevare deres Hjærter rene og deres

Fantasier uberørte var der ikke Tale — det overlod man til Tilfældet og til Hjemmet . . .

Og saa overlod Hjemmet det ofte til Skolen! — — Men i Skolen lærte man kun Lektier.

Høgs spiste, saa snart William og Nina kom hjem fra Skolen. Der blev ikke talt meget ved Bordet. Naar Nina begyndte paa en lang Historie, og William og de andre lo lidt støjende, tog Høg sig med en nervøs Trækning op over Panden, og Stella hyssede ad dem, Stella var i det hele taget aldrig saa tavs, som naar Høg var inde, han dræbte hendes Latter.

Denne Taushed trykkede Børnene, de spiste uden at tale og sad blot og skubbede til hinanden under Bordet. Naar Middagen var forbi, kyssede de Høg — William var altid saa underlig angst og ganske rød i Hovedet, naar han løb ud af Døren efter det Kys . . .

Efter Middag var han sin egen Mand lige til Aften.

Undertiden samledes alle Nabolagets Børn i Høgs Gaard — en stor Gaard med Skure til at skjule sig i, og store Vognporte og Brændestabler. Der laa ogsaa nogle gamle Sukkertønder, som Urtekræmmeren havde ladet ligge der i aarevis; dem stablede Drengene op til Fæst-

ninger, naar de legede Soldat. William var den mindste af alle Drengene i Gaarden, den mindste og den svageste. Derfor var han stadig Konge — han duede ikke til andet. Men Konge kunde han nok være: han stod øverst oppe paa Tønderne og uddelte Ordener — smaa Cigarbaand, han tiggede af sin Fader — og han lavede sig Skærf af gammelt Tarlatan, han fik af Stella.

Han holdt lange Taler, og hver Gang hans Tropper havde sejret, lod han sig krone med den Papkrone hans Kusine havde foræret ham til hans Fødselsdag. Og hans Tropper sejrede altid. Nina var Biskop og satte Kronen paa hans Hoved — Nina kunde jo ikke slaas, hun og hendes bedste Veninde var derfor Rigets højeste Gejstlighed.

Til andre Tider lod Drengene, som om Tønderne var Skibe, og de sejlede langt, langt bort. William var Kaptejn; han sagde, han var Kolumbus, og han opdagede Amerika. Han sad sørgmodig nede i en af Tønderne, Matroserne havde bundet ham. Men saa raabte Nina: «Land — Land!» Og William tog det gamle Flag om sig, og sagde til de andre, de skulde bære ham i Triumf i Gaarden.

Himlen véd, hvor mange Gange han havde opdaget Amerika.

Det var Legene nede i den store Gaard. Men som oftest legede Nina alene med Drengene.

William blev oppe for at læse. Han laa udstrakt paa Maven med Hovedet støttet paa Hænderne og læste og læste. Naar han blev ivrig, kravlede han, stadig med Øjnene i Bogen helt hen over Gulvtæppet: ofte læste han højt — han vidste ikke af det, men han deklamerede baade om Fru Helene og om Bengerd. Snart var det Hvidsken, snart var det meget højrøstet, han deklamerede. Undertiden kunde han ogsaa rejse sig og med Bogen i Haanden gaa frem og tilbage, mens han blev ved at recitere, Stemmen slog over, saadan anstrængte han sig.

Stella sad ganske stille og saa paa ham. Saa lagde han Bogen og gik frem foran Spejlet og talte med sig selv, slog ud med Armene og stillede sig i Position.

Lidt efter laa han igjen paa Maven, rød i Hovedet og svedende. Man kunde godt tale rundt omkring ham, det forstyrrede ham ikke. Han hørte kun Samtalen som noget fjernt, langt borte. Det var ham, ligesom han sad dybt nede i en Brønd, og de gjorde Spektakel ovenover.

Han læste meget, men «Prinds Otto» var hans Yndlingsbog. Han havde lavet èt Telt af nogle gamle røde Gardiner oppe paa Loftet, en lille Hytte med en Løjbænk af uldne Sengetæpper. Der sad han ofte timevis og læste atter og atter om hin tungsindige Kongesøn, der sukkede i sit ufortjente Fængsel. Der var saa mørkt

i Hytten bag de røde Gardiner, at han næppe kunde skælne Bogstaverne, og Luften var meget tung. Solen brændte mod Taget, og Heden lejrede sig blykammertung, kvalmende og tæt langs Bjælkerne i Rummet. Kokkepigen tørrede Rosenblade heroppe, Bladene laa spredte paa Fløjene til det store Spisebord, og deres sødlige Dunst blandedes med Lugten fra Æblekammeret, hvortil Døren var aaben, nu, da Hylderne var tomme. Dunsten, Støvet, der lejrede sig i tætte Lag, den lumre Hede, alt var det tungt, søvndyssende kvalmt.

William læste. Men undertiden lod han Bogen falde ud af sin Haand og laa med Næsen i Vejret paa Løjbænken med lukkede Øjne. Han drømte. Underlige, vage, ubestemte Drømme, som tyngedes og trykkedes af Heden, fik Farve og Tone af den rødmende Skumring bag de gamle Gardiner.

Han drømte, han var Konge med Riddere og Svende, saadan Konge, som man var det i de Romaner, som han læste; mægtig og rig og stor. Han klædte sig i Tankerne i Hermelin og Purpur, i Guldbrokade og i skinnende Atlask, det glimrede for hans Øjne med Ædelstene og Perler, Diamanter og Sølv; undertiden kunde det formelig blænde ham. Men saa kom Fjenden i Landet, og han drog imod dem. Det var Regn, Storm og raakoldt Uvejr, da han drog ud. Saa

kom Kampen. Der var Tummel, Slaglarm, Skrig, Sværdene slog mod hinanden, Geværerne knaldede, der var ogsaa Kanoner i hans store Kamp. William saa Blodet strømmende flyde omkring sig, de faldt, segnede, blødte . . . han aabnede Øjnene for at besinde sig, for at se, om han endnu laa paa Loftet bag Gardinerne.

Saa maatte han flygte. Han red gjennem Storm og Slud, jaget, forfulgt, Regnen pidskede imod ham, gjennemblødte hans flagrende Kappe; der var Horn, som klagede og kaldte, Hestetrampen, Angst i tykt Mørke. Saaledes drømte William ofte.

Eller han drømte, han var umaadelig rig. Han badede sig i duftende Vand ligesom Prindsen i Eventyret, han spiste aldrig andet end dejlige kvægende Frugter, og han giftede sig med den skønneste Kvinde i Riget. Hun havde en hvid Kjole med blaa Sløjfer ligesom Julie paa Danseskolen, som havde sagt, hun holdt mest af ham, men som alligevel havde grædt en Gang, han havde kysset hende henne bag Døren: «Det var saa haardt,» sagde hun. Men nu var hun hans Dronning, og han tilbad hende og kyssede hende paa Hænder, der var ligesaa marmorhvide som Bengerds. Men der kom onde Tider, og de blev skilte. Hun gik ned ad den høje Trappe, grædende, viftende med sit hvide Slør — et langt, sølvbroderet Slør, saa smukt og saa flagrende —

og han stod paa Altanen alene. Saa kastede han sig ned paa Altangulvet og kyssede det Sted, hvor hun havde staaet.

Det havde han ogsaa gjort, da den lille Harriet rejste. De havde leget Kirke sammen. Nina var Præst, Harriet var Brud, han var Brudgom. Stella havde pyntet dem begge to, og de var umaadelig fine. Altret var lavet i Kabinettet, Dukkerne var Følget; Stella spillede en Galop paa Klaveret. Men Harriet og William var gloende røde i Hovederne og gik uden at sé paa hinanden op til Altret, hvor Nina messede og gav dem smaa Perleringe af Guldperler.

William troede, det var Alvor, og midt, mens Nina messede, gav Harriet sig til at græde. Den næste Dag skrev William et Digt om en Fe og nogle Violer, Stella lo af det, saa Taarerne løb hende ned ad Kinderne. Men William havde givet Harriet det, da han var henne at sige Farvel. De stod ude i den lille Gang ved Loftstrappen, der er ganske mørkt, der i Gangen. Han kyssede hende, og hun omfavnede ham med begge Arme, og Taarerne flød rigeligt fra dem begge. Saa kaldte Moderen paa ham, men Harriet holdt fast i hans blaa Trøje, der blev revet itu ved hendes Tag — hun kunde ikke slippe. Men pludselig hulkede hun højt og løb op ad Loftstrappen. Moderen kaldte igjen, han saa raadvild op efter Harriet, og medens

han hørte hendes Hulken, bukkede han sig ned og kyssede Trappetrinnet.

Da han kom ud til Stella, var han helt purpurrød i Kinderne. Den Dreng kjendte aldrig Maade i noget.

En anden Gang havde han og Præstens Adolf gjort Kur til den samme Skjønhed paa et Børnebal. Hun havde lovet ham en Dans, men mens han gik ud for at hente et Glas Vand, løb hun med en anden, der dansede bedre. William dansede daarligt. Da han kom ind med Glasset og saa dem danse, slog han dem Vandet i Hovedet lige midt i Salen. Stella gav ham en Ørefigen, men han bed blot Læberne sammen og sagde: «Jeg fortryder det ikke.» Og Stella slog ham ikke oftere.

Den Historie tænkte han ofte paa, naar han sad her gjemt paa Loftet og fantaserede, han syntes, det var en Heltegjerning, han havde gjort.

Undertiden gik Stella op til ham og satte sig hos ham. Saa fortalte hun Historier eller sang. Til andre Tider kunde hun ogsaa jage ham ned, især naar hun traf ham grædende, hvad ofte hændte, thi William græd ofte, naar han var alene.

«Hvorfor græder du?» spurgte Moderen. Men Drengen tørrede Øjnene og holdt op at græde uden at vide, hverken hvorfor han nu

kunde holde op at græde, eller hvorfor han før var begyndt. «Lad os gaa ned at læse højt,» sagde Stella.

Hun, Nina og William fordelte Rollerne. Det var næsten altid Øehlenschlæger, de læste; William var Helten. Han læste nøjägtigt som Moderen, med samme Betoning, samme Nuancer og samme Minespil. De sad alle tre tæt ind under Lampen, William og Nina læste i samme Bog. Naar de læste, rokkede de med Hovederne, saa de stødte Panderne mod hinanden; saa rykkede de i Bogen hver til sin Side, og Nina vidste aldrig, hvor det var.

«Læs alene, Moer,» sagde William.

Stella læste. Hun talte altid dæmpet, meget mildt; lidt nynnende næsten læste hun. Mens hun sad bøjet over Bogen, lod hun sin hvide Haand ligesom halvt i Takt glide hen over sit sorte Haar, hvor den hvide Skilning skinnede i Skjæret fra Lampen. William syntes, det var som Musik, han hørte.

Uhret paa Konsollen dikkede ganske sagte, henne i Krogen bag Bogskabet var der ganske mørkt. Der var dejligt at sidde der. Han rejste sig langsomt og gik ganske sagte henover Gulvet i Krogen. Der sad han saa gjemt helt inde og lyttede og saa hen paa Moderen, som sad saa lyst under Lampen med hele Skæret ned paa Ansigtet og paa Skilningen, der saa ud som en

lysende Stribe op efter i Haaret. Han tabte ikke en Lyd, ikke en Tone af hvad hun læste.

Stella løftede Hovedet og saa under Skærmen hen paa ham, han sad helt sammenkrøben med Hovedet mellem sine Knæ og rokkede. Han sad aldrig som noget andet Menneske men altid med Benene bøjede op under sig, sammensunken, krøben sammen som en Byldt.

«Sover du?» spurgte Stella.

«Nej,» sagde han henne fra uden at røre sig. Men Nina gav det et Ryk i, saa hendes Strikkepinde fo'r raslende imod hinanden; hun kunde undertiden være paa Vejen til at blunde lidt.

Til andre Tider blev William siddende ved Bordet, og efterhaanden som Moderen læste, flyttede han sig længere og længere frem over Bordet. Tilsidst laa han med begge Arme frem paa Bordtæppet og Hagen ned paa Bordet. Øjnene straalede.

«Du vælter Lampen,» sagde Stella.

I fjerde og femte Akt græd de altid alle tre. Moderens Taarer faldt langsomt over Kinderne ned paa Bogen, Nina sad og snøftede og pirrede sig med Strikkepindene i Haaret. Saa tørrede hun Taarerne af med Strømpen, der var ganske graasnavset. Det gik langsomt med Strikningen, og Fingre ere ikke altid daddelløse paa 14 Aars Pigebørn.

«Strømpen,» raabte Stella, «Strømpen. Den bli'r sort som Jorden til Examen.»

William blev altid purpurrød i Hovedet, og det saa ud, som om hans Øjne blev større, saadan glindsede de med de store Taarer i: «Læs det om igjen,» sagde han saa.

Han holdt mest af «Væringerne». Det var Zoë, han helst vilde høre Stella læse. Han syntes, det ligesom rislede igjennem ham, naar han hørte hendes forfærdelige Ord . . .

Andre Aftener kunde Stella fortælle. Hun fortalte om den Høgske Slægt, om dens Storhed, om dens Ælde. I en af Landets skønneste Kirker laa Slægten begravet gjennem mange Led, deres Vaaben var malet paa Væggen, hele den Kirke var deres Gravkammer.

Fra den Tid tænkte William meget paa den Kirke, naar han sad paa Loftet. Hele hans Slægt, alle de gamle, berømte Mænd, som hørte til hans Slægt. Der laa de! Hvor der maatte være højtideligt og stille i den Kirke. Der maatte altid hvidskes eller synges.

Der laa han den store Biskop, der havde gjort Danmark stærkt og mægtigt. Hans Moder havde fortalt ham, at Bispen var hugget paa Ligstenen. William havde Lyst at sé den, at bøje sig ned og kysse den. — — Og Kongemorderen laa der ogsaa. Hans Skjold hang i

Koret ligesom de andres, men William syntes, at der altid maatte være Flor om. En Kongemorder — en Kongemorder i hans Slægt. Han blev angst, naar han tænkte derpaa, Sveden sprang frem paa hans Pande, han kom til at ryste ved Tanken derom. —

En Kongemorder! Og han saa Blodet flyde og Kongen bleg, døende i Finnerup Lade. Han havde jo læst om det i Romanerne. Men der var ogsaa en Kongemorder i hans Slægt — han laa jo der i Kirken med de andre. Det var forfærdeligt. — —

Stammefaderens Ben var gravet ind i Pillen bag Altret. William spurgte sin Fader, om han troede, hans Ben var smuldret væk. Faderen troede det: «Det er 600 Aar siden,» sagde han. «Sex hundrede Aar!» Williams Tanker kunde ikke befolke denne uendelige Tid, men alle de Helte, han læste om, hørte nu til hans Slægt, og han begravede dem i den høje, store Kirke, som hans Moder fortalte om — —

Hans Fader lovede ham, han skulde komme derhen til Sommerferien. Han fyldte da tretten Aar.

Hans Drømme syslede bestandig med denne Kirke, og hver Dag voxede den for at kunne rumme al den Storhed, han skænkede sin Slægts Gravsted. Men undertiden, naar det var blevet helt mørkt paa Loftet, kunde han vækkes af sine

Drømme af en isnende Angst, han sad længe stille uden at turde røre sig og uden at turde aande, og han spejdede ud i Mørket med store Øjne. Saa pludselig fo'r han op og stormede hen til Trappen med Fingrene stoppet helt ind i Ørene — —

Han syntes, nogen var efter ham hen ad Loftet — —

Han begyndte nu ogsaa, naar han saaledes sad alene, at tænke paa, hvad han vilde være, Noget stort vilde han være — maatte han, det var nødvendigt for Slægten.

Alle hans Tanker kredsede om denne Storhed, der smuldrede i den gamle Klosterkirke. De læste om Kongemorderen i Danmarks Historie. En af de andre Drenge kaldte ham uforbeholdent en Skurk. William gik lige hen og slog ham med knyttet Haand i Ansigtet.

«Han er af min Slægt,» sagde han. Og da de andre lo, blev han blot meget bleg, men han sagde ikke mere.

Han talte med Moderen om Slægten.

Hun sukkede: «Det gaar ned ad Bakke,» sagde hun, «den Historie er forbi.» Hun sagde det sørgmodigt, halvt smilende.

«Saadan noget er aldrig forbi,» sagde William. «De store Slægter dør ikke.»

Stella saa paa sin Søn.

«Men I faar svære Tider,» sagde hun saa og strøg ham over Haaret.

«Ja,» svarede han. Han vidste ikke selv, hvorfor han sagde det. Maaske var det Tonefaldet i hans Moders Stemme, der lod ham sige dette «Ja».

III.

Høgs Hus var ikke meget gudfrygtigt. Høg selv gik i Kirke to Gange om Aaret. Nytaarsdag og den Dag, de gik til Alters, altid den første Dag i Oktober, en Dag, hvor al Verden gik til Alters der i Byen. Det var en Tradition, at man bedst nød Nadveren den Dag.

William og Nina kunde aldrig glemme Alterdagen. Aftenen før blev der slet ikke tændt Lys i Dagligstuen, Moderen sad paa en Skammel bag Bogskabet, og lige efter Theen skulde de alle synge en Psalme. Om Morgenen var Stella oppe, inden de gik i Skole og kyssede dem og bad dem være gode Børn.

Høgs ydre Gudstjeneste tilfredsstillede tilfulde den offenlige Mening i Byen. Man forlangte ikke mere. Det var i alle Huse Konerne, som besørgede Gudsfrygten der i Byen, som gik i Kirke, hørte Bibellæsninger og underviste i Religion i Asylet. Det var nu saadan en Skik der, og man saa næsten aldrig Herrer

i Kirken. Maaske passede Velærværdighedens lidt smægtende Veltalenhed ogsaa bedst for kvindelige Tilhørere.

Stella derimod gik i Kirke en Gang om Maaneden altid til Højmesse. Hun holdt ikke af at gjøre Opsigt, og Præsten satte Pris paa, at man gik i Kirke. Det var da den mindste Opmærksomhed, man kunde vise en Familje, man omgikkes saa meget. Desuden talte Præsten godt. Han havde i sin Ungdom været uvis om, hvorvidt han skulde blive Præst eller Skuespiller og han gav hovedsagelig efter for sin Familjes indtrængende Bønner, da han sluttelig valgte det første.

Hans Organ var meget smukt, han var uden Sammenligning den eleganteste Mand i Byen, og han var ikke pietistisk. Som sagt, Stella hørte ham en Gang om Maaneden.

Egenlig var Indifferentisme alligevel det Høgske Hus' Religion, men Præsten kaldte det dog et godt kristelig Hjem og holdt meget af at føre lange Enetaler med Stella. Han kom om Eftermiddagen og blev til ud paa Mørkningen. Naar han var gaaet, satte Stella sig til Klaveret og spillede. Altid nogle gamle tyske Romancer med sentimentale Themaer. Undertiden græd hun.

«Præsten har været her,» sagde saa Nina.

Børnenes religiøse Opdragelse blev overladt

til Skolen, men Stella holdt meget nøje Regnskab med, hvad Børnene fik i Religion. William havde meget ondt ved at lære Psalmer og fik en Gang «tg» for en Psalme paa ti Vers. Stella bad Høg afstraffe ham derfor.

Da William var tre Aar, havde hun lært ham en lille Aftenbøn paa fire Linjer. Hun lærte ham ogsaa at knæle og folde Hænderne, og hun kom hver Aften ind og hørte, naar han bad og knælede ved Fodenden af sin Seng. Men da han voxede til, hørte det op, og William glemte Bønnen.

I alt dette skete der imidlertid en Forandring under Ninas Forberedelse til Konfirmationen. Stella fulgte nu Datteren i Kirke hver Søndag, og William gik med. De havde en egen Stol i Kirken, i Pulpituret lige overfor Prædikestolen med tætte grønne Gardiner og meget mørk. Stella og Nina sad forrest paa Stolene lige bag de grønne Gardiner, William blev siddende i en Krog helt tilbage. Der sad han sammenbøjet og rokkede med Hovedet under hele Gudstjenesten. Naar han kom hjem, kunde han hele Prædikenen udenad, han disputerede med Moderen og læste meget i Bibelen. Især var det Lidelseshistorien, som betog ham; han laa til langt ud paa Natten og læste i Mynsters Betragtninger, og han talte meget om Døden;

han sagde ofte, at hvad han helst vilde være, var Munk eller Martyr.

Der var i en Baggaard i Byen nylig blevet indrettet et lille katholsk Kapel; der havde været Snedkerværksted før og det hele var lavt og uanseeligt; Menigheden var jo foreløbig kun ringe: hele Hjorden, som havde to Hyrder, bestod af fem fattige Familjer, hvis Børn Præsterne underviste gratis.

En Eftermiddag gik William derind med en Kammerat. Der var tilfældigvis Sjælemesse, Rummet var blændet med sort Flor, det lille Alter, der var helt fuldt af Porcellainsbilleder og smaa Kors af Glasperler var oplyst baade med Lys og Lamper. Præsten laa i en lang hvid Kaabe paa Trinet og bad, og de to Kordrenge ringede med Klokker.

Saa rejste Præsten sig og svingede Røgelsekarret, saa det duftede i hele Rummet. William aandede Duften og han syntes, han fik helt ondt. Efterhaanden blev han ligesom bedøvet af Præstens sagte Hvidsken, af Lyden af Klokkerne, af Røgelse.

Han faldt paa Knæ. Han bad ikke, men han laa med lukkede Øjne og saa saameget drage sig forbi, han vidste ikke selv hvad. Og det var, ligesom der var Musik langt borte.

Han laa der endnu, da Præsten gik ned. «Det er forbi,» sagde Præsten og lagde Haan-

den paa hans Hoved. William saa' op og traf et Par mørke tungsindige Øjne, som saa' ned imod ham. Han syntes, at Præsten lignede en af de hellige Apostle, saa smuk og bedrøvet var han. Han kyssede hans Haand og gav sig til at græde.

Præsten talte. Der var en blid, syngende Betoning over alle Ordene. William græd endnu stærkere. Den unge Præst bøjede sig ned og kyssede Drengen paa Panden. William løb . . .

Da han kom hjem fortalte han Moderen det hele. Stella blev vred og sagde, at han ikke maatte gaa i katholsk Kapel oftere, det passede sig ikke. William gik alligevel derhen saa tidt, han kunde, han vidste ikke selv hvorfor, men han kunde ikke blive derfra.

For sine Sparepenge købte han et Lys til at sætte paa Alteret.

Imidlertid kom det ud, at Byfogdens Søn skulde være Katholik, og at den unge Præst snart skulde have ham til Alters første Gang. Hans Velærværdighed omtalte Rygtet for Stella, som blev meget opbragt og kaldte William ind. — Hun havde jo forbudt ham at gaa til Katholikerne. William svarede ikke. — Om han alligevel havde været der? — Ja. — Hvorfor? — Fordi han syntes, det var saa smukt. — Stella havde jo dog sagt ham, at det var syndigt. — Ja men — hvorfor var det syndigt? —

Stella vendte sig til Pastoren. Han smilede, man mærkede allerede den vaagnende Kritik, sagde han. Saa vendte han sig til William. Syndigt var det just ikke, men det var en Forvildelse, og man maatte vogte sig for Forvildelser. — «Desuden er det ogsaa meget upassende,» tilføjede Stella . . . William gik . . . «Ja, det er vanskelige Tider, Frue, og sværere ville komme,» sagde Pastoren, da Drengen lukkede Døren.

Der var Messe i Kapellet om Aftenen, og William kæmpede haardt med sig selv. Men Kl. 7 spurgte Stella Nina og William, om de ikke skulde spille tre Mands Whist en Timestid. De var færdige med Lektierne. Det var Pastoren, som havde raadet dette. «Man bør gøre de unge Vejen let,» sagde han.

William spillede Whist, men for Fremtiden, naar han mødte den unge Præst paa Gaden, gik han en anden Vej eller slog Øjnene ned. Han holdt rent op med at gaa i Kirke, men blev ved at læse meget i Bibelen. Stella trængte ikke ind paa ham. «Han var en besynderlig Dreng,» sagde hun.

Hen paa Foraaret i Maj Maaned kom et stort fremmed Balletselskab til Byen for at give Forestillinger. Høg havde altid forbudt Stella at tage Børnene med i Theatret. — Det vilde

kun fordærve deres Smag. — Da William ikke havde været i København undtagen om Sommeren, havde han aldrig været i Theatret undtagen én Gang for mange Aar siden, da han var en lille Dreng i Fløjelsbluse. Og hvad han den Gang saa, huskede han ikke noget af uden et Marked og en med en Guitar. Det var «Cæsar de Bazan», han havde sét.

Naar Kammeraterne i Skolen talte om Theatret, hvor de fleste ofte kom, taug William altid ganske stille. Men de andre vidste godt, det drillede ham at høre at tale om det, og derfor blev de netop ved. Han kunde blive helt bleg tilsidst og sad og bed sin Læbe tilblods.

Undertiden naar der var Forestilling paa Theatret gik han om Aftenen ned paa «Graven,» hvor Theatret var og stillede sig op ved Indgangen og saa længselsfuld paa hver, som gik ind. Han vidste ikke, hvor meget han vilde have givet for at kunne gaa ind med de andre, Graaden sad ham i Halsen, og han vilde ikke gaa hjem. Engang imellem sneg han sig helt ind i Garderoben; naar Døren gik op, kunde han sé ind, det røde Tæppe, de malede Søjler langs Væggen, længst nede Børnelogen.

Han snusede begjærligt Theatrets ejendommelige Lugt til sig, Gassen, Støvet, den urene Luft af saa mange sammenstuvede Mennesker.

Og alle, som gik ind, saa' saa smilende ud!

De lo og hvidskede, mens de knappede deres Handsker, og Damernes Kinder var saa røde. De købte Programmer i Billethullet. Han havde ikke behøvet at købe Program — han kunde det altsammen udenad — alle Navne, alt.

Saa blev der tomt i Forsalen. Der var kun en enkelt Efternøler tilbage. Billetkontrolløren satte sig til at sove i sit Hul med en gammel Kasket ned over Øjnene, Konen ved Tøjet tog Smørrebrød frem af en Avis. «Nu begyndte det» ... William stormede ned ad Gaden, som om en gal Hund var efter ham.

«Nu har han igen været nede ved Theatret,» sagde Stella. «Lad ham ligesaa gerne gaa der, Høg, vi faar dog ikke Fred før.»

Men Høg var urokkelig. Man skulde ikke begynde med at fordærve Børns gode Smag. Det var at gøre dem en altfor slet Tjeneste.

Drengen stod Aften efter Aften paa «Graven» og han læste hver Dag Plakaten paa Gadehjørne efter Gadehjørne.

Men nu var det en anden Sag. Balletten var noget andet. «Ballet var Ballet», og de Smaastykker, som spilledes imellem havde intet at sige. Desuden var dette Selskab ogsaa noget bedre end de sædvanlige. De skulde der allerede den første Aften. William havde Feber, han spiste intet til Middag, efter Middagsbordet

«løb» han. Det var en Vane, han havde. Naar der var noget paa Færde gik han i den senere Tid altid op paa de store Lofter i Baggaarden. Der løb han saa rundt med Hænderne i Lommen, Loft op og Loft ned og trallede og fløjtede som en Besat. Idag var det nu rent forskrækkeligt Han havde bogstavelig helt rendt Livet af sig, og Tungen hang ham ud af Halsen, da han kom ned.

Endelig skulde han altsaa se det, endelig! Det havde jo vævet sig ind i hans Drømme, lokket ham, lydt for ham som en betagende, vidunderlig Klang -- Theatret, Theatret. Og nu skulde han se det. Aften efter Aften naar Stella læste for dem, havde han stanset hende og hun havde lagt Bogen bort og havde forklaret og fortalt. Hendes Stemme var snart dæmpet, dæmrende og elskovsfuld som en luftsvanger Sommernat, indsmigrende blød som Michael Wiehes uforglemmelige Røst; snart kvidrende rig paa straalende Nuancer, legende som i tusinde Farver, naar det var Fru Heiberg, hun gengav . . . snart rullende som en Torden. Saaledes talte Hakon! Og hun rejste sig og viste dem.

Hun var Chevalieren. Hun slyngede det mørke Bordtæppe om sig som en Kappe, hendes Blik var tungsindigt. Og som en uendelig Flods

dæmpede, betagende melodiske Mumlen hvidskede hendes Stemme Chevalierens Ord:

«Der funkle de paa Himlen hine Stjerner» — — —

Hendes Stemme gled over, tilsløredes af en uendelig Tungsindighed.

Saa kommer Ninon. Tonen var lettere, spidsere, næsten tilspidset.

Hun gjengav Chevalierens Heftighed, hans Lidenskab, Moderens voxende Rædsel. Der var Jammer i hendes Stemme, tilbagetrængt Graad, vaandende Angst, undertrykte Dødssuk — — —

Saa lad da idetmindste disse Ord befri dem
for denne Lidenskabs Usalighed.

Og Slutningen. Stella kastede sig ned; og med udbredte Arme, med Sorgens Forklarelse over de opadvendte Træk, smeltende, hvidskede hun, som om Tonerne vred sig bort og døde, Sønnens sidste Farvel:

dette Liv, som skyldte Dem sit Ophav — — —

Især disse tre Ord «Farvel min skønne Moder» — det bævede igjennem William, naar han hørte — — —

Eller Dina. Stella selv glemte Tiden. Det var, som om hun selv vuggedes ind og betoges af sin berusende Stemmes bløde besnærende Musik, som om hun blev yngre i en gammel Begejstring . . . Og naar hun pludselig stansede,

kunde hun knuge William heftigt op til sig, medens Taarerne løb hende ned ad Kinderne . . .

Han spurgte hende, hvorledes Theatret saa ud. Om det var stort? lyst . . .? Han tænkte sig det lysere end Solen, skønnere end alt i Verden — og saa højt. Stella fortalte om Theatrene i Paris, hun havde været der den Gang, da — — Om Kvindernes glimrende Toiletter, om Diamanterne, som funklede, om Operaens brusende Kor, om Logernes guldblændende Pragt . . . Det glittrede for Drengens Øjne og susede i hans Øren . . .

Og nu skulde han se det. Han vidste jo nok, at dette kun var noget ringe, at Stella ofte havde let ad det, at Høg altid gjorde Nar. Men det var dog Theatret. Han mindedes de mange Timer han havde staaet misundelig og set paa de lykkelige, som gik ind, de bittre Taarer, han havde grædt, naar han stormede hjem. Og hver af hine Timer lagde sin knugende Vægt til hans Forventning . . .

Han rev Knappen af begge sine Handsker, og Stella maatte give ham en anden Krave, saadan havde han krøllet den første, da han skulde tage den paa. Han stod og trippede paa Benene og kunde ikke staa rolig et halvt Minut. Høg sagde, at blev det saadan ved, kom han slet ikke med.

William mente, de kunde gaa Klokken halv,

og fortalte hvert andet Sekund, at nu kom de ganske vist for sent. Og hans nervøse Hast smittede Nina, som var saa rød i Hovedet som et hengemt Vinteræble og stod og trak op i sine Handsker for at skjule, at Kjoleærmet var for kort.

«Herre Gud, Nina,» sagde Stella, «lad nu dog dine Handsker være, Kjolen er for kort. Men nu har du jo da ogsaa snart Garderhøjde, saa er du vel færdig med at voxe.»

Nina krummede Ryg og skød Maven frem for at blive mindre.

«Ret dig,» sagde Høg. «Du skal se, den Pige bliver skæv.» Det var Høgs stadige Rædsel, at Børnene skulde blive skæve.

William syntes ingen Ende det vilde tage med det Kvarter.

Endelig skulde de da afsted. Høg gik med Nina under Armen, Stella og han gik saa daarligt sammen. William løb snart foran og snart bagefter ligesom en Hund, der aldrig kan faa Tiden til at gaa. Hans Hænder var feberklamme i Handskerne.

De fik Tøjet af ude i Forsalen, de købte et Program — han huskede, hvor tidt han havde staaet og set Folk famle i Pengepungen for at finde de fire Skilling. Stella tog ham ved Haanden. Hun saa paa ham og smilede, hans Øjne var fulde af Taarer, glindsende store; han

var helt bleg. «Gud hjælpe ham,» sagde hun sagte. Drengen saa op — Ordene var kommet ligesom et Suk ... «Hvad er der!» spurgte han. Moderen svarede ikke.

Det var ingen stor Sal. Luften herinde slog ham imøde ligesom en varm støvmættet Bølge. Han saa ikke rigtig sikkert, han maatte plirre med Øjnene ... Der var det røde Tæppe og Søjlerne og Suflørkassen og Lysekronen. Han havde set det altsammen med et graadigt, slugende Blik.

«Bliver her ikke lysere?» sagde han sagte. Han vilde ikke have talt højt, om han havde faaet Guld for det.

Stella lo. «Hvad siger han?» spurgte Høg. De gik ned til deres Pladser.

«Han synes, her er for mørkt,» svarede Stella.

«Ja, her skulde være lysere,» sagde William alvorligt. De satte sig, William ved Siden af Stella. Drengen talte ikke mere; han sad stille og saa frem paa Fortæppet, som en Gang imellem gled lidt frem, bevæget af et Vindpust fra de aabne Døre. Han vidste ikke, om det var dette, han havde tænkt sig — det, han havde tænkt sig, gled bort ud i Taagen. Hans Ærefrygt var for stor, han tog det, som det var.

Folk samledes. Stella nikkede tilhøjre og tilvenstre, fortalte al Verden, at Høg endelig

havde givet Lov til, at Børnene maatte være med. Rektor havde netop ladet sin Søn blive hjemme; Overgangsalderen var saa farlig — Det havde Stella saamænd slet ikke tænkt paa — Om Høg troede, det var den virkelige Kankan de dansede. Berg mente det ikke, og Fru Berg vilde da saa rædsom gerne se den — — Ja Høg vilde nu gaa inden Kankan'en — —

William hørte det summe om sig ligesom den ensformigt stigende og faldende Brusen i en Kube i Oprør. Rektor slog ham paa Skuldren og hvidskede til ham bagfra. Han tørrede Spyttet af sin Kind uden at høre, hvad der blev sagt og uden at svare. Han sad og rokkede ganske langsomt frem og tilbage paa Sædet, Hagen ned paa Brystet.

Han hørte Orkestret utydeligt, hans Øjne hang ved Tæppets Guldfryndser. Saa taug Orkestret, den halvhøje Mumlen omkring ham døde hen — det var som Forventningen fyldte Rummet. Tæppet gik op. Han rystede ganske lidt, saa saa han i Lyset paa Scenen to Damer, han syntes, de kom frem af en Taage . . .

Stella havde ikke meget Øje for hvad der foregik paa Scenen, hun sad bag Viften og saa fra Siden ned paa Drengen. William sad ganske stille. Stella bøjede sig ned for at hvidske, han virrede med Hovedet, blev blot ved at stirre

paa Scenen. Hele Komedien med dens vekslende Scener spejlede sig i hans Træk.

Moderen kunde ikke faa sine Øjne fra ham.

Hun havde første Gang været i Theatret med sin Moder — hun var femten Aar. Hvor hun huskede det! Det var jo som alle hendes Drømme fik Legeme og fødtes i dette straalende Lys. Det var «Romeo og Julie», de saa. Hun forstod det ikke, de glødende Ord gled hendes Øren forbi som en utydelig Musik — men hvor det dog var smukt! Hun følte noget inden i sig, en Forventning, en Længsel, et Suk efter Livet, som skulde komme .... Hendes Ungdoms Drømme steg frem som den lyse Gudinde af Barndoms Længslernes Taagehav ....

Hun bevægede Viften stærkere. Hun vendte sig og saa Høg. Han sad træt med Hovedet støttet paa sin Haand. En Strøm af Essbouket slog hende imøde fra hans Klæder — —

Hun skyggede helt med Viften for sit Ansigt og hendes Øjne hvilede et Nu paa hans sammensunkne Skikkelse, hun maalte hans Svaghed. Saa slog hun Blikket ned ...

Hun havde set hele sit Liv fra den Dag i det Øjeblik. Og pludselig stod det for hende som en forfærdelig Gaade, hvordan hun var blevet lænket til en Mand, der frøs her i Theatrets Hede. Det var hende, som hun saa ind i et langt Øde, en Taage, hang over ... En

unævnelig, kvælende Bitterhed snørede hendes Strube sammen.

Hofjægermesterinden bøjede sig frem og talte. Hun smilede uden at høre, og Smilet blev liggende over hendes Ansigt ligesom forstenet . . .

Nej, Drømmen havde ikke faaet Ret . . . Men pludselig viste hans Billede sig for hende, ham, for hvis Skyld hun — — men hun viste det bort med Rædsel.

Hun saa atter paa William: han havde rejst sig op, Hovedet helt frem mellem deres, som sad foran, han levede paa Scenen . . . Hun bøjede sig ned og kyssede ham heftigt paa Panden.

Hun gav ham alle sit Livs Forhaabninger i Arv i dette Kys.

Tæppet faldt. William satte sig. «Det var ikke saa godt,» sagde han. Og han begyndte at tale. Saaledes gjorde man ikke — eller saaledes — og det var ikke at elske, han havde jo staaet ganske rolig, og han havde været lige ved at lé paa det mest rørende Sted. Og Elskerinden havde manglet et Spænde paa sin højre Sko, det var sjudsket, man skulde rigtignok være ganske anderledes fin, naar man var Grevinde. De rigtige Grevinder holdt heller ikke saadan paa deres Kop, naar de drak Thee — —

Saaledes blev han ved.

Rektor bøjede sig frem. «Er William allerede blevet Kunstdommer?» spurgte han. «Ja man modnes tidlig i vore Dage, skam gjør man saa!» Han smilede.

Men William blev ved — —

Der var noget i dette, Stella ikke forstod. «Morer Du dig da ikke?» spurgte hun.

«Dejligt.» Han saa op, hans Øjne straalede imod hendes, det var Solskin over alle Træk.

Fru Berg havde sét Høedt i denne Rolle, hun fandt ham affekteret. «Underlig,» sagde hun. Stella kendte ham kun som Hamlet, hun havde ikke troet paa ham — —

«Var han da ikke stor?» spurgte William. Fru Berg lo. «Man maatte beundre ham,» svarede Stella. Saa begyndte William atter, han spurgte Fru Berg, hvordan Høedt da havde gjort, hvordan han havde sagt d e t? eller d e t? Fru Berg forklarede — —

«Moder kan vise det,» sagde William.

Orkestret spillede en spansk Vals, Introduktion til Programmets Bolero.

Valsen begyndte tungsindig, slæbende i langsomme Takter. Steg saa, og pludselig hørte man i susende Fart Boleros brusende Toner.

Tæppet gik op. Alle Øjne saa mod den tomme Scene, en Skov. Saa klang Kastagnetterne højt og med sammenslyngede Arme

svang Damerne sig ind over Scenen. Boleroens klingende Musik susede æggende om dem.

Willam fór op fra Sædet . . . han snappede hurtigt efter Aanden — dette var det, dette. Og de dansende jog hinanden i sammenslyngede Kredse, Kvinderne gled ind i Mændenes Arme, gækkende atter ud; og mens Musiken steg med voxende, feberagtig Hast, klang Kastagnetterne lokkende . . .

William trykkede sig stærkt op mod Bænken — han havde Hjertebanken . . .

De bøjede sig, slyngedes sammen, nærmede sig som til Kærtegn, veg ud med vuggende Hofter. En hvirvlende Jagt i feberglødende Attraa . . . Saa stormede Kvinderne bort. Med Kastagnetterne hævede højt i de blottede, rundede Arme, sendte de de trættede Dansere et spottende Haandkys . . .

Musiken gled over.

Tonerne døde hen, mumlende som Kildernes Suk efter de flygtende Nymfer . . .

William drog et langt Suk.

Man sad et Øjeblik ganske stille i Salen. Det var som om man var stivnet, søvndrukken. Saa brød Bifaldet ud med et Vandfalds brusende Larm, naar man aabner dets Sluser.

William havde røde Pletter paa Kinderne, hans Øjne var skinnende, Aanden hurtig.

Stella saa det og med en pludselig Angst greb hun ham hurtigt i Armen.

Drengen smilede svagt. Inde i hans Hoved jog Boleroens Toner, han var saa besynderlig, feberagtig beklemt.

Komedien beroligede ham. Det var et Proverbe, en Konversation mellem en Mand og en Kone. Det hele interesserede ikke synderlig, men man kom til sig selv igjen, samlede sig.

William stod som før. Meget opmærksom, spændt paa hver Bevægelse.

Hustruen taler om det at bedrage; om Hustruens sørgelige Lod, der bliver Enke i et Ægteskab, hvor Manden er et Navn, om hendes ensomme Dage, om hendes Kummer, om hendes uséte Taarer, om hendes Forsagelse . . . Skuespillerinden rejste sig: med Ryggen lænet mod den høje Stol stod hun med det hvide Atlask om sig som en skinnende Strøm, med korslagte Arme, stolt i sørgmodig Majestæt . . .

William aabnede Læberne som for at tale, han strakte sig helt frem. Hvor hun var smuk stor, høj . . . Og saa gled hans søgende Blik ud over Atlaskens kælende Folder; han sad med bankende Hjerte, beklemt som før ved Boleroen . . .

«Og nu han, nu han,» sagde han.

Ægtemanden var ydmyg, bad. Men bestandig

rolig strakte hun sine Arme frem, afværgende, kold. Nu havde hun viet sig til sin Enkestand . . .

«En Diana, Frue,» sagde Rektor . . .

Statueskøn stod Skuespillerinden endnu i den samme ubevægelige Ro. Salen var vaagnet. Hendes Skønked bandt deres Blik.

William var meget varm.

Efter Stykket skulde man danse Kankan. Høg havde sagt, man skulde gaa. Nu vilde han blive, hans Øjne var glasagtige, stive, han var rødplettet paa Kinderne. Man kunde ligesaa gerne blive nu, da man en Gang var her. Men Stella gav Tegn til Opbrud, hun havde ængstelig vaaget over William, og var efter den spanske Dans blevet grebet af en uforklarlig Ængstelse. Hun vidste ikke selv, men hun vilde hjem med Drengen.

Desuden var ogsaa Nina med . . . Aa nej, Nina sad roligt med sine klare Øjne fæstede paa Tæppet. Stella drog et lettende Suk. Men bort vilde hun, Høg havde jo selv ment, at . . . og allerede Boleroen var tilstrækkelig, mer end tilstrækkelig for Børn.

Høg rejste sig, men inden man fik vexlet Hilsener, var Mellemspillet begyndt . . .

Fru Berg holdt fast i Stella. Hvad skulde man dog nu sige, naar selv hun blev snærpet? — Det var ikke for hendes Skyld, men Rektor havde Ret, Overgangsalderen . . . Bah, nej lade

dem se alt og tale til dem om alt. Det gjorde Berg og hun . . .

Og Fru Berg pegede op mod Parterret til to lange Knægte med lyst Haar og sorte Frakker.

«Strutter af Sundhed,» sagde hun og lo.

Ja, men alligevel — Stella vilde gaa. Den ene havde ikke samme Principer som den anden. Rektor greb Ordet Principer. Man skulde lige til at diskutere Opdragelse, mens Høg knappede sine Handsker.

Endelig kom man da ud fra Bænken og op til Døren.

Musiken begyndte igjen. I det samme gik Tæppet op, Stella som gik bagest, trykkede William hen imod Døren, men en Mumlen fik Drengen til at vende Hovedet . . . Han saa fire nøgne Kvinder midt paa Scenen. Saa lukkedes Døren bag ham. Stella talte med Garderobe-konen, Høg bestilte Billetter til næste Dag . . . indefra hørte William Musiken, en dump Brusen af Bravo og Mumlen. Han vendte om, løb ned ad Gangen, aabnede Døren til Parkettet . . .

Han stod som fastnaglet. Han gennemsøgte med et eneste sky Blik hver Krog af denne skamløse Blottelse. Saa rødmede han, som en Flod strømmede Blodet igennem ham.

«William,» raabte Høg.

Han talte ikke paa Hjemvejen. Forældrene

gik foran; Nina, som gik ved Siden af ham, hørte sig selv i Verbet *mouvoir*.

Da de kom om Hjørnet til Hovedgaden, mødte de en Mand, som hilste Høg: det var den katholske Præst. William saa op og rev Huen af Hovedet. Præsten saa paa ham, skarpt, lige ind i Øjnene, mumlende et «*bon soir*» og gled forbi. William havde haft Lyst til at raabe efter ham, men han turde ikke; saa gik han og talte Fliserne, ligetil de kom hjem.

Ved Theen sad han ganske taus. Høg sagde, han var naturligvis søvnig og skulde hurtigst i Seng. William svarede ikke. Han havde en Gang været fuld paa et Børnebal forrige Vinter, han syntes, han havde det akkurat ligesaadan nu, mat og med tunge Øjenlaag.

Stella sad bag Themaskinen og vogtede paa ham uden at tage Øjnene fra ham et eneste Sekund.

Men da William kom i Seng, kunde han slet ikke sove. Det var, som han vaagnede. Han saa det altsammen igjen, alt, og han følte en umaadelig Glæde. Han kunde ikke ligge stille, han sparkede med Benene i Sengen og talte højt med sig selv.

Jo — det var, som han tænkte sig — det vil sige, han havde tænkt sig det større, lysere. Men i København var det jo saadan . . . Men det var dejligt ogsaa her. Saadan at tale til

Folk, som hun havde gjort, at faa dem alle til aandløse at høre paa sig, at lytte til, hvad jeg sagde . . .

Han gav sig til at efterligne hendes Stemme, han lavede lange Tirader som han sagde med hendes Betoning, langsomt, fortørnet, koldt . . .

Saa saa han hende pludselig staa med Ryggen mod Stolen med udstrakt Arm stolt, sejrsrolig i sit skinnende Atlask. Og han følte den samme urolige Forvirring som før, dette uforklarlige, han ikke forstod, denne Brusen af Blodet til Hjertet . . . Han gned langsomt men haardt sin Fod mod det kolde Lagen.

Fra hende gik hans Tanker til Bolero'en. Det tog Vejret fra ham, tumlede i hans Hoved. Og saa de fire, som havde danset tilsidst . . . Der kom noget op i Halsen paa ham, han bed i Lagenet og bukkede sig sammen til en Byldt. Pludselig kom han til at græde . . .

Han drømte om Danseskolen og om den katholske Præst. De dansede alle i den store Kirke, hvor hans Slægt laa begravet.

Stella kunde ikke sove. Hun tændte Lys og stod ud af Sengen. Med Sengetæppet om sig gik hun sagte hen over Gulvet og aabnede Døren til Williams Værelse.

Hun løftede Lyset. Drengen sov. Han laa sammenkrøben i Sengen, rød i Hovedet, med Hænderne krampagtig knyttet om Tæppet.

Stella saa længe paa ham, hun studerede hvert Træk i hans Ansigt, hver Fold.

Drengen drejede Hovedet og sukkede, Stella lagde Tæppet til Rette om ham, løftede Lyset en sidste Gang. Da hun saa' op, faldt hendes Blik paa et Kristusbillede, som hang over Sengen, en Present af en gammel Barnepige.

Stella stansede og saa' længe paa Kristusfiguren. Det var som hendes Blik vilde gennemtrænge Gudens Billede.

Saa gik hun ind. Længe kunde hun ikke sove, men tilsidst blundede hun hen med «Fadervor» paa sine Læber.

Den næste Dag laante William det Proverbe, de havde sét, paa Skolebiblioteket.

Adjunkten, som havde Udlaanet, lo. «Men det forstaar din Praas jo ikke et Ord af,» sagde han. Fra den Dag bad William bestandig kun om saadanne Bøger, som han ikke forstod, baade Romaner og Komedier. Læreren lo, og da Rektor ved Lejlighed erfarede, hvad «den lille Høg» laante, roste han ham endogsaa. Der var saa mange franske Bøger imellem, og det var den eneste Maade, hvor man skam virkelig kunde lære et Sprog.

Proverbet læste Moder og Søn sammen om Aftenen. Stella var forbauset over, hvor godt han læste uden at efterligne Skuespilleren fra igaar. Et Par Dage efter havde han lært en

Scene udenad. Han sagde Replikkerne godt, men hans rundryggede Figur saa saa latterlig ud. Da Moderen lo, blev han purpurrød i Hovedet, bed sig i Læben og løb . . .

Sex Uger efter blev Nina konfirmeret.

IV.

Høg var meget eksalteret den Forsommer. Han arrangerede et Bal for Ninas Veninder, hvor han selv dansede hele Natten, han foretog med Præstens en Udflugt til Himmelbjerget, hvor man kamperede ved et Baal. Hjemme lod han sig indrette et Snedkerværksted med en kostbar Drejerbænk og idethele et stort Apparat; han tog Undervisning hos en Snedkermester i Byen og forskrev en Række Tegninger fra et Etablissement i Hovedstaden.

Han strøede Penge ud. Inden Værkstedet var færdigt, købte han en mecklenburgsk Ridehest og red med Nina, hvem han forærede en Ridedragt af mørkegrønt Fløjel, en noget ekscentrisk Amazonedragt, han lod komme fra Hamburg. Han forskrev et Dusin Silkenatskjorter fra Paris og lod brodere et meget pragtfuldt Menogram paa sine Underbenklæder; indrettede sig et Marmortoiletbord med en Uendelighed af Krystalæsker med kronet Navnetræk paa Laaget,

anvendte en overdreven Omhu paa sit Toilette og gik ungdommelig klædt med lyse Jakker til blaa Benklæder.

Han vilde have fire Retter Mad til Middag og drak Château la Rose af original Aftapning. Forresten var han sjældent hjemme; han gjorde Visiter, red, tilbragte Tiden paa Raadhuset med Undersøgelser i Byens Arkiv. Man kunde vente ham timevis med Maaltiderne. Kom han saa, var han meget rød i Kinderne med skinnende Øjne. Han talte meget med Børnene, mod Stella var han kold og ved Lejligheder barsk. Hendes stadige Taushed syntes at ægge ham, og han undgik at være sammen med hende.

Stella led i Stilhed. Hun blev gul af Farve, mager og hostede. I Selskab var hun meget taus, besvarede de fleste Spørgsmaal med et Smil og deltog næsten slet ikke i Konversationen. Undertiden, naar hun hørte sin Mand tale meget højt i det næste Værelse, kunde hun fare sammen eller blive blybleg.

«De er ikke vel, kære,» sagde Rektorinden. «Lidt nervøs — en Smule.» Og Stella smilede atter med sit lidt trætte Smil.

I Middagsselskaber satte hun sig altid paa den modsatte Side af Høg, langt borte. Men medens hendes Herre konverserede hende, saa hun ofte med et sky, hurtigt Blik op langs

Bordet til Manden. Han sad med Aarerne svulmende i Panden og røde Kinder.

«Deres Mand er jo som forynget,» sagde Præstens Frue, «han er bleven ti Aar yngre i den sidste Tid. Forleden Dag ved Skytteballet — De var der ikke? — førte han Kotillonen op — der var en Begejstring blandt de unge Damer. De kan næsten have Grund til at blive jaloux.» — —

«Ja ikke sandt — vor kære Høg er som forvandlet,» Hofjægermesterinden slaar sin Vifte op, «igaar hos os magnetiserede han min Niece. Hun faldt virkelig i Søvn.» — —

«Men Frøkenen havde drukket megen Champagne,» henkastede Doktoren.

»Min kære Doktor — Champagne! Det var magnetisk Søvn.» — —

Stella smilede. Hun havde altid vidst, at hendes Mand var en udmærket Selskabsmand. Men han var jo ikke altid rask nok — —

Men efterhaanden som Høgs Eksaltation steg, blev Selskabeligheden hende uudholdelig, hun kunde ikke længere undertrykke sin Angst, og hendes forpinte Udtryk og bestandig lidende Taushed blev paafaldende. Doktoren mente ogsaa, det var bedre, hun blev hjemme.

Berg var Stella til megen Trøst i denne Tid. Hun var længe veget tilbage for at betro sig til nogen. «Det er Eksaltation, kære Stella,»

havde Excellencen en Gang sagt kort før sin Død. «Vogt Dig for at gøre det til mere — og tal ikke til nogen om de Bagateller» — — Hun havde forstaaet ham. Desuden vidste hun jo — — Men en Dag nu i Foraaret var det blevet hende for forfærdeligt. Hun havde kæmpet med Høg om Natten, han havde forfulgt hende med en Alpestok med Klinge, som han havde staaende ved sin Seng. Hun havde maattet flygte ud paa Balkonen udenfor sit Kabinet.

Hun faldt hen i en dump Rædsel og blev liggende til Sengs hele Dagen. En Sløvhed, som rugede over en idiotiserende Angst. Men henimod Aften vækkedes hun af sin Sløvhed ved en pludselig, feberagtig Rædsel: hun kunde ikke udholde en saadan Nat til.

Saa klædte hun sig hastigt paa og ledet af en eneste Tanke, den, at hun ikke kunde overleve en saadan Nat som den sidste, mere løb end gik hun ud til Bergs.

Det var Tordenvejr, store tunge Draaber, som de heftige Vindstød i Alleen slog imod hendes Ansigt. Hendes Haar klistrede til Panden bag Sløret, Kjolen slog ind om hende. Hun gik hurtigere til uden at mærke det.

Men da hun naaede Bergs Villa, stansede hun. Hun kæmpede i nogle Sekunder en forfærdelig Kamp; hun havde jo bevaret denne forfærdelige Hemmelighed gennem Aar, bevaret

den for Slægtens Skyld, for Verdens, for sin egen. Hendes Undseelse vægrede sig ved at tale, hendes kvindelige Værdighed, hendes Følelse som Hustru og Moder — alt oprørte sig mod denne Tilstaaelse. Det var hende, som hendes Hjerte blev koldt i Brystet i disse Sekunder, som rummede en Evigheds Angster. Men saa overmandedes alt af den forfærdelige Rædsel fra før. — Hun maatte, maatte, hun vilde dø under denne Tausheds Kvaler.

Hun syntes, hun bar hele denne elendige Slægt i Ruiner paa sine Skuldre, da hun slæbte sig op ad Trappen.

Hun ringede.

Pigen blev forbauset ved at sé Byfogedens Frue i dette Vejr.

Stella holdt Sløret tæt ind for sit Ansigt. «Om Doktoren var hjemme?»

«Doktoren var paa sit Værelse.»

Hun gik hurtig forbi Pigen henimod Døren. Og der gik i et kort Nu som en kort brusende Efterdønning af hendes Sjæls Kamp igennem hende, da hun stod foran denne Dør. Saa aabnede hun den rask.

Berg sad ved Skrivebordet og læste. Den grønne Skærm over Lampen dæmpede Lyset. Der var en behagelig stærk Lugt af fin Tobak og Medikamenter i hele Værelset. En tryg Ro langs de høje Boghylder og de grønne Paneler.

Lægen rejste sig og gik nogle Skridt frem. «Endelig,» sagde han. Stella saa paa ham, hans Blik var mildt, medlidende. «Vær rolig, Frue,» sagde han dæmpet, «vær rolig, det er maaske ikke saa slemt, som De troer» . . . Hun stansede og tog sig ned over Øjnene som for at besinde sig. Vidste han det da — ja, han maatte jo vide det. Han vidste det alt, hun behøvede intet at sige ham! . . . Hun følte hvor han beroligende med et sagte Tryk, lagde sin Haand paa hendes Arm.

Hendes Bryst bevægede sig heftigt i Stønnen. Det var som hun snappede efter Graaden, denne tavse Graad, som havde kvalt hende, tynget hende til Jorden alle disse lange Timer . . . «De véd det?» spurgte hun. «Véd De det da? Aa — Doktor, jeg er saa rædselsfuld ulykkelig.» Og hun førte mens hun talte, to—tre Gange Armen frem og tilbage i Luften, som om hun kæmpede mod sin egen Elendighed.

Lægen førte hende varsomt hen til Chaiselonguen og Stella rev sin Kaabe op, begravede sit Hoved i Polstret og hulkede.

Berg ventede roligt. Man hørte i Værelset kun Taffelurets Dikken. Undertiden ogsaa afbrudte Toner af en Vals, Fru Berg spillede i Dagligstuen. Stella hørte denne Vals under sin Graad.

Saa hævede hun Hovedet, og medens hun

saa ned paa Sofaens Kvaster, fortalte hun afbrudt og stønnende sit Ægteskabs triste Historie . . .

Fra den Dag var Berg hendes eneste Fortrolige. Han mente i Begyndelsen, det vilde gaa over, at det var den sædvanlige Exaltation, som maaske var noget forstærket ved den lumre Hede, man havde det Aar. Det vilde gaa over.

Men efterhaanden som Krisen skred frem, blev han alvorlig bekymret, og en Dag foreslog han rentud Stella at sende Høg paa en Sindssygeanstalt.

Stella saa længe paa ham, stift, stirrende, som om hun ikke forstod ham. Saa gjorde hun en angstfuld, afværgende Bevægelse med Armen.

«Umuligt,» sagde hun. Det var alt. Lægen talte ikke mere derom.

Med Børnene talte Stella aldrig om den Forandring, der var foregaaet med Høg. Baade Nina og William skræmmedes fra Begyndelsen tilbage af Faderens Munterhed. De var vant til at se ham taus, ordknap med Hovedet indbundet i kolde Klude, nervøs og plaget. Nu talte han uafbrudt, lo, spøgede med Tjeneren, fortalte Historier, ofte de besynderligste Historier, som fik William til at se ned i sin Tallerken og gjorde Nina rød i Hovedet. Desuden saa de, at Moderen led, var tavs, udeltagende overfor Faderens Munterhed, og de ligestrax ligesom instinkt-

mæssig følte og delte hendes Angst, hvis Grund de ikke kendte. Men det overdrevne i Faderens Væsen, det usædvanlige stødte dem tilbage.

Og efterhaanden som Høg blev mere ophidset, nagedes de af Frygt, som lod dem lide lige saa meget som Moderen. Sofie var den eneste, der pludrede ved Bordet og som var glad, naar Faderen fortalte, spurgte, lo. De andre svarede kun med et sky og modvilligt Nej eller Ja. Og deres bestandige Taushed irriterede Høg, han vilde tvinge dem til at tale. Saa fulgte der Scener, hvor han var barsk mod Stella og irettesatte Børnene voldsomt. Nina græd stille, Moderen sad stum, bleg af Smerte overfor sine Børn.

Hun saa, de led, men hun talte ikke, Uvisheden var bedre for dem. Og de turde ikke spørge. De talte aldrig om Faderen, som efter en stille Overenskomst nævnede de ham aldrig for Stella. Heller ikke indbyrdes talte Nina og William. De bar i Tavshed paa denne ubestemte Frygt, som de ikke kunde besejre, og som de ikke gjorde sig Rede for; men deres tavse Angst ventede en Ulykke, som den ene vilde skjule for den anden.

Undertiden ved Bordet kunde William se sky over paa Moderen, derfra til Nina. Men paa begges Ansigter mødte han det samme vage,

undvigende Smil, der dækkede saa slet over deres Angst. Sofie pludrede med Faderen . . .

Naar Nina og William var ene sammen, Stella lukkede sig inde i Kabinettet, sad de enten hver med sin Bog, som de ikke læste, eller de snakkede op om alt muligt. En Galoppade af hæsblæsende Ord, som skulde afskære den fælles Tilstaaelse. Men undertiden, naar de mødtes paa Trappen eller midt i en saadan Samtale om alt eller intet, kunde den Ene sige: «Hvor er Fa'er?» Eller: «Har du sét Fa'er?» — «Véd du, hvor Fa'er er?» Hurtig fremførte Spørgsmaal ligesom ufrivillige Suk, hvormed de vilde lette deres stille Angst.

Eller ogsaa: «Moder spurgte efter Fa'er.» De skød det ind under Moderen, men Stella spurgte sjældent.

Undertiden, naar Stella kyssede William til God Nat, knugede Drengen sig op til hende og blev længe liggende ved hendes Bryst. «Hvorfor græder du?» spurgte hun, han saa op, bange spørgende. Saa fortrød hun sit Spørgsmaal: «Det gaar nok over,» sagde hun, «med Guds Hjælp.»

Sofie var den eneste, som intet forstod. Stella sad med hende paa Skødet og glattede hendes Haar med sine smukke Hænder. «Hun er lykkelig,» sagde hun.

Høg kom aldrig hjem til den bestemte Tid,

de kunde vente Timer. Saa gik Stella og Børom i en hvileløs Skræk og ventede.

En Dag blev han endnu længere ude end sædvanlig. Maden havde ventet en Time, Tjeneren havde fire Gange spurgt, om han turde servere. Og hver Gang sagde Stella med den samme fremkunstlede Ligegyldighed, mens hun saa ned: «Byfogeden er jo ikke kommen, Jensen.»

William stod ved Vinduet, bag Gardinet. Moderen sad inde i Stuen, meget bleg. Hun trævlede en Strømpe op, men hvert Øjeblik faldt Strømpen ned i hendes Skød, og hun støttede Hovedet paa sin Haand. Saa betvang hun sig voldsomt og gik et Par Gange op og ned ad Gulvet med Hænderne om Hovedet, stærkt, satte sig derpaa igen.

Nina bladede i en Bog.

«Sér Du ham,» spurgte Stella. William bøjede sig frem. «Nej», sagde han. Og det var, som om Forventningen blev tungere i Stuen ved dette Nej.

Atter Taushed. Fluerne summede under Loftet.

«Du burde ta'e Flueskærmen Nina,» sagde Stella.

«Det nytter ikke.» Nina rejste sig, men uden at tage Skærmen, Fluerne blev ved at summe. Man fløjtede nede paa Gaden.

«Er han der?» Hun spurgte uden at se op, trævlede hurtigt.

«Nej.»

Og igjen. «Ser Du ham?»

William bøjede sig længere ud. «Ikke endnu,» sagde han. «Heller ikke ved Adelgade?» spurgte hun. Hun rejste sig som for selv at gaa til Vinduet, drejede af ved Sybordet. «Det er bedst, vi spiser,» sagde hun. Men ingen gik. Moderen satte sig igjen, trævlede, hendes indfaldne Kinder var helt dækkede af en rund rød Plet.

«Fader er vist paa Raadhuset,» sagde Nina sagte.

Stella nikkede, Gadedøren gik. «Nu,» sagde hun.

«Det er Jensen,» sagde William nølende, det var ikke Fa'er,» han gik bort fra Vinduet: han vilde hellere ikke staa der, hellere ikke sé.

Han skraaede over Gulvet til Klaveret, slog nogle Akkorder an.

«Nina har vist ikke øvet sig,» sagde Stella.

Mens Nina spillede, gik William op og ned i Stuen, frem og tilbage forbi Moderen. Saa stansede han bag hendes Stol og sagde sagte:

«Skulde vi ikke spørge Doktoren,» han

snuppede Ordene af som i Angst, blev rød i Hovedet mens han talte.

«Jeg har spurgt,» sagde Moderen. Mer ikke, og William gik atter frem og tilbage med sænket Hoved.

Høg kom lidt efter.

Nogle Dage efter rejste Høg pludselig til København. Berg lod ham rejse, men havde paa Forhaand skrevet til Excellencens gamle Huslæge der havde fulgt Sygdommens ulykkelige Udvikling lige siden Høgs Barndom.

Det var som en Befrielse for hele Huset, som om man paa én Gang havde slaaet alle Vinduerne op og faaet frisk Luft ind i et beklumret Værelse. Selv Stella blev en anden, nu da hun ikke saa ham, hun haabede, det nu var forbi, at Lægerne derinde maatte kunne gjøre noget. Man tror altid saa gjerne dette, at Lægerne nok kan gøre noget — saadan helt ubestemt, et eller andet. Et Spindelvæv, i hvilket vi hænger vort Haab.

Dagen efter kørte hun i Skoven med Børnene. De havde sparet sammen til denne Tur, og nu kunde de ligesaa godt gøre den den ene som den anden Dag. Og Skoven, den friske Luft, Friheden gjorde dem efterhaanden gladere, de spaserede, spillede Ring og spiste paa en Bakke i Skoven. Nina sang; Sofie trillede ned ad Højen som en Bylt og de lo alle. I Be-

gyndelsen lød Latteren besynderlig fremmed i deres Øren, de undrede sig over, de kunde le.

Men saa ligesom berusede de sig i Latteren, den muntre Støj, deres Samtale vakte, det var saa længe siden, de havde let. Om Aftenen kom de hjem i en vis nervøs Oprømthed, med røde Kinder og skinnende Øjne.

Jensen tog imod dem i Porten. «Der var kommet Telegram til Fruen.» Det var, som de med ét blev kolde.

«Hvorfra?» spurgte Stella, det lød som et halvt Skrig. «Hvorfra». Jensen bragte det. Stella støttede sig et Øjeblik til Vognen, krampagtigt; saa brød hun Konvolutten, foldede Papiret ud, snappede efter Vejret, læste saa.

«Godt,» sagde hun. Det kom som fra et tomt Rum, klangløst, mens hun vendte sig, og løb op.

Nina gik hen i en Krog af Porten, William fulgte efter. Da de havde staaet nogen Tid tause, lyttende til hinandens Aande, bøjede William sig frem imod Søsteren.

«Fader er blevet sindssyg,» sagde han, dæmpet, tonløst.

«Ja,» svarede hun. «Sindssyg». Det lød, som hun vejede al Ordets Elendighed i den korte Lyd.

De skælvede begge. Saa slyngede Nina

hurtigt sine Arme om Williams Hals, trykkede ham op til sig og græd.

«Vi har jo vidst det længe,» sagde Drengen.

Næste Morgen rejste Stella til København.

Fire Uger efter vendte hun tilbage med Høg. Han var atter stille, meget melankolsk, talte kun lidt og sov den største Del af Dagen. Stella hostede stærkt. Forresten blev de kun hjemme tre Dage, saa rejste de til Schweitz. Børnene blev sendte ud paa en Herregaard i Nærheden og der blev intet af Rejsen til S.

Man tænkte ikke paa Forfædrene nu.

Jo — William tænkte dog undertiden paa den store Kirke med de store Skygger og de berømmelige Grave. Han tænkte nu derpaa med en dyb Bitterhed, han ikke selv forstod, overvældet af den besynderlige Følelse af Skam, som *de* føler, i hvis Slægt Sindssygen raser. Han syntes, han maatte slaa Øjnene ned for sin berømmelige Slægt nu, da dette var hændet.

De blev alle tre — Nina, William og Sofie — paa Landet indtil midt i Oktober. — William var dygtig nok, han kunde godt forsømme, sagde Doktor Berg, og de var saa godt gemte paa Vornæs, mens Forældrene var borte.

Stella skrev til dem hver Uge lange Breve, hvori hun fortalte dem om Stederne, de havde sét, om Theatrene de havde besøgt, om de store

Hotellers *table d'hôte*. Hendes Breve var kun en eneste Fest. «Fader er atter rask,» skrev hun, «melankolsk som I plejer at se ham. Jeg har det ganske godt, hoster kun en Smule» . . .

Og i et andet Brev: «Fader er fuldstændig rask nu, ganske som han plejer. Tak Gud, Børn, at dette er forbi. Jeg hoster lidt om Natten og er maaske blevet lidt gammel, naar I sér mig igen. Jeg kan ikke mere rive de graa Haar ud, som William saa gerne vilde, nu er der altfor mange.»

Det sidste Brev var skrevet fra H. De var kommet der tre Dage tidligere for at være hjemme, naar Børnene kom. «Saa skal vi da gensés, elskede Børn,» skrev Stella, «gensés efter saa mange Sorger — Sorger, som ælder. I vil møde en gammel Moder, som I næppe vil kende igen, men som dog er den samme, og som bestandig elsker Jer. Tusind Kys fra Eders Moder

Stella.»

«Mo'er skriver altid det,» sagde William.

«Og hvor hendes Haandskrift er blevet utydelig,» sagde Nina.

Om Eftermiddagen forlod Børnene Vornæs.

Høg tog imod dem i Porten. Han støttede sig til Trappegelænderet og trykkede dem en efter en heftigt op til sig uden at tale. Nina saa sig om.

«Og Mo'er,» spurgte William sagte, beklemt ved at sé Faderen alene. «Mo'er».

«Mo'er er deroppe;» — Høg slog Øjnene ned, — «hun er ikke rask,» føjede han nølende til.

Nina og William løb op, ind gennem Dagligstuen til Kabinettet. Deres Hjerter var blevet tunge, som om der ventede dem en Ulykke Saa rev de Døren op, saa hende . . .

Stella havde rejst sig og var gaaet frem midt paa Gulvet, der maatte saa Kræfterne have svigtet, og hun stod støttet til Bordet. Gardinerne var trukket helt for, men selv i Kabinettets Mørke saa Børnene et Ansigt, blegt som Døden, forfærdelig magert, og Øjnene dybt inde i Hovedet, skinnende.

Alt Blodet var veget fra dette Ansigt.

Børnene veg uvilkaarlig et Skridt tilbage, strakte Hænderne frem. «Mo'er,» raabte de, — det lød som Skrig fra saarede Dyr, — «Mo'er». Nej, nej, hun havde Ret — de havde nær ikke kendt hende.

«Er I bange for mig?» sagde hun; og selv hendes Stemme var forandret, den var blevet spædere, aandeagtig. Det var, som de hvidskede Toner døde paa hendes Læber — —

Hun tog dem hen til sig og kærtegnede deres Haar med sine Hænder, mens de laa paa Knæ ved hendes Stol med bøjede Hoveder.

«I havde dog ikke ventet at se mig saa-

ledes,» sagde hun sagte, dybt bedrøvet over denne Smerte, de ikke kunde skjule.

Ingen af dem svarede, men Nina græd stille med bortvendt Ansigt.

Høg kom ind med Sofie. Stella rakte Armene frem mod Barnet. «Kys Mo'er,» sagde hun. Men Sofie skreg. Hun vilde ikke hen til Moderen.

«Hun er forskrækket,» sagde Stella. Hendes Hænder faldt slapt ned. «Gaa, gaa,» sagde hun og vendte Ansigtet om. «Gaa!»

«Bring dem bort,» gentog hun.

Da de var gaaet, bad hun Jensen bringe sig et Spejl. Da hun havde faaet det, sad hun længe med det ciselerede Sølvspejl i Haanden og betragtede sit Ansigt.

«Ja, jeg døer,» sagde hun.

V.

Sygdommen skred hurtig frem.

William vaagnede om Natten ved den korte, skærende Hoste, ligesom smertefulde Hvin, der lød fra Moderens Kabinet. Han viklede Hovedet ind i Lagenet for ikke at høre, rullede sig ind i Sengetæppet, men bestandig hørte hans hidsede Øre Hostens skærende Knivsklang, og den Syges gispende Stønnen, naar Anfaldet stansede et Minut . . .

Undertiden hørte han Moderen kalde klagende og Vaagekonens slæbende Sjokken over Gulvtæppet hen til Kakkelovnen for at hente Salep.

Han kunde ikke sove, Hosten forfulgte ham i hans Halvslummer som smertevredne Skrig, der skulde sønderrive hans Strube. Saa vaagnede han i Feber, og var Stella falden i Søvn og Hosten stanset, lyttede han angst, begærlig efter at høre en Lyd, greben af en lammende Skræk for, at Moderen skulde være død, mens han sov.

Han samlede Tæppet om sig, sprang ud af Sengen, aabnede Døren og løb gjennem Spisestuen ind i Dagligstuen. Vaagekonen sov i Lænestolen bag Klaveret, Hagen var falden ned paa hendes Bryst, Munden stod vidt aaben. Der var noget skrækindjagende ved Stuen disse Nætter. Skærmen over Lampen dæmpede Lyset, Skyggerne laa skumrende over alle Møbler. Og i den dunstige Luft, hvor Stellas Yndlingsparfume blandedes med Sygedunsten, hørte man kun Vaagekonens hæstsnorkende Aandedrag, mens hun sov med foldede Hænder.

William gik sagte over Gulvet og løftede Portièren til Kabinettet: Der var ganske tyst. Lampen paa Konsollen foran Spejlet var skruet ned, Olien kogte sagte, Palmerne i Hjørnet gemte en hemmelighedsfuld Skumring. Helt tilbage laa Stella under den store Sengehimmels Forhæng, Voxstablen brændte svagt, dens Lys faldt gult og roligt over Stellas Ansigt med det blanke Haar opløst over den hvide Kniplingspude. Over det gule Tæppe lagde sig Forhængenes Skygge.

Hun slumrede. Med den venstre Arm slynget om Hovedet laa hun rolig, aandende gispende, hvert Aandedrag som et undertrykt Suk. Voxstablens Lys faldt stærkt paa hendes Haand — den skinnede matblank frem mellem Haarets Rigdom.

William bøjede sig ned, lyttede forsigtig til den sukkende Aande, lod Portièren falde bag sig og gik forbi Vaagekonen ind i sit Værelse. Men sove kunde han ikke.

Undertiden, naar han saaledes laa vaagen, gik Faderen gennem Værelset. Høg havde ingen Ro, hensunken i en fortvivlet Melankoli syntes han i sjælelige, forfærdelige Lidelser at dø hen efterhaanden som Livet svandt bort fra Stella. Og han dreves bestandig rastløs om udenfor sin Hustrus Nærhed; det var, som en Sky holdt ham borte fra hende.

Han kom stille ind, satte sig i Dagligstuen med Hovedet i sine Hænder. Han kunde sidde saaledes timevis, rokkende frem og tilbage uden at foretage sig noget, uden at tale.

«Skal du ikke ind til Moder?» spurgte Nina.

Faderen svarede ikke, rystede kun paa Hovedet. Eller ogsaa sagde han: «Jeg vil ikke forstyrre hende,» og gik stille, som han var kommen. Stella spurgte aldrig om ham. Om Middagen, naar han kom ind for at sige Tak for Mad, rakte hun ham Haanden med et venligt Smil, han satte sig paa den lave Chaiselongue foran Sengen med den blanke Haand i sine, taus, uden at tale. Der var en bedende Ydmyghed over hele hans Væsen; undertiden rakte Stella ham sin Pande til Kys, han bøjede

sig langsomt frem og berørte den med sine Læber.

«Tak,» hvidskede han.

Naar han gik gennem Williams Værelse om Natten, skyggede han med Haanden for Lyset for ikke at vække Sønnen. «Jeg sover ikke,» sagde saa William.

«Er du syg?» spurgte Høg. Han var bleven meget øm over Børnene, en vis rørende, ydmyg Ømhed, der syntes at bede om Tilgivelse — William vidste ikke selv, men han syntes, han voksede denne Fader over Hovedet, hvem han bestandig følte en saa dyb Medlidenhed med.

«Nej — men Mo'er hoster,» svarede han. Høg sukkede.

«Men det gaar ikke an — vi maa flytte din Seng — —»

«Jeg kunde dog ikke sove alligevel. Jeg er bange . . .»

Høg sukkede igjen — et dybt, hjælpeløst Suk.

«Du kan faa lidt Sovesaft,» sagde han. Selv brugte Høg Masser af Opium, Morfin og Cloral, han brugte det sammenblandet, Lægen holdt ikke mere Regnskab med denne ødelagte Naturs Hjælpemidler.

Han gav William en stor Skefuld. Men efter nogle Ugers Forløb, hjalp Sovesaften ikke

mere. Høg fordoblede Dosis'en og gav ham to store Portioner lige ovenpaa hinanden.

Saa faldt Drengen i en drømmeløs, død Slummer og vaagnede om Morgenen med blytunge Lemmer.

Om Formiddagen, naar William og Sofie vår i Skole, sad Nina alene hos Moderen. Disse ensomme Timer i det stille Værelse havde udviklet en øm Fortrolighed imellem Stella og hendes Datter. Nina havde bestandig i Moderens Omhu staaet tilbage for William, Drengens Talent og Ejendommelighed havde skygget for de andre; nu i Sygdommen trængte Stella til Datterens milde Hænder, der var noget velgørende for den Syge i at se paa Ninas høje Skikkelse, rolig bøjet over sit Arbejde ved det runde Bord; den blanke Pande, Haaret, der barnlig var strøget helt tilbage . . .

«Kom hen til mig,» sagde Moderen. Og mens hun sad med Ninas Haand i sin, talte hun om mangt og meget med sin Datter.

Nina voksede under dette. Hun blev alvorligere, ældre end sin Alder. Undertiden talte Stella om sin Død, Nina vilde blive som en Moder for de andre, vogte over Sofie. Saa vilde de snart ikke savne hende mere. Men naar Stella talte om at dø, græd Nina voldsomt med Ansigtet ned i Sengens Tæpper.

Om Eftermiddagen læste William højt. De

trak Gardinerne for og tændte Lampen. Stella holdt ikke af Dagslyset under sin Sygdom. «Det ækle Lys,» sagde hun, «det viser Jer, hvor grim jeg er bleven.»

Nina syede. Stella laa med lukkede Øjne og lyttede mens hun legede med Frynserne paa det gule Silketæppe. Det var bestandig Dramaer, de læste, de samme Stella havde læst for Børnene i gamle Dage «før Ulykkerne kom», som hun sagde, naar hun om Formiddagen talte med Nina. Det var, naar hun saaledes laa lyttende, som hun saa langt ind i Fortidens Lys, der straalede tilbage paa hendes Ansigt, hvis Træk blev yngre i Erindring om den svundne Lykke.

William læste dæmpet, trykket af Sygeværelsets Indeklemthed, Blomsterduften herinde. Stella havde faaet en lidenskabelig Forkærlighed for Blomster, hun vilde ligge omgivet af Planter ligesom i en Skov. Kabinettet lignede en Have, Bordene Blomsterbede under deres duftende Byrde. Høg forskrev Roser fra Hamburg for at pryde hendes Spejlkonsol.

Williams Stemme var i Overgang, og hans Hæshed, der var kastet som et Slør over hans Stemmes Skønhed, lod den hvidskende Læsning lyde som en melodisk Mumlen, en dæmpet Halvsang, som virkede besynderligt i det skumrende Kabinet.

Stella laa rolig, hvid i det skinnende Lys, hvis Straaler kastedes tilbage med glimtende Glans fra Sengeforhængenes Silke. «Du læser smukt,» sagde hun. Men en Gang imellem blev hun urolig i Sengen, aabnede Øjnene, lod Haanden glide frem og tilbage gennem det opløste Haar.

«Giv mig Bogen,» sagde hun saa.

Hun tog Bogen og siddende op i Sengen læste hun for dem. Det lød som en Musik af fine Strænge, som melodiske Suk, hvad hun læste. Hendes Stemme var blevet ganske spæd, som et Ekko af de gamle Toner lød Læsningen nu, en svag, skøn Resonnants af en uforglemmelig Musik.

William sad paa Chaiselonguen, han lyttede med lukkede Øjne, betagen, angst for tabe en Tone af denne Forklarelsens Symfoni.

Men det varede sjældent længe, saa kom Hosten og Stella lod Bogen falde. «Det er forbi,» sagde hun.

Kort efter Jul vilde hun berede Nina en Overraskelse. Der var Bal hos Jægermesterens, Nina skulde der og Stella lod en gammel Molskjole sy om. «Sygdommen kostede saameget,» sagde hun, Nina kunde godt gaa i den gamle Hvide, hun var saa ung endnu. Nina var i Stilhed fortvivlet, Kjolen var uden Slæb, vadsket tre Gange, og saa netop hos Hofjægermesterens,

hvor alting var saa overdaadigt, og alle Garnisonsofficererne fra A. kom der . . . men hun sagde ikke noget.

Morgenen, da Ballet skulde være om Aftenen, havde Stella travlt, hun havde Besøg, modtog Kasser og Pakker, Nina maatte ikke komme ind. Hun stod sørgmodig og saa Jomfruen stryge den Molls.

Efter Bordet, da Nina kom ind i Kabinettet, var Lampen tændt, Lysene i Kandelabrerne foran Spejlet, — en hel Illumination.

Paa Stellas gule Silketæppe laa en lyseblaa Sky af Flor og Atlask, oversaaet med gule Rosenbuketter, Stella selv sad oprejst i Sengen med glødende Kinder.

«Mo'r,» raabte Nina. «Det er til mig!» Stella var glad som et Barn. «Ikke sandt, det var en Overraskelse?» sagde hun.

Nina maatte klæde sig paa i Kabinettet. Over Gulvet flød det med hvide Skjørter, Baand og Sløjfer, Stella var som forynget, hun sad støttet til sin Arm oprejst og betragtede Nina, mens Jomfruen ordnede hendes Slæb foran Spejlet. Nina var meget høj i denne Dragt: det lange Tylls Slæb laa som en højnende Bølge over Gulvets Tæppe.

«Fæst flere Roser paa Slæbet,» sagde Stella.

Hun mønstrede Nina, kunde ikke faa hende fin nok. «Prøv at lægge Haaret lidt længere

ned i Panden,» sagde hun. «Og Rosen mere til Siden — saa, nu er det godt . . .»

Hendes Øjne straalede. «Det var en god Ide med den Kjole,» sagde hun.

Nina var meget bleg og nervøs. Hun stod og betragtede sig i Spejlet, sit Ansigt, det mørke Haar med Rosengrenen, hun syntes hendes Øjne var blevet meget dybere, mørkere end de plejede; sin slanke Figur — Atlasket sad ganske stramt med et Liv, snøret i Ryggen, hun syntes, hun var blevet mere fyldig under den blaa Glands. Og Slæbet — Slæbet laa som en blomsterbesaaet Flod henad Gulvet — dejligt, dejligt!

Saa gik hun lidt tilbage og saa i Kabinettets Baggrund Moderens Billede i Spejlet. Med skinnende Øjne laa hun, støttet paa sin Arm, og betragtede hende.

Og pludselig var det som en Skygge, en tung Taage lagde sig for Ninas Øjne over Spejlet. Hun vendte sig, og mens Slæbets Atlask brusede bag hende, gik hun hen mod Sengen, faldt ned ved Hovedgærdet og kyssede Moderens Haar.

Det var, som vilde hun bede om Tilgivelse, fordi hun havde kunnet glemme dette Liv, som slukkedes.

Det rige Lys faldt paa Slæbets Silkestrøm, paa Roserne, paa den hvide, bøjede Hals, paa Nakkens Lokker . . . Og Stellas Marmorbleghed blev endnu blegere, blændet af denne Glands,

hvid, skinnende laa hun i sine Kniplinger paa den hvide Seng.

Nina var gaaet. Jomfruen ordnede Værelset.

«Sluk Lysene,» sagde Stella. «Jeg er træt.»

Om Natten blev hun meget syg.

Det var forbi med Læsningen. Om Formiddagen, naar Nina sad hos hende, laa Stella i en Feberdøs, halvt slumrende af Nattens Opium, som først virkede hen ad Morgenstunden; undertiden aabnede hun Øjnene, nikkede til Nina eller bad om lidt Gelée, slumrede saa ind igen. Der var ganske mørkt, en enkelt Lysstribe faldt gennem de fortrukne Gardiner ud over Sengen, ellers var alt som Nat. Stella vilde ikke se Lyset. Naar Vinduesforhængene blev trukket fra, lod hun Sengens Silkeforhæng falde for, Lyset maatte ikke naa hende. Hun var bange for dets Ubarmhjertighed, sagde hun til Nina.

Men hver Dag, naar Nina spillede eller var henne at male, lod hun Jomfruen trække alle Forhæng fra. Vinterdagens gnistrende Lys faldt ind i Kabinettet, gød sig klart ud over Bordenes Blomster, Hjørnernes Palmer, Tæpperne, den høje Seng.

«Som en Syndflod af Lys,» sagde Stella.

Saa fik hun Spejlet hen ved Sengen og betragtede sit Ansigt. Hun saa længe paa sine falmede Træk, paa sine hule Kinder, paa sin Hud, der var gennemsigtig og gullig. Hun

fulgte Skridt for Skridt den Sygdoms raserende Ødelæggelse, som dræbte hende.

«Tag Spejlet bort,» sagde hun og laa saa længe roligt, strakt lige ud og saa frem for sig.

Men undertiden paa mørkere Dage, naar det var Halvskumring bag Sengehimlens Forhæng, eller hun rødmede i Feberen, kunde hun finde sig selv bedre, raskere. Hun satte sig op, strøg Haaret tilbage, klamrede sig til dette Livshaab, Spejlbilledet skænkede hende.

Saa naar der atter var blevet mørkt, og Børnene kom hjem, kunde hun spøge med dem, tale til dem om Rejsen til Syden, om Nizza, hvor hun vilde blive rask. «Jeg er allerede meget bedre,» sagde hun. Hun forsøgte at staa op, at tage mod Visitter, hun vilde gøre Selskab for Ninas Veninder.

Der var en Bedring. Berg lod hende ligge paa Chaiselonguen i Kabinettet. Nina spurgte, om hun maatte trække Gardinerne fra: «Endnu ikke, om otte Dage — om otte Dage vil vi ha'e Lys herinde . . .»

«Ikke sandt,» spurgte hun Berg, om otte Dage vil jeg jo ikke mere forskrække Børnene?»

Hun laa om Dagen paa Chaisselonguen under Palmerne i en hvid Silkeslobrok med store Kvaster, hun lod Jomfruen sætte sit Haar og fæstede en Diamantnaal i Halsen.

Der var kommen en Tørst efter Luxus

over hende, en Kærlighed til matte, bløde Stoffer, en Trang til mild Duft og kvægende Vellugt. Hun kunde ikke faa nok af Blomster; hun overfyldte Kabinettet med Planter. Saa laa hun mellem alle sine blomstrende Træer som en bleg Blomst, der visner umærkeligt.

Høg var lykkelig, han troede paa denne Bedring, talte til Doktoren derom. Berg vilde ikke give noget Haab, han frygtede en Skuffelse mere end Sandheden. «Men hun var meget bedre,» sagde Høg, «hun sér raskere ud, meget raskere end for fire Maaneder siden.»

«Maaske,» sagde Berg.

De traadte ind i Kabinettets Mørke. Stella var faldet i Søvn paa Chaiselonguen, hun sov aandende let som et Barn, med Hænderne foldede om en Bog, hun havde læst i. Atlasket dækkede over hende som en fyldig Strøm.

«Se,» sagde Høg, «raskere er hun da.»

«Tror De?» spurgte Doktoren. Han gik hen til Vinduet og tog pludseligt Gardinerne bort, saa at Sollyset faldt ind i Kabinettet. Høg greb efter ham, vendte sig.

Stellas Hoved var faldet lidt ned, man saa Profilen skarpt mod det hvide Silketæppe, Øjnenes Hulhed, Hagen spids, Halspartiet indfaldent og rynket, Under den kunstige Rødme laa Huden mat og blaalig.

Nej, Stella havde Ret: Lyset faldt over

hendes kunstlede Sundhed som en altbortrivende Syndflod — —

Under Atlasktæppet saa man det udmagrede Legemes Knokler, skarpe — —.

Høg gyste. «De har Ret,» sagde han. Berg trak Gardinet for igjen. «Om otte Dage venter jeg en Krise.»

William og Nina troede fast paa Bedringen. Det var dem, som de havde erobret Moderen tilbage, nu, da hun ikke mere laa til Sengs, da hun igjen bestemte Maden til Middag, skrev Breve ved sin Ibenholtspult og tog imod Besøg. Fra Skumringen i Kabinettet spredte der sig som Lys over hele Huset, man var tilmode som efter en overstanden Fare.

«Mo'r bliver rask,» sagde Nina tyve Gange om Dagen til Høg.

«Vi vil haabe det,» svarede Høg, og hver Gang han sagde det, saa han paany Martsdagens Sollys afklæde Stellas Skikkelse dens flygtige Sundhedsskær. «Vi vil haabe det.»

En Dag, William kom hjem fra Skole, fandt han Huset i Oprør. Fruen var blevet syg, meget syg. Nina havde været henne at male, Jomfruen var beskæftiget. Saa havde Fruen, som var meget rask den Dag og havde ladet Prøver komme fra en Butik for at vælge Stof til en Rejsedragt, været alene i Kabinettet. Hun sov, da Jomfruen gik . . .

Men noget efter havde Borgermesteren fundet Fruen som livløs midt paa Gulvet. Gardinerne var trukket fra . . .

Og Fruen var endnu ikke kommen til sig selv . . .

William vilde løbe ind, Berg stansede ham i Døren til Kabinettet. «Døer hun,» hviskede Drengen, «døer hun?»

«Det vil vi ikke haabe,» sagde Berg og gik ind.

Det vil vi ikke haabe! William støttede sig til Dørkarmen, rev næsten krampagtigt i Portièren. Det var, som skulde han kvæles under denne pludselige Fortvivlelse. Nina kom ind, hun var meget bleg, med røde Øjne.

«Tror du, hun døer,» spurgte William. Hans Stemme var hæs, hele hans Legeme rystede.

«Jeg véd ikke,» sagde hun. Og uden at tænke derover gav hun sig til at klappe Williams Haar.

«Er her nogen?» spurgte Stella svagt, da hun vaagnede. Berg gik hen til Sengen. «Lad de andre gaa,» sagde hun mat, «og luk Døren.» Høg gik, Berg lukkede, som hun havde bedt om, gik saa tilbage til Sengen.

«Nej -- jeg faar aldrig mere Lyset at se,» sagde hun. Hun laa noget taus, nogle Taarer rullede ned ad hendes Kinder. «Naar skal jeg

dø, Doktor?» spurgte hun saa. Hun havde vendt sig imod ham: fra de hule Øjenhuler saa hendes glasagtig glandsfulde Øjne forskende op imod ham.

«Det er ikke vist, De skal dø.»

Hun rystede paa Hovedet. «Hvorfor ikke sige mig Sandheden,» sagde hun.

«Fordi jeg ikke kender den, Frue.»

Stella drejede Ansigtet om i Mørket. Og ganske svagt som en næppe hørlig Hvidsken spurgte hun: «Men naar tror De?»

«De kan jo komme Dem endnu.» Lægen saa ned for sig, og mens han fattede lidt fastere om Sengekanten, sagde han: «De ønsker maaske at ordne et eller andet . . .»

Der var nogle Øjeblikkes Taushed. Inde fra Sengens Mørke hørte Berg en Lyd som af undertrykt Hulken, saa vendte den Syge sig igjen. «Tak, Berg. Ja, jeg har meget at ordne.»

Hele Dagen vilde Stella være alene. Der var meget lyst i Kabinettet, baade Lampe og Kandelaber var tændt. Stella sad oprejst i Sengen og skrev Breve med Blyant, Ord, hvor hvert Skrifttegn havde kostet hende Smerte, og hvert Bogstav Taarer . . . Om Aftenen faldt hun i Søvn uden Sovemidler, hun sov roligt, med smukt Aandedrag, som et Barn.

William sad ved Sengen, da Berg kom ind.

«Hun sover,» sagde han. «Er det en Krise, Hr. Berg?»

Lægen bøjede sig sagte ned over den Syge, tog saa Kandelabren og betragtede hende længe.

Søvnen havde skænket hendes Kinder Rødme, og hendes Bryst bevægede sig roligt. Med Hovedet paa Siden og den venstre Arm bøjet under Nakken, det gule Silketæppe kastet lidt tilbage, laa hun i Kandelabrens Lys.

«Hvor Mo'r ser ung ud,» sagde William. Det blanke Haar skinnede straalende i Lyset, Pandens Hud var gennemsigtig og fugtig. Den højre Haand faldt lidt ud over Sengens Kant.

Berg tog den smalle Haand imellem sine . . . «Hun vil ikke vaagne,» sagde han og medens han endnu en Gang betragtede den Sovendes Ansigt, sagde han langsomt: «Ja, det er en Krise.»

«Hun vil komme sig,» spurgte William aandeløst, «kommer hun sig?»

Lægen satte Kandelabren fra sig: «Maaske,» sagde han.

William sov fast den Nat.

Han drømte, at Moderen var blevet rask og at de løb og løb hen over en stor Eng og plukkede hvide Blomster, blev ved at plukke og plukke, saa han næsten segnede under Byrden, mens han løb . . . Saa pludselig hørte han nogen raabe: Du falder i, du falder i, og nogen

greb haardt i hans Arm. Det var som han faldt dybt, dybt da han vaagnede.

«William, William.» Det var Nina, som raabte . . . «Mo'er dør, Mo'er dør!» Han gned ikke sine Øjne. Han saa i et Nu Nina, halv paaklædt, med udslaaet Haar og Ansigtet fortrukket af Graad . . .

«Nu kommer jeg,» sagde han blot. Det var mørkt endnu, og Nina var gaaet med Lyset. Han rodede omkring paa det iskolde Gulv for at finde sine Klæder, kom til at ryste, saa han næppe kunde holde sig oprejst, fandt endelig noget Tøj og sin Overfrakke. Inde i Dagligstuen stod Vaagekonen midt paa Gulvet, begge Pigerne græd ved Døren. De saa paa William, og Vaagekonen sagde, det var et slemt Øjeblik at komme over.

Saa kom Nina ud fra Kabinettet. Hun holdt Lommetørklædet for Øjnene og hulkede sagte. «Hun vil sige Farvel til William,» sagde hun.

William gik frem over Gulvet og løftede Portièren til Kabinettet. Alt dirrede i ham. Kandelabren stod paa Bordet ved Sengen, Stella laa med bortvendt Hoved, helt tilbage i Sengen. Da holdt Drengen pludselig op at ryste. En eneste dyb Følelse af hellig Ærefrygt druknede hans Sorg og hans Graad i dette Øjeblik, mens han lydløst nærmede sig den Døendes Seng . . .

Taareløs, med foldede Hænder knælede han ned ved Sengen som ved et Alter.

«Er det William?» spurgte Stella, og da Drengen saa op, saa han fra Sengen bøjet imod sig et Ansigt, skinnende hvidt med Øjne som udvidede under en hellig Glands.

Længe, længe saa den Syge paa sin Søn, og mens hun langsomt og som for at dulme denne taustknælende Smerte, lod Haanden glide gjennem hans Haar, hvidskede hun svagt som et døende Pust: «Jeg maa dø.» Det lød som en klagende Tone, et Suk, som fik Ord.

Det var, som der var elektrisk Kraft i den hvide Haand, som glidende hvilede paa Drengens Hoved, som om hele hans Væsen skulde opløses ved den ene Berøring.

«Glem mig aldrig, William, aldrig — jeg har elsket dig saa højt.» Og med et Kast lod den Døende sig falde tilbage i Sengen, mens hun hulkede sagte.

«Aldrig,» det lød som et Raab i Dødsværelsets Tunghed — «aldrig!» og mens Ordene brød Seglet for hans tilbagetrængte Taarestrøm, rejste Drengen sig i vild Smerte og kastede sig ned over Sengen. «Aldrig,» gjentog han under Hulken.

«Farvel — Farvel!» Stella drejede Hovedet bort, ind mod Mørket. Saa rejste William sig og omfattende med et eneste Blik alt i Værelset,

Blomsterne, den hvide Seng, Moderens bortvendte Skikkelse; i et eneste Nu bestormet af de tusinde Minder, som dette Værelse gjemte, og som raabte til ham med tusind Stemmer paa én Gang, gik han hen mod Døren.

Han sænkede Hovedet, saa sig ikke tilbage. Men pludselig hørte han Moderen vende sig, han drejede Hovedet. Skinnende hvid, helt udstrakt laa hun, med Blikket fæstet paa ham, et tilsløret, smerteligt Blik . . .

«Mo'er,» raabte han og strakte Armene frem.

Men uden at røre sig, bestandig med det samme Blik, hvidskede hun svagt, aandende ud i et langt smerteligt Suk:

«Stakkels Dreng!»

William vidste ikke selv, hvorfor han stivnede under dette Suk . . .

Kl. otte begyndte Dødskampen. Berg og Vaagekonen holdt den Syges Hænder, Nina tørrede Sveden af hendes Pande.

Inde i Dagligstuen sad Sofie stille, helt betaget af denne Barndommens frygtelige Sorg, som ikke forstaar, men frygter, en navnløs Ængstelse uden Taarer, som gør Lemmerne stive.

Høg gik rundt om Bordet, bestandig rundt, rundt som jaget. Undertiden stansede han ved Døren til Kabinettet, lyttede og gik videre, mens

han vred sine Hænder, som han vilde knuse sine egne blaahvide Fingre. Han var blyhvid, under Skægget skinnede den frygtelige Bleghed igennem, og Øjnene vare underløbne med Blod.

Bag Kabinetsdøren sad William. Berg havde forbudt ham at gaa ind, han sad og klippede Aviser i smaa Stumper, tankeløst, mekanisk og blev ved at sige et Digt frem, som han havde til Skolen, ganske sagte, mens han klippede . . .

Men han hørte ikke de Ord, han selv hvidskede; hans Liv laa i det Øre, med hvilket han lyttede til den Døendes Rallen bag den fortrukne Portière. Han plagedes, fortæredes af en rædselsfuld, drivende Nysgjerrighed efter at se . . . bedre at se det end dette. Og med et pludseligt Sæt tog han Portièren op.

Kabinettet var lyst . . . Paa hver sin Side af Sengen saa' han Vaagekonen og Berg kæmpende med et krampagtig bevæget Legeme, hvis Arme krummedes i konvulsivisk Trækning . . . Hendes Hoved var strakt frem, Øjnene stive, Haaret uredt og pjudsket, Farven gulblaa . . . og ud af den sammenbidte Mund et hvidt Skum . . .

Med en ubetvingelig Rædsel lod han Forhænget falde.

Berg kom ud, han var meget rolig. «Vi vil give hende Champagne,» sagde han.

«Champagne?»

«For at lindre, ja, det er det eneste, som nu kan gjøres.» Han gik ind igjen. Høg blev ved at gaa rundt om Bordet, uden at tænke, uden at sanse, blot rundt . . .

«Skal Jensen hente Vinen,» spurgte William.

Faderen nikkede.

Inde fra Kabinettet hørte man heftige Kast, naar den Døende for op i Krampen, undertiden en sagte Klage. I Dagligstuen Høgs jagende Skridt. Ellers denne Dødens tunge Stilhed, som tvinger os til at tie, lægger sig over os med Blyvægt.

Saa joges de alle op af Champagnens Knalden, Jensen stod forvirret med den guldhalsede Flaske i Haanden, mens Vinen skummende vældede ud paa Tæppet . . . Berg kom ud. «Godt,» sagde han, tog Flasken og gik atter ind.

William var tilmode, som skulde han sluge en Klump, der kvælende sad ham fast i Halsen.

Man gav Stella Champagne hele Dagen . . .

Hen paa Eftermiddagen faldt hun i Søvn, da hun vaagnede var hun uden Bevidsthed men rolig. Høg sad ved Sengen med hendes Haand imellem sine, Haanden var fugtig kold, allerede som stivnet af Dødens Stivhed.

Engang imellem virrede hun med Hovedet, sukkede svagt. Det var som en Rest af Livet flygtede med hvert af disse Suk. De lukkede Øjenlaag sitrede.

Børnene sad i Dagligstuen, Nina med Sofie paa Skødet, ingen af dem talte. Sofie havde klynget sig til Søsterens Hals og klappede hende sagte paa Kinden, mens Nina sad med bøjet Hoved taareløs rugende over denne Dødens Hemmelighed, som fyldte hver Krog i den tungt-tause Stue. En Gang imellem mødtes hendes og Williams Blik med det samme haabløse Udtryk, en trist Opgivelse, man endnu ikke selv har forstaaet.

Klokken halv ni aabnede den Døende Øjnene, hun saa paa Høg, og som et Genkendelsens Smil gik over hendes Ansigt:

«Hører du Nattergalen?» hvidskede hun.

Et lykkeligt Smil, en sagte Trækning, et Suk . . . Høg slap sin døde Hustrus Haand.

Mens hans ludende Hoved faldt tungt ned paa hans Bryst, rejste han sig med bøjet Ryg og med et tomt, glandsløst Blik saa' han længe paa Stellas døde Legeme. Og som om hans Lemmer mistede deres Elasticitet, tumlede han pludseligt tilbage mod Væggen, mens den kolde Sved sprang frem paa hans Pande.

Han havde vel et svært Regnskab at opgøre med denne Døde.

Saa gik han besværligt hen over Gulvet, løftede Portièren og gik ud. Han talte ikke, lukkede kun varsomt Kabinettets Dør.

Og i samme Nu forstod de alle, at Døden var kommen. Rundt i Krogene græd Børnene sagte,

midt i Stuen stod Høg taareløs, uden Trøst, vridende sine Hænder.

Berg kom lidt efter. Han gik et Øjeblik ind til den Døde og kom atter ud. Høg var ikke hjemme, og Lægen gik hen til Nina, gav hende et Brev og sagde, at hendes Moder havde bedet hende læse det sammen med William. Nina græd voldsomt, Lægen kyssede hende paa Panden, bad hende være rolig og gik ud for at tale med Vaagekonen, som ude i Spisestuen havde travlt med at rive Shirting i Stykker, sy Rosetter og knytte Sørgeflor . . .

Madam Madsen og Pigerne svælgede i denne Dødens femte Akt, som er Vaagekoners Henrykkelse.

Nina bragte Sofie i Seng og vendte tilbage til Dagligstuen.

William havde skruet Lampen højt op og sad og læste ved et Bord lige ved Spisestudøren, som han havde lukket op paa Klem. Han var pludselig blevet greben af en bleg Skræk for Døden, som laa ved Siden af ham, en Angst, som næsten dræbte hans Sorg. Han syntes slet ikke mere, det var hans Moder, som laa derinde bag Portièren, han følte kun, at Døden var i Huset.

«Lad os saa læse Brevet,» sagde Nina. William saa' op og mødte Moderens Skrifttræk paa et hvidt Blad. «Til Nina og William,» stod

der. Han syntes, han skammede sig og rødmede over sin Angst fra før.

Bøjede frem under Lampen med hinanden om Livet læste de to Sødskende deres Moders sidste Brev.

«Elskede Børn! Min Haand ryster, saa jeg næppe kan skrive, og hvert Bogstav, jeg skriver, smerter mig, men Kærligheden vil lære Jer at læse min utydelige Skrift . . .»

William bøjede Hovedet ind mod Ninas Bryst og krystede hende i et langt, fortvivlet Favntag . . .

«Lad os læse det roligt,» sagde Nina mildt og rev sig løs.

«Eders Moder, som nu maa dø, skønt hun saa gjerne vilde leve for eders Skyld, har, elskede Børn, ikke altid været lykkelig. Der gives Sorger, som man skjuler under et Smil, og det er disse Sorger, som har gnavet mit, men alt dette behøver I aldrig at erfare. Mine sidste Ord er en Bøn. Jeg har ofte, naar vi om Aftenen sad alene med Jer, talt om den berømte Slægt, I tilhører og det er, dyrebare Børn, for denne Slægts Skyld jeg beder Jer at opfylde denne Bøn, for Eders Bedstefaders Skyld, hvis sidste Ord det var, for min Skyld, som er død for at opfylde hans Vilje.»

En Taare havde udvidsket Ordene. Aandeløse løftede de Papiret mod Lampen. William

græd ikke mere, staaende bag Nina slugte han Papiret med Øjnene.

«Eders Fader er sindssyg — maaske bliver han aldrig rask. Vor Tid, elskede Børn, er endnu besynderlig nok til at anse denne Ulykke for en Vanære, og desuden, vilde Eders Fader miste sit Embede, hvis man kendte hans Sygdom — og I er ikke rige — derfor, dæk over det, skjul det — — I er unge, Livet vil en Gang bringe Jer Lykke — —

Lad ingen vide det!

Jeg er træt — Pennen vil ikke mere. Tusinde, tusinde Gange Farvel!

Eders Moder.»

De havde læst med tilbageholdt Aande, drevne frem gennem de usikkre Tegn som gennem en Dødsdom, man læser med gruelig Nysgjerrighed.

Nina lod Bladet falde . . .

Stumme, udmalende Fremtidens Lidelser sad de længe tause.

«Lad os besøge Moder,» sagde saa William.

Vaagekonen havde hængt Lagner paa alle Væggene, dækket af et hvidt Silketæppe laa Stella paa Sengen.

Ansigtet var roligt, men om Munden dvælede en taus Smerte, som om den døende var gaaet bort med et undertrykt Suk.

Nina holdt Lampen op og lagde et klart Klæde over den Dødes Ansigt . . .

Ude i Spisestuen stod de optrukne, halv fulde Champagneflasker i en lang Række.

Høg kom hjem, rød i Hovedet, Aarerne i hans Pande svulmede.

«Jeg har været ude at spise,» sagde han. «Spis, spis, man trænger til det paa saadanne Dage.»

«Vi har spist,» sagde Nina.

«Men man bør have nærende Ting, nærende Ting, køb noget Oxekød i disse Dage, Nina, meget Oxekød.»

Han gentog Ordene mekanisk, talte som En, der gaar i Søvne. Han gav sig til at rode i Bufetten og tog tre Glas frem.

«Vi vil ha'e godt af at drikke lidt iaften,» sagde han, «rigtig godt, for at kunne sove, og ellers vil Vinen spildes — —»

William gjorde en Bevægelse som for at styrte sig frem over Bufettens Flasker — Nina blev blegere end et Lagen.

«Jeg kan ikke drikke,» sagde hun.

Noget i Tonen slog Høg. «Du har det heller ikke nødig,» sagde han, «men William — han sover daarligt.» Han tog en af de halvfulde Flasker og skænkede Vinen op i et Vandglas — —

«Drik,» sagde han. William tog Glasset,

førte det op til sine Læber . . . «Naa drik,» sagde Høg barskt, «drik.»

Han skænkede for sig selv: «Vi har godt af det.» Han stødte sit Glas mod Sønnens: «Naa, godt Mod,» sagde han. William var tilmode, som skulde han dø, mens han drak.

Han satte Glasset fra sig og saa paa Nina, længe, et fortvivlet Blik. Og Ninas Angst gav ham ingen Trøst.

VI.

Et Aar var gaaet.

Nina var allerede gammel ved Styret, og ved de gamle Pigers Hjælp gik alt i Huset som i «Fruens» Tid; Loven, som styrede, var et bestandig gentaget «saadan gjorde Moder» eller «saadan gjorde Moder ikke,» og for hver Dag, som gik, syntes Nina, hun fuldbyrdede et Stykke af den forgudede dødes sidste Vilje.

Denne Følelse og hendes kraftige Ungdom maatte ogsaa til for at lette hende Livet i det mørke Hjem, hvor Høg altid skrantede, plaget af en Melankoli, Børnene maatte være lykkelige over, fordi den var hans Sygdoms mildeste Form, men som dog laa saa tung, saa knugende over de unge Liv, som fik deres første Indtryk i Skyggen af disse Sorger.

Og tungere endnu, som en mørk-truende Sky laa Frygten over Hjemmet. Denne skrækslagne Frygt for et nyt Udbrud af Faderens Sygdom ligefrem glacerede Ninas og Williams

Sind, slukkede Solen over deres Liv og lod dem leve i en evig Uro, som aldrig sov. Et enkelt muntert Ord fra den tavse Høg, og de skræmmedes op som stukne af en Bi, en lidt ordrig Fortrolighed mellem Fader og Børn, og de tilkastede hinanden et sky Blik, som sagde hurtigt og angstfuldt: «Nu kommer det», et Forslag fra Høg om en Fornøjelse, som skulde bringe lidt Adspredelse ind i det ensformige Liv, han selv med knugende Sorg saa, hans Børn førte, og de sagde, naar de var blevet ene: «Vi gør det ikke.»

Nina blev stærk i dette Liv. Sorgen, den Opgave, man havde stillet hende, og som var for stor for hendes Kræfter, knugede hende ikke, bøjede hende ikke, hun rettede sig tværtimod under den. Men den tidlige Smerte var gaaet gennem hendes Sjæl som et isnende Vindpust, en Frostnat var disse Dage for hendes Ungdom og dens Blomster, og Vindpustets Kuldegys, Frostnattens Rim dvælede der længe.

Med al sit Hjærtes Varme omfattede hun «sine egne»: William og Sofie — fremmede skyede hun. Hun havde en bestemt, stærk Følelse af, at man gjorde dem — Sødskendene og hende selv — Uret ved saaledes at dræbe deres første Ungdom, og denne Følelse gjorde hende kold mod alle, selv dem, som ikke havde nogen Del i at paalægge de unge Skuldre dette

Offer for Slægtens Anseelse. Desuden maatte hun sky Fremmede, deres Hus maatte være en Fæstning: hvis man skulde skjule Faderens Sygdom, maatte det ske ved at holde sig borte fra alle, hvem vidste vel, naar Sygdommen kunde bryde løs?

William betoges af den samme angstfulde Skyhed som Søsteren, men den virkede hos Drengen paa anden Vis.

Han havde i de sidste Aar indsuget en overmaade stærk Følelse af sin Slægts Betydning og Ælde, af dens Daad og dens Gerninger, og denne Slægtsstolthed, der i dette lidenskabelige Gemyt fik en ejendommelig sugende Heftighed, var slaaet ud i en altbeherskende Ærgerrighed, en Drengeærgerrighed af den ejendommelige Fjortenaarsart, hvis Gerninger er Drømme, hvis altid søgende Æretørst lædskes ved Sejre, vi tildeler os selv, og hvis smykkende Laurbærkranse er saa let vundet, fordi vi bekranser os selv. William stødte i sine Fantasier Panden mod Himlen.

Den sygelige Dreng erobrede i Tankerne en ny Verden for sig og sin berømmelige Slægt.

Saa kom Faderens Sygdom. Hvad der overvældede ham, var her ikke Faderens Ulykke, men langt mere den Skam, han vagt følte, der faldt over dem ved denne Sygdom. Han blev

kaldet tilbage fra sine himmelstormende Drømme og saa' med pludselig Klarhed Virkelighedens Ynkelighed. Og denne Ynkelighed faldt med ét, som Isslag, over hans Drømmerier og dræbte dem ved sin Kulde.

Hans Drømme havde ikke Livskraft til at modstaa denne Storm, og de blomstrede ikke op mere; som en enkelt Aprilnats Frost kan rasere et spirende Blomsterbed, saaledes sank Drengens Fantasier sammen under dette Slag.

Hans Tankeliv stængtes inde bag en tung Melankoli, der ligesom gav hans altfor tidlig slappede Nerver Hvile. Hele hans Existens prægedes af en Træthed, der var Frugten af de heftige Sindsbevægelser, som hans nervøse Gemyt ikke havde kunnet bære uden at modtage altfor stærke Mærker deraf.

Og til denne Blaserthed, skabt af for tidlige Sorger, stødte langsomt en anden, mindst ligesaa farlig og skæbnesvanger.

Stellas Død slog en uudfyldelig Bresche i Sønnens Liv; uagtet hun aldrig havde egenlig hvad man kalder opdraget paa Sønnen, men snarere kun set til, mens han udviklede sig, var det dog hendes Smag, og kun hendes, som havde dannet ham, hendes Følelser, som saa at sige reproduceredes i ham. Hun var Centrum for alt, hvad han vidste, følte og tænkte. Nu gik hun bort samtidig med, at Familjens Ulykke

berøvede ham de Fantasier, der havde opfyldt mer end hans halve Liv, og han følte under sin bestandig tiltagende Melankoli en Tomhed, hvis eneste Indhold var den dybe med Barndommens Halsstarrighed fastholdte Bitterhed, han følte mod alt og alle.

Og i Stellas Sted traadte under det ensomme Liv i Hjemmet, hvor Drengens Melankoli, en Art af dette den første Ungdoms Tungsind, der tilslører vore tidligste Ungdomsdage ligesom Morgentaagen indhyller Dagen for at vænne vort Øje til Solens Lys, men som her var kommen altfor tidlig, uhindret bredte sig, ingen ny Fortrolighed eller intimt Kammeratskab. Høgs Hus var ikke til det.

Træt af at fantasere, henvist til sig selv begravede William sig i Læsning. Men det var Drengen umuligt her længere at finde Smag i Bøger, som vilde have passet for hans Alder. Han betragtede Ewalds Romaner eller P. P.'s Fortællinger med et overlegent Smil. Han vidste, at saaledes saa Livet ikke ud, saaledes levede man ikke; og disse spæde Skildringer forekom ham urimelige og usande, i Belysning af alt, hvad han havde set, de Sindsbevægelser, han havde gennemlevet, de Rystelser, han havde været Vidne til.

Livet havde ladet ham se Lidelser og

Lidenskaber røre sig kraftigere, Sorger nage dybere.

Saaledes søgte han i sin Læsning hurtigt bort fra sin Alders Lekture, og efter længe — siden hans første Komedieaften — at have læst franske Komedier, begyndte han at opsøge de Digtere, som man siger har skrevet med deres Blod: kun deres Digtning syntes ham sand, og kun de syntes ham at vide, hvad et Menneske maatte lide.

Læsningen kom til og ophedede yderligere det Drivhus, hvori Forhold og Omstændigheder saa tidlig havde indflyttet denne Plante.

Heine og Byron var denne femtenaariges Yndlingslæsning.

Men de Sorger og Lidelser, hvori saamange af disse Digtninge vælter sig, var som oftest af en anden Art, tilhørte en anden Sfære. Dette gjorde William sig imidlertid ikke klart, han saa blot, at dette var Lidelser, som han vidste, de oplevedes, og uden at have nydt i Livet noget af det som havde skabt disse Lidelser, blev han gennem Kendskabet til Lidelserne først fortrolig, siden træt af Nydelser, som han aldrig havde smagt.

Et goldt Tankeliv var allerede færdigt med en Byrons Lidenskaber og en Heines Ulykker.

Saa naaede han paa sin Vej til Alfred de Musset, og den facile Adjunkt udlaante med et Smil: «la confession d'un enfant du siècle» til

den femtenaars Dreng. Og det vilde ogsaa have været for silde at holde den tilbage: William forstod alt, vidste alt. Med den grusomme Erfarenhed, der netop, fordi den kun tilhører Tankelivet, piller alt op og udtørrer alt, forstod han hver Fiber i den Mussetske Helts Sjæl, og hans Melankoli, der var født af Sorger, parredes nu med nydelsestrættet Blasérthed.

Omtrent ved denne Tid blev han konfirmeret. Under Religionsundervisningen bragte han ofte Hans Velærværdighed til Fortvivlelse ved besynderlige Paradoxer, skeptiske Spørgsmaal og Fraser. Hans Velærværdighed talte paa Højtidsdagen i sin Velsignelse, da han lagde Haanden paa Williams Hoved, om de unge Sinds Gæring, der gjorde Verden til et Kaos,hvor Gud dog i sin Naade tilsidst vilde skabe Lys.

Sagen var, at Religionen var gledet bort fra William, eller William gledet bort fra Religionen. Dump Melankoli, Ligegyldighed og Træthed havde efterhaanden hentørret Bønnerne paa hans Læbe, og den, som ophører at bede, er langt fra Gud.

William Høg syntes, han havde levet meget længe og længe nok. Hans Ansigtstræk havde faaet dette gamle, tidlig visnede Udtryk, der er ejendommeligt for Krøblinge eller Børn, som skal dø tidligt, han var meget mager og gik altid bøjet, med ludende Hoved.

Dog saa det ud til, han kunde vokse sig køn.

Nina og han var næsten altid sammen, og de stærke Baand, som de fælles Sorger havde bundet, brast ikke. Men paa den anden Side havde disse samme Sorger tidligt udviklet deres Karakter i en meget forskjellig Retning, og for hver Dag, som gik, maatte Kærligheden slaa Bro over en stadig større Kløft i Forstaaelsen.

William var nervøs og pirrelig, og under hans Tungsind bruste og kogte al et lidenskabeligt Gemyts tilbagetrængte Voldsomhed. Saa kunde denne undertrykte Gemyts-Hede ofte slaa ud paa de besynderligste Tider og ved de ubetydeligste Lejligheder, naar f. Ex. Nina, der var Ordenen selv, havde lukket en opslaaet Bog, flyttet en Stol, hvorpaa Broderen havde siddet eller saadant et eller andet.

Nina var under hans Vredesudbrud bestandig rolig, og denne Ro æggede William, opirrede ham yderligere.

En Dag havde Søsteren lagt «Rolla» ind i Bogskabet og tillod sig, da Broderen spurgte om den, at bemærke, at denne Bog vist forresten ikke var for Drenge.

William blev rasende og sagde, at hun forstod sig vist ikke meget paa den Slags Ting — hun skulde helst blive hos sin elskede «Jane Eyre».

Nina svarede ikke strax, men lidt efter løftede hun roligt Hovedet og saa paa Broderen, mens hun sagde:

«Tror du, Mo'er vilde synes om, at du læste den Bog?»

William havde ikke ventet dette Spørgsmaal, det slog ham, og han blev blussende rød.

«Du tror det ikke,» sagde saa Nina og saa atter ned.

Men lige med ét fløj Broderen ind imod hende, og i afmægtigt Raseri slog han hende paa Øret, saa det kladskede.

«William!» raabte Nina, næsten angst. «William — hvor kunde du dog? . . .»

Og lige saa snart han havde hørt Lyden af sit eget Slag og den smertefulde Betoning i Søsterens Raab, faldt hans Hænder slapt ned, han saa skelende op, og han syntes, han maatte krybe i Jorden af Skam.

Nina havde rejst sig, hun holdt Haanden mod den rødplettede Kind, og koldt som med Knivklang sagde hun:

«Du ligner Fa'er.» — «Nina!» Han skreg det.

Forskrækket, sky saa William atter op, og deres Blik mødtes. «Nina, sagde han igen, sagtere, «Nina!» Hun sank med en Mumlen tilbage i Stolen og græd med Hovedet ned i sin Sykurv.

Nogen Tid efter, stærkt ind i det andet Aar efter Stellas Død, blev Høg atter stærkt exalteret, langsomt men sikkert gennemløb hans Sygdom de samme Stadier som sidst. Det var de samme Ideer under andre Former, de samme Overdrivelser, den samme indholdsløse og ustadige Energi; paa Børnenes Side den gamle Angst, den gamle Venten, den gamle hvileløse Frygt. Kun var de nu ene om at bære det.

Om Natten gik Høg søvnløs rundt i Huset, han rumsterede i Køkkenet, lyttede ved Dørene, spejdede efter Lyssprækker for at sé, om William eller Nina havde Lys og vaagede. Han stjal deres Lys om Aftenen og tog Svovlstikkerne fra dem. Han vidste, at de passede paa ham, og han vilde hindre det.

Det var navnlig Nina, hans Vredesparoxysmer, der kunde vækkes ved den mindste Anledning, stadig gik ud over, hendes Kulde og rolige Beherskelse ophidsede og æggede ham voldsomt.

Efterhaanden som Exaltationen steg, voxede Børnenes Angst — ogsaa Sofie forstod nu, at Faderen var syg — men Berg haabede stadig paa en hurtig Bedring og lod Høg blive i H.

Om Dagen sad Nina hjemme uden at turde gaa ud og uden dog at kunne blive rolig mellem de fire Vægge· Hun skyede Folk endnu mere end ellers, hun syntes, at alle Mennesker saa' saa spejdende nysgerrigt paa hende, og hun hadede

baade deres Medlidenhed og deres Spørgsmaal. Saa sad hun i et lille halvmørkt Værelse til Gaarden og rugede over sin hjælpeløse, fortvivlede Angst, saa lang Dagen var, uden at kunne tage sig noget til og uden at arbejde, hensunken i og fortæret af sin egen Hjælpeløshed. Naar Faderen var hjemme, jog hun hvert femte Minut op af sin Sløvhed for inde i Spisestuen at lytte for at høre, hvad han tog sig for i sit Studereværelse, om der var Folk hos ham, og hvad han sagde.

Undertiden naar han saaledes havde Besøg, og han talte meget højt og længe, aabnede hun pludselig Døren og traadte ind under et eller andet ligegyldigt Paaskud, som kunde afbryde Samtalen, faa den Fremmede bort. Men fra Faderens Øjne mødte hende da et Blik saa vredt og hadefuldt, at Datteren gøs derved.

Var William hjemme, sad de to Sødskende sammen. Deres Samtale var altid den samme, ligesom deres Tanker: som i en Ring gik baade Ord og Tanker rundt om deres Frygt.

Høg tog ofte William med sig paa sine Udflugter, Spasereture, lange Rideture; undertiden kunde de være borte hele Dage. Disse Tider var Hvilepunkter for Nina, hun trængte saa haardt til at hvile ud fra sin Frygt; for William var dette Samliv med den Syge en forfærdelig Lidelse.

Høg glemte, at han talte med sin Søn, og

hadefuld som han i Sygdommen var mod dem, han ellers elskede, fortalte han løst og fast om sine Brødre, om Excellencen, om sin Moder. Han klædte sin Slægt af for sin Søns Øjne. Eller han tumlede med de vildeste Planer om at rejse for at vise Sønnen de Steder, hvor han havde tilbragt sin egen Ungdom, om at føre ham til Paris og til Italien. William gav ham Ret i alt. Saalænge de var ene, var det dog langt mindre forfærdeligt, og saalænge lod han Faderen tale. Men hvor han kæmpede, naar de var sammen med Fremmede! Han dækkede over Faderens Besynderligheder, talte livligt, spurgte ham ud, som om han selv var mest interesseret i alt; han forklarede Faderens Anskuelser, han bortforklarede hans Overdrivelser, saa med hundrede Øjne og hørte med hundrede Øren for at aflede Opmærksomheden fra hans uforklarlige Excentriciteter.

Snart agerede Faderen syg og lagde sig til Sengs; da maatte Sønnen timevis holde vaade Klude paa hans Pande, han kunde ikke vige fra hans Seng, men sad med hans Haand i sin, mens Faderen jamrede sig i sine indbildte Smerter. Nervernes Oprør lod den ulykkelige lide et Helvedes Kvaler.

Snart vilde Høg bruge Bade, og de tilbragte nogle Dage ved Kysten. Han gik ved to Stokke, halvbaaret af William kom han saa-

ledes ned til Badehuset. I Badekamret vilde han være alene, og Sønnen maatte kun følge ham til Broen. Det var forfærdelige Øjeblikke for Williams ophidsede Fantasi, disse, i hvilke han i stirrende Angst ventede inde paa Stranden, uafbrudt seende mod Badehusets Dør, der blev ved at være lukket Kvarter efter Kvarter, indtil den kolde Sved sprang frem paa den Ventendes Pande.

Saa ilede han i vanvittig Frygt i tre Spring ned fra Skrænten, hvor han sad, ud ad Broen og bankede paa Døren.

«Er du i Vandet endnu?» raabte han.

«Nu kommer jeg,» svarede Høg kort, «du er vel angst, din Fa'er, som har faaet Svømmepræmier, skal drukne i dette Vandfad?»

Om Middagen spiste de ved table d'hôte i det lille Badehotel. De sade nederst ved Bordet, Høg lige paa et Hjørne, naar han vilde tale, maatte det ske over Sønnen.

Aldrig i sit Liv havde William været saa videbegærlig, som i den Timestid, hvor den gnavne Vært lod sine med spædt Kalvekød fyldte Overflødighedsskaaler tømmes paa Gæsternes ventende Tallerkener. Han bemægtigede sig med en Opbyden af al sin Kraft hele Faderens Opmærksomhed, og han skjulte med sin Livlighed og Spørgelyst hele det øvrige Selskab for Høg; han overvældede ham med Spørgs-

maal, han lo, svarede muntert, skæmtede. Den kolde Angst gav ham Kræfter.

Men naar de efter disse Maaltider kom op paa deres Værelser, og Faderen lagde sig til at sove paa sin Seng, kunde William ofte falde fuldstændig sammen efter den frygtelige Anstrængelse, og stum og følesløs for alt tilbringe Timer i en tom Inerti, hvor hans Hjerne havde ophørt at arbejde, og hvor han græd af Slaphed uden at vide det.

Efter nogle Dages Forløb vendte de saa atter hjem, og det gamle Liv begyndte igen. Eksaltationen steg stadig, og Nina og William turde ikke mere gaa i Seng om Natten. Der sad de de lange Nætter — det var nu ud paa Efteraaret — halvslumrende i et Par Lænestole i Williams Værelse uden at turde tænde Lys og uden at turde tale for at holde sig vaagne. Høg vilde have set Lys i Sprækken og have hørt deres Stemmer, naar han gik forbi Døren. Hele Natten hørte de hans urolige Vandren, naar han hvileløs gik ud og ind og aabnede og lukkede alle Døre i Huset. Han spiste sjældent om Dagen, men om Natten hørte de ham mange Gange rode med Glas i Buffeten og rasle med Knivene, og om Morgenen kunde de se, at han havde skaaret Ost i Spisekammeret.

Børnene turde ikke tale. En Gang imellem spurgte den ene, blot for at høre en Lyd, som kunde adsprede den tunge Stilhed, deres Rædsel

befolkede med Skræmmebilleder: «Sover du?» Og den anden svarede med et Par hurtige Ord. Det var alt.

Saaledes gik mange, mange Dage og mange Nætter.

Tanken om at rejse blev imidlertid stadig stærkere hos Høg, han vilde vise Sønnen Evropa. En smuk Dag spurgte Berg William, om han turde rejse med Faderen.

«Deres Fader ønsker at rejse,» sagde han lidt nonchalent, «og jeg tror, at Rejsen vilde være gavnlig — meget gavnlig for ham.»

William blev meget bleg, en kold, svimlende Bleghed — —

«Rejse — —», mumlede han, og det var ham, som om han pludselig skulde kvæles . . . «jeg — —»

«De tør altsaa ikke,» spurgte Berg barskt.

William saa op, lige ind i Lægens graa Øjne: «Hvor lang Frist vilde det kunne gi'e?» spurgte han.

Lægen modstod ikke dette Blik, han saa ned og sagde tøvende: «De véd godt, Høg, at Lægerne kun kunne antage — —» Han slog med Stokken lidt Støv af sine Benklæder.

«Og hvorlænge antager De,» spurgte William igen, ejendommelig fast.

«Maaske et Par Aar,» sagde Lægen, «men

naar De er bange — —» Berg vendte sig halvt bort.

«Er der da intet at være bange for, Doktor Berg?» Ordene kom heftigt, som en undertrykt Bebrejdelse, og det unge Menneske saa atter skarpt paa Berg. «Er der intet at være bange for?»

«For Dem intet.» Der var en kort Stilhed. «Men Skolen?» sagde William tøvende og slog Øjnene ned. — «Ah, — ja søg Paaskud!» udbrød Berg haanligt, helt bortvendt.

William aandede dybt; han aabnede og lukkede Hænderne nogle Gange, som for ved en mekanisk Bevægelse at betvinge sit Sinds Oprørthed og lidt hæst sagde han saa:

«Jeg skal gærne rejse.»

Lægen saa et Øjeblik paa ham, som han der stod med store Sveddraaber paa Panden og Munden smertelig sammentrukken under de hvidskede Ord, og i et pludseligt Udbrud af Medlidenhed slog han ham heftigt paa Skulderen.

«Det var bravt,» sagde han, «bravt. Og De skal ikke være bange.»

Tre Dage efter rejste de. Selve hans uovervindelige Angst gjorde William rolig og fattet i disse Dage, men da han kørte bort fra Perronen og lænet ud af Kupéen saa Nina viftende med det hvide Lommetørklæde, var det

ham, som om Jorden gled bort under ham, og han satte sig i Svimmelhed tilbage i Sædet.

Den første Uge syntes det, som om Berg skulde faa Ret.

De rejste i smaa Dagsrejser, laa over hver Nat, og tog først videre højt op paa Dagen. William bestak Konduktøren, saa de blev alene i Kupéen, hvor Høg saa laa paa den ene Side ligesaa lang han var paa et Leje, redt af Plaider, Tæpper og Puder. Undertiden var han saa svag, eller indbildte sig at være det, at man maatte løfte ham baade ud og ind af Kupéen. William fortalte, de rejste til et Bad og bødede paa alt med Drikkepenge, som han næsten maatte kaste ud i Grams. For at faa de mange Penge af Faderen, der lige saa ofte var latterlig paaholdende som latterlig ødsel, maatte han lave de utroligste Historier.

Til andre Tider var Høg livlig som et tyveaars Menneske, og saa var det vanskeligt at holde ham i Kupéen, han undrede sig over, at de bestandig var alene, og med de Sindssyges Mistænksomhed sagde han: «Men du vil vel ingen ha'e maa være sammen med din Fa'er?» William slog det hen, søgte Grunde: «der var jo saa faa, som kørte paa første Klasse.»

Under Opholdet i Neumünster blev Faderen borte. William havde været inde for at købe

noget Lekture i Jernbanebiblioteket, og da han kom tilbage paa Perronen, var Kupéen tom.

«Einsteigen,» raabte Konduktøren højere oppe i Toget. «Einsteigen!» Han slog Døren haardt i . . .

William sprang ned af Trinet og saa sig fortvivlet om, ingen at se — han løb ned forbi de nærmeste Vogne og raabte højt, ingen, der var ingen, som svarede — —

«Einsteigen,» raabte Konduktøren lige ved ham.

William sprang op paa Trinet, og hurtigt, i afbrudte Sætninger fortalte han, at Faderen var borte, at han ikke kunde rejse, at han maatte blive her . . .

Konduktøren lo og halvt tvang ham ind i Kupéen — — William greb sig i at have talt dansk i sin Fortvivlelse.

Mens de kørte, sad han overvældet, forvirret, uden at turde tænke. Han burde være blevet, han burde aldrig være taget med — — Men Faderen kunde jo have taget Fejl af Kupéerne, han sad naturligvis i en anden Vogn, han kunde jo dog ikke være blevet tilbage . . .

Han gik i sin Bevægelse frem og tilbage i Kupéen uden at kunne sidde roligt, bestandig paany bearbejdende dette dobbelte Sæt af Tanker, som hans Fantasi understøttede saa forfærdeligt med lige gyldige Grunde.

Og hver Gang de standsede paa en af de smaa Stationer, havde han Lyst til at springe ud, og den nye Tankerække tvang ham dog til at blive.

Hvad skulde han vel ogsaa kunne gøre med sine tyve Mark? Hvor skulde han vel tage hen?

I Hamburg aabnede han selv Vogndøren og steg ud. Hans Angst var gaaet over til en opgivende, sløv og følesløs Inertie, og han var overbevist om, at Faderen ikke var med i Toget. Og alligevel spejdede han med Fortvivlensens Iver efter hver Dør, der aabnedes i Vognrækken. Han løb lidt ned til den næste første Klasses Vogn — til den næste. En Herre stod paa Trinet halvt bøjet ind i Vognen . . . nu traadte han helt ud . . . vendte sig . . . det var ham.

William standsede med et Ryk og slog sig med Haanden for Munden for ikke at skrige — alt Blodet for ham i brusende Stød til Hjertet.

Høg hjalp med udsøgt Høflighed en blond, meget høj Dame ud af Kupéen, bød hende Armen og kom henimod Sønnen. Da han saa ham, smilede han: «Er du der,» sagde han fuldstændig ligegyldigt. «Skaf os en Vogn, min Dreng.»

Damen tog Lorgnetten op og saa et Øjeblik nonchalent paa William, vendte sig saa og sagde nogle Ord paa fransk, medens de gik ind i Ventesalen.

William blev staaende, han kunde neppe kende Faderen igen: sét saaledes bagfra med sin slanke Figur rettet, Hovedet, baaret saa smukt, lidt bøjet ned mod Damen ved hans Arm — mod sin Vilje blev Sønnen slaaet af det distingverede i den hele Fremtoning, noget vist ubeskrivelig fornemt, det var umuligt at definere.

Han skaffede Vognen, og de kørte alle tre — Høg, Grevinde Hatzfeldt og han — til «Hotel de l'Europe». Grevindens Kammerjomfru sad paa Bukken.

Ingen talte til William. Han sad halvt gemt under hendes Naades Kasser og Hatæsker, og naar Faderen pegede paa et eller andet, henvendte han sig kun til Damen eller tilføjede hurtigt et: Sér Du, min Dreng, hvis henkastede Betoning gjorde Sønnen mindst fem Aar yngre. William var tilmode, som gik han endnu med Bluse. Grevinden talte Fransk og holdt ham paa denne Maade udenfor Samtalen; forresten syntes hun helt at have glemt hans Tilstedeværelse og ikke at ville ane hans Existens.

Da de var blevet alene i Hotellet, spurgte William, hvem den Dame var.

«Jeg var en Ven af hendes Mand,» sagde Høg. Videre ikke.

Han gjorde omhyggelig Toilette, tog tre— fire Skjorter af og paa, inden han kunde finde en, der var god nok, valgte mellem sine Frakker

en blaa med Fløjelskrave og lange, moderne Skøder.

«Vi spiser Frokost i den zoologiske Have,» sagde han.

«Med Grevinden?»

«Ja».

Det blev en drøj Dag for William. Faderen aandede kun for Grevinden, han gjorde Kur, overvældede hende med Opmærksomhed, han kyssede hende paa Haanden, havde hende under Armen, sad bestandig lige overfor hende uden at tage Øjnene fra hende. William kunde næsten ikke holde ud at se derpaa, det pinte ham; han rødmede, naar Faderen karesserende lagde sin Haand paa Grevindens Arm, han slog Øjnene ned, naar de smilte til hinanden med et taust og leende Smil; han led, naar Faderen bøjede sig ned, og deres Øjne mødtes. — —

Han vidste ikke selv, hvad det var, men han syntes, at Faderens besynderlige Blik maatte fornærme enhver Kvinde, at hans Berøringer maatte oprøre hende. Og i sit stille Sind hadede han denne blonde, rolige Dame med sin graa Rejsedragt, sine svenske Handsker og sit evige Smil.

Til ham talte man slet ikke, og efterhaanden steg hans pinlige Følelse til det utaalelige. Han kunde ikke længere holde det ud, han syntes, Faderen var kælen som en kurrende Due, og han var opbragt paa Grevinden, der modtog alt

med den samme fuldkomne Ro, det samme uforstyrrelige Smil. . . .

Han vilde ikke se paa dem, og dog kunde han ikke lade være, hans Følelse saaredes, og hans Nysgjerrighed drev ham til at se.

Saa tænkte han, han vilde sige hende det, fortælle hende, at Faderen var syg — det vilde være en Straf, og det kriblede ham i Fingerspidserne efter at sige det . . . men alligevel, nej, det var umuligt.

Om Aftenen var de i Thaliatheatret. De sad i en Avantscene Loge, Høg og Grevinden langt tilbage i Mørket, William helt fremme. Man spillede et Stykke af Moser med en af Tysklands berømteste Skuespillerinder som Gæst, men ingen i Logen fulgte Spillet.

William hørte ustanseligt Grevinden og Faderen hvidske bag sig, og han irriteredes af Lyden af Grevindens store Vifte, som hun uafbrudt bevægede frem og tilbage. Faderen sad hele Tiden helt bøjet henimod hende, med sit Ansigt ind imod hendes. —

Sønnen led, han følte sig saaret, krænket, opirret i sine bedste Følelser. Med blussende Kinder sad han og kæmpede med Graaden, mens han bed sine Læber tilblods. — —

I en Mellemakt gik Faderen ud. Og uden at kunne beherske sig længere, vendte William

sig om mod Grevinden, og sagde hurtigt med skærende Kulde:

«Fader er sindssyg». Han mødte Grevindens Blik, hun rørte sig ikke, bevægede Viften sagte og svarede:

«Det véd jeg.»

«Og dog — —» Ordene døde paa hans Læber, han kunde have slaaet hende i Ansigtet.

Den næste Morgen rejste Grevinden, uden at Høg bekymrede sig derom.

De tog fra Hamburg to Dage efter, stansede i Münster, i Düsseldorf og naaede endelig Cöln.

Høg talte mere end i Rejsens allerførste Tid, og han begyndte at undgaa William, mens han stadig stiftede flere og flere nye Bekendtskaber overalt, hvor de kom. Om Dagen gik det an, Sønnen fulgte jo med paa Turene og var ialfald i Nærheden, men efter det sene table d'hôte, naar de var gaaet op paa deres Værelser — de boede i Beletagen og havde tre Stuer Nr. 53 — søgte Høg paa alle mulige Maader at narre William ud saa længe, indtil han selv kunde slippe bort til Theatret eller Cirkus.

Undertiden lukkede han ham endogsaa inde, mens han selv strejfede om, Himlen vidste, hvor.

Det var for William de kvalfuldeste Timer: Ene, overvældet af sin knugende Ensomhed sad han Time efter Time i den store Salon og

ventede. Han forsøgte at skrive Breve, men han formaaede ikke at holde Tankerne sammen; han satte sig ud paa Altanen mod den store Gaard, Springvandets Pladsken, Gæsternes Latter og Samtaler henne under Glastaget irriterede ham; han havde ingen Ro, han gik ind i sit Sovekammer, vadskede sine Hænder for tiende Gang, spejlede sig, gik atter ud i Salonen frem og tilbage. Han jog om i sin Forladthed, som et Dyr i sit Bur under Uvejr.

Han kunde have skreget om Hjælp — saa ensom, saa forladt syntes han sig i denne aflaasede Lejlighed. Og ringe kunde han ikke. Hvorledes skulde han vel forklare, at han var blevet laaset inde? hvorfor var Faderen gaaet? — — nej, han maatte vente. — — Saa kom Høg hjem langt ud paa Natten.

William var meget sky, talte sjældent, undgik at stifte Bekendtskaber. Han blev mager, og havde ingen Appetit. En Dag ved table d'hôte hørte han Faderen sige sagte til sin Nabo:

«En Overanstrængelse — nedarvet Melankoli — arvet fra Moderen.» . . .

Den fremmede saa paa ham, og det gav et Sæt i William. Det var altsaa derfor, de bestandig saa saa medlidende paa ham, undgik ham, talte saa underlig kælende, naar de endelig talte — derfor behandlede Kellnerne ham saa sky,

ligesom ængsteligt — man troede, han var den gale!

Det var, som Blodet stivnede i hans Aarer, som om Bordet, Opsats, Tallerkener pludselig begyndte at danse for hans Øjne . . . mens Væggene snurrede rundt som en Karoussel. Han kunde ikke maale den Afgrund, som aabnede sig for hans Fødder.

Da de kom op, satte han sig hen foran Kaminen, han hørte ikke, saa ikke — dette Slag havde bedøvet ham. Uden Øje og Øre maalte hans Tanker det Svælg, foran hvilket han stod: det var altsaa ham, der var gal, ham, den melankolske, sky, menneskefjendske, og Faderen var rask, han talte jo, var aandfuld, forynget, omgivet af en Duft af Elegance og Fornemhed. . . . Hvad var vel naturligere, end at man troede det? Man maatte jo tro det . . .

Men han maatte gaa til en Læge, dette kunde ikke vare ved . . . umuligt . . .

Han rejste sig uden at vide, hvorlænge han havde siddet der og saa, Ilden var gaaet ud; han kaldte, Faderen var ikke i sit Sovekammer. Saa begyndte han atter paa den gamle Tankerække, han optrævlede Tanke for Tanke, begyndte forfra, tog paany de samme Grunde frem, vejede dem og kom paany til det samme Resultat. Stadig den samme Tankekreds.

Pludselig kom han til at ryste af Kulde.

Altandøren stod aaben, og Oktoberaftenen var meget kold. Han gik hen for at lukke Døren og saa, at Lysene var slukkede i Restaurationen; i Gaarden brændte kun et Par enkelte Gasblus viftende for Vinden i deres ovale Kupler. Et Par Tjenere gik og satte Stolene sammen henne under Glastaget.

Det maatte altsaa være sént. Taffeluhret viste ogsaa to.

I det samme havde han glemt den nye Angst og han huskede kun, at Faderen endnu ikke var kommen hjem, saalænge plejede han dog sjældent at blive ude.

Den nye Frygt forjog den gamle. Siddende sammenkrøben i Sofaen faldt han i Søvn overvældet af Træthed, men hans Tanker, der blev til Drømme, joges bestandig rundt i samme sørgelige Kreds.

Han vaagnede ved en høj Latter og saa Faderen staa midt i Stuen med en tyrkisk Hue paa Hovedet og et stort Skæg, han sprang op som en Fjeder og holdt sig for Øjnene, som for at værge sig mod Synet «Hvem er det,» sagde han . . . Faderen lo som en Besat.

«Det var hele min Maskeradedragt,» sagde han, bestandig leende, «og jeg kan gøre dig forskrækket alligevel!» Nar! — Nar! —

William spurgte, saa paa ham. Øjnene var uhyggelig glansfulde, Læberne fortrak sig til et

evigt Smil — — han talte uafbrudt, Ordene føg sammen i en ustandselig Strøm, afbrudt af Latter, Udraab og Nynnen.

Det hvide Slips var gaaet op, Skjortebrystet krøllet, den ene Knap stod aaben . . .

«Det er af Dansen,» sagde han leende, «de Damer svinger En, saa man bliver ør.» Han søgte at knappe Skjorten, men hans Hænder rystede, og han havde intet Herredømme over dem. Saa lo han igen — Munden stod vidt aaben, og hans Kinder var meget røde.

«Det maa være Champagnen,» sagde han og sagde paa fransk et b for p'et.

William stod som fastnaglet, hans løftede Arme faldt slapt ned, mens hans Tænder klaprede imod hinanden, og han mærkede hvordan Tankerne gled fra ham i Skrækken . . .

Han stirrede nogle Øjeblikke som fasttryllet paa den vanvittiges Ansigt, stift, som om han vilde læse sin Ulykke i de fortrukne Træk. Saa gav han sig uden at vide det pludselig til at lé højt: al hans Rædsel fik Luft i den skærende Latterkrampe.

Høg saa lidt paa ham og lo med; staaende ligeoverfor hinanden lo de begge, Fader og Søn, som vanvittige.

Men lige med ét gik Faderen frem imod ham og med løftet Arm, hvidskede han truende:

«Du lér ad mig, du lér ad din Fa'er.»

Han hvæsede Ordene frem, Ilden gnistrede i hans Øjne. Og mens Latteren voldsomt døde paa hans Læber, syntes William, han maatte forstenes under dette vanvittige Vredesblik.

«Nej, nej, jeg lér jo ikke,» sagde han mumlende, thi han kunde næppe faa Læberne saa vidt aabnede, at han kunde faa Ordene frem, «jeg lér jo ikke» . . .

«Jo — du ler» . . .

«Nej, nej — ser du dog ikke,» sagde William i rystende Angst, «jeg er alvorlig, jeg lér ikke. —

Høg bøjede sig ned og greb ham i Armen med et Jerntag:

«Jo,» hviskede han hæst, «nægt det ikke, I lér, lér alle — for jeg er gal, gal — gal er jeg blevet.» Og med et pludseligt Skub stødte han Sønnen saa voldsomt tilbage, at han tumlede om mod Væggen.

Smerten ved Slaget vakte William, den fysiske Smerte gav ham hans Sindsro tilbage. Han maatte først og fremmest ud, han maatte kalde til Hjælp . . . Han maalte Afstanden til Døren.

Den syge fulgte Retningen af hans Blik: «Nej,» sagde han og lo igen, «der er laaset af — jeg har laaset af.» Han saa lidt paa ham, med et skadefro Glimt i Øjnene: «Du véd nok, det er dig, der er syg, man maa være forsigtig,

meget forsigtig» . . . William greb for sig og støttede sig til en Lænestol, han maatte presse Haanden mod sit Bryst for ikke at skrige. »Ja,» sagde han besværligt, mens han betvang sig. «Men hvad skulde jeg ogsaa ude nu om Natten? Nu er det jo paa Tiden at gaa i Seng.»

Han saa uafbrudt paa den Syge, mens han tændte de to Lys paa Kaminen og rakte ham det ene:

«God Nat,» sagde han.

Faderen tog Lyset uden at tænke derover: «Ja, nu skal vi skrive,» sagde han, aandsfraværende og tonløst mens han saa ind i Lyset, «det haster — man véd aldrig, hvor længe man har sin Forstand.» — — Han gik med Lyset hen til Skrivebordet og aabnede Mappen: «Du maa skrive,» sagde han, «min Haand ryster jo lidt, saa dikterer jeg.»

William gik frem over Gulvet som for at tage en Stol, forbi Kaminen, hurtigt hen til Døren. I det samme vendte Høg sig og nikkede lunt: «Jo, min Dreng, den er lukket — og Klokkestrengen har jeg ogsaa taget ned.» — —

Et Udraab som et kvalt Skrig døde i Sønnens Strube, saa tvang han sig, og sagde med et Smil:

«Du passer godt paa mig, Fa'er,» sagde han.

Han satte sig ved Skrivebordet og aabnede

Manuskriptet. Han tænkte ikke mere, Blodet suste i hans Øren og Bogstaverne dansede i Taage for hans Øjne.

«Monumentets Afsløring» stod der med store, snirklede Bogstaver — han gyste og vendte Bladet.

Faderen gik op og ned ad Gulvet bag ham. «Hvor er vi,» spurgte han.

William begyndte at læse. Han hørte næppe, hvad han selv sagde, og han læste hæst, ud i ét.

«Thi, hvis vi spærrede dem alle inde i Bure disse Dyr skabte for at ødelægge, hvis Væsen er Drifter, og hvis Drifter er Fordærvelse og Elendighed, handlede vi ret» — —

«Rigtig — rigtig — det var der, vi slap.»

Høg lo, talte sagte med sig selv, gned sine Hænder. Saa stansede han ved Sønnens Stol og sagde pludselig: «Ja — for det fordærver dig vel ikke?»

«Jeg skriver jo altid,» sagde William.

«Vist saa, vist saa. Naa skriv saa.» Sønnen bøjede sig ned over Manuskriptet, hans Hoved var tungt som Bly.

«Thi Kvinden er ikke bedre værd,» dikterede Høg, «Manden er Herre og kan ødelægge uden Ansvar» — —

«Hører Du,» sagde han og traadte Sønnen ganske nær, «uden Ansvar. Det var ikke godt

andet,» mumlede han med stille Latter, mens han gik bort igen ... «Vi vilde faa for meget at bære paa.»

Latteren skar igjennem Sønnen.

«Uden Ansvar,» gentog han.

«Den, som ikke gør sig til Herre, bliver Slave,» dikterede den syge, «den, som ikke ødelægger, bliver ødelagt. Thi ingen har betvungen Dyret i Kvinden.» Henne paa Taffeluhret slog Klokken fire.

Den syge lo stadig sagte for sig selv, talte mumlende og gik nogle Gange frem og tilbage over Gulvet og stansede atter ved Skrivebordet bag Sønnen: «Har man ikke Ret til at hævne sig?» sagde han hæst: «Naa — Gentag det.»

William vendte Bladet og læste: «Den, som ikke gør sig til Herre, bliver Slave, den, som ikke ødelægger, bliver ødelagt.»

Den syge gned sine Hænder: «Et Evangelium,» sagde han. «Et smukt Evangelium.»

Sønnen lod Pennen synke: «Jeg er saa træt», sagde han.

«Ser Du,» sagde den Syge, uden at høre, «det er godt at vide saadan noget og godt at huske det. Saa er man rolig i alle Tilfælde.» Han løftede Armen, lod den atter falde og drog et dybt Suk. «Din Mo'er var bedre,» sagde han pludselig i en ny Tankegang, «hun elskede en anden, véd Du nok — sin Fætter» ...

William vendte sig, han saa i navnløs Rædsel paa Faderen.

«Fa'er», raabte han, «Fa'er»! og han strakte Hænderne afværgende frem, «Fa'er sig mig det ikke»! Ordene lød som afhugne Skrig.

«Men hun kom og sagde mig det,» sagde den Syge, helt henne ved Kaminen, «bad om, at vi maatte rejse, for at Kampen med hendes Lidenskab kunde blive lettere» . . . Sønnen drog et dybt Suk.

Der gik et straalende Smil over hans Ansigt, og mens Graaden, der steg op i hans Hals, tilslørede hans Stemme, hviskede han. «Aa, tak — tak!» Han vaklede, holdt om Stoleryggen, Faderen tog ham i Armen:

«Hun er blevet en Helgen,» hvidskede han, hemmelighedsfuld og sagte og holdt sin Mund helt hen til hans Øre, «jeg har tidt talt med hende, tidt, hun græd og jamrede for os — hun sagde, hendes Bønner kunde ikke hjælpe os.»

William rystede under Faderens Tag. «Ja» — sagde han, «hun er en Helgen.» Der var et Par Øjeblikkes Taushed.

«Vi vil bede til hende.» Og med et voldsomt Ryk tvang han Sønnen ned paa Gulvtæppet ved sin Side. «Bed», raabte han med hæst hvinende Stemme «bed», og med Hovedet ned i Gulvet, helt udstrakt mumlede han halvhøjt nogle forfærdelige Bønner, en grufuld Blanding

af fanatisk Tilbedelse og skrækkelige Forbandelser.

William laa paa Knæ: uden at turde rejse sig laa han med sænket Hoved og mumlede sagte.

«Bed», raabte den Syge igen, «bed højt!» Han hævede Hovedet fra Gulvet, saa William saa det fortrukne Ansigt og de glasagtige Øjne, det var, som laa der en Hinde over dem. «Læg dig ned,» raabte Faderen skrigende, «Læg dig ned! hovmodige.» Og endnu højere raabte han: «Det er jo mig, Du tilbeder, mig, den hellige Markus.» — — Med et Spring for han op og rettet i sin fulde Højde med udstrakte Arme stod han foran Sønnen, der sagte hulkende skjulte sit Ansigt i Tæppet. — —

«Mig er det, mig,» blev den Syge raabende ved, «mig, den hellige Markus. Bed, bed — eller Du kommer aldrig i de Saliges Samfund.»

William laa ganske stille, hans Lemmer var blytunge, han syntes næppe, han vilde have Kraft til at rejse sig. Faderens Ord lød i hans Øren som et fjernt Uvejr og han hørte næppe den vanvittiges Veltalenhed. — —

«Hører Du,» raabte den Syge, «dette er mit Evangelium: den, som ikke ødelægger, bliver ødelagt, saaledes taler den hellige Markus med Myndighed.» — —

Han blev ved, ustanselig ved, William hørte

ikke mere, skælnede intet — — udstrakt paa Gulvet, bed han i Gulvtæppet i næsten vanvittig Fortvivlelse.

«Thi deres Umættelighed lægger Verden øde og Livet er en stinkende Kirkegaard, hvor Prostitutionen tramper paa Gravene . . . Men vé dem, vé dem — den hellige Markus forkynder dem Svovldød og Undergang.» — —

Da gik Faderens Raab pludselig over til Rallen, en lang krampagtig Rallen, der kæmpede med en vanvittig Latter. William var næsten stiv af Skræk, og han kunde næppe løfte Hovedet.

Høg stod lænet til Væggen, fægtende med Armene i Luften stirrede han frem for sig med stive Øjne . . . Med et Skrig, et Hvin, Rædselen gjorde dyrisk, sprang Sønnen op. Den Syge fægtede endnu nogle Sekunder med Armene i Luften, saa vaklede han, og støttende for sig med de fremstrakte Arme, hvis Hænder var krampagtig knyttede, styrtede han næsegrus om paa Gulvet i et tungt Fald.

William rev voldsomt i Døren, syntes saa, at Faderen laa saa besynderlig roligt og stødte heftigt til en Lænestol for at komme forbi, hen til ham.

«Fa'er», raabte han, «Fa'er», raabte han igen. Han rørte ved hans Hoved, følte paa

hans Haar, — han tog hans Haand, løftede hans Arm op, slap den med et Skrig. —

Høg var død.

Det var tunge Timer, som fulgte. Intetsteds er Døden mere uvelkommen end i et Hotel, disse store Pragtslotte, hvor al Livets vandrende Larm drager ud og ind, intetsteds er dens Apparat frygteligere end her, hvor Livets Nydelser støjer paa en Tallerken.

Høgs Død rygtedes hurtigt, og efter som den rygtedes, var det som en listende Taushed sneg sig fra den Dødes Værelser gennem de lange Korridorer Trappe op og Trappe ned over Gaarde og ned ad Gange og lagde sig knugende over hele Huset. Og i Taushedens Følge gled som en Skygge over den lyse Glas-Gaard, over Restauranternes Sale, over de stumme Gæsters Smil, der døde i denne Døds Nærhed.

Det var, som om det store Maskineri arbejdede tungt i denne kolde Taushed: Portierens Klokke klang som en Ligklokke, Kellnerne styrtede sky og uden Smil om de ellers saa høfligt smilende Munde hen over Gaarden under Glastaget. Overalt i Huset blev Tale til Hvidsken, Latteren frøs og døde.

Denne ene Død lurede i dette Livets Brændpunkt i hver Krog, og det nyttede ikke man gik udenom Nr. 53, thi hvor man gik, mødte

man Døden. Knokkelmanden var blevet til en Polyp, der omfattede hele Huset med sine uhyggelige Arme.

Nogle støjende Amerikanerinder rejste strax med første Tog.

Forresten gjorde Værten kort Proces. Han præsenterede sig i Nr. 55 Kl. halvti med hvidt Slips og sorte Handsker for at bevidne William sin Deltagelse og med sin behandskede Haand høfligt at smide ham ned ad Trapperne.

Han satte sig ligeoverfor William foran Kaminen og sad og glattede paa sin Hat, mens han lod sine Trøsteord falde med en vis grødet Inderlighed, som skulde udtrykke en dybtfølt Deltagelse.

Hr. Fridrich var meget deltagende. Han vilde gøre alt, alt for at lette den unge Herre den tunge, altfor tunge Byrde, det vilde i ethvert Tilfælde være hans Pligt og her var det en Pligt, han opfyldte med Glæde.

Hr. von Høg havde været af de Gæster, som det var en Glæde at sé hos sig, en kun altfor sjælden Glæde — han havde endnu igaar forbauset Hr. Fridrich ved sin Vinsmag.

«Men han var tilfreds det er mig en Trøst,» tilføjer Hr. Fridrich, «han var tilfreds, mine Kældere tilfredsstillede ham. Jeg ser ham endnu, hvor han smagte paa et Mærke af Liebfrauenmilch, han nød det, han forstod den Vin —

aa, en fortræffelig Mand, Deres Hr. Fader.» Og Hr. Fridrichs taarefyldte Øjne søge Loftet i rørt Anerkendelse paa samme Tid af Kældernes Uovertræffelighed og den afdøde Gæsts fine Smag.

Der blev en Pause. William var for sløv til at sige noget. Han sad med sit tunge Baghoved lænet til Kaminstolens Ryg, svagt smilende og betragtede Hr. Fridrichs Skjortebryst, der svulmede under hans smadskende Suk ligesom et Pantser.

Hr. Fridrich tog langt om længe Øjnene bort fra Loftet, lod dem uden at sé paa William glide ned over den sorte Silkehat og hvile paa Gulvtæppet. Han lettede sig i Stolen under en dyb Rømmen og sagde saa igen:

«Ja — han var tilfreds.»

William sad stadig taus. Men da Hr. Fridrich saa op, nikkede han for at bekræfte denne Tilfredshed.

Hotelejerens Skjortebryst bevægede sig heftigt under den nye Pause, og hurtigt for strax at bryde alle Broer af, sagde han med et nyt Blik paa William:

«Men et Hotel er intet Hospital.» Han havde maaske ventet et Svar, men da han intet fik, tilføjede han med stærk Betoning: «De tre amerikanske Damer er allerede rejst.»

William sad bestandig uden at sige noget,

og trods sin Sløvhed fandt han Hr. Fridrichs Meddelelse meget overflødig .... Hotelejeren holdt inde og bed sig i Læben. I sit stille Sind kaldte han det unge Menneske for en generende Idiot.

Han hængte den høje Hat imellem sine Knæ, og mens hans ivrigt studerede Navnet i dens Pul, sagde han mens han ligesom med et Smadsk satte Punktum for Samtalen:

«Og Folk rejser jo i Reglen heller ikke for at dø.»

Han saa op, og da han bemærkede, at William var blevet meget bleg, sagde han med et forsonende Smil:

«Tværtimod — De fleste rejser for at undgaa det.»

«Lægen har paataget sig at besørge Kisten,» sagde William og rejste sig. «Jeg vil kunne afrejse iaften.»

Hr. Fridrichs Pande opklaredes, og mens han stødte Stolen tilbage og gik henimod Døren, druknede han sin Tilfredshed i en Strøm af deltagende Ord og Forsikringer — —

«Altsaa iaften,» sagde William kort. «Jeg beder Dem underrette Deres Gæster om, at Liget vil blive ført bort endnu iaften.»

Hr. Fridrich bed sig paany i Læben bad om at maatte lægge en Krands paa «Hr. Faderens» Kiste og forsvandt.

Paa hele Rejsen var William hensunken i en dump Sløvhed, der ikke tænkte, og han vaagnede først af Døsen, da han to Dage efter tidlig om Morgenen rullede ind paa H's Perron.

Lige under Lygten stod Nina og Sofie med hinanden i Haanden helt sortklædte, spejdende gennem Togets Vinduer. Der var noget eget forfrosset, hjælpeløst over dem, som de stod der helt alene og krøb sammen i de sorte Shawler, William blev slaaet af det. Deres Svaghed slog ham.

De var saa blege i Lygteskinnet, og de stod saa tæt sammen, som om den ene vilde værge den anden i den fælles Hjælpeløshed.

William vidste ikke selv, hvorfor han uvilkaarlig rettede sine Skuldre i det Øjeblik. Saa steg han ud. Nina slyngede sine Arme om hans Hals, og Sofie klamrede sig til hans Haand.

«Det har været en svær Tid,» sagde Nina og kyssede ham.

Det var bevægede Dage, som kom, Begravelsen, Ordningen af en Mængde Forhold, som Høgs Død havde truffet i en sørgelig Forvirring, Bestemmelsen af Auktioner, en Mængde Ting, alt, det som følger med de store Afslutninger af Livsperioder og Omvæltninger i Livsforhold. Som naturligt var, blev det hovedsagelig til William man vendte sig, han var jo

Sønnen, og omend ung dog fornuftig og ældre end sine Aar.

Dagen efter Begravelsen sad William i Faderens Stue — Nina og Sofie var ude — og ordnede nogle efterladte Breve. Alle Skrivebordsskufferne stod aabne, og han rodede op i baade Korrespondancer og Dagbøger.

Det meste ofrede han Flammerne, kun Moderens og Excellencens Breve blev skaanede. Han sad og saa ind i Kakkelovnen, hvor det hvide Papir krummede sig sammen, forkullede og blev til Aske — der var en egen vag, følesløs Sørgmodighed over ham under dette Arbejde. Undertiden faldt han i Tanker med en Brevbunke i Haanden, tog sig atter sammen og kastede den ind i Ilden.

Og mens han saaledes sad og efterhaanden begravede saamange Stumper og Stykker af et tilendebragt Liv, var det pludselig, som om dette Liv fjernede sig saa besynderlig langt fra ham, blev borte i en Taage, gled ud i en ubestemt Skumring, hvor han intet mere holdt fast og intet mere skælnede .... Og han brød sig heller ikke om at holde fast paa det, som saaledes gled fra ham.

Saaledes sad han, da Tjeneren sagde, at Sagfører Lund var der og gerne vilde tale med den unge Herre.

Sagfører Lund var en Ven af Doktor Berg

og havde overtaget Ordningen af Boet efter Onklernes Ønske.

William rejste sig og bad Hr. Lund tage Plads: «Jeg var ved at ordne nogle Breve,» sagde han og gav sig til at lukke Skrivebordsskufferne.

«Jeg forstaar det,» sagde Lund og satte den graa Hat fra sig paa Bordet, «ja der er skam meget at ordne.»

William taug, blev ved at lukke og laase Skufferne og satte sig saa i Skrivebordsstolen ligeoverfor Hr. Prokuratoren.

«Meget at ordne,» gentog denne, medens han trak sine Handsker af og derpaa som en Overgang gav sig til at rømme sig tre Gange.

«Ja,» svarede William.

«Deres Onkler har jo bedt mig tage mig af Boets Ordning,» sagde Lund og lænede sig tilbage med Hænderne foldet over Silkevesten, der skinnede over et voksende Embonpoint. «Et byrdefuldt Hverv.»

«De vil jo være saa god.»

Prokuratoren saa over Brillerne opmærksomt hen paa William med sine graa Øjne: «Og De véd vel slet ikke, hvordan Deres Faders Affærer stod?» spurgte han.

«Slet ikke,» svarede William, han sad og bed i en Elfenbénspapirkniv, «Fader talte aldrig om saadan noget.»

«Jeg kan tænke det,» Prokuratoren strøg med sin fyldige Haand det kortstudsede røde Kindskæg, «jeg kan tænke det.»

Der var et Par Øjeblikkes Stilhed, saa sagde Prokuratoren langsomt, meget bredt:

«Ja, der er ikke meget.» Han saa atter over, William bed stadig i Kniven: «Naa,» sagde han blot.

Lund satte sig fastere i Sædet. De sidste Aar har jo slugt meget,» sagde han, «stor Formue har der aldrig været.» . . . .

«Ja, der er naturligvis brugt meget,» sagde William tankefuld.

«For meget,» slap det hurtigt ud af Lund. Og med en rask Beslutning sagde han nu, da Isen var brudt: «Rent ud sagt, der er ingenting.»

Papirkniven faldt paa Gulvet, og William bøjede sig for at tage den op. «Deres Søstre har jo Hævningen — De er desværre ikke . . . saa godt stillet.»

William sad igen op. Han bøjede Hovedet. «Nej,» sagde han lavt. Han blev saa underlig kold om Hjertet.

«Men man kan da heldigvis blive til noget, selv om man er fattig.»

Fattig — det var William som om han fik et tungt Slag i Nakken: «Ja — heldigvis.»

Han talte tonløst, mekanisk frembragtes Lyden. «Godt, at de har Hævningen,» tilføjede han.

«Og for Dem betaler saa Deres Onkler.» . . .

«Jeg kan tænke det,» sagde William. Han kunde ligesaa godt have sagt Abracadabra. Saa gik han hen og lukkede Kakkelovnsdøren op for at varme sine Hænder . . . de var kolde som Is.

Lund sukkede lettet og trak lidt op i sine Buxer over Knæerne. Han var glad ved, at han tog det saa roligt.

«Deres Søstre havde vi tænkt at anbringe i en Præstegaard» — — sagde han.

«Mine Søstre vil jo intet komme til at mangle?» han stod stadig ved Ilden, og det var saadan noget underlig fremmed i hans Stemme.

«Gud bevar'es, og Hævningen stiger jo stadig.»

William lukkede Kakkelovnsdøren . . . «Vi mente saa,» fortsatte Lund, «at De vilde kunne faa det rart i S. — det er rart billigt, og De vilde snart kunne faa Friplads.» . . .

«Ja — det var jo rart,» han talte, som et Menneske, der snakker i Søvne. Men pludselig hævede han Hovedet og sagde: «I S. — ja det er mit højeste Ønske.» Han tænkte lige strax paa Kirken.

Lidt efter gik Lund. William satte sig ned paa Tæppet foran Kakkelovnen og mens

Ilden langsomt slukkedes druknede hans skræmmede Tanker sig i alt, hvad dette Ord «Fattigdom» gemte.

«Han blev noget blegnæbet,» sagde Lund til Doktoren om Aftenen ved en Toddy, «men tog 'et ellers roligt.»

«Aa — han ved jo ikke, hvad det er,» mente Berg.

«Nej — desværre, rigtig Forstand har han vel ikke — men det er dog en ganske dygtig Fyr, gør han Indtryk af» — —

«Naar blot Racen ikke var saa forbandet» — — —

Nej, William vidste ikke, hvad Fattigdom var, men han lærte det snart. Langsomt men sikkert forstod han, hvad det vilde sige at være fattig, og denne Vished lagde sig som en kold, klam Taage om hans Tanke. Deres Malerier skulde sælges, Jensen rejste til den første, Maden hjemme blev tarveligere, man lod ham faa det nødvendige Udstyr hos en billigere Skrædder — —

William syntes, de klædte deres Liv helt af, og at det blev øde og bart som Væggene i Stuerne nu, da Malerierne var taget ned. — —

Han følte Fattigdommen som en Tomhed, og han vejede Stykke for Stykke, hvad den berøvede dem.

Men paa den anden Side fremhjalp den

voksende Vished om, at de var fattige, og Forstaaelsen af, hvad dette vilde sige den Følelses Vækst, der første Gang som en Anelse havde grebet ham den Morgen, han med Faderens Lig vendte hjem til H. og saa Søstrene paa Perronen. Hint Indtryk af Svaghed, som den Gang havde slaaet ham, holdt sig stadig og fødte hos ham en levende Attraa efter at støtte, kunne hjælpe, og han saa, at det var hans Pligt at være stærk for at kunne dette.

I Virkeligheden var Nina for Øjeblikket knækket: Opbruddet fra Hjemmet, saa at sige Udslettelsen af deres hele hidtidige Liv bavde virket knugende paa hende. William bad Hr. Lund om at lade være foreløbig at sætte hende ind i Sagernes sande Stilling, og selve hendes Uvidenhed syntes ham at gøre hende svagere, ham stærkere.

For anden Gang stillet Ansigt til Ansigt med Virkeligheden, saa han den nu paa en anden Maade: Virkeligheden var blevet ham noget, man maatte kæmpe med.

Saa skulde han rejse.

Det var blevet den sidste Aften. Alle tre Sødskende havde i Mørkningen været oppe paa Kirkegaarden ved Gravene. Nu sad de ved Kabinettet, der endnu stod som i gamle Dage, Nina kunde ikke taale, der skulde forandres noget ved det Værelse, før de var rejst. De

havde drukket Theen ved Bordet i Hjørnet — «Moders Bord» — og nu sad de alle tause, mens de stegte Æbler snurrede i Kakkelovnen.

En Gang imellem sagde en af dem et Par Ord, de andre svarede — alt i saadan en halv dæmpet, næsten højtidelig Tone. Saa taug de igen.

«Naar mon vi nu sés,» spurgte Nina.

«Til Sommer,» sagde William. Og Sofie gav sig til at tælle paa Fingrene, hvor mange Maaneder der var til Sommer.

«Næsten syv Maaneder,» sagde hun.

«De gaar rask,» sagde William, men han syntes selv, det var en lang, lang Tid, hans Tanke slet ikke kunde gennemflyve. «Det er jo ingen Ting.»

«Men til Jul,» det var Nina som talte. — —

«Nej, nej, til Jul — — det faar vi vist» — — han vilde lige til at sige: ikke Raad til, men saa taug han og sagde lidt efter: «Ja maaske til Jul.» — —

Og hver sank atter hen i sine Tanker. . . .

«Men jeg har ingen Sparebøsse iaar,» sagde saa Sofie. «Mon vi behøver at gi'e Præstens noget, Nina?»

«Det véd jeg ikke,» sagde Nina og lidt efter med lavere Stemme, Graaden sad hende i Halsen, «naar vi ikke har noget — — —.»

Sofie rejste sig op og gik hen over Gulvet,

hun satte sig med dukkende Hoved i Krogen bag Kakkelovnen, og lidt efter hørte man hende pudse Næse i Lommetørklædet.

Saadan sad de noget.

«Du kunde gerne spille lidt Nina,» sagde William, «og synge en af Mo'ers Sange.»

Nina gik hen til Klaveret, William listede over Gulvet hen til Sofie bag Kakkeloven. Der sad han med hende paa Skødet paa Skamlen, mens Nina sang.

Hun sad et Øjeblik med Hovedet i sine Hænder og Albuerne paa de hvide Taster, saa præluderede hun og sang:

Fuglen sit Øje lukker
Sætter sig trygt til Ro.
Drømmer, mens Stormen sukker,
Lunt om dens høje Bo.

Stormen lad den kun rase
Bølgen lad den kun gaa,
Drømmenes Kyst den lyse
Kan den dog aldrig naa.

Hun havde sunget det første Vers dæmpet men fast, men under det sidste Vers slog hendes Stemme over, og de sidste Toner kom som en stille Hvidsken. Hun tog Lommetørklædet op og dækkede for sine Øjne. Der var nogle Minutter ganske stille, man hørte kun de tre Sødskendes sagte, undertrykte Graad. Saa rejste William sig og gik hen til Nina: Han tog

Lommetørklædet fra hendes Øjne og kyssede hende.

Sofie lagde Hovedet i Søsterens Skød, og de sad længe uden at tale.

«Det er saa tungt,» sagde Nina stille. Og lidt efter: «Imorgen har vi ikke mere noget Hjem.»

Uvilkaarligt borede Sofie sit Hoved fast, saa fast, ned i hendes Skød, og William knugede hendes Haand:

«Nej,» hvidskede han. . . .

Den næste Middag rejste William. Nina og Sofie stod paa Perronen med forgrædte Øjne, William bøjede sig frem og nikkede. Saa kørte Toget, han saa Ninas høje sortklædte Skikkelse, hendes lange Slør flagrede i Vinden, han syntes, hun raabte noget ud i Stormen. — —

Toget svingede — — de var borte.

Williams anden Klasses Billet gik kun til V. Der købte han en ny til tredje Klasse. Og da han sad trykt op i et Hjørne af den haarde Træbænk med Frakken op om Ørene for Trækken følte William Høg, at nu skulde han alene ud i den vide Verden og kæmpe.

Han var seksten Aar.

Ende paa første Bog.

ANDEN BOG.

SÆDEN BLOMSTRER.

I.

William syntes, at alt det forbigangne var saa længe siden, og dog havde han kun været en Maaned i S., men denne Maaned havde været som en Evighed. Dagene kom, og Dagene gik, og deres fredsommelige Ensformighed faldt over ham ligesom et mildt Snefog, der dækkede alt. Det var en Fred, som næsten lignede en Dvale.

Skolen gav ham ikke meget at bestille. I Begyndelsen — de første fjorten Dage — var han meget flittig, han gjorde sig Umage for at skrive smukt Dansk i sine Versioner, virkeligt Fransk i sine Stile, han læste Tacitus extra og gav to Gange en hel Roman op i kursorisk Tysk. Men lidt efter lidt syntes han, at disse Anstrængelser i Grunden var ørkesløse, han var jo den dygtigste i Klassen, blev let Nummer ét og vilde rimeligvis faa Udmærkelse til Artium: han havde en egen Evne til at kunne glimre med lidt, brillere med Indfald, der kunde sé ud

som Tanker, og Lærerne, der snart saa, at han var mere udviklet end Kammeraterne, tog hans Melankoli for Dybde.

Hvad skulde han saa mere?

Hvad det galdt om, var først og fremmest at finde et Maal og et stort Maal. Thi stort, ophøjet maatte det være, grænseløst som hans Ærgjerrighed, der brændte hans Sjæl som Ild. Ligesaa dybt som den var sunken, hans Slægt, ligesaa højt maatte den stige!

Mange Timer tilbragte han i Kirken.

Han var ikke gaaet derind den første Dag, han havde ikke turdet. Mens Onklen begravet bag Dagstelegrafen drak sin Kaffe paa «Haabet», sneg han sig sagte ud af Døren. Han havde ikke sagt, hvor han gik hen, saa vilde Onklen maaske have været med og — nej, han vilde helst være alene, han maatte være alene, han syntes ikke en Gang, han kunde have faaet sagt, at han gik ned til Kirken; han var saa underlig beklemt og rød i Hovedet, ligesom om han skulde til Stævnemøde, saa underlig beklemt.

Han stred mod Stormen ned ad Gaden med dukkende Hoved, Frakken fløj ind mellem hans Ben, saa han næppe kunde trænge frem. Saa faldt det ham pludselig ind, at Onkel Høg kunde sé ham fra Vinduet, og han gik ind paa Fortoget, helt ind til Husene.

Han løb over Torvet, Hatten føg af, men

han holdt den i Stormbaandet og stred videre. Langs Husene naaede han Klosterporten.

Han gik gennem Porten. Hvor Murene var stærke, dem havde de bygget, hans Forfædre . . . Han følte paa Murene, udmaalte Hvælvingen, ligesom Tomme for Tomme baade Højden og Bredden — saa gik han ud i Alleen. Vinden jog med de visne Blade og lod dem danse i svingende Kredse om de knudrede, fugtige Rødder — Sikke store Rødder! — hvor de Træer var gamle — de havde sét hans Slægt . . .

Det var som om hans Hjerte blev større, han aandede Luften stærkt, han fyldte sine Lunger, han syntes, han kom til noget, som var hans, til noget, han tog i Besiddelse. Alle de Skygger, som Livet havde kastet ind over hans Drømme, blegnede, veg for én Følelse, den, at han her stod i Ly af sines Gjerninger — —

Og i dette nervøse Sind kom ogsaa denne Følelse altovervældende, altbeherskende til ham. Han slyngede alt, hvad han havde lidt, alle Ydmygelser, alle Skygger over paa de store Dødes Skuldre, og de kunde bære dem — —

Dette var deres, hans, Slægtens. Her kunde han aldrig blive ene, de var her; her kunde han aldrig blive ulykkelig, de vilde sprede Lys over hans Liv — — —

Stormen pidskede ham i Ansigtet midt i Alléen, som han stod; et Blad hængte sig fast i hans Haar og kildrede ham ved Øret.

Saa gled han lynsnart over i en ny Tankegang, gennemfarende disse tusind aldrig bevidst gennemgaaede Tankerækker, der er Hjernens hemmeligste Arbejde . . . Pludselig syntes han, at det var forbi, og noget næsten, som lignede Angst, faldt over ham, mens han gik ned mod Kirken. Paa én Gang raabte alle hans berømmelige Slægts Bedrifter til ham, han var som kommen til dens Hjem, hvor Minderne lurede i hver Krog, og hans Tanke havde i et eneste Nu gennemløbet hele Slægtens lange Saga — —

De store berømte Navne, de lysende Bedrifter, de store Skikkelser — han saa det alt. Og saa ned gjennem de mørke Aarhundreder, hvor alt forsvandt, blev borte. Han vidste ikke, han havde aldrig kendt den besynderlige Følelse af afmægtig Vrede, som betog ham — det gled ud, bort, ud i Intet — —

Excellencen dukkede frem. Moderens Fortællinger — — Faderens Skikkelse — — —

Ja, det var igen ved at glide ud, bort, være forbi — han følte det — — —

Han saa sig rundt, tankeløst. Saa fæstedes hans Blik paa den kolosagtige Kagekone, henne i Klosterporten, hun sad og tørrede Honningkagerne af med Bagen af sin Haand.

Han holdt Revue over Slægten — hvem var der? Onklerne — de var Undermaalere og og de havde ingen Børn. Nina — hun var Kvinde — han, han — —

Men Sikkerheden fra før var borte. Lyset var slukket, Slægtslyset ud over hans Liv, han kunde ikke faa fat paa noget Holdepunkt.

Han knyttede Hænderne i Lommen og kneb Læberne sammen. Han syntes, det var en legemlig Kraftprøve, han skulde til. Og som en kold mørk Skygge lagde der sig noget, som en Tvivl inderst inde i hans Tanke, han følte halvt ubevidst noget nærme sig, en Frygt, noget, han vilde skyde fra sig — — han maatte kunne: naar man vilde, kunde man — —

I Drengetrods tog han Slægtens Fremtid op, og han syntes, den var let at løfte . . . Men i samme Nu spirede i hans overmodne Tanke ubevidst og usét Uformuenhedens Frygten.

Han gik op ad Trappen til Kirken — Døren stod aaben, der var nogen derinde, som spillede paa Orglet . . . nu skulde han da altsaa staa Ansigt til Ansigt med sin Slægts Storhed. Alt stormede det ind paa ham, hans Drømme, der havde befolket denne Kirke, hans Længsel, alle de Tanker, han havde skænket dette Rum. Og med et Ryk vendte han sig — idag vilde han ikke gaa derind . . . han vilde vente, han kunde ligefrem ikke, han maatte have Ro, han

maatte blive længe derinde, og idag ventede Onkel Høg — nej, han gik.

Et Par Dage efter drev William med sine Bøger under Armen hjem fra Skole over Kirkepladsen. Da han kom forbi Kirken, saa han den store Indgangsdør var aaben og han gik op ad Trappen ind i Forhallen hen til den brede Midterdør, som han tog i for at lukke den op. Den var laaset — til daglig gik man altid ind ad de smaa Sidedøre — men Nøglen sad i, William drejede den om og lukkede op.

Han stansede paa Trinet og saa' op i Kirken. Saa stod han da Ansigt til Ansigt med sin Slægts Berømmelse!

Han vidste ikke, om havde han tænkt sig Buerne højere, Pillerækken mere uendelig, Rummet lysere. Egenlig havde han vel aldrig bygget andet Rum over sine Fædres Grave end en stor Hal, hvori hans Blik tabte sig, som han aldrig gav Form, men hvor selv hans Fantasi ikke stødte mod nogen Væg — —

Men ligesom hin Aften, da han første Gang var i Theatret, bøjede han sig i Ærefrygt, han modtog uden at spørge, om det var dette, han havde ventet, eller om han var blevet skuffet nu, da han stod her. Han betragtede den lange spraglede Række af Slægtens Skjolde og Vaaben — langs Midtergangens Sider over de høje Buer

var de malet, Skjold ved Skjold, Vaaben ved Vaaben — —

Han begyndte at læse, Navne og Valgsprog, skrevne med snirklet Munkeskrift, Bibelsprog og Skjolde med Hjerter, Sølvbjælken og Lilierne. Han kendte intet af disse Navne, og kun deres Dødsaar var skrevet under Skjoldene, men han saa, at Navnene gik ned gennem Aarhundreder, og hans Slægt syntes ham rigere for hvert Aarstal, han saa; han havde jo ikke drømt, naar han befolkede alle Tider med sin Slægts Berømtheder.

Han gik langsomt op ad Gulvet, mens han læste Navn paa Navn; han søgte Kongemorderens, men saa saa' han over den øverste Pille Stamfaderens Vaaben — her laa han, her var det. Og ved Siden af hans eget Skjold hans Søns og Sønnesønners. Lidt større syntes han de Navne var skrevet, der stod over denne Pille, men det var intet Under — de var jo Kæmper, der havde tømret Danmarks Trone.

Bestandig — bestandig, saalænge Danmark mindes, vilde de leve, Pillerne, der havde baaret en berømmelig Tid. Hans Hjerte bankede, han følte Blodet med Svulmen strømme gennem sine Aarer, han bemægtigede sig sin Slægts Storhed. Der, der fandt han Kongemorderens Navn. — — Men her forstod han, her undredes han ikke. I gamle Dage, da han var Dreng og laa paa

Loftet i «Hytten» havde han altid tænkt paa Kongemorderen med jagende Rædsel, hans Tanke jog forbi det blodige Billede, turde ikke dvæle — —

Og nu stirrede han sig blind paa dette Navn. Han havde elsket Ætten, den store Slægt, der havde bygget Tronen, tømret Kongesædet, udspændt Baldakinen over Drotten — han havde haft det store Mod den kriblende Lyst til at omstyrte, hvad de andre havde rejst. Lige mægtig skulde Slægten være baade til at skabe og til at omstyrte — —

Det bruste igennem ham, Tanker, vanvittig Stolthed, der selv tog Kongemorderens Vaaben i sin Haand. Han stirrede og blev ikke mæt af at sluge dette Navn: Forræderen blev til en Helgen i hans Tanke.

Saa rev han sig løs og gik langsomt op om Altret. Han gik med bøjet Hoved i dybe Tanker — han snublede og vaagnede. Det var en Ligsten, over hvilken han var snublet og han gav sig tankeløs til at læse: «Hans!» Han saa paa det udhugne Billede, udslidt laa Prælaten udhugget i Stenen med Bispestaven i sin højre Haand. William tænkte ikke, uden at vide, hvad han gjorde, uden at gøre Regnskab sank han ned paa Stenen med Hænderne knuget mod sit Bryst og Overkroppen bøjet.

Han bad ikke, men noget ubskriveligt, som

en tyngende Haand tvang ham ned paa denne Sten, og uden at han længere tøjlede sine Tanker gled hans hele Væsen ud i en vag Andagt — hin Extase, der ikke tilbeder, fordi den drukner selve vor Tilbedelse i et Dyb af Forglemmelse, der river os bort ud i en Følesløshed, som intet véd og intet mindes. Og Sekunder kan rumme Aar og Aar Evigheder, der vilde svinde som Minutter — — —

Han vidste ikke, hvor længe han havde ligget saaledes, men da han vaagnede og følte sig opslugt af den samme Tomhed, som han havde følt en Gang, da han af Smerte var besvimet hos Tandlægen, en svimmel Tomhed, der nu veg, bøjede han sig ned imod Stenen og kyssede den.

Han tog sig til Hovedet for at besinde sig, og hørte nogle enkelte afbrudte Akkorder paa Orgelet. Han rejste sig og gik ned. Himlen var blevet overtrukken udenfor, og der var halvmørkt i Rummet. . . . Der var kommen en ejendommelig Følelse af mild Ærbødighed over ham, noget vist ydmygt, hans Stemning opløste sig i en Blidhed, som grændsede nær til Taarer — — Orgelklangen lød dæmpet brusende ned over ham, ligesom Trætoppenes Susen ved Strandbredden, hvor den mødes med Havets Slag, naar Stormen langsomt gaar til Ro, og

Bølgernes Musik langsomt glider sammen med Skovens — —

Han satte sig i en af Kirkestolene: hans Tanker trængte til at hvile, og hans Sindsoprør gled ud i de brusende Toner, der syntes ham som en Fortsættelse af hans Drømme. Han tabte Traaden i sin egen Tanke og ustyret drog den paa vide Rejser i taagede Egne, hvorfra den intet Minde bragte hjem, og hvor den drog om uden at finde Maal og uden at møde Grændse.

Saa rejste han sig og gik ned mod Døren. Man havde hørt op at spille, og han hørte nogen komme ned ad Trappen fra Orgelet. Han vendte sig og saa en Dame staa paa det nederste Trin.

Han vidste ikke, hvorfor han blev rød, men han følte Rødmen stige sig helt op under Haaret, og han tog hurtigt Øjnene til sig. Maaske rødmede han, fordi han havde beluret Damen. Men hun tog langsomt en Lorgnet op og saa et Øjeblik paa ham, inden hun gik ud ad Døren.

William saa hendes Nakke bag den sorte Knipling, der stod op om Halsen, Haaret var skrabet helt op.

Siden tilbragte han, som sagt, mange Timer i Kirken. Disse Minder var saa at sige blevet hans vigtigste Selskab. Han sluttede sig ikke

synderlig varmt til nogen af sine Kammerater, og Kammeraterne kunde aldrig ret faa ham med sig, men hans Ejendommelighed tiltrak dem snart, og han blev hurtigt det forgudede Væsen, som er de fleste helt unge Verdensborgere nødvendigt til at opforgylde med deres Idealitetstro og deres Fuldkommenhedsteorier.

De følte instinktmæssig, at William havde noget bag sig, og hans sygelige Gammelklogskab bredte sig overfor denne beundrende Uerfarenhed indtil det utrolige. Han svælgede i Paradokser, i Skepsis, han blev bestandig mere træt paa sin Vandring ind i sin graa Melankoli.

Men om et frugtbart Venskabsforhold var der ikke tale: William modtog intet ligesaa lidt som han egenlig gav Kammeraterne andet end rent ydre Ting af sig selv. Sit dybeste Liv levede han alene, og selv hans største Beundrere saa Kløften, der bestod mellem ham og dem — og respekterede den.

De kom til ham, talte med ham, naar han ikke laasede sig inde, talte om ham, naar han ikke vilde lade dem komme ind, de beundrede ham tidlig og sildig — men alene vedblev William at leve.

Naar saa Kammeraternes Samtale havde trættet ham i Timevis, kunde han hen paa Eftermiddagen gaa over i Kirken og sidde der ved Stamfaderens Pille længe hensunken i Tanker.

Alle hans Drømme fik Liv igen her i denne Krog af Kirkestolen, hvor han sad lænet mod Stammefaderens Mindesten, og han opsøgte selv de gamle Drømmerier.

De skiftede, og de var aldrig den ene Dag, som den anden.

Der kunde være regnfulde Dage, hvor Kirken var skummel og mørk, hvor Lyset slet ikke forjog Dæmringen fra de høje Buer og fra Pillernes Kroge, saadanne Dage blev William grebet af Kirkens Skumring, trykkedes af Tungheden i det dunkle Rum. Og naar hans Tanke vilde mane de lyse Bedrifter frem, stansede han og kunde ikke faa fat paa Lyset — det var som der lagde sig en tyk Taage over den store Periode, hans Drømmerier søgte, og han kunde slet ikke naa ud over den nærmeste Tid, den, han flyede og gik udenom — —

Og der kunde være klingende Frostdage, naar Kirkerummet laa i Vinterens gnistrende Sollys, kold men skinnende. Saa kunde han gaa op og ned ad Gulvet og tale med sig selv og lave fjerne, rige Eventyr, hvori han selv var Helten, Slægten det forherligede. Han tænkte sig, at Skolebygningen var hans Residentsslot, og saa var han Hertug og regerede over hele Sjælland . . . man havde kaaret ham, Kongefamiljen var uddød og Landet var delt, saa havde man valgt ham, han var den nærmeste,

Slægten var den ældste, og hans Blod var saa godt som Fyrsteblod — — Han vilde bygge Slotte baade der og der og føre et stort Hof og han vilde grunde et Fyrstehus saa stort og saa berømmeligt . . . Han fantaserede paa saadanne Dage vildere end «Fantasterne» — —

Atter andre Dage var han fortvivlet, trættet, medtaget af sine egne Drømmerier. Saa drog det tidligere Liv ham forbi — de sørgelige, trøstesløse Billeder, der blev endnu trøstesløsere her, hvor den Høgske Storhed slumrede og hver Krog hvidskede om en Stordaad — —

Men naar han saaledes tænkte tilbage, var meget helt gledet ud fra ham, han tog det i Begyndelsen ikke med, og siden meldte det sig ikke: det veg ud i de glemte Minders Hav, der gemmer saa utroligt meget i sit Dyb, og snart kaster det, snart det op paa sin Bred, Tankens Bred — —

Meget af det betydeligste var glemt, tusinde Ubetydeligheder mindedes. Det var de besynderligste Ting, han kunde huske, en Betoning af en Sætning, en bestemt Kjole, Moderen havde haft paa, en lille Yttring; hvad de havde faaet til Middag en bestemt Dag — og andet, som sagt, var glemt, vidsket ud. Men det var bestandig om Moderen disse tusinder af Ligegyldigheder flokkedes, det var bestandig hendes Billede, han vendte tilbage til.

Og med hende fulgte hundreder af Minder fra den lykkelige Tid: Aftnerne, naar de læste, hendes Stemme, hendes Betoning, hendes Stilling, naar hun sad bøjet over Bogen, med Lampelyset ned over den skinnende Fletning op i det sorte Haar; hendes Rettelser, naar de læste sammen, hendes Fortællinger om fremmede Lande, om de store Stæder, om Theatrene, hendes Stemmes Skønhed, naar hun efterlignede de store Skuespillere; den første Aften, han var i Theatret — — han blev altid rød i Hovedet naar han tænkte paa den Aften.

Det var alt dette, Moderen bragte med sig, og hendes Billede fyldte i hans Erindring hele Fortiden.

Efterhaanden som Tiden gik, og han bestandig vedblev at sysle med de samme Minder, kom Tildigtningen desuden til og omtegnede Skikkelsen. William tog til og lagde fra, som han selv vilde uden egenlig selv at vide det, og lidt efter lidt samlede sig om Moderen en Mængde Drømme og Længsler, som kun behøvede et forløsende Ord for at gaa frem af Ubevidsthedens Taagehav, hvori de hvilede . . .

Men selv naar han tænkte paa Moderen, og han var langt inde paa de uklare Drømmeriers Vej, kunde han jages op af en pludselig Uro, næsten Angst kunde det være, som greb ham. Han skulde jo blive til noget, ikke blot

noget, meget maatte han blive, han var den sidste, den eneste, der var tilbage — — Hans Ærgerrighed pinte ham, den jog ham rundt i tomme Drømmerier, og naar han saa pludselig reves ud af dem, følte han sig aandelig bar og nøgen, hjælpeløs, urolig; han vidste ikke, hvor han skulde vende sig hen, hvor han skulde finde et Maal at gaa efter, hvorledes han skulde opnaa noget. Hans seksten—sytten Aar, der var en Oldingealder paa saa mange Omraader, var allerede altfor gamle til ikke at have erobret den halve Jord, og tom og ulykkelig søgte han atter ind i sine Drømmerier, der bestandig trættede ham mere — —

Hans Træthed forøgede hans Melankoli, og uden Maal og Med mundede ogsaa hans indholdsløse og modløst flagrende Ærgærrighed ud i en Blaserthed, der skulde synes dens Modsætning.

De Dage, hvor Frøken Falk spillede paa Orgelet, svigtede William aldrig. Musiken mildnede hans Drømme, dæmpede den Uro, der bestandig gik som en Understrøm gennem denne Ørkesløshed.

Han havde snart opdaget, hvilke Dage Frøken Falk kom til Byen, og naar han Klokken tolv, naar han drejede om Hjørnet, saa den kendte Vogn holde nede i Alléen ved Klosterporten, gik han altid noget hurtigere over Kirke-

gaarden ind i Kirken. Han satte sig i sin sædvanlige Krog og lyttede, men naar han tænkte, det snart var forbi, rejste han sig og gik frem, saa han kunde sé Damen, naar hun gik ned ad Trappen.

Det faldt ham ikke ind, at han egenlig lurede, og hver Gang saa Frøken Falk lidt smilende paa ham, og hver Gang hilste han og blev rød under hendes Smil. Andet foregik der ikke: han stod ved den nederste Pille, hun kom ned ad Trappen, smilede, han hilste — saaledes gik nogen Tid. Naar William paa de bestemte Dage drejede om Hjørnet og ikke saa Vognen, blev han pludselig meget varm i Kinderne, og i hele sidste Time de Formiddage havde han jo nok været lidt febrilsk og vagt urolig, en Uro, der ikke kunde finde sig til Rette med sig selv. Han gik saa over og satte sig paa en Bænk under Træerne og ventede, og kom hun ikke, var han mer end almindelig nedslaaet.

Hvem hun var, spurgte han ikke om og søgte ikke at faa det at vide. De havde jo aldrig vekslet ét Ord, og han var i en Alder, hvor Nærheden skræmmer; den første Ungdoms Lyst til at elske haabløst eller til at forelske sig i store Navne, med hvilke den driver Kultus, Skuespillerinder, den kun sér i Lampelyset, er Udslag af den samme Trang til at holde den

forstyrrende Virkelighed borte, til at have Genstanden paa Afstand. Naar man er seksten Aar har man Mod til at drømme om at elske, aldrig Mod til at elske.

Desuden var William jo ogsaa for længe siden færdig med noget saa livskraftigt som at være forelsket. Han gik kun over i Kirken hver eneste Fredag og Onsdag, og han var glorød, naar han hilste paa Damen. Undertiden kunde det da hænde, at hans Rødme smittede.

En Dag sagde en af Williams Kammerater i Frikvarteret til ham: «Holder Du meget af at høre min Kusine spille?» —

«Din Kusine?»

«Ja, Du render jo over i Kirken hver Onsdag.» —

William blev rød og sænkede Øjnene ned over «Bohr»: «Ja,» sagde han.

«Kusine har lagt Mærke til Dig — ja, hun har forbandet gode Øjne.»

«Jeg vidste ikke det var din Kusine,» sagde William og rejste sig. De talte ikke videre om den Ting. De første Par Dage var det William ubehageligt, at den ubekendte Dame rykkede ham saaledes ind paa Livet, han vidste ikke selv hvorfor, men han var ikke mere ene om sin Hemmelighed nu, og det havde været saa rart. Nu var hun Gersons Kusine, og Gerson vidste det, og der skulde naturligvis snakkes

om det i Klassen — og det hele var kedsommeligt. Nu var det slet ikke hans eget mere, Kirken heller ikke.

Thi hans evige Ophold i Kirken vilde der naturligvis ogsaa blive lagt Mærke til, det var klart, og det var derfor han var rasende. Med Damen kunde det virkelig være det samme, hun havde jo kun spillet og sat Musik til hans Drømme, akkompagneret hans skiftende Stemninger. Men Kirken vilde de nu tage fra ham, for fortælle nogen alt, hvad han drømte derinde, alt, hvad han tænkte, naar han læste sin Slægts Saga paa de malede Skjolde — nej, det kunde han ikke. De lo jo bare ad ham baade Lærere og Kammerater.

William var rasende og han gik ikke ind i Kirken en hel Uge, men den næste Fredag var han kommen til det Resultat, at det dog var altfor latterligt at lade sig skræmme. Gerson havde naturligvis talt med Kusinen, og hun lo vel, naar han saa let lod sig skræmme bort. Nej, han maatte netop komme der, nogle Gange i det mindste — og saa rent blive borte. Det var det klogeste.

Spillede hun smukkere den Dag? Hun havde siddet ved Orgelet da han kom, men saa havde han i Kejtethed tabt sin Bogbunke paa Fliserne, og hun havde rejst sig og sét ned over Balustraden mod det Sted, hvor han stod.

Hun spillede dejligt. Højt brusende kunde det lyde som Folkeskarers jublende Tilbedelse, der hæver sig i tusindstemmet Lovsang, dæmpet kunde det dø, som den sagteste Hvidsken, Aandepust af Rummets Skygger. William satte sig ved Pillen, og han tvang sine Tanker den vante Vej. Men de gled hele Tiden bort fra Forfædrene, strejfede om uden noget bestemt Maal, uden nogen tydelig Genstand; han hørte Musiken og hans Tanker svøbte sig ind i Tonerne, søgte intet andet Indhold end hendes Musik.

For første Gang blev Musiken ham noget selvstændigt, før havde den været Ledsagelse kun for noget fremmed. Egenlig var det første Gang, han hørte Musiken. Og han reves med deraf, Tonerne var kun Toner — og hun spillede dejligt. William syntes, Orglet var som et Menneskebryst snart rigt paa stille Klage, snart svulmende i Jubel under hendes Hænder . . .

Tonerne fortalte ikke mere om Kongemorderens Stolthed og Slægtens Storhed, de sang en dæmrende Sang, han ikke selv forstod men som var saa kvægende for hans Tanke.

Hun holdt op at spille, slog sine Noder sammen, han rejste sig og gik ned. Hun gik idag lige forbi ham, og da han hilste, smilede hun, saa hun viste nogle smaa, hvide Tænder, og sagde «Goddag.»

Om Eftermiddagen spurgte William Gerson, om han ikke vilde besøge ham om Aftenen. Aldrig havde det været William saa svært at dreje en Samtale som den Aften, og alt, hvad han sagde, kredsede rundt om ét Spørgsmaal, men saa pludselig sagde Gerson:

«Naa, du var nok ovre i Kirken idag.»

Det var skrækkeligt, saa lang Tid det tog at finde den Digtsamling paa Reolen, der stod henne i Krogen i Mørket, og William svarede ikke, før han kom hen til Lyset med Bogen i Haanden.

«Her er de,» sagde han, det var Aarestrups Digte. Og lidt hurtigere ganske ligegyldigt, som om han nær havde glemt, hvad den anden havde sagt: «Ja, jeg saa din Kusine idag.»

«Hun sagde det,» sagde Gerson, «hun tror, Du holder Andagt i Kirken.» Han lo.

William blev meget rød.

«Hun siger, Du gaar derover for at besøge dine Forfædre — men Du er da ikke gal.» . . .

Det gav et Sæt i William, og han gav sig til at lé. «Kamilla er da kønnere som saa, skønt hun er en gammel Pige. — —» Gerson lo stadig og kneb Øjnene missende sammen.

Der var ingen anden Udvej — latterlig vilde han ikke være, og latterlig vilde han blive, hvis han tilstod, hvorfor han stadig gik over i

Kirken — — Han valgte at gaa paa Akkord og mens han smilede indrømmende, sagde han:

«Ja, hun spiller dejligt.»

Saa gav Gerson sig til at fortælle. Falks boede en Milsvej herfra, Tanten var død, og Etatsraaden, hans Moders Broder var en sær Tørv, men Godset var dejligt, og Kusinen var en brillant Pige. «Hun holder sgu meget af at sidde lidt tæt op ad En i Vognen — men hun snakker løs og lader sig ikke mærke med det.»

Han snakkede løs, løst og fast, og uden at behøve at spørge havde William snart Rede paa alle Forhold paa V—gaard.

Blandt Williams «Beundrere» satte det noget ondt Blod, at Gerson paa den senere Tid var blevet saa intim med ham, skønt han altid havde stillet sig lidt fjendtlig til «Afgudsdyrkelsen», som Oppositionen kaldte Williams Omgangskreds blinde Beundring, og endogsaa en Gang paa et æstetisk Møde havde ladet falde en Yttring om «Slaveejer og Slaver,» som umuligt kunde misforstaas. Nu var Gerson baade Potte og Pande, og de ældre i Flokken anklagede William for «Forræderi.»

«Beundrernes» Følelser for William var i Virkeligheden den besynderlige Blanding af Beundring og Forelskelse, der udgør den første Ungdoms Venskab, og som i en vis Overgangsalder, der føler og rødmer over sin Uformuenhed

i Kærlighed og som derfor giver sig Mine af at foragte det andet Køn og er Spartansk overfor de kvindelige Yndigheder, erstatter Forelskelsen, man er voxet fra, og Kærligheden, til hvilken man endnu ikke er moden.

Mellem Frøken Falk og William udviklede der sig langsomt en større Forstaaelse. For William ejede hendes altid gentagne Hilsen tusinde Nuancer, og hendes Smil, der for alle andre vilde have syntes det samme og altid paa samme Maade viste hendes smaa, spidse Tænder, nedsænkede ham den ene Dag i Fortvivlelse og gav ham den næste stormende Haab, eftersom det syntes ham lidt mer eller mindre straalende, mer eller mindre venligt.

Men selv alle de skiftende Sindsbevægelser, denne Forelskelse skænkede ham, vilde han ikke tilstaa for sig selv. Han stred imod denne Venden tilbage til Livets Sol, Vanen kæmpede imod den Lykke, han følte. Hans Melankoli var oprindelig Frugten af altfor tidlige Sorger, af en sjælelig Udmattelse, som dels var ham medfødt, dels var fremgaaet af Omstændigheder og Forhold i hans Liv. Siden var den bleven Vane og — en kær Vane. Ligesom Mennesker, der har vænnet sig til at leve med fortrukne Gardiner i en halv mørk Stue, hvad der i Længden fordærver deres Øjne og til Slutning aldeles ødelægger deres Syn, tilsidst slet ikke

kan taale det fulde Lys, saaledes havde han tildækket sine Vinduer med Melankoliens Taage, og da nu Livet nærmede sig og skar gennem Taagen, havde han mest Lyst til at lukke Øjnene.

Hans teoretiske Blaserthed kæmpede desuden imod den nye Følelse, som bemægtigede sig ham og som gjorde hans seksten—sytten Aars Hjerte uroligt, fyldte hans Liv med den første bly Forelskelses Tøven, der længes, og Attraa, som flyer, og rokkede ved hans Menneskeforagt: thi det Hjerte er ikke til, som ikke tror paa og tilbeder sin første Kærlighed.

En Dag, da hun gik ned ad Trappen tabte Frøken Falk sin Muffe, hun havde jo baade Handsker og Noder i Haanden, og kunde ikke holde paa det altsammen, saa Parasollen faldt lige for Fødderne af Høg, der just vilde gaa ud af den lille Dør. Han tog den op og rakte hende den, men Hjertet sad ham i Halsen, saa han ikke kunde sige noget. Hun takkede, og inden han vidste hvordan, var de ude i Alléen han bærende hendes Noder, hun smilende og talende med leende Øjne, der ofte i Forbigliden søgte hans, saa han blev endnu rødere og havde Hjertebanken, saa han troede Brystet skulde sprænges paa ham.

Hun begyndte at tale om Musik. Om han holdt meget af Orgel? Hun havde en dyb Alt-

stemme, der ligesom bar Ordene længe og gav dem en ejendommelig Vægt, selv om det var ganske ligegyldige Ting, hun sagde. Hun gik med Hovedet bøjet og Armene i Muffen trykket fast ind mod sit Bryst.

Aa, han var ikke musikalsk, men nu her i S. hørte han aldrig Musik — det var ogsaa derfor, han havde været saa uforskammet at gaa over i Kirken . . .

Hun fandt det saa naturligt — han havde dog maaske haft lidt mere Fornøjelse af hendes Spil end Væggene og — Deres Forfædres Bén.

William følte, han blev hed helt op under Haaret. «De tager virkelig Fejl,» sagde han.

«Hvori,» spurgte hun og saa' lige paa ham.

«Det er slet ikke derfor . . .»

«Hvorfor?»

Nej, han kunde ikke udholde det Blik — han taug og saa' ned. «Det med Forfædrene,» sagde han saa dæmpet.

»Da vilde jeg kun finde det naturligt,» sagde hun, og Betoningen var meget alvorlig, ejendommelig dyb.

«Vilde De?» spurgte han hurtigt og saa' sky-ilsomt hen paa hende.

Hun saa' smilende op: «Saa havde jeg jo dog Ret.»

Vognen var ikke kommen, hun saa' hen mod Porten, rystede lidt misfornøjet paa Hovedet

og drejede saa ind ad en Sidealle ved Søen. William fulgte efter.

«Jeg har jo ikke anden Slægt,» sagde han lidt efter.

«Deres Søstre».

«Ja — mine Søstre,» han talte langsomt og blev ved, som om han talte hen i Luften: «Men derfor kan man godt være alene.»

De gik atter nogle Skridt. «Det kan jeg forstaa,» sagde hun.

«Og saa er det, jeg har dem,» gik William videre.

«Jeg forstaar det saa godt,» hun drog Haanden ud af Muffen og glattede dens sorte Skind med sin Handske: «det maa være meget lettere at blive til noget, naar man saadan har Aarhundreders Forfædre, som ser ned paa En.»

William svarede ikke, Frøken Falk blev ved at glatte paa Muffen, saa saa' hun paa Skraa ud paa ham og sagde: «Og De er jo den sidste af Familjen?»

«Ja — Slægten er uddød.» Der var saadan en underlig tør Resignation i Stemmen.

«Naa, Weltschmerz,» henkastede Frøken Falk og dukkede med Hovedet, de gik lige om et Hjørne. «Hvor gammel er De?»

William blev rød . . . «Jeg har levet seksten Aar,» han søgte at gjøre Tonen ironisk men

opgav det, og Stemmen blev helt borte paa det sidste Ord.

«Og er allerede bitter mod Verden — ja, det begynder man jo med nutildags.» Hun holdt inde, standsede lidt og sagde meget hurtigere: «Siden finder man et vægtigt Argument for at forsone sig med Verden . . .»

«Mange finder det . . .»

«Aa» — hun lo igjen — «nej de allerfleste. Man forsoner sig med sin Skæbne ganske simpelt, fordi det ikke er morsomt at surmule.»

«Jeg surmuler ikke.»

«Nej — det er ikke Ordet. De er naturligvis ulykkelig.» Hun satte sig i lidt stærkere Trit: «Men — Spøg til Side — jeg véd, De har oplevet en Del . . . men — at opleve meget er ikke at leve meget. Naa — men hvad forstaar De Dem paa det?»

William svarede ikke paa dette. Inde i en ny eller vendt tilbage til en gammel Tankegang sagde han: «Men det er slet ikke Weltschmerz — det er et væmmeligt Ord. Men vores Familje er færdig . . .»

«Færdig, ja hvis De ikke vil begynde igjen. For at begynde maa man da sige, hvis man ikke vil være dum nok til at mene, at man kan være færdig uden have begyndt . . .

«Ja — men det er ikke dumt.»

«Saa—aa?» det var ironisk, Tonen overlegen, som naar man taler til et Barn.

«Jo — naar Slægten er færdig.» Han irriteredes ved hendes «Saa?»

«Naa — ja, det siger jo Darwin. Men derfor kunde de dog egenlig gerne prøve.»

»De gør Nar af mig.»

«Paa ingen Maade.»

«Og hvad skulde jeg saa gøre?«

Hun standsede og gav sig til at le: «Undskyld, jeg siger det Hr. Høg» — en lille bitte Streg under Hr. — «men først kunde De jo nu se at faa Udmærkelse til Eksamen. De er jo et godt Hoved . . .»

William bed sig i Læben, og da hun saa' paa ham og smilende tilføjede: «De er da ikke vred?» gav det et Ryk i ham, som vilde han vende om.

Han gik og ludede ved Siden af hende og syntes endnu mindre end han var. Hun smilede stille men blev saa igen alvorlig: «Forresten forstaar jeg det godt,» sagde hun.

Han saa' op: «At De er bleven Darwinist,» sagde hun saa som Svar paa hans stumme Spørgsmaal.

De blev atter tause, hver gled ud i sine Tanker. Hun talte først og spurgte:

«Og hvad saa, naar De er bleven Student?»

«Saa skal jeg vel sé at blive Kandidat.»

«Herre Gud — kan man da ikke søge et Maal?»

«Jo, hvis man havde et . . .»

«Nu snakker De,» hun talte utaalmodigt, «naar man havde, behøvede man ikke at søge. Og De søger vist ogsaa — det vil sige, De lader Fantasien løbe . . .»

Hun holdt inde, William blev ved at gaa med bøjet Hoved saa meget som et halvt Skridt for an hende. Da han talte, var hans Tonefald mere dæmpet, ligesom glattet ud: «Og hvor skal man da søge?» spurgte han.

«For Eksempel i Deres Barndom — hele Liv — i Deres Tilbøjeligheder . . . opsøg de Forudsætninger, Livet har givet Dem . . .»

William blev staaende, Frøken Falk saa', at hendes Ord havde gjort Indtryk, og mens hun skjulte et svagt Smil med Muffen sagde hun: «De har virkelig et stort Fortrin i overhovedet at kunne søge. Vi Damer kan kun vente . . .»

«Hvordan mener De, Frøken?»

«Jo, vi Damer sidder vort halve Liv og venter paa at blive lykkelige, og det andet halve sidder vi i en Krog og sørger over, at vi ikke er blevet det.»

De drejede ned i Søgangen. Frøken Falk nynnede sagte, William var besynderlig betaget.

Dreven om fra Tanke til Tanke følte han sit Bryst svulme under en Strøm af undertrykte Tilstaaelser, Ord og Tanker, han næppe selv kjendte . . . Men han havde paa én Gang saameget at sige — naar han blot vidste hvordan.

Saa satte han lige med ét i et Spring ind paa at tale om sin Moder. Frøken Falk talte ikke meget — et enkelt Ord eller kun Nik og korte Blik, som bad ham blive ved sin hurtige Fortælling.

Han vidste ikke selv, hvad han havde sagt . . . han drog Vejret dybt og blev pludselig forlegen. Men da han saa' hen paa hende for ligesom taust at bede om Undskyldning, mødte han i hendes Øjne et langt, forskende Blik, der fik ham til at rødme og som var — nej ikke venligt og heller ikke mildt men varmende, saa han huskede det længe.

Frøken Falk tog Uret frem under Kaaben: «Fire,» raabte hun, «men Jens maa jo tro, jeg er blevet gal.»

De gik hurtigt til op igennem Haven og vekslede kun faa Ord, men de gik meget tæt ved hinanden, og hvad de sagde, faldt utvungent som Udraab mellem gamle Bekendte. Saa kom de op til Porten.

Jens arriverede i samme Nu.

Frøkenen spurgte heftigt, hvor han havde været, og da Jens sagde, at hun havde sagt,

han først skulde hente hende Klokken fire, blev hun ganske lidt rød under Sløret.

William stod med Muffen, mens hun steg ind. «Farvel — kør saa!»

«Deres Muffe,» raabte William. «Aa — ja, den glemmer jeg.» Hun lænede sig ud ad Vinduet og greb Muffen. Hun mødte Williams Øjne og kastede sig, mens hun glattede sin Skindkaabes Ærme med sin Haand med et stille Smil tilbage i Vognen.

Efter den Dag var de meget sammen. Undertiden gik han ned paa «Haabet» for at hente hende, undertiden mødtes de først i Kirken. Han bar hendes Noder, hendes Shavl og hendes Pakker, hun havde en egen Evne til at faa ham til at bære for sig og hente hende og blive sat Stævne for at vente paa hende.

«Saa,» sagde Præstens Frue ind i Stuen til sin Datter, da William en Dag gik forbi med Frøken Falk, «nu har hun da faaet et nyt Menneske.»

Frøken Kristine fo'r til Vinduet. «Men nu er han sytten Aar,» sagde hun spidst, mens hun besvarede Venindens Hilsen og saa' efter dem. «Tilsidst maa Kamilla vist lære sine Trældyr at tale rent . . .»

«Fylder hun nu ikke ni og tyve?» spurgte Moderen og slubrede en Mundfuld i sig af Kaffen.

«Jo, det er akkurat fire Aar siden hun havde Fødselsdag — og da fyldte hun fem og tyve.» Frøkenen gik tilbage til sin Kniplepude.

«Falks kunde gerne sendt os lidt Frugt» — Fruen havde taget Briller paa og sad og stoppede paa en af Velærværdighedens Uldtrøjer, «de véd dog, at din Fa'r holder saa meget af en god Pære.»

«Kære Mo'er — hvordan kunde du dog tænke? de Mennesker bryder sig saamæn ikke meget om Guds Ord.»

Fruen fandt intet besynderligt i denne Sammenstilling, hun bøjede sig ned over Uldtrøjen og sagde sukkende: «Dømmer ikke . . .»

Saa stoppede og kniplede Velærværdighedens Familie videre i Taushed. —

Det var nu langt fra hver Dag, Kamilla spillede. Undertiden erklærede hun, hun var ikke oplagt, de gik saa lange Ture i Alleerne om Søen. Som oftest var det ham, der talte — han fortalte hende alt. I Begyndelsen var det som oftest hans Barndom, om deres Liv hjemme, først og sidst om Moderen, han talte. Ogsaa om den Tid, da Ulykken kom, om Faderen om alle deres Lidelser og alt, hvad de havde gennemgaaet.

Og mens han saaledes fortalte, var det som om han oplevede alt igen men paa en ny besynderlig Maade, der endnu mer end før skød

det uvæsenlige bort og samlede sig om visse Hovedpunkter, til hvilke hans strejfende Fortællinger stadig vendte tilbage.

Saaledes gik det i Begyndelsen og længe, men senere vendte hans Fortælling sjældnere tilbage til Fortiden. Han oplevede intet, men dog havde han saa meget at fortælle hende. I den broget-forvirrede Samtale, som hun styrede med et Ord, ledede med et Smil, vekslede det med Udbrud, Afbrydelser og lange Taler, Ungdommens vidtsvævende Deklamationer, hvori der skylles op tusinde besynderlige Brudstykker af ufødte Længsler, Drømme, Attraa, tidlig Træthed, hele det taagede Kaos af Tanker og Fornemmelser, Begæringer og Anelser, der i den første Ungdom fylder vort Hjerte og vor Hjerne med Taage, hvori saa mange er faret vild.

Hun taug og modtog. Med bøjet Hoved, smilende, saa man saa' de spidse Tænder bag de lidt bøjede Læber gik hun stadig lyttende. Men stansede han, kunde hun ved et Ord atter faa ham til at tale. Og hun hørte gerne paa ham: hvad han sagde, mens de saaledes gik Time efter Time, var saa ejendommeligt, saa fremmed, noget nyt for hende, og hun havde dog levet en Del og oplevet meget.

Kamilla Falk var meget omtalt: hendes Veninder afskyede hende, Mændene betragtede hende med Mistro.

Hun havde en Gang været forlovet, det var nu snart længe siden, og Forlovelsen var pludselig gaaet overstyr, og hun var rejst bort. Der hvilede nok et Slør over et og andet den Gang, ialfald sagde man det, og naar man siger noget, er det altid sandt, det vil sige, det kunde næsten ligesaa godt være det. Men hvorom alting er, man hvidskede baade om et og om et andet, og vist er det, at der havde været en Maler i Besøg hos Falks det Aar, som havde malet Frøkenens Portræt, og hun blev borte over et Aar.

Egenlig var hun blevet smukkere paa den Rejse. Hendes høje Figur var blevet svært junonisk og som for at knuse Sladderen under sine Hæle, traadte hun fastere end før. Hendes Øjne var blevet dybere, med et ejendommeligt glimtende Blik, Munden var stærkere kruset. Maaske var det ogsaa, fordi det ikke lignede mere, at hun kort efter sin Hjemkomst brændte sit Portræt, hvor hun var i hvid Kjole og stod smilende med en Rose i Haanden.

Siden da var der gaaet adskillig Tid, og trods sin Skønhed og Faderens Rigdom blev Kamilla siddende paa V—gaard.

Det var vel næppe altid morsomt derhjemme, men hun forstod at variere den landlige Tilværelse. De første Vintre havde Faderen og hun tilbragt i København, og saa havde de om

Sommeren haft fuldt op af fremmede, de Bekendtskaber, de havde dyrket inde i Byen om Vinteren. Lidt hurtig skiftende var de jo, de Bekendtskaber — det ene Aar var det nogle Kunstnere, en ældre Skuespiller og to Malere, det næste det halve diplomatiske Korps, der dannede Kærnetropperne ved Frøken Kamillas Hof, hvor altid én blev udmærket for i to—tre Maaneder i Forening med den skønne Dame at udhule indtil et Spindelvævs Tyndhed den Mur, som adskiller et Lefleri, der leger med Ild og brænder sine Fingerspidser, fra en Lidenskab, der giver sig hen og leder til «utilladelige Forhold».

Saaledes gik en fire—fem Aar. Kamillas Træk blev skarpere, Øjnenes Udtryk koldere, strengere sagde nogle — hun blev ikke mindre smuk, men man saa' dog, at den første Ungdom var forbi. Maaske var imidlertid hendes Følelser mere ældede end hendes Træk.

Der var kommet et Tidspunkt, hvor denne evige Leflen med og Befølen af Lidenskaben, hvori hun hendrev sit Liv, havde virket paa hendes Sind som en Drik Saltvand, der kun vækker Tørst og gjør Læberne tørre. Hendes Sind var ligesom udtørret, og hun søgte altid paany de samme Sindsbevægelser, der bestandig paany skærpede Sjæletørsten.

Men langsomt slukkedes denne en Tid lang

blussende Attraa, som døde uden at være tilfredsstillet. Hvad der i hendes Sjæl traadte frem, var en tom Blasérthed, hendes Attraa var træt af at flagre omkring og bestandig støde mod Væggene i Formernes Bur, og den var gaaet til Ro og døsede. Men ved Siden af denne Blasérthed dvælede der dog en altid vaagen Bitterhed, som var født af Utilfredsstillelsen og den tiltvungne Resignation.

Paa denne Tid blev Fætterne Gerson Gymnasiaster i S. og, som rimeligt var, tilbragte de Søndage og Smaaferier hos Onkelen paa V—gaard. Kamilla behandlede Fætterne som Drenge — hun var jo ogsaa ti Aar ældre end de — men nogle af de Kammerater, som altid fulgte med dem, syntes hun dog at skænke en betydeligere Opmærksomhed.

Og efterhaanden fandt hun Fættrenes Kammerater «morsommere» og «morsommere». Som hun havde taget Tag i William, havde hun handlet med adskillige, og denne Leg med unge Mænds første længselsfulde Hjertebanken var blevet Frøken Kamilla en ren Sport.

Hun drog dem til sig med sin Skønheds og sin Erfarings hele Tillokkelse, hendes afblegede, noget strenge Skønhed maatte jo gjøre Indtryk paa det syttenaarige Hjerte — for vor allerførste Ungdom som for vor modne Manddom er Kærlighedens Gudinde streng og alvorlig, det

er kun i Overgangstiden hun ofte bliver Bakkantinde — hun gjorde deres tøvende Skyhed dristig. Hun trak dem til sig for at lytte til det første uroligt sitrende Hjerteslag i et ungt Bryst, for at kvæges ved det første Lidenskabens Aandepust, der fødes som et Suk af Sjælens uvante Beklemthed. Hendes Bliks og Hænders Kærtegn vakte hos de unge Venner denne frygtsomme Kærlighed, der rødmer over sin egen Uformuenhed, mens den i Tankerne besidder alt. Og denne Leg var saa lidet farlig: der blev intet givet uden et Haandtryk; maaske et Kys paa en ung Pande, som brændte, paa nogle bløde Lokker, hendes Hænder længe havde kærtegnet.

William var forelsket. Men hans Forelskelse var af en ejendommelig Art.

Undertiden, naar de gik sammen langs Søen, og han talte til hende i strømmende Ord, der kunde lyde som halvdigtede Kærlighedssange, frygtsomme Hymner af en Yngling, der endnu ikke har vovet at løse Elskovsgudindens Bælte, men anelsesfuld synger om hendes Skønhed, kunde han pludselig se paa hende med et Blik, der forvirrede hende, gjorde hende forlegen, saa hun slog Øjnene ned; til andre Tider kunde han længe være taus, ordknap, og saa tilsidst brød han ud i en Bitterhed, som afblomstrede hele Livet og viste en Træthed, intet kunde friste.

Tingen var, at den første Ungdoms Forelskelse kæmpede med den ved Læsning erhvervede Erfaring i Williams Sjæl, og hans medtagne Nerver, hans allerede stærkt rystede og derfor slappede Sind trættedes ofte af de evige Bevægelser, hvori denne Forelskelse førte ham ind, og som hans Erfaring gav en dybere Betydning. Undertiden var han helt Barnet, undertiden gjorde hans Theorier ham til den erfarne Mand, som formaar at faa næsten de samme Nydelser ud af en ufrugtbar Forelskelse som af et virkeligt Kærlighedsforhold, undertiden blev han atter overfalden af en vis Ubændighed, der vilde opnaa alt, hvad han vidste, Kærligheden kunde skænke, undertiden var han kun træt og syntes, han var færdig med det ogsaa.

Men det var disse sammensatte Følelser, Kamilla ikke ret forstod, og som hun bestandig ivrigere søgte at forstaa.

Naar hun nu spillede, sad han altid ved Siden af hende paa en høj Straaskammel, Organisten lagde Noder fra sig paa om Søndagen. Undertiden fantaserede hun, saa sad de og talte sammen, mens hun spillede, halvt hvidskende, sagte, som om de satte dæmpede Ord til Musiken.

Hun levede af denne Leg — en kostbar Førstegrøde af den første Ungdoms vaagnende, jomfruelige Lidenskab, der vaktes under hendes

Hænder, og hvis første fine Duft hun nød med en Kenders prøvende Velbehag.

Saaledes var Kamilla Falk.

Legen med William var den samme som med de andre og dog var den forskellig. Frøken Kamilla forstod ikke rigtig disse sytten Aar. Hun saa, at William var forelsket, at han blev rød og bleg, at hans Øjne fortalte den gamle Historie om en Attraa, der ikke ret kendte sig selv og som frygtede for at kende sig — men dog var dette noget nyt, hun var ikke rigtig vis i sin Sag, der var hos denne Dreng noget, hun ikke kunde faa fat paa.

Snart kunde jo, naar de gik sammen ved Søen, hans Øjne flamme mod hendes med al den Ild, som Erfarenheden skænker, en blussende Attraa, som søgte og vidste, hvad den vilde; snart kunde han atter være frygtsom som de andre, gaa sky tilbage, vogte paa hvert af hendes Blik med al Hundens Ængstelighed, naar den følger sin Herres Bevægelser; snart kunde han atter være saa besynderlig ligegyldig, at hun spurgte sig selv, om han ogsaa virkelig var forelsket, eller om det hele ikke snarere var en Indbildning. Saa gav hun sig paany til at lokke ham, paa ny til at søge hans Lidenskab, og Legen begyndte forfra igen.

Det var en saadan Dag. William havde i den sidste Ugestid været apatisk og ligegyldig,

han var træt af evig at tumles om i de samme Følelser, fortrydelig, ked af det hele. Han var overmæt af denne Forelskelse med sine ufrugtbare Stemninger. Kamilla havde mærket det, og hun var ærgerlig derover, hun vilde holde paa denne Erobring, vilde føre dette Forhold til en Afslutning, hun vidste ikke selv, hvorfor, men hun følte, hun kunde ikke give tabt.

I disse Dage var det gaaet op for hende, at hun maatte gaa lige til Bunden af denne Gaade, hun maatte besejre dette Væv af Modstand og Træthed, maatte overvinde denne besynderlige Følelsernes Blaserthed, der ligesom tilslørede selve denne Drengs Lidenskab.

Hun spillede dæmpet, indsmigrende vemodigt. De havde næsten ikke talt sammen, da hun kom. Hun havde strax sat sig til Orgelet, havde i Tavshed ordnet Registret og nu spillede hun. William saa hende fra Siden: hun sad meget rank paa Stolen med Ansigtet lidt opvendt og Øjnene lidt lukkede.

Det var en Adagio, hun spillede.

William sad ganske stille med Hovedet i sine Hænder, Albuerne paa sine Knæ og saa paa hende. Han talte slet ikke.

«Har De været vred de sidste Dage,» spurgte hun og blev ved at spille.

«Hvorfor skulde jeg være vred?»

«Jeg ved det ikke» — hun gled hurtigt

helt op i de dybe Toner — «men jeg har været bedrøvet over det.»

Han svarede ikke. Han blev ved at sé paa hende, hun spillede.

«De ved jo dog, jeg er Deres Veninde,» sagde hun og vendte Hovedet halvt. Tonen greb ham, han følte sit Hjerte slaa hurtigere og rejste sig fra Skammelen.

«Vær saa ogsaa lidt god imod mig,» hvidskede hun, han kunde næppe høre det, skjønt hun spillede ganske sagte, «jeg trænger til lidt Venskab.»

Han vidste ikke, hvad han skulde svare, han stod bagved hende, og uden at han vidste, hvorfor, fik han pludselig Taarer i Øjnene.

Det var vel det smeltende Spil — det lød næsten som Suk de lette Slag paa de mellemste Taster.

«Tror De, jeg er lykkelig,» sagde hun lidt efter dæmpet.

«Hvem er lykkelig?» Hans Kind rørte ved hendes Haar. Saa fo'r han lidt tilbage, nede i Kirken klaprede Sidedøren.

Ogsaa hun fo'r sammen, men hun blev ved at spille. Han stod og saa paa hendes hvide Nakke bag Pibekraven, hans Aande strejfede den.

«Og nu til Sommer rejser De bort for at glemme mig . . .

Han kunde ikke tale. Han krammede om

Stoleryggen, hvor hun sad, saa han kom til at røre hendes Kaabe.

«Saaledes gaar det bestandig . . . bestandig . . .» Hun lod Tonerne langsomt henhvidskes i Rummet, «bestandig.»

Saa traadte han et Skridt frem. Hun saa op og slap Tasterne, han var meget bleg og havde Taarer i Øjnene.

Orgelpiberne hvinede, inden de taug.

«Hvorfor vil De gøre Nar af mig,» sagde han. Ordene kom som et halvkvalt Udraab, man hørte Genklangen dø oppe i Koret . . . «det er Synd, Synd af Dem . . .»

Hun undertrykte et flygtigt Smil, og mens hun bøjede sig frem mod Orgelet, sagde hun mildt:

«Jeg gør ikke Nar, Høg, jeg holder — — af Dem.» Hun saa paa ham nedefra.

Han greb et Øjeblik haardt om hendes Haandled, hun rev Haanden løs: «Det gør ondt,» sagde hun.

«Hvorfor er De da saadan imod mig?» spurgte han ganske sagte.

Hun smilede vagt og rystede paa Hovedet. Derpaa gav hun sig til at spille igen.

Han satte sig helt henne hos hende med Hovedet i sine Hænder ligesom før. Naar hun drejede Hovedet, mødte hun hans Blik, det badede hendes Ansigt med Ild.

Saaledes sad de længe, Tonerne gled over hans Hoved ud i Kirken og døde fremme under Hvælvingen. Han syntes, det hviskede rundt omkring ham.

Hun rørte sig ikke. Hun havde en Følelse af, at hun maatte sidde rank, hun vidste ikke selv hvorfor. Hun sagde ogsaa til sig selv, hun vilde holde op med at spille, at det var bedst at holde op, men hun blev alligevel ved — det var, som om Fingrene holdt ved Tasterne.

Hans Hænder faldt slapt ned — han hørte Tonerne som gennem en brusende fjern Larm, og han lukkede Øjnene.

Pludselig var hun holdt op med at spille. Han vaagnede ved, at Tonerne døde hen, og saa hende sidde bøjet med Panden støttet mod Tasterne.

«Hvorfor spiller De ikke mere,» spurgte han.

Hun rystede paa Hovedet uden at løfte det. Han syntes, hun græd.

Det stormede i ham. Han skubbede Skamlen tilbage, faldt ned paa Knæ og lagde Hovedet i hendes Skød. Hun rejste Hovedet med et halvkvalt Skrig.

«Hvorfor er De ulykkelig?» spurgte han og saa op i hendes Ansigt, der var vaadt af Taarer.

Hun glattede hans Haar og bøjede sit An-

sigt ned mod hans. Det var, som en fælles Tørst drev deres Læber sammen.

Ingen af dem talte. Hele Kirken laa i stille Ro, de hørte kun hinandens Aandedræt, der lød hurtigt, lidt gispende. Fra hans Haar gav hun sig til at klappe hans Kinder.

Hun sad og smilede svagt, og Smilet smittede — — — Men saa skød hun ham hurtigt bort, rejste sig og sagde:

«Vi sés vel igen paa Fredag.» Bælgtræderen var kommen frem bag Orgelet. Tonen var helt forandret, hun talte ganske med sin sædvanlige Stemme, men hun blev ved at smile, og deres Øjne hvilede i hinanden.

De blev ved at sé paa hinanden, mens hun trak Handskerne paa og satte sin Hat fast med Hattenaalen, alt meget langsomt, dvælende, og de gik ned ad Trappen ved Siden af hinanden, skønt Trappen var meget snæver. Da de kom ud i Alléen, gik han et Skridt bagefter, han fulgte hver af hendes Bevægelser med Øjnene, og pludselig blev han meget rød. Han havde søgt og søgt om en Erindring, der saa at sige laa ham paa Tungen og nu, nu da han saa hende gaa saaledes — — — det var den Aften, han var i Theatret, og de dansede — — —

«Hvorfor gaar De bagefter?» spurgte hun og vendte sig. Han svarede ikke, deres Blikke mødtes atter med et Smil.

«Jeg faldt i Tanker,» sagde han.

Om Fredagen fik William et Brev, inden han gik i Skole. Udskriften var skrevet med Damehaand. Det var fra Camilla.

«Jeg kommer ikke til Byen imorgen,» skrev hun, «Fader er ikke rigtig rask, og jeg finder det rimeligst at blive hjemme. Dermod tør jeg vel som en gammel Veninde spørge Dem paa Ære og Samvittighed, om De ikke vilde kede Dem altfor gyseligt, hvis vi bad Dem om at tage herud med Fætter paa Tirsdag og blive her hos os i Paasken. Tror De, De vilde kunne holde Livet ud herude, da kom og tag til takke. Meget vilde Deres Komme glæde en gammel Veninde

Camilla Falk.

Om Tirsdagen tog William med Gerson ud til V—gaard.

De kom der Klokken fem til Middag, og efter at have gjort sig lidt istand gik de ned i Spisesalen. Hr. Falk, en gammel rundrygget Herre, gik med Hænderne paa Ryggen op og ned ad Gulvet. Tjeneren stod henne ved Buffeten og ventede.

Det var William ligestrax, da han traadte ind, som om noget hjemligt slog ham imøde

fra den lyse Sal, som om han havde været her før.

Hr. Falk hilste skødesløst, hans Datter kom strax, sagde han og blev ved at gaa rundt om Bordet.

Sidedøren blev lukket op og Kamilla kom hurtigt ind. Hun rakte William Haanden og ønskede ham velkommen, bad dem saa gaa til Bords og konverserede ivrigt sin Fader. Paa William saa hun næsten ikke. Han søgte at gribe hendes Blik men forgæves.

Senere døde Samtalen hen. Gerson fortalte saa nogle Skolehistorier. De havde kastet med Papirskugler paa den engelske Lærer, saa de havde hængt i massevis i hans Haar.

William holdt ikke af disse Historier, han var irriteret paa Gerson og sagde heftigt:

«Saadan noget skal man ikke fortælle.»

«Hvorfor ikke,» spurgte Gerson, «Du er jo selv den værste?»

«Og jeg, som troede, Hr. Høg var Melankoliker,» sagde Kamilla. William bed sig i Læben.

«Gud, det er han osse,» raabte Gerson, «Du skulde bare høre sikket Digt han læste højt i Klassen igaar.»

«Gerson,» for det ud af William.

«Saa Hr. Høg skriver Digte — og om hvad?» Frøkenen lo.

«Pyt,» Gerson slubrede Kompotsaucen op med en Theske, «naturligvis om Kærlighed» . . .

«Ulykkelig?» hun saa lige paa Høg, og deres Øjne mødtes for første Gang. Saa gled hendes bort.

«Gud, han skyder sig,» slubrede Gerson.

William var rød helt ud paa Ørene og sad og filede unødigt længe i sin Oksefilet.

«Det er vist et daarligt Stykke, De har faaet,» sagde Kamilla deltagende og saa over. Hun drejede Hovedet hen til Tjeneren: «Aa Petersen giv Hr. — —» — smilede derpaa — «naa De vil ikke ha'e?»

«Forresten er det det første Digt, han har skrevet,» sagde Gerson og saa leende op fra Tallerkenen, «han maa først nylig have faaet en Muse.»

Kamilla lo ustanseligt. Tjeneren bød Frugten om.

«Gi'er Onkel ingen Sherry,» sagde Gerson. «Det er første Gang, Du har en Høg i Huset.»

Efter Bordet spillede Hr. Falk og Gerson Piquét i Dagligstuen. Kamilla og William var alene i et Slags Galleri der stødte op til Spisesalen og som var omdannet til en Art Vinterhave med en Mængde Bregner, Palmer og store Laurbærtræer. Henne i det ene Hjørne af Salen havde man arrangeret et Slags Lysthus af Gitterværk med Epheu og udenom det store Laurbærtræer, der dækkede for det hele.

«Lad os sætte os ind i Hytten,» sagde Kamilla.

Hun gik ind i forvejen, der var helt mørkt derinde, saa han næppe kunde have kendt hende, som hun sad der paa Græsbænken.

«Er det Heliotroper,» spurgte han og aandede stærkt.

«Ja hele Trappen her bag ved er fuld af Heliotroper. Det er min Yndlingsblomst.» Hun rykkede lidt til Side: «Men sæt Dem,» sagde hun. Tonen var blød, indsmigrende. «Her er Plads nok.»

Han satte sig uden at tale. Det lille Springvand ovre i det andet Hjørne pladskede ganske sagte.

«Dette er Hytten,» sagde hun.

«Jeg havde ogsaa en Hytte hjemme, med røde Gardiner, oppe paa Loftet,» sagde han for dog at sige noget, han frygtede instinktmæssig Tausheden.

Hun svarede ikke. Hun havde plukket en Heliotrop, og han saa hende i Skumringen holde Blomsten ind i Munden, mens hun aandede stærkt.

«Det er saa dejligt,» sagde hun, «saa smager man Blomsterne.»

Han plukkede mekanisk en Blomst. «Ja,» sagde han og aandede, «det er dejligt.» Saa blev der igen Taushed.

Kamilla bøjede Hovedet og foldede Hænderne over sine Knæ.

«Vi var nogle store Børn i Onsdags,» sagde hun.

«Ja,» svarede han.

«Og De har skrevet Digte om det.»

«Hvorfor lo De før?» — han bøjede sig lidt frem imod hende, sagde derpaa sagtere: «De vidste jo godt» — —.

Hun gav sig til at nynne. «Kan jeg ikke faa det Digt at læse,» spurgte hun.

«For at le af det.»

«Nej — Høg.» Hun drog Aanden dybt, og da han taug, syntes han, Tausheden var endnu tungere end før.

Han flyttede sig uroligt: «Her er tung Luft,» sagde han.

Hun havde lagt Hovedet tilbage mod Væggen og lukket Øjnene.

«Det er Heliotroperne,» sagde hun næsten lidt snøvlende.

Der blev igen stille. Hun laa stadig tilbage med Øjnene lukkede. Saa smilede hun. Han følte som en Tyngsel paa sit Bryst, som om han skulde kvæles af fangne Skrig, og han kunde ikke faa Øjnene fra hende — —

«Nej,» han rejste sig med et Ryk og kastede Hovedet tilbage, «her er for lummert,» sagde han.

Hun for op. «Men vi gaar jo strax,» sagde hun. Han satte sig igen.

«Kan De ikke fortælle en Historie,» hun lagde sig igen tilbage, «det er saa dejligt her i Skumringen.»

«Jeg kan ingen.» Og saa pludseligt hurtigt og afgørende: «Hvorfor skal vi ikke gaa?»

«Saa deklamer noget,» sagde hun uden at høre.

Han saa paa hende. Hun laa atter i den forrige Stilling, næsten halvt udstrakt med den ene Arm om Hovedet. Ansigtet var halvt belyst af Skæret fra Lampen, som hængte ind gennem Planterne.

«Der er kun et, jeg kan,» sagde han sagte.

«Hvad er det?»

«Ninon.»

«Aa, Chevalieren — men det er jo dejligt»

William sad bøjet, med Hovedet frem. «Det er kun Monologen,» sagde han. Begyndte saa. Han talte langsomt, noget monotont, og den stærkt dæmpede Stemme lød som tilsløret af Bevægelse.

Der glimre de paa Himlen, hine Kloder
Der uophørligt efter faste Love
I deres Bane vandre, og der alt fra
Umindelige Tider gik som nu . . . .

Det syntes som om han havde Møje ved at faa Ordene frem, som om han maatte tvinge dem frem med Magt, hver Linje. Men efterhaanden blev Stemmen blødere, ligesom en

mumlende Strøm lød de melodiske Ord, præget af et smerteligt Tungsind.

En vemodig Sang.

Hun aabnede Øjnene og saa paa ham, lukkede dem saa igen, og bevægede Læberne sagte.

Saa rejste han sig lidt. Og som om den undertrykte Bevægelses Bølger arbejdede sig frem i hans Bryst, som om Understrømmen af Smerte steg og gav hans Stemme Graadsklang hvidskede han Ordene:

Afmaalt? nej, afmaalt kan du ikke slaa,
Du, mit urolige, mit varme Hjerte!
Som Stjernekoret tændes ej og slukkes
I, mine flyvende, beruste Tanker! — —

Det lød som vaandefuld Klage, en Vilje dæmpede, som Skrig, der opløstes i Suk, og stærkt, hvert Ord betonet i den stigende Hvidsken, næsten skreg han:

«Hvad vil jeg nu? jeg véd min Haand er løftet — —

Han havde siddet ubevægelig. Nu pressede han Haanden mod sin Pande, som om han vilde sprede Hjernens Taager —

Og om mit Hjerte ruller der et Hav
En oprørt Strøm af Ønskers dunkle Bølger —
Og Stemmer raabe — —

Han bøjede sig dybere ned og med et

pludseligt Slag som for at tvinge det ubetvingelige Skrig stoppede han Fingrene halvt ind mellem de aabnede Læber.

Hun lænede sig frem. Med vidt aabne Øjne stirrede hun paa ham, slugte ham, mens hun betoges af hans Stemmes Hvidsken — —

Og i mit Bryst hver Fiber sig bevæger
En sitrende Magnetnaal — —

Han lukkede Øjnene og med Hænderne pressede ind mod sit Bryst, der løftedes og sænkedes voldsomt, rystende af den forfærdelige Bevægelse, henaandede han de sidste Ord:

At hint Minut, jeg venter paa vil klage
For mig mit hele Liv, at det var ugjort.

Han taug, og uden at tale bøjede hun sig atter tilbage mod Væggen med korslagte Arme.

Og som i Tanker begyndte han atter. Hun hørte intet. Hans Stemme lød ind til hendes Sjæl som en fjern Musik, glidende Bølger af Toner til hvilke hun selv satte Ord — — —

Men hun vidste, det var om Kærlighed, han hvidskede.

Men saa rejste han sig igen; med fremstrakte Arme laa han foran Bænken, og mens hans Stemme overvældedes af Sjælens mægtige Bevægelse, tilsløredes af Graadens Hæshed, stammede han de sidste Afskedsord til Ninon — —

Hun bøjede sig frem. Hendes Bryst bevægede sig heftigt, Munden stod aaben, Hænderne tog krammende fat om Bænken.

— — —. Dette Liv,
Der skylder Dem sit Ophav, og i Dem
Har aandet, drømt og smertelig sig krympet,
Adskilt fra Dem det — — løsnes — — —

Stemmen brast, han kæmpede nogle Øjeblikke, drog Aanden dybt og saa længe paa hende, saa løftede han Røsten lidt, og i hæsblæsende Fart jog han som i pint Fortvivlelse gennem de sidste Linjer.

Alt tages fra mig i det Ord: Farvel!

Han stansede, vendte sig, holdt Hænderne for Øjnene og lagde Hovedet ned paa Græsbænken, sank tungt sammen.

Springvandet pladskede stille, fra Bænken hørte hun en sagte Hulken. Saa bøjede hun sig ned, og mens hun løftede hans Hoved op med begge Hænder hvidskede hun ømt:

«Har Du lidt saa meget?»

— — — Og deres Læber mødtes i et langt altskænkende Kys. . . .

William kunde ikke sove den Nat. Gerson pludrede i et væk om Aftenen, da de klædte sig af, og William sagde «Ja» og «Nej» uden at høre et Ord af hvad han sagde. Han gik rundt i Værelset og trallede og nynnede og kunde ikke finde Ro.

Han havde Lyst til at skrige af Glæde, af Stolthed, af Triumf, idetmindste Lyst til at tale, fortælle det, befri sig for noget af al den Jubel som fyldte hans Bryst, saa han næppe kunde aande — —

«Det er en Satans Trallen,» sagde Gerson og slukkede det ene Lys, «naar er du kommen til Operaen?»

William klædte sig af og gik i Seng. Han svøbte sig helt ind i Sengetæppet, Hovedet ogsaa, og laa og hvidskede med sig selv og syntes, at alting sang baade i ham og om ham.

Saa hørte han Gerson snorke. Han satte sig op i Sengen og saa rundt i Værelset og med Hænderne foldet over sine Knæ under Tæppet begyndte han at deklamere Chevalierens Monolog.

Ud paa Morgenen faldt han i Søvn. — —

Denne pludselige Lykke holdt sig de næste Dage, det var, som om den Handling, der ved denne Kærlighed var kommen ind i hans Liv, havde drevet de tunge Drømmerier paa Flugt, og som om han i denne tidlige Krise var vaagnet af en Dvale.

Kamilla havde givet sig hen. Hun havde, bestandig hidset frem mod Løsningen af den Gaade, hun havde digtet ind i Williams Væsen, tilsidst fremtvunget denne Løsning, og hun var i Begyndelsen beruset af denne Time for Time

voksende Lidenskab, der ejede baade al Ungdommens første Smidighed og al den Sindets Erfaring, som Williams Overmodenhed gav den. Hun blev bestandig paany betagen af denne Kærlighed, hun modtog paa samme Tid af en Yngling og af en Mand.

Fætter Gerson anede intet ligesaa lidt som Hr. Falk eller de andre. Kamilla udmærkede bestandig en enkelt af sine Gæster — den unge Læge fra Terslev, en ung blond Mand med lyseblaa Øjne og en hængende Knebelsbart, kaldte uforskammet disse lykkelige for Frøkenens Ofre — og man var for længe Siden hørt op med at kontrollere, hvad hun selv spøgende kaldte sin Opdragelse og holde Øje med Nuancer i de skiftende Forhold til den syttenaarige fra S. Kamilla opdrog William, og William sværmede for Kamilla. Det var Fætter Gerson vant til: hver Gang han bragte et nyt Menneske med til V—gaard, fik Kusinen et nyt Sværmeri, og han sagde med uforstyrrelig Sindsro, at det var en uforanderlig Skæbne, han skulde være femte Hjul til Kusinens Vogn.

Han tog det, som det var og drev om hele Dagen i Staldene, paa Markerne — det første Foraar begyndte jo at gry — og i Landsbyen, hvor han holdt sig skadesløs med at kure til Præstens femtenaarige Datter, hvis jomfruelige Blik under

Kindernes Rødmen glædede sig over hans Overlæbes fine, skyggende Dun.

Saaledes blev de elskende alene.

De tilbragte hele Formiddagen sammen. Undertiden spadserede de i Haven, nede i den store Poppelallé ud mod Mosen, hvor ingen kom, og hvor de kunde være helt uforstyrrede og usete. Kamilla tog hans Arm og, bøjede tæt ind imod hinanden, vandrede de frem og tilbage i Gangen Time efter Time.

Forunderligt nok talte de næsten bestandig om Fremtiden. Kamilla fandt i denne Forelskelse en Opgave, hun troede paa William og vilde skabe noget af ham. Under deres Samtaler berusedes de begge ved Tanken om denne store Slægt, hvis sidste Skud skulde redde saameget og bære over saa megen Elendighed og den enes Ekstase hævede den andens, saa at man i en bestandig Vekselvirkning tilsidst slog Panden mod Himlen i Planer og Haab. Kamilla syntes, hun var født for at genoprette denne stolte Slægt, og naar hun, mens de gik sammen i pludselig Kærlighedstørst slyngede sine Arme om hans Hals og trykkede den skælvende William op til sig med hede Løfter og ømme Kærtegn, forekom det hende, som om hun indviede en Ridder til Livets Kamp, hvor han gik ud til et helligt Værk.

Og denne ægte kvindelige Begejstring for

en Fremtid for denne Ungdom, som skælvede i hendes Arme, lod hende glemme, at hun selv stod tilbage paa Bredden, medens William i deres Drømme bestandig ene i Baaden blomstersmykket stævnede over Fremtidens Hav mod Morgenrøden og Lykken. Og heller ikke han syntes at tænke derpaa: ingen af dem saa, at der bestandig var Tale om at drage ud, aldrig om at vende tilbage.

Men den Fremtid, som de nu tømrede for William og Høgerne var af en solidere Art: de drømte nok, men de gjorde i det mindste Virkeligheden til Skueplads for deres Drømme. Dette var naturligt. Kamilla var ældre, og hun havde set for meget af Livet til endog i sine Elskovsdrømme helt at kunne glemme det, og hvad William angik, havde denne til fuldt Blomster udviklede og levende Kærlighed pludselig givet ham et helt andet Begreb om Livet: der var dog noget, som hed Livet, og noget, som hed at leve, og for anden Gang blev Livet pludselig for ham befolket med Virkeligheder, man kunde nyde, og som man maatte kæmpe med. Og her holdtes han saa oppe af Kamillas Virkeligheds-sands, der bestandig aarvaagen søgte et Maal — men et Maal i Livet for den, hun elskede.

Undertiden tilbragte de hele Dagen i Vinterhavens Lysthus. Dette Sted var sammenvokset med deres Kærlighed, Heliotropernes

Duft, Græsbænken, paa hvilken de havde siddet, de høje Planter, til hvilke de havde lænet sig tilbage — alt fortalte dem om dette Hengivelsens utrolige Øjeblik, hvis Berusning gemmer al Kærlighedsforholdets Lykke som Frøkornet Planten, og der som Sædekornet rummer hele Høstens Rigdom. Her talte de altid dæmpet og hvidskende, her sad de ofte Arm i Arm og og betragtede hinanden med tause Smil, der paa samme Tid var et Minde og et Løfte; fra dette Sted stængte de Verden ude for at tale om Fortiden, i hvis mindste Minder de svælgede med alle Forelskedes Glæde, der gennem Minder fra den første, frygtende og tvivlende Forelskelses Tid vil give Besiddelsens Lykke en skærpende Baggrund og ligesom trylle den første Hengivelse tilbage ved hver Time paa Dagen at gøre Mindet om den første, frygtende Hjertebanken til Indledning for deres Kærlighed.

Han talte om den første Gang, hun hilste paa ham i Kirken. Hun havde smilet saa besynderligt.

Om hun da allerede den Gang var begyndt at elske ham?

Hun svarede ikke, men hun smilede paany og kyssede ham. Det første han havde sét, var hendes Nakke — han havde sét den skinne bag den sorte Pibekrave. — Og det første hun havde sét hos ham, var hans Øjne. Hun havde tænkt, det var besynderligt at sætte trediveaarige Øjne

ind i et sekstenaarigt Ansigt. . . . Saa havde hun forresten lét af hans Gang.

Saaledes dvælede de ved de tusind Minder fra Forelskelsens første Dage.

Han var en Dag gaaet bag ved hende ud af Kirken og var blevet ved at følge et Skridt bagefter. Det havde været hende ubehageligt, hun havde kunnet mærke hans Blik hvile paa sig. Hvad havde han tænkt paa den Gang?

Han huskede det ikke.

Men hun saa paa ham og sagde: «Man glemmer aldrig saadan noget — sig mig det» . . .

Han gav sig til at lé, og Latteren smittede. De lo begge en Stund, indtil Latteren blev til stumme Smil, og han bøjede sig over imod hende.

Og hun rødmede og holdt ham for Munden, mens han hvidskede til hende, halvt liggende i hendes Skød.

Til andre Tider læste de højt.

En Dag havde de faaet fat i «Tartuffe». William og Kamilla havde været oppe at skændes om, hvordan Tartuffe skulde spilles, og nu skulde Striden afgøres ved, at han læste Komedien højt.

William læste kun Optrinene med Elmire. Han talte med en tilsløret Glød, der ligesom maatte omhylle Elmire med sin Hede, en Stemme, der kæmpede med en mystisk Bevægelse, og som

paa samme Tid bævede i Attraa og i en hemmelighedsfuld Tilbedelse, der har vendt sig mod Elmire fra Berusningen i den hellige Jomfru.

Og Luften i dette Rum, Minderne der befolkede det, Stemmerne, der talte til ham om alle Nydelserne i denne duftsvangre Hytte — alt farvede det denne elskovssyge Hykler med en dybere Glød, med en mørkere Kolorit, der gjorde Billedet berusende for Kamilla, som syntes at høre en vidunderlig Elskovshymne i Digterens beundrede Ord.

Han taug og lukkede Bogen. Hun holdt Hænderne for Øjnene som for at holde Billedet fast, og han lænede sig tilbage mod Væggen.

Saa tog hun Hænderne bort fra Øjnene, og mens hun tog Bogen og studerede Guldsnirklerne paa dens Ryg, sagde hun simpelt:

«Hvorfor vil Du ikke være Skuespiller?»

Han rørte sig ikke, han saa kun stift paa hende, saa rødmede han.

Hun gav sig til at blade i Bogen. og der blev ikke talt mere derom. Men Resten af Dagen var de begge adspredte og næste Morgen rejste Vennerne — Gerson og William — tilbage til S.

Et Par Dage efter kaldte Rektor øverste Klasse sammen efter Skoletidens Ophør. Man ransagede Samvittighederne uden at finde særlig

sorte Pletter, og var Kl. 12, da man samledes i Lærerværelset meget spændt paa, hvad Rektor kunde have at meddele.

«Det er ikke noget slemt,» sagde han, da han kom ind og med Hænderne foldet over Maven smilende saa fra den ene til den anden. «I har vel været ængstelige for at der skulde være hændet en Ulykke. Hva', Høg?»

«Nej, det dog just ikke — men» . . .

«Jo, for det er tværtimod» — Rektor talte meget langsomt og lod Tommelfingrene velbehageligt glide forbi hinanden, mens han stak den lidt rødlige Næse ind i Williams Ansigt — «tværtimod noget — — meget, særdeles glædeligt» — —

Kort og godt en berømt Professor fra København vilde give en Velgørenhedsforestilling paa Theatret, og udbad sig til alle Birollerne Assistance af øverste Klasses Elever.

Der blev en pludselig Summen, alle talte i Munden paa hinanden, raabte paa Stykket, paa Rollerne, om der var nok til dem alle. De glemte i deres Rus aldeles Rektor, som stod og smilede fornøjet midt i denne Bisværm og hvert Minut sagde:

«Jeg tænkte det jo nok, tænkte det jo nok.» William var blevet taus og helt bleg.

Pludselig hævede Rektor Stemmen og sagde alvorligt:

«Men hvis jeg nu havde sagt nej» — —

Man trængte sammen om ham, raabte, bad. William stod lige ved ham.

«Det kunde De ikke,» sagde han.

«Saa?» — Rektor pudsede sine Briller — «hvorfor ikke Hr. Høg?»

William blev forvirret og stammede: «Jeg mener — det vilde Professoren ikke.»

«Naa» — han smilede igen — «det var en anden Sag — nej, desværre han kommer saamæn, for det tager jo en gyselig Tid, og Eksamen har vi, inden vi aner det.»

Fem Minutter efter vidste den halve By, at «Professoren» kom dertil for at spille en af sine Glandsroller, at øverste Klasse skulde assistere ham, og at William Høg skulde give den næstvigtigste Rolle. Det var længesiden, der havde været en saadan Bevægelse i S.

Gymnasiasterne var som ude af sig selv de næste otte Dage, de talte kun om Komedien og læste ikke andre Forfattere end Holberg, hvad der just ikke viste sig gavnligt for adskillige andre mindst ligesaa klassiske Forfattere, hvis Vers blev mishandlede og Tanker misforstaaede ubeskriveligt under den almindelige Forstyrrelse.

I Frikvartererne raabte man, og i Timerne hvidskede man. Den danske Lærer indgav et spydigt Andragende om ligesaa gerne helt at

give Ferie, og man blev tvunget til foreløbig at indstille de latinske Versioner. Om Aftenen holdt man Prøve.

William var den eneste rolige i hele Sværmen.

Men om Søndagen tog Fætter Gerson alene til V—gaard.

II.

Han stod og støttede sig til Kulissen, og en Gang imellem holdt han sig for Øjnene, han syntes, det hele dansede rundt med ham.

«Professoren» var der. Den instruerende Adjunkt læste hans Rolle op, han skulde først se, hvordan det gik. De andre havde sagt, han sad dernede med Rektor, selv havde William ikke set ham, han havde staaet henne ved den første Kulisse hele Tiden og blev ved at sige sin Rolle frem mekanisk, men med skiftende Tonefald. Greb sig saa i at sige den forkert og begyndte forfra med nervøs Hast, der lod de mumlede Ord snuble over hinanden.

De talte inde paa Scenen — han hørte det som et forvirret Skænderi, hvis Ord han ikke fattede, en Gang imellem hørte han en Lyd nede fra Gulvet, og han for sammen og greb ved Kulissen for at holde sig fast.

Hans Hænder var fugtige.

Saa anstrængte han sig pludselig for at høre.

Det var Gerson, der talte . . . Men han kunde ikke holde fast paa sine Tanker, han kom lige med et til at tænke paa Kamilla, og paa Lysthuset, saa igen paa Prøfessoren. Men intet var ham klart . . . Og saa han ind paa Scenen, saa han dem staa der inde langt borte og gestikulere ligesom i Pantominen — og han syntes, det var saa fjernt, saa fjernt. —

Saa faldt hans Stikord. Han syntes, det lød ligesom et højt Raab, og han følte det risle koldt ned gennem hans Rygrad . . . . . Naa — ind — — — ind — han slap Kulissen . . .

Han vidste ikke, hvordan han var kommen til at staa der, Gulvet var gaaet ned i en Dal og op i en Bølge, og han syntes, han satte til ligesom naar han skulde springe over «den store Hest» — og han havde taget et langt, umaadeligt Spring, og saa stod han der.

Gerson gav ham Repliken. Han hørte den som raabt gennem en stærk Larm, han virrede med Hovedet, saa frem ud i et stort Mørke, syntes, han maatte rive de første Ord frem fra sin Gane, saa tør, sammensnærpet var den.

Men lige med ét saa han nederst i Salen «Professoren» gaa frem af Rummets Mørke — — — han stirrede et Nu paa hans Ansigt, knugede Armen mod sit Bryst og med en forfærdelig Kraftanstrængelse hævede han Stemmen. Han syntes, han raabte de første Ord, men saa

pludseligt hørte han Lyden af sin egen Stemme, høj, klar og dens Skønhed slog ham. Som Lynet fyldte i samme Nu en jublende Sejr hans hele Væsen og han greb et Sekund frem for sig som en drukken Mand . . . .

Saa saa han Professorens Ansigt. Han havde rejst sig, og hver Gang han talte paany, gik han længere frem, og William saa ikke andet end Smilet paa hans Ansigt, og at han stadig gik længere frem, længere og længere, ligesom han ledte ham ved Stemmen — —

Og sin egen Stemme hørte han langt borte dø som en fjern Velklang, der berusede hans Øre . . . og pludselig syntes han, han maatte tale i Vildelse, saa uklart var det altsammen. Men Stemmen hørte han . . .

Og Professoren kom stadig nærmere og nærmere. Han stadig lo og saa glad ud, og tilsidst syntes William at hele Rummet var ét Ansigt, og det var Professoren, som lo — — —

Han stod i Kulissen igen. Kammeraternes Stemme summede om ham, men han forstod ikke, hvad de sagde. Han holdt begge Hænder ind mod Brystet og kæmpede med en stærk Stakaandethed, som rent tog Vejret fra ham . . .

Han vidste kun ét, at nu havde han et Maal, og at han havde sejret.

Saa skubbede han de pludrende til Side, aabnede Døren og løb ud, ned over Salen. Han

hverken saa eller tænkte, han vilde ud i Luften, her var ikke frit nok for hans Jubel. Han maatte have mer Luft.

Han løb over Gulvet, lige i Armene paa «Professoren» . . . han saa op, sagde «undskyld» og blev rød i Hovedet.

Professoren tog ham i Armen: «Stop lidt,» sagde han, «De har svær Hast.»

William stammede. Professoren førte ham ved Armen hen til Vinduet, stillede ham op lige mod Lyset, saa paa ham, drejede ham, betragtede ham igen.

«Godt,» sagde han og slap ham.

William blev staaende.

«Ja, De skal naturligvis være Skuespiller,» sagde saa Professoren. — —

William rendte op og ned som en besat nede i Søgangen. Han trallede, jublede, sang. Han talte ud i Stormen, som lod hans Raab fyge væk, han deklamerede, raabte. Hans Jubel trængte til Ord — usammenhængende stormende Ord, Raab, uartikulerede Lyde — men raabe maatte han.

Han syntes ikke, der var Luft nok til hans Lunger, han slugte Foraarsluften ind, han syntes ikke, der var Plads nok i hans Bryst. —

Sejr — Sejr — han havde sejret. Alt hvad han havde oplevet, stormede ind paa ham og raabte til ham. og alt syntes han, det maatte

føre ham til dette Maal. Alt, hvad han havde levet, var jo Vejen til dette, alt. Og han havde været blind, at han ikke havde sét det . .

Nu forstod han det. Det havde jo dæmret i ham ligefra hans første Tid; han havde kredset rundt om dette, alt havde det været Fingerpeg henimod dette, og nu havde han faaet Klarhed. —

Han havde leget Konge hjemme i den store Gaard, og Flaget havde været hans Kongekaabe; han havde læst og læst om de store Bedrifter, nu skulde han gøre dem efter, han havde drømt om at erobre en Verden, nu skulde han betvinge den. — Hvordan kunde han have været saa blind?

Han havde drømt om Storhed og Riddere og mægtige Mænd, og saa var Sorgen kommen som en graa Taage og et stygt Snefog over hans Drømme, fordi Virkelighedens Riddere var døde, og de store Mænd existerede ikke mere, og Berømmelsen var ude — — Men nu saa han jo Vejen . . .

Alt havde ledet ham hen mod det, som nu var kommet.

Moderens Fortællinger, deres Læsning, hans Drømmerier, alt. Han huskede de mange Aftener, han havde staaet misundelig paa «Graven» og set paa de glade Skarer, som gik ind i det forjættede Land, han mindedes sine Taarer, naar han løb hjem, sin Beklemthed den første Aften. —

Hvorfor saa han det da først nu? Hvorfor havde alt, hvad han havde levet og drømt dog kredset om denne Løsning, som han fandt først nu?

Saa sent, syntes han.

Og selv alt, hvad han havde lidt, gennemgaaet blev nu til intet, gik op i denne navnløse Sejrsfølelse, som fyldte hans Væsen.

Forholdet til Kamilla? Det laa saa fjernt saa langt borte. Han syntes, det var Evigheder siden, han mindedes det næppe mere, han hørte kun de Ord, hun havde sagt, da han læste «Tartuffe»: «Hvorfor vil Du ikke være Skuespiller?» Han hørte Betoningen, hun sagde det helt simpelt, ligefrem: hvorfor vil Du ikke være Skuespiller?

Jo — ogsaa Kamilla havde været med at vise Vej — men nu var hun forbi, nu var Fortiden død, og han maatte erobre Fremtiden, og Sejren og Hæderen, de gemte.

Han var blevet saa besynderlig betaget ved hendes Spørgsmaal. Han havde skudt det fra sig, slet ikke villet tage det op. Men inde i hans Sjæl havde det ligget og spiret, og det havde opslugt alle hans Tanker, uden at han egenlig vidste det. Egenlig var han gaaet omkring ligesom i Dvale alle disse Dage siden da, og nu var han vaagnet af en tung Søvn, og

nu vidste han, hvad han vilde — hvordan han skulde sejre — —

Nej, der var ikke Luft nok for hans Lunger, ikke Plads for hans Glædes Ustyrlighed, ikke Rum for hans Sejr. — —

Han løb ud paa en lille Baadebro, og svingede aldeles meningsløst med sin Hat, raabte saa højt han kunde, knappede Frakken op, saa Stormen kunde slaa ind paa hans Bryst — han var fortumlet, beruset, ellevild. —

Theatret — — Skuespiller. Han blev grebet af en pludselig Angst. Slægten — var det der Slægten skulde ende? De havde tømret Troner, rejst Danmarks Rige, kæmpet, givet Liv og Blod — — Og han, den sidste af Slægten, hvad var det nu, han vilde?

Var det det, han havde villet spille Komedie, digte sig til Konge? Blev det hans Bedrifter — — —

Men naar de store Tider var døde, uigenkaldelig døde. . . . Han kunde ikke, hvad Forfædrene havde formaaet, nu var der Mørke over Tiden og ingen Storhed og ingen Bedrifter og hver Tid havde sine Maal — nej, nej, han maatte gaa sin egen Vej, den Vej, som Livet havde banet ham, Livet havde vist ham, som han nu havde sét. . . .

Dette var hans Maal, og skulde han løfte

Slægtens Fremtid paa sine Skuldre, saa var dette Vejen.

Vælge maatte man for at sejre, og dette valgte han, maatte han vælge.

William rendte i Søgangen længe efter, at det var blevet mørkt.

Dagene gik. Forestillingen var forlængst givet, Professoren havde bedt William besøge sig, naar han kom til København, og man havde i Byen talt meget om al den Virak, den store Kunstner havde skænket den unge Høg. Saa gik det hele i Glemmebogen, og man fik andet at tale om: i Byen en Skandale med Frøken Falk, som kort efter «Professorens» Forestilling, hvor hun havde været tilstede og vakt almindelig Opmærksomhed ved sin blændende Skønhed, var løbet bort med Kammertjeneren, et ungt mørkøjet Menneske med Zigeunerblod i Aarerne; i Skolen om Eksamen, der stod for Døren med sin Spænding og sine vigtige Afgørelser.

Kun William glemte intet. Hans Kammerater kendte ham næppe igen. Der var kommet en vis Ro over ham, en vis Beherskelse, som slog dem. Han saa rask ud, holdt sig rank, den Hinde af Tungsind, som før havde ligget over hans Øjne var ligesom bristet, hans Ansigtsfarve blev friskere. Han tog private Timer i Gymnastik, han trallede fra Morgen til Aften.

«Det er Satans, saa Du træder fast paa den sidste Tid,» sagde Gerson, «Du sér ud, som om Du vil slaa os alle paa Snuden, om galt skulde være.»

William lo, men fast i traadte han. «Slægten« bekymrede ham ikke mere, hver havde sin Vej, og med Forfædrene skulde han gøre op, naar han havde naaet noget. Bedre var det da at blive noget end slet ingen Ting.

Kamilla havde skrevet ham til strax efter Professorens Forestilling, men han havde ikke svaret paa Brevet, hun havde været i Byen for at træffe ham, og han var ikke gaaet. Saa kom hun en Aften op til ham. Han blev først forskrækket, saa han kom til at ryste: hun var saa bleg og saa saa lidende ud.

«Ja, Du bli'er angst,» sagde hun, «Du havde vel troet, at vi var færdige? — hvad? — havde Du?»

Hun gik lige hen og tog ham i Armen.

»Ikke sandt,» gjentog hun og kneb ham, saa det gjorde ondt, «nu var det forbi — nu, da Du véd Vejen og ikke mere behøver nogen Vejviser?»

Hendes Læber skælvede, hun slap Williams Arm og støttede sig til en Stol.

«Hvorfor er De kommet,» spurgte han.

Hun svarede ikke men stod og saa paa ham

med glandsløse Øjne, ubevægelig. Han trykkedes af Tausheden og vendte sig.

«For De troede vel ikke, vi skulde gifte os,» sagde han.

Kamilla lo. «Og det er din Undskyldning,» sagde hun haardt. Hun greb ham igen i Armen, William rev sig løs. «Slip mig,» raabte han.

«Og det var den Fremtid, vi skulde bygge, det var det Haab, vi levede for» — hun havde talt tonløst og hendes Legeme faldt sammen; men saa rejste hun sig med pludselig Kraft, og mens hun maalte ham fra Isse til Fodsaal raabte hun: «Dreng!»

William aabnede Læberne for at tale, men kunde ikke, han var saa bleg som et Lig, og han støttede sig op til Væggen . . .

Hun saa det, og med et kort, afskaaret Skrig kastede hun sig paa Knæ, omfattede hans Knæ, løftede Ansigtet imod ham, gjorde Forsøg paa at tale — men skønt Læberne bevægede sig, hørte man ingen Lyd — —

Saa fik han Mælet tilbage, og raat raabte han, mens han slyngede hende tilbage næsten med et Spark med Foden:

«Tror Du maaske, jeg takker Dig, fordi Du har forført mig?»

Hun faldt havlt om, men i samme Nu havde hun rejst sig igen, paa Skraa, med Hænderne halvt skjulende Ansigtet, bøjet som et saaret

Dyr, saa hun paa ham, mens Læberne lukkede sig om et kvalt Skrig. Og halvt krybende, stadig med løftede Hænder, som om hun frygtede for usynlige Slag, ligbleg, bøjet, slæbende sig frem, som knuget af en unævnelig Rædsel, stirrende paa ham bag de løftede Hænder, flygtede Kamilla ræd — —

«Usling, Usling,» hvidskede hun, det lød som Hvislen. Som en sønderknust Forbandelse fra en falden Storhed.

William stirrede paa hende.

Saa naaede hun Døren. Hun rejste sig i sin fulde Højde og saa stift paa ham. Hendes Ansigt var som stivnet i Spøgelsebleghed. William gik et Skridt frem, strakte Haanden ud, forsøgte at tale. . . . Men som om hun vilde vælte ham fra sig, løftede hun Armene og trak Hovedet tilbage:

«Drømmer,» sagde hun foragteligt.

Og Døren lukkedes efter hende. — —

William var stolt af sig selv. Han havde elsket hende og opgivet hende, han havde ofret sin Lykke for sit Livs Maal. For han havde elsket hende, det var ham, som hans Hjerte skulde høre op at slaa, da denne Dør var faldet i — men det maatte ské. Det var hans Kunst, hans Maal, hans Fremtid. For den maatte alle Ofre bringes.

Og hau traadte fast i hen over Resterne af sin første Kærlighed — thi han troede virkelig, han bragte et Offer.

Men forresten havde han ikke Stunder til at tænke paa Fortiden, Dagen gik saa hurtigt. Om Morgenen øvede han sig i Gymnastiksalen og sprang over Hesten og fægtede med Gerson, hvem «Fanden skulde ha'e, om han fattede den Fornøjelse.» Om Dagen efter Skoletid læste han Roller, eller han laante Nøglen af Ejeren og sneg sig ind paa Theatret for at øve sig og deklamere.

Hvor der var mørkt! Han gik og faldt over Toug og Sætstykker, inden han fik taget et Par Skodder fra og fik lukket Lys ind. Men i Salen blev der ved at være mørkt, han saa de forreste Bænke og den hvide Rand af Balkonen som en graalig Stribe ind i Mørket, de laa ligesom et stort, sort Dyb og dækkede over Tausheden. William kunde blive helt forskrækket, han følte sig uhyggelig, og han kunde stirre paa dette Mørke, til han fik Lyst til at løbe, og det var, som om noget bandt hans Tunge, naar han begyndte at tale. . . .

Men saa gav han sig til at gaa frem og tilbage paa Scenen, gik ud og ind ad Dørene, betragtede Kulisserne, stillede sig op og bukkede, maalte Scenen og talte Skridtene, kom

ind for at bukke, gik ud — maalte den Verden, han tog i Besiddelse.

Det var altid Oehlenschlæger, han deklamerede, Axel og Olaf og Ejner Tamberskælver. De var saa unge alle de Helte, og man kunde tale saa højt, og de var saa sunde.

Og William syntes, han havde næsten for meget Luft i sine Lunger.

Men helst læste han dog Aladdin. Det var næsten et Tilfælde, at den var falden ham i Haanden. Den havde staaet med Støv paa Guldsnittet siden hans Konfirmation, og saa havde han en Aften taget den ind for at læse paa Sengen. Men han sov ikke den Nat, han laa og læste og læste og deklamerede, og Sommernatten var forbi, og det blev Morgen, mens han endnu sad oprejst i Sengen med Bogen paa Hovedpuden — —

Saa saa han sig om og besindede sig og lagde det røde Bind hen paa Bordet. Men lidt efter tog han det igjen og slog op paa de første Sider. Scenen med Drengene paa Gaden

Selim.

Der er Aladdin, saa nu kan vor Leg
Begynde ret.

Aladdin.

God Morgen, Kammerater.

Selim.

Hvor blev du af saa længe?

Aladdin.

Ser du vel,
Der var Begravelse her uden Byen
Paa Kirkegaarden ved Moskeen hist.
Det maatte jeg først sé. Det er saa morsomt,
At høre Sangen, og at sé dem gaa
Saa langsomt gravitetisk hen med Liget.

Selim.

Hvi har du ikke sagt mig det, saa var
Jeg gaaet med. Hvem blev i Dag begravet?

Aladdin
(ganske ligegyldig).

Min Fader.

Selim.

Hvad? din Fader? er han død?

Aladdin.

I Forgaars Aftes døde han.

Selim.

Og derom
Har du ei talt et Ord?

Aladdin.

Saa har jeg glemt det.

Selim.

Og sørger ei?

Aladdin.

Nu, har jeg Raad til det!

Selim.

Jeg mener ej med Klæder, men med Sjælen.

Aladdin.

Ej hvad? den, som vil sørge over Alting,
Fik Nok at sørge over. Han var gammel.

Sindbad.

Naa, kom nu! kom! Den rige Købmand hist
Paa Hjørnet vil i Dag igen udkaste
Tre Pomerantser her i Gramsetag.

Aladdin.

Ja, jeg er med.

Sindbad.

Er du? det tror jeg nok.
Der kommer alt den ene. Varsko, Drenge!
(En Pommerants bliver kastet ud af et Vindu, Aladdin griber den.)

Selim.

Du er nu altid lykkelig.

Drengene.

Fler! fler!
(En Pommerants kastes atter ud, som Aladdin atter griber.)

Aladdin.

Det var den anden. Nu har jeg alt to.

Sindbad.

Aladdin maa ej være længer med,
Den tredje maa han ikke gramse efter,
Han har alt faaet nok. Hold paa ham, Drenge!
(De holde paa Aladdin. Den tredje Pommerants kastes ud, den falder i hans Turban.)

Bogen faldt ud af hans Haand, og han sad længe med bøjet Hoved.

Fra den Dag var Aladdin hans Yndlingsrolle og han deklamerede den atter og atter.

Undertiden deklamerede han heller slet ikke Roller, men han holdt lange Taler, som han selv lavede, hvor han snart lod Stemmen stige til Larm og snart synke til Hvidsken; og undertiden midt som han stod, kunde han pludselig glemme, hvad han selv sagde, og han stod blot og lyttede til sin Stemmes Klang naar Ekkoet svandt hen og døde ligesom et Suk ude i Mørket, og han blev ved at lytte til og nyde denne Klang, og hans Bryst blev saa stort, syntes han, og han fik Hjertebanken af Lykke. Saa kunde han pludselig give sig til at tralle, og han kunde stanse midt i en Replik for at synge og raabe højt og naar han havde sagt en lang Replik, raabte han Bravo og applauderede sig selv og kom ind og takkede for sine egne Hænders Bifald — —

Jo, naar man havde et Maal, var det en Leg, enhver var Aladdin, naar han troede. —

Han indviede ikke nogen i sine Planer. Repetitionstiden var nu begyndt, Kammeraterne var optaget af Examen og egenlig kun Gerson havde i den almindelige Travlhed nogen Anelse om hvad William tog sig til, naar han var borte

halve Dage eller paa Gymnasiet lukkede sig inde Timer itræk.

«Hvor meget har Du faaet repeteret,» spurgte han ham en Dag, da de sad nede under Træerne lige overfor Kirken.

«Aa, ikke meget.»

«Det tænkte jeg nok,» Gerson sad og lavede Navnetræk i Sandet — men saa synes jeg ogsaa, snart det var paa Tiden.» — —

«Jeg har jo læst noget» — —

«At Du hørte op med at rende der paa Theatret og skraale dig hæs» — —

«Paa Theatret?» — det kom som et Udbrud saa saa han ned og spurgte sagtere:

«Hvor ved Du det?»

«Aa — Kamilla siger ogsaa, at Du er blevet komediegal.»

«Din Kusine den — —» William blev blussende rød, rejste sig fra Bænken og gik.

Om Eftermiddagen laa Gerson nede i Haven paa en Græsplæne udstrakt paa Maven lige saa lang han var, og læste. Han saa nok William drev frem og tilbage ude i Gangen, men han lod, som om han ikke saa det, og tænkte at han kunde sige det første Ord. Men han laa og skulede over Bogen gjennem de udspilede Fingre — han støttede Hovedet til begge Armene — hen til ham, mens han gik og gned sig opad Plænekanten.

Saa slog William en stor Bue ind over Græsset, og gik meget optaget af, paa kunstfærdigste Maade at nedtræde nogle Tusindfryd med sine Hæle.

Gerson fik Medlidenhed, og pustede: «Den er lummer,» sagde han.

William gik hurtigt hen til Buskettet, hvor Gerson laa. «Man kan slet ikke læse i denne Hede,» sagde han hurtigt. Han stod et Øjeblik og pillede ved nogle Blade, saa lod han sig falde ned paa Græsset lidt fra Vennen.

«Hvor langt er Du,» spurgte han.

«Aa ikke ret langt» — Gerson vendte sig, saa han laa lige ud og saa op i Luften — «ved Direktoriet.»

«Skal jeg ikke høre Dig,» spurgte William.

«Ellers tak men Det ærgrer s'gu bare En, naar man sér, man ikke kan noget af det Skidt.» . . .

De sagde ikke mere, laa længe ved Siden af hinanden. Saa sagde William:

«Du talte i Formiddags noget om din Kusine» — Solen stak ham i Øjnene og han holdt Straahatten helt for.

Gerson lo. «Og Du skældte hende ud.»

De laa lidt: «Hun er da arriveret hjem igen,» sagde Gerson. «Men hun er slemt afrakket . . . han stjal og løb fra hende» . . .

William syntes ikke at høre, han laa lidt,

som om han ledte efter Ord, derpaa sagde han ilfærdigt:

«Vil Du høre det?» og rejste sig.

«Naa, spørger Du mig endelig om det,» sagde Gerson sindigt, lukkede Bogen og stod op. De gik henad Gangen uden at tale videre og ned ad Alléen.

«Jeg har ikke holdt af, at nogen skulde vide det,» sagde William, da de kom ud af Klosterporten. Gerson gryntede. Ellers blev der intet sagt, lige til de kom til Theatret.

Gerson havde sat sig nede paa en af de midterste Bænke, og William kunde ikke sé ham ude i Mørket, men han vidste, at han var der, og nu da Mørket, gemte over to Øjne, syntes han, det var endnu forfærdeligere end før. Han stod og faldt i Staver oppe ved Baggrundsdøren, og han syntes slet ikke han kunde huske det allermindste.

«Naa, bliver det til noget,» spurgte Gerson nedefra.

William for sammen. «Du skal s'gu ikke genere Dig for mig,» sagde den anden.

William gik ned. «Nej — men det er saa — — — sært,» sagde han. Men pludseligt syntes han selv, det var for latterligt at være bange, han vidste jo dog saa godt, at han kunde, og det var dumt at krybe i Skjul.

«Det er der i Skoven,» sagde han saa og

flyttede en Pakkasse frem foran Lamperækken, «Du véd, Aladdin vaagner.»

Gerson havde læst de første Sider af Aladdin, da han var tolv Aar og var aldrig kommet til, hvor Aladdin vaagner, men han sagde «Ja—a» for ikke at forstyrre.

William lagde sig ned paa Pakkassen som om han sov, saa rejste han sig og deklamerede.

William havde helt glemt Gerson. Lige da han begyndte, havde han løftet Stemmen noget højt for at vise den, men han havde strax sænket den igen — det var ligesom noget sprang i den, og han blev helt forskrækket. Men siden reves han med af Ordene, han talte dæmpet, som om Tonerne var lagt over.

Knælende laa han med oprejst Pande og Hænderne foldede ind imod sit Bryst. Øjnene lyste, og Stemmen der ligesom farvedes dybere af Bevægelsen, bar Ordene som en inderlig, tonende Lovsang.

Gerson syntes, han var køn og kunde s'gu ikke forstaa 'et.

Tak Allah! for din store Godhed mod mig,
Se mine Taarer! jeg kan ikke tale.
Her synker jeg paa Knæ i Ensomhed.

Der kom over Stemmen en blød og barnlig Frygten, det var som om Ansigtet blev yngre,

Øjnene, der saa op ad, større. Og saa saa han saa tillidsfuld ud!

Læs, høje Fader, i mit fromme Hjerte —
Velsignet være du for al din Naade!

Han laa nogle Øjeblikke i samme Stilling med opvendt Ansigt. Saa rejste han sig og sagde i en anden Tone, der dog endnu bævede af den forrige Bevægelse: «Saa kommer Vagten!» Han gik lidt slingrende og noget flov op mod Baggrunden, han ventede, Gerson skulde sige noget. Men, da han blev ved at sidde stille spurgte han noget højt: «Naa?»

«Det havde jeg skam ikke troet,» sagde Gerson og entrede over Bænkene hen til Prosceniet.

William blev rød ved Rosen. «Jeg kunde meget bedre,» sagde han.

Gerson svarede ikke paa det, han stod lænet til første Bænk og fløjtede: «Er der ikke mere,» spurgte han.

«Nej, William vilde ikke sige andet» — «Det var noget lidt,» mente Gerson og da de havde rodet lidt omkring, og Gerson havde været inde i Suflørhullet, gik de hjem.

«Jeg kunde s'gu næppe kjende Dig tilsidst,» sagde Gerson, «men din Stemme sprak i Begyndelsen.»

«Ja» — William talte stakaandet — «jeg

véd det nok, — jeg var lidt hæs, det kom allerede igaar — og —»

Men han havde slet ikke været hæs, da de gik hjemme fra, og egenlig forstod han ikke, hvordan det var gaaet til. De følgende Dage deklamerede han hver Dag, men hæs var han, og naar han vilde tale højt, gik Stemmen over. Han slog sig tiltaals med, at den var i Overgang, men ligesom vi altid pirre ved en daarlig Tand for ligesom bestandig at forvisse os, at den endnu bestandig gør ondt, prøvede han, naar han deklamerede uafbrudt, at faa den til at knække for saa, naar den knækkede, at lide derved.

Tilsidst glemte han det imidlertid næsten, og han vænnede sig til bestandig at anvende dette tilslørede, som i et mindre Rum klang saa smukt og som dækkede Stemmebristet for ham selv. Ved sin bestandige Øvelse gav han i det lille Theater selve sin Hæshed en Velklang, der bedrog ham selv.

Desuden kom nu Examenen til og spredte hans Tanker lidt. Egenlig havde han læst altfor lidt, næsten slet ikke repeteret. Han stolede paa Heldet, paa dette ubestemte, der er de haabefuldes Hemmelighed, og hans Tillid bar ham over.

Der var over selve hans Væsen kommen en vis Sikkerhed, der maatte sejre, fordi den

tog Sejren, som noget selvfølgeligt. Denne Sikkerhed bar ham over Examenen.

Det sidste Fag var Historie. Han havde først været oppe i Grakkerne, bagefter fik han Bernadotte. Han fortalte hurtigt, noget springende en Del af Manden, men stansede pludseligt.

Læreren vilde hjælpe ham paa Gled og have ham ind paa de mere almindelige Forhold den Gang; efter at have lirket noget, sagde han: «Men hvordan gik det egenlig til, at — — — Hvad skyldtes det væsenlig — hans Held — — —?»

William sad og saa ned paa det grønne Tæppe og lavede Cirkler med Fingrene. Derpaa løftede han Hovedet og krammede lidt om Bordkanten;

«Hele Hemmeligheden var, at han vilde.»

Professoren gav sig til at le, men da Læreren vilde gaa videre, sagde han: «Aa nej, det kan være nok, Hr. Høg har jo givet hele Forklaringen.»

Saaledes fik William udmærket godt i Bernadottes Historie.

Det var om Aftenen den Dag, de var blevet Studenter. De unge Studenter var samlede med Lærerne og nogle af de ældste i Skolen til Sold paa Gymnasiet. Et Par store Værelser

var omdannet til Festsal, alle Vægge beklædte med Bøge ligesom en Skov.

Det var hen i Maaltidet. Bøgenes Duft, der blandedes med Heden, med Vinens Dunster, gjorde Luften tung. Udefra trængte Sommeraftenens Mildhed ind ad de aabnede Vinduer, mættet af Alléernes Linde med Blomstringens berusende Sødme.

I Salen, hvor unge og gamle sad Side om Side, ophedede af Festens Glæde, Heden, Berusningen, vekslede Sang med Tale. Rektor havde talt for Studenterne, Høg som Dux for Rektor, saa var Skaal fulgt paa Skaal.

Nu sad man med glindsende Øjne og Pletter paa Kinderne med et Stykke Krandsekage paa sin Tallerken og slugte store Portioner af Isvand og dyppede Lommetørklæderne i Glassene for at holde det fugtige mod Tindingen.

Det var blevet noget svært for Talerne at skaffe sig Ørenlyd, man sad alle og snakkede løs, mest saadan halvt høje Fortroligheder, udvekslede med Sidemanden, hvem man tog om Halsen, mens man talte, eller hvis Haand man bemægtigede sig med stærke Tryk.

William sad ved Siden af Rektor, som var rødblisset og stoppede en halv Krandsekage ned i Kjolelommerne, mens han uafbrudt talte Græsk og citerede Homer . . . William havde ikke talt godt, han havde staaet og stammet i det, og

han havde glemt Pointen i Skaalen. Dette Uheld havde strax forceret ham op, og han havde drukket mer, end han plejede. Saa Heden, selve Stemningen, den blandede Luft — — Han var blevet distrait, han sad og rev en Rose istykker og hørte paa Rektors Citater med et halvt Smil, der var langt borte — —

Saa pludselig uden Overgang slog han paa sit Glas — —

«Det er Høg,» raabte man, «det er Høg» — — og der blev hurtigt nogenledes stille.

William stod midt for Hesteskobordet, rettet i sin fulde Højde. Det atlaskes Slips var gaaet op og hang halvt opløst ned over Skjorten, Rosen dinglede i Knaphullet. Af Haaret faldt en Manke ned over Panden, under Manken lyste Øjnene frem, store under de noget tunge Øjenlaag. Han aabnede Munden og de krusede Læber hvilede noget som i et Smil, inden han begyndte . . .

«Det er dog Satan, saa Høg sér østerlandsk ud,» sagde Historielæreren, der sad ved Siden af Gerson.

«Ja, den er s'gu lige højhælet nok,» sagde Gerson, som saa paa Vennen med opspilede Øjne.

Saa talte han. Stemmen var blød, dæmpet, ligesom bedugget af den sidste Tids Hæshed, der ved sin ejendommelige Klang tilslørede

Ordene; alt blev det sagt i lutter Mellemtoner, som gjorde det hele dybt og kun lod ane Flammen — — —

«Det er om Minderne, jeg vil tale, alt, hvad der igaar var Nutid, og som nu idag er blevet Fortid for os, Minderne om Hjemmet, vi forlader, Hjemmet, som saa vore første Drømme fødes, vore Længsler vaagne til Liv. Denne stille Sø, som lod os drømme saa smukt i sin Stilhed, Skovene om den, som et Bælte, der værner mod Stormene, Himlen, der spejlede sig i den; Minderne om en lykkelig Tid, da vor Horisont var en Kirke, hvor en Fortid sover, og en Bøgeskov, fredsommelig som Kirken — — —»

Nogle havde rejst sig, med Glassene i Haanden stimlede de sammen i Rummet mellem Bordene, William ændrede Tonefaldet lidt og vedblev:

«Alt dette var til idag, vort Liv, og nu er det blevet Minder, som vi, nu da vi gaa, tage med. Thi Afskeden er kommen, og er det end sandt, at vi kun skilles fra alt her med Sorg, saa var det dog nødvendigt at skilles: thi her kunde vi ikke blive. Spurv eller Ørn ud fra Reden maa de flyve, naar Vingernes Fjer er voksede, og ud til en anden Scene maa vi, hvor Horisonten er større, Himlen mere vid, hvor

selv Drømmene kan flyve højere og hvor Livet vi drømte, kan blive til et Liv, vi lever . . .»

Der var noget tiltvunget over dette dæmpede, man gik paa hel Jord, men Jorden gyngede — —

«Men, det tror jeg, derude, hvor vi maa hen, i Livet, som vi ikke kan unddrage os, hvor Scenen er større, alting rigere, fuldere end her, der er ogsaa Kampene smerteligere. Her kom Stormene til os som en Kastevind, der kruser Søen, her hørte vi Larmen som en Brusen oppe i Stammerne; men Kastevindene og Stormene og Larmen kom os ikke nær. Men nu skal vi ud imod Stormen og kæmpe i Larmen, og det ved vi, at den, som ikke gaar imod Livet, han har dødsdømt sig selv. Ind i Fremtiden! Indskrevne i Fremtidens store Legion, hvis Række tyndes og fyldes som de udødeliges Slagorden, udskrevne i de kæmpendes Kohorte, der gaar frem, fordi den tror og selv om den falder, aldrig opgiver at haabe. Thi Ungdommen er bestandig ung, fordi den altid fødes paany, og naar vi falder, gaar andre frem til Lejr. Men endnu kan Sejren blive vor, naar vi vil, thi at ville er Hemmeligheden og Nøglen — — —»

Han tog Glasset og holdt et Øjeblik den anden Haand mod sin Pande.

«Men det koster at ville, og naar Kampene har slaaet deres Saar, da er det, vi vil tage

disse Minder frem, Minder om vore første Forhaabninger, om vore første Drømme, om vor første Længsel og vore første Suk. Og disse Minder vil dvæle ved en stille Sø, der slumrer i en Sommernat som denne, ved en rosenduftende Kirkegaard, hvor Danmarks gamle Storhed drømmer i tusinde Kroge, og som kvidrende Fugle vil de synge om os, naar vi Fremtidens Sønner gaa bort fra vor første Ungdoms Hjem, hvor Fortiden sover.»

«Minderne — Minderne leve!»

Han havde givet sig hen. Hans Ansigt lyste, og med Hovedet bøjet lidt tilbage stod han nu med løftet Glas mod Salen.

Man havde efter Talen ligesom samlet sig et kort Minut, inden man raabte. Saa steg der en pludselig Summen, og man gav sig til højt og ivrigt at diskutere Talen. Hurra blev der ikke raabt.

Lidt efter brød man op, man skulde slutte Festen paa den anden Side Søen, og man gik ned gjennem Haven til Baadebroen. Langt om længe kom man i Baadene.

Man blev uvilkaarligt stille, mens man gled hen over Søen. Himlen var lys, Nattens Skumring laa kun som et dæmrende Slør over Dagen; man hørte Aarernes Pladsken, nu og da en enkelt Sætning fra en af de andre i Baaden, den faldt ud i Stilheden; et Raab fra den

forreste Baad. Ellers intet. Det var som om Sommernatsroen lagde Køling over baade Kinder og Sind.

Saa hørte man nede bag Hugget Toner af en Sang, og ganske sagte gled en Baad med Lamper frem under Skoven. Det var en Kvinde, som sang.

William sad foran i Forstavnen og stirrede frem over Vandet mod Baaden, det var Damer og Herrer. Damen, som sang, sad paa den bageste Tofte — Baaden kom nærmere — hvem var det dog — han kendte jo det lyse Haar — Stemmen . . . Grevinde Hatzfeldt — ja, sandelig — — —. Saa gled hans Øjne bort og i Forstavnen af Baaden saa han halvt udstrakt, meget bleg, selv i Lampernes Lys, stirrende lige paa ham: Kamilla. —

Strakte de Hænderne ud, vilde de røre ved hinanden. —

Baaden gled bort og fjernede sig, men hen over Søen lød Tonerne lokkende fra den lyse Baad, hvor Kamilla Falk stod rank i Stævnen.

III.

«Men jeg kan ikke andet, Nina, jeg kan ikke andet.»

«Ja, naar du passede til det, William, men du kan ikke passe til det.»

«Aa,» William skød Stolen ud, «hvor kan du vide det?»

«Du kan ikke sé det selv, men du kan ikke William.»

«Men du siger jo selv, jeg læser godt og...

«Ja, men det er ogsaa noget andet... du passer alligevel, det er noget — du kan ikke være Helt.»

William var gaaet op og ned ad Gulvet. Nu var han standset ved Vinduet og stod og saa ud, vendte sig saa nervøst og sagde:

«Ja, men Herre Gud, jeg har jo sagt dig hundrede Gange, det er heller ikke det, jeg vil . . . det er andre Roller og . . . det er slet ikke det, jeg vil spille . . .

Nina lod Sytøjet synke og saa op:» Ja,

William, du siger nok, det er andre Roller, men du véd ikke selv, hvad det er . . .»

«Aa,» William snubbede Ordene næsten arrigt af, «det kan man heller ikke vide.»

Han gik hurtigt et Slag hen over Gulvet og tilbage til Vinduet. Ingen af dem sagde noget, han trommede paa Ruden.

«At det ogsaa var det, du skulde blive,» sagde saa Nina og rejste sig med et Suk. Hun gik hen over Gulvet og satte sig ved Klaveret.

«Man maa blive, hvad man kan,» sagde William hennefra, han blev ved at tromme.

Nina slog et Par Akkorder an. «Men man kan ogsaa faa fixe Ideer.»

«Aa,» han vendte sig om i nervøs Utaalmodighed, «plag mig dog ikke, Nina — det er ingen fix Ide, jeg kan ikke andet . . .»

«Det kan ikke nytte, du tager det paa den Maade, William, det er det for alvorligt til . . .»

«Men, hvorfor siger du saa saadan noget? du véd jo dog . . .»

«Da du var hjemme, tænkte du ikke paa den Slags Ting.»

«Jo, men jeg vidste det blot ikke selv. Saadan noget kommer en Dag, uden at man véd det, og det kom lige saadan for mig — men andet kan jeg ikke blive . . .» Han satte sig paa Puffen i Hjørnet og talte som altid, naar Nina og han talte om hans Fremtid, med

en febrilsk Uro, der kæmpede med Graaden. «Jeg kan ikke andet,» gentog han lidt roligere.

«Men naar du nu ikke har Talent,» blev Nina ved, hun slog sagte paa Tasterne, sad med Ryggen til ham.

«Men det er jo det, jeg tror jeg har, jeg maa ha'e . . .»

«Er der ogsaa andre, som tror det?» Nina vendte sig.

William trampede med Fødderne. «Det véd du vel,» sagde han vrissent.

«Professoren, ja — som har set dig den ene Gang, men han kan have taget fejl.»

«Ja, han har taget fejl,» han rejste sig igen, «men du har naturligvis Ret, Gudbevar'es.»

Der blev igen nogle Øjeblikkes Taushed. Nina havde Taarer i Øjnene, hun tørrede dem bort med sin Finger.

«Tror du da ikke, jeg mener dig det bedst?» spurgte hun dæmpet.

Der var noget i Tonefaldet, som slog William, og hans Stemme var forandret, da han sagde: «Jo, . . . men — men du forstaar mig ikke . . .»

Nina gik over Gulvet hen til ham og slyngede sine Arme om hans Hals: «Aa jo, William, men jeg er saa bange for dig.»

Broderen kyssede hende. De gik tæt ind

til hinanden nogle Gange op og ned ad Gulvet. Nina pudsede sin Næse.

«Jeg havde altid tænkt saa meget om dig,» sagde hun, Stemmen lød sagte, «baade Mo'er og jeg. Vi talte sammen om dig om Formiddagen, naar du var i Skole, og Mo'er sagde altid, at du vilde nok gjøre det godt igen for os allesammen og for Navnet og det alt . . .»

William svarede ikke, Nina hørte ham sukke.

«Og de to Aar, vi boede hos Præstens, aa William, Sofie og jeg har jo kun dig at stole paa . . .»

«Ja, men, Nina, netop derfor. Du véd jo, hvordan jeg var, og alle Mennesker sagde, jeg var sær og indesluttet og underlig, før dette gik op for mig, og jeg vidste hverken hvorhen jeg skulde vende eller dreje mig, og hvad jeg skulde blive til . . .»

«Du er jo da ogsaa saa ung . . .»

«Saa ung! Jeg er ikke saa ung som de andre, og jeg er gammel nok til at vide, hvad jeg maa. Du siger jo selv, jeg aldrig har været saa rask som nu, det er fordi jeg vil være rask, jeg er ligesom vaagnet, hele Livet er forandret fra den Dag . . .»

«Aa ja,» Nina sukkede paa ny. «Men hvorfor vil du ikke lige saa gerne skrive?»

«Skrive?» William lo. «Herre Gud, Nina, fordi jeg ikke kan.»

«Det troede Moder.» Hun rev sig ud af hans Arm og satte sig hen ved Bordet. «Og véd du saa, om du kan taale alt det?»

«Man kan, hvad man vil.»

Nina tog sit Sytøj og syede i Taushed. Hun var træt af at tale imod, hun var nær ved at opgive alt. Den første Dag, da William fortalte hende sin Plan, troede hun ham ikke: hun saa paa ham med store Øjne og gav sig til at lé: «Du!» raabte hun og løb ind til Sofie: «Han vil være Skuespiller,» sagde hun, «William er forstyrret!» Men da det blev Alvor, vedblev hun længe at vægre sig ved at tro det, hun kunde ikke tænke sig det, hun vilde ikke forstaa det.

Paa Williams Hoved havde hun lagt alle sine Forhaabninger, i ham og kun i ham havde de to Søstre levet disse to Aar, han var deres alt, baade Slægtens og deres. Nina havde altid vidst, han var ikke som andre, men netop derfor haabede hun desto mere, hun forgudede ham, hun læste hans Breve atter og atter, hun skrev dem af og gemte dem i sin Dagbog. Broderen var hendes hele Liv.

Hvad han skulde være, havde hun egenlig aldrig tænkt, men noget mere end andre maatte det blive. Som Mængden var han ikke, og hun

kendte ingen, der maatte kunne drive det saa vidt.

Nina havde aldrig været forelsket. Denne den første Ungdoms flagrende Ømhed, som fylder unge Kvinders Sjæl ligesom sværmende Sommerfugle, havde hendes hærgede Sind, der var blevet mørkt ved de tidlige Skygger, aldrig kendt. Hvad hendes Liv havde udviklet, var en urokkelig Kærlighed til «sine», en noget snæver Følelse, der var præget af selve den Tunghed og Kulde, hvormed Prøvelser saa tidlig havde mærket hende, og af denne Kærlighed havde hun én Gang for alle skænket William største Parten, den Part, som indesluttede hendes bedste Haab og al hendes varmeste Ømhed.

Saa havde hun mødt ham nu, da de kom til Byen, for at bo sammen, og den første Dag, de vare rigtig alene, havde han talt alvorlig til hende om sin Livsplan. Derpaa gik der nogen Tid, hvor hun tog det for hans Spøg, hun kæmpede hovedsagelig mod ham med Latter, fandt det saa aldeles urimeligt. Men siden saa hun jo, det var og blev hans Alvor, og hendes Vaaben blev Taarer.

I Begyndelsen var det alt det ydre, Livet, som stødte hende tilbage, hele Kulissetilværelsen, som hendes Naturel saa lidt forstod; hun

tænkte paa hensvirede Nætter, paa fordrukne Existenser, malede alle de Skræmmebilleder, en Kvinde opdraget og udviklet som hun, sætter imod denne Stand.

«Hvor vil du dog saadan udstille dig selv,» sagde hun ofte.

Og naar saa William udmalede dette Liv paa en ganske anden Maade, naar han talte om Bifaldet, om Berusningen, om Fortryllelsen; om Gnisten han fra Scenen ved sin Stemmes Velklang, ved sin Person, ved Spillet skulde tænde hos tusinder, om Livet, han skulde vække; Taarerne, han skulde fravriste de taareløse . . .

«Aa, du véd det ikke,» sagde han, «det er som at præke. Digteren siger os det, men vi giver det Liv, vi raaber vor egen Glæde, jubler den ud i hans Vers som gennem et mægtigt Talerør til Tusinder — tusinder. Tænk dig at se alle de Mennesker, der kommer ind trætte og ligegyldige og tror, de skal more sig og saa gaa hjem og spise til Aften. Og saa griber vi dem med vor Kunst, rører dem et eneste Nu, som de aldrig glemmer, det kastes ud over Mængden, vi slynger det ud over deres Hoveder, og som en Gnist tænder Jubelen — aa, man kan høre det, hvordan man har raabt ind i deres Hjerte! . . .»

«Ja, naar man kan det . . .»

«Det var saadan Ristori kunde i Cöln.

Første Gang spillede hun Medea, og hun var dejlig, jeg havde ikke set noget saa dejligt og Folk var ogsaa med og beundrede hende — men dog var det ingenting, der var ikke saadan rigtig Klang i det, og vi fik hende næppe frem tilsidst. Men saa skulde Du se «Marie Stuart» den næste Gang. Jeg syntes strax, da jeg saa hende, hun var vokset, saa stor, saa sluttet var hun, og saa stærk. Hun vilde sejre: man læste det ud af hendes Øjne, af hendes Blik og hendes Gang. Og dog vandt hun dem ikke i første Akt . . . men saa i tredje — aa, hun tog dem fangen med Jernhaand, aandeløse var vi, de roligste kunde have skreget, alle græd, — — gode Gud, det er det, der er Lykken!»

Nina svarede ikke, hun var selv betaget og vidste ikke, hvad hun skulde sige.

William havde talt sig stakaandet. Han taug et Øjeblik, saa sagde han: «Og saa trak de hende hjem.»

«Forfængelighed», sagde Nina haardt, hun stod pludselig atter Ansigt til Ansigt med det der stødte hende mest.

Thi hun var efterhaanden kommen bort fra de første Bekymringer, eller hun havde rettere sagt faaet nye og alvorligere. William dvælede saa ofte ved alt det ydre i Skuespilkunsten og talte meget derom, og en Gang bitter stemt mod denne Idé, der kuldkastede saa mange Forhaab-

ninger, hængte hun sig fast i denne hans Dvælen ved det ydre og kaldte hans Theaterlyst Forfængelighed.

Hun var blevet bitter, og det var netop hendes Kærlighed, som gjorde hende det, thi jo mere hendes Tanker kredsede om Broderens Fremtid, des mere fortvivlet blev hun. Hun saa, at denne Tanke var hans Liv, at han ind paa dette ene satte al den nervøse Anspændelse, som hos ham erstattede Sundheden, at han levede og var lykkelig i dette Haab. Jo mere hun var sammen med ham, jo klarere saa hun, at dette Selvbedrag, som hun kaldte det, var vokset, saa det nu omspændte hele hans Existens, og der kom en Tid, hvor hun bad til, at han maatte blive Skuespiller, bad, tvang sig til at bede, at han maatte blive det.

Hendes Frygt for, at William skulde blive Skuespiller, blev efterhaanden, som Samlivet med ham lod hende læse, hvor dybe Rødder den ulyksalige Ide havde slaaet i hans Liv, til en — med ubevidst Glæde blandet — Frygt, for at han ikke skulde blive det. Og hun vidste næppe mere at finde sig selv til Rette i alt dette.

Hun var ulykkelig i alle Fald.

Et var vist: hun kunde ikke tro paa ham. Undertiden, naar han læste for hende, kunde hun føle sig slaaet af et eller andet, en ejen-

dommelig Opfattelse, en sær Betoning paa nogle højst almindelige Linjer. Ogsaa syntes hun nok, at han ikke læste som nogen anden, hun havde hørt, skønt han alligevel mindede om Moderen, og at der var noget vist eget, han havde for sig alene. Men der var andet, som stødte hende tilbage, hun vidste ikke selv, hvad det var: naar han kom ind om Aftenen med en Komedie, som han havde øvet hele Dagen, og læste for hende og Sofie, var det ofte nøje studeret, med mange Overgange og Pauser og Nuancer, der lod Stemmen brillere. Men hun blev aldrig revet med, og naar William fortalte om den Gnist, der tænder og vækker det Bifald, der synger om den Kunstner, som har fanget Sjælene, spurgte hun ofte sig selv, om det da ikke var netop det, Williams Kunstfærdighed manglede.

Og saa sagde hun atter og atter: «Hvorfor er det dog netop det, Du vil?» Og mens hun saa, Idéen gnavede sig dybere og dybere fast, blev hun mere og mere betaget af sin Angst.

«Om Du nu tog fejl,» sagde hun.

«Saadan ta'er man ikke Fejl,» svarede han.

«Du er saa opskruet, William, og man skal ikke gøre en Leg til Alvor.»

«Nej, Nina, men det maa være Talent, hvordan skal vi ellers maale det, hvorpaa skal vi ellers kende det? Det vilde dog være for uret-

færdigt. Jeg forsikrer Dig, jeg har ikke plejet det, det er kommet, og saa saa jeg, at hele mit Liv, Moder og Fader og — Ka — — han vilde have sagt Kamilla men stansede — og alting var Indledning til det og nu, nu tænker jeg slet ikke andet» . . .

«Men Du kunde tvinge Dig til at tænke det» . . .

«Det kan ikke nytte, Nina. Hvis jeg bliver Skuespiller, bliver jeg maaske til noget, skønt Moder var brystsyg og Fader gal» — —

«William!»

«Ja, det faar ikke hjælpe, vi kan ligesaa gjerne sige det. Jeg ser Syner om Natten og du hoster, og det er i det hele en dejlig Familje . . . men bliver jeg Skuespiller, saa vil jeg kunne tvinge mig selv. Jeg ved det, jeg kan blive ved med at arbejde og anstrænge mig og arbejde igen, det er mig ligemeget, hvor længe det varer, inden jeg bliver til noget, om jeg skulde danse i fem Aar og gøre Gymnastik i ti for at blive det. Men gaar det galt, er det ikke sandt, hvad jeg føler, saa — nej jeg kan slet ikke tænke det.»

Efter en saadan Samtale var Nina endnu mere nedslaaet og endnu mere ængstet end før.

Det var noget hen paa Vinteren. De havde flyttet det runde Bord hen til Kakkelovnen, og der sad de nu — Nina og Sofie — og arbejdede,

mens William læste højt. Det var flere Uger siden, han havde læst for dem, og han læste godt, Nina hørte det. Da de var færdige med anden Akt — Komedien var «de Nygifte» — sagde hun roligt, uden at sé op:

«Iaften kan jeg lide det.»

«Ikke sandt?» for det ud af William. Det var, som der gik Lys hen over hans Ansigt. Der blev en Pause.

«Det er ikke Forfængelighed,» sagde han saa sagte, «men jeg blev saa glad.»

Sofie spurgte ud om et og andet, derpaa begyndte Læsningen igen.

Baade Stykket og Oplæsningen rørte Nina, hun havde Lommetørklædet i Skødet og sad hvert Øjeblik og pudsede Næse med en betænkelig fugtig Lyd. Sofie græd hele Tiden ned paa det Kannevas Broderi.

Da Stykket var forbi, rejste William sig og gik hen i en Krog i Mørket. Det varede noget, inden nogen af dem talte, Nina sad med Hovedet støttet paa Armen og bed i sin Hæklenaals Elfenbensskaft. Hun sukkede et Par Gange, begyndte atter at hække, men faldt igen i Tanker.

William holdt Øje med hende fra Krogen, og da hun saa op, mødtes deres Blik.

«Men Høg kan Du da ikke blive ved

at hedde,» sagde hun tonløst som halvt til sig selv.

«Hvorfor ikke?» han røg op fra Stolen. «Høg — — ikke blive ved — —»

«Man kan ikke skrive Høg paa en Plakat,» Tonefaldet var ligefrem, simpelt.

Og lidt efter: «Hvad vilde Fader have sagt?»

William var blevet blussende rød, han saa et Øjeblik stift paa Nina, med stirrende Øjne, som om han havde faaet Øje paa en Afgrund — saa gav han sig til at lé. —

«Er det de Høgers Ære.» Han blev ved at lé.

«Ja, netop — og Du er den sidste!»

«Netop derfor gjør jeg det,» sagde han sagtere, «I kan være rolige.»

«Og Du synes, at Faders Navn har sin Plads paa en Theaterplakat?» Ninas Stemme rystede.

«Faders Navn — ja for den Sags Skyld — — —» han snublede over Ordene, vendte sig om.

Nina rejste sig, heftigt, Stemmen dirrede: «Fader var syg . . . det er ingen Skam, men . . .»

Han trykkede Hænderne ind mod sit Bryst, betvang sig voldsomt:

«Ja,» sagde han, og bed sig i Læben, «vist

saa — men det er heller ingen Skam at virke det eneste, man kan.»

Han støttede sig til Klaveret, han kom pludselig til at ryste, saa han ikke kunde staa, og blev hurtigt bleg, saa atter rød. «Gør jeg Navnet Skam,» Tænderne klaprede imod hinanden, «saa skal jeg nok lægge det af.»

Han rev sit Lommetørklæde frem, førte det hurtigt op til sit Ansigt og hulkede.

Saa gik han.

Da Nina vilde ind og sige «God Nat», var Døren til Værelset laaset. Hun ruskede i den: «William,» raabte kun, «det er mig.» Ingen svarede. Og hun gentog igen og højere: «William, William.» Hun hørte ham rejse sig fra Sofaen og gaa tungt hen over Gulvet. Værelset var mørkt, der var ingen Lys i Sprækken.

«Hvad er der?» spurgte han.

«Luk mig op,» sagde hun, «jeg vil tale med Dig.»

«Det kan ikke nytte,» sagde han inde fra. «God Nat.» Saa gik han igen bort fra Døren.

William sov ikke den Nat.

De bestandig gentagne Samtaler med Nina plejede ikke at gøre noget stærkt Indtryk paa ham. Det gjorde ham jo nok ondt at sé hende bedrøvet, men han vidste jo, at hendes Bekymringer kun var forbigaaende, og at de vilde

være til Ende, naar han havde sejret. Og sejre vilde han, derfor skyllede disse flygtige Strømninger hen over hans Selvtillid uden at efterlade Spor, og hans Tro paa sig selv voksede snarest derved.

Det, han kaldte sit Kald var jo kommet som en Aabenbaring, men en Aabenbaring, som maatte komme, fordi den bundede i alt, hvad han havde oplevet, var spiret af alle Forhold og Omstændigheder i hans Liv. Hans Sind var formørket af medløse Drømme, udtørret af tomme Drømmerier, der havde givet Tørke i hele hans Tilværelse. Men saa havde hans Kald givet Regn og frugtbare Tider, saa alt var begyndt at spire og grønnes og blomstre. Saaledes saa han det.

Hans Liv udsprang af og havde Rod i denne Tanke, som havde vækket det, denne Ide, han modtog som en Aabenbaring, var Grundvolden for det altsammen. Var det da ikke nok til at gjøre det til en Aabenbaring?

Og mod Aabenbaringer gjorde man ikke Modstand, man modtog dem.

Men forresten maa det tilstaas: William reflekterede ikke, han troede.

I den første Berusning, hvormed den unge Tanke havde fyldt ham, var han kommet saa let over alt, alle Betænkeligheder havde været smaa, selv hvor Tvivlen stak sit Hoved frem,

blev den hurtig dækket. Det nyttede desuden slet ikke, at tage alle disse Hensyn: der var blevet kaldt paa ham, og han fulgte. Det var den simpleste Ting af Verden, ganske simpelt, fordi det ikke kunde være anderledes.

Han havde kastet sin Bagage fra sig og var gaaet efter — Bagagen af Fortid, Fordomme og Slægtsstolthed. Der havde slet ikke været Plads til nogen Tvivl.

Men nu — nu, iaften var det anderledes.

Han tændte ikke Lys, da han kom ind. Han lagde sig hen paa Chaiselonguen og svøbte sig ind i sit Rejsetæppe, han frøs, saa Tænderne klaprede i Munden, og han hyllede sig helt ind i Tæppet, ligesom for at gemme sig. Han følte sig tung i alle Lemmer, blytung og sløv, ligesom bedøvet af det Slag, han havde modtaget. Han tænkte ikke, hans Tanker, der søgte at arbejde, forsvandt ud i en grødet Sløvhed, der opslugte alt, og hans Hjerne laa under for dette pludselige Kølleslag.

Det var som en aandelig Besvimelse.

Men lidt efter lidt vaagnede Tankerne og skreg op i hans Hoved paa en Gang, saa det hamrede i hans Tindinger. For første Gang gennemtænkte han i disse Timer gennem forfærdelig Kamp sin Livsplan.

«Men du kan da ikke blive ved at hedde Høg.»

Først slog han sig med Magt tiltaals, tiltaals med den gamle Sætning, det, han den Gang havde modtaget, at hver maatte gaa sine egne Veje, søge sit Maal, og Storheden var én, Berømmelsen én, kun Vejene var det, som var forskellige. Men han kunde ikke blive staaende ved det iaften. Man havde jo dog Lov til at gaa sin egen Vej, man maatte gaa den, hvorledes den end var, for at redde det bedste i sig, og denne var saa god, som den Kunst, han viede sig, var stor. Og dog var han urolig . . .

Thi Andre dømte ikke som han. Nina nu for Exempel — hvordan kunde hun nu sige det saa simpelt, som noget, der fulgte af sig selv, hvormeget det end kostede hende: «Men du kan da ikke blive ved at hedde Høg?» Hvorfor sagde hun det? Hvordan kunde det gaa til? Hun elskede Navnet, det vidste han, og hun elskede ham som den sidste af Slægten, den der skulde genføde Ætten og gøre den berømt over nye Tider.

Og for hende stod det dog som noget selvfølgeligt, at maatte han gaa sin egen Vej, kunde det ikke være andet — ja saa maatte han opgive Navnet, saa var Slægten uddød. Men hendes Kærlighed var stærk nok til at ofre hendes Forhaabninger — —

Han rejste sig fra Sofaen, og gik i Mørket rundt omkring i Værelset, han stødte paa

Møblerne uden at mærke det, væltede Stolene og rejste dem igen mekanisk.

Men det var Overdrivelser, Nina overdrev, hun havde haabet noget saa ganske andet, og nu, nu da det var forbi og hun stod overfor dette, som stødte hendes Naturel tilbage, nu overdrev hun. Ja — Overdrivelse var det — Overdrivelse, ikke andet.

Men hvorfor troede hun dog ikke paa ham — hun elskede ham . . . og troede ikke . . . Men hun elskede Slægten højere . . . Og Slægten kunde blive latterlig. Saadan var det, det var de to Følelser, som stredes, og saa blev Slægtsfølelsen ofte stærkest. —

Han lagde sig igen, han slog sig til Ro, han vilde ikke tænke mere han var jo kommet til et Resultat.

Men Tankerne begyndte igen.

Han gik jo dog imod dem alle, imod Strømmen, imod alle Ønsker . . . Men Strømmen var Fordomme, Bornerthed, Taager . . . Vist saa, vist saa, han havde bestandig Ret, bestandig, hvordan man saa saa det . . . Han saa nok, det var et Ansvar, han var selv opdraget i den samme Fordom, men . . . Storhed var Storhed, og stor vilde han jo blive, maatte han blive — ellers — naa, han skulde nok bære «Høg» over, ad sin egen Vej, de vilde spotte, lé, men til-

sidst vilde de bøje sig . . . og Navnet vilde sejre ad hans Vej.

Men maaske var det dog at vove, maaske var det dog at sætte alt ind — var det ganske vist; men han havde jo Troen inde, Talentet, og det var det, som banede Vejene . . . Jo større Ansvar, jo større Sejr — — —

Det brændte ham, sved. ham som Ild i Sjælen. Op igen, hvileløs rundt, det var forfærdeligt at kæmpe saaledes . . .

Og hvorfor var der dog ingen, som troede paa ham? hvorfor troede Nina ikke, eller Sofie, eller Gerson, eller alle Beundrerne! Hvorfor troede de ikke? Nu trængte han til deres Tro — nu, da han gik alene, ensom, og bar paa hele Fremtiden over den stride Strøm . . . aa, nu da det stormede ind over ham — nu skulde de komme til ham og tro paa ham . . .

I Talentet mundede det ud. Havde han ikke det, vidste han ikke det, urykkeligt, klippefast — nej — saa kunde han ikke, saa maatte han ikke gaa — — — det var Ansvaret. Om Talentet drejede det sig, om Talentet — — alt . . . men det havde han jo — —

For havde han det ikke —

Han var lige ved at skrige, da Tanken kom igen, han vilde tvinge den ude . . .

Men han havde det, han vidste det, det idetmindste var sikkert. Hvordan skulde man

ellers maale det, hvad skulde man tro paa, naar dette ikke var sandt? en hel Aabenbaring var det jo for ham, et tydeligt Kald at holde sig til — —

At tro paa sig selv. Han vidste, han var udvalgt, vidste det, sligt vidstes . . . men hvorfor kunde de andre da ikke tro? hvorfor stod han alene? hvorfor var de vantro, de, som dog stod ham nærmest? Hvorfor troede ingen, slet ingen? han var saa alene med sit Haab . . . hvorfor var de alle vantro? de maatte tro, han længtes saa ubeskrivelig, han tørstede saa forfærdeligt efter at blive troet — — —

Som i legemlig Smærte rejste han sig i Sædet og rokkede klagende frem og tilbage . . .

Ja, mislykkede det, det kunde han sé, saa var Slægten død — død — ude — — —

Men det kunde ikke mislykkes, det maatte lykkes. Og for tusinde Gang hamrede de samme Tanker som Ildhamre i hans Hjerne . . .

Det var jo en Aabenbaring, det var jo det, som havde givet Lys i Mørket; var jo det, som havde vækket ham og givet Liv af Død. Alle hans Drømme, alle hans Tanker, alt . . . Aa nej, aa nej . . . tag det ikke fra mig!

Han følte en Tomhed, fordi han ikke kunde bede, og han hvidskede nogle Bønner til det store Rum — —

Han rejste sig, han gik op og ned, han

pressede Hænderne som Presser mod de feberhede Tindinger — —

Det var Lyset, var Flammen i hans Liv, det kunde ikke være anderledes. Og han klamrede sig til Lyset, han klamrede sig til sin Tro som i legemlig Dødskval. Udenfor dette laa kun Angst og Opløsning og Mørke og en Fortvivlelse, som ikke vidste Raad — nej, nej, han maatte blive her, maatte blive paa fast Grund, han kunde ikke gaa ud i al den Elendighed, — — denne Nat uden Stjerner, al denne Kulde, som vilde isne ham.

Saa kom han pludselig til at tænke paa Jakob, som kæmpede med Gud . . .

Det var svært at kæmpe, og fast maatte man staa.

Han trykkede sit hede Hoved ned mod Skrivebordets Kant og satte sig et Øjeblik paa Stolen. Saa lod han sig langsomt glide ned paa Tæppet og laa og krammede om Sofaens Ben.

Han syntes han slugte Skrigene, Dødsangsten ophobede i hans Bryst.

Og hvis han nu opgav det, hvor skulde han saa gaa hen? hvis han nu ikke turde? hvis han kastede Byrden fra sig?

Han sprang op med et Sæt, satte i at gaa stærkt, virrede uafbrudt med Hovedet som i Legemssmerter, gned sine Hænder, saa det gjorde ondt — —

Men nej — fremad maatte han gaa, slippe kunde han ikke . . . Man løj aldrig saadan for sig selv.

Og der var jo ogsaa dem, der troede. Kamilla og Professoren, de troede begge, og de saa klart. Og pludselig overfaldtes han af en fortærende Længsel efter Kamilla, hele hans Smerte, al hans Sjæls Oprørthed higede imod hende, den blev til en legemlig Længsel, en Attraa efter at suge sine Læber mod hendes, aande med hende; ind til hendes Bryst, at græde, klistre sin Mund mod hendes for at dæmpe sine Skrig ved hendes Elskovssuk — — aa, det at hvile hos en anden, gaa op i en anden, som troede.

Han var træt, hans Tanker gled atter ud, og han faldt sammen paa Sofaen og halvdøsede.

Saa var det, Mina raabte, han hørte det først utydeligt, saa naaede hans Navn til Hjernen som en Smerte. Han rejste sig tungt og gik hen over Gulvet, svarede hende og gik tilbage.

Men Tankerne var vækkede igen, og han begyndte forfra. Men han var blevet roligere. Han tog det paa en anden Maade, det var, som han samlede sig, samlede Resterne fra denne Kamp. Han troede endnu, andet kunde han ikke, tro maatte han; at han havde Talent, det gik han ud fra. Store Himmel — hvor skulde han ellers staa?

Men for første Gang gav han sig til at maale det, han vejede sin Styrke og han undersøgte sine Midler. Han sagde ikke, han vilde være Skuespiller, han spurgte sig selv, hvad han da vilde være som Skuespiller, hvad han kunde naa. Han gik alene, han maatte tage Byrden alene, men saa maatte han ogsaa prøve sine Skuldre, selv om han skulde segne, dø . . .

Han gav sig til et betragte sig selv. Og han løj mindre end man skulde tro. Nu var han én Gang inde paa Kampen, og i denne Nat, hvor han ikke havde Mod til at flygte, fik han idetmindste Mod til at veje. Han tændte Lys, og han betragtede sig selv, sine Træk, sit Ansigt. Før havde han egenlig kun tænkt paa Stemmen, nu skulde der tænkes paa alt, og han undersøgte, prøvede, saa atter og atter i Spejlet — —

Kom pludselig til at tænke paa en Gang, han stod og spejlede sig i S., hvor Gerson kom ind og saa det: «Du skulde spejle din Ryg» havde han sagt — — Og han huskede, det var ham ligesom et Stik den Gang . . .

Nu tog han Sidespejlet op, rettede sig, stod rank . . . saa sig selv . . . Nej, Helt kunde han ikke være . . . hvor den Ryg var krum, altfor krum . . .

Og han slap Spejlet næsten med et Skrig...

Saa faldt han sammen foran Konsollen.

rammet som af tusinde Slag, han syntes, han saa ind i et Mørke, hvor alt var slukket, et koldt, ubeskrivelig dybt Mørke — — Saa ubeskrivelig ræd, saa ubeskrivelig træt stirrede han ind i Svælget, og han syntes, at der begyndte det forfærdelige Intet. — — Han løftede Hovedet og saa ind i Spejlet, mødte sit eget Ansigt, det var graat, furet, slappet, han skreg og slog sig for Munden for at dæmpe sit eget Skrig — —

Begyndte paa ny, mens Lampen, han havde skruet højt op for bedre at se, osede paa Konsollen, sin hvileløse, jagede Vandring.

Tankerne jog hinanden, hans Hjerne søndersledes, hans Sind martredes, han vidste ikke, hvorhen han skulde gaa i denne Prøvelsens Nat. Aladdins Kongekaabe faldt ned fra hans Lemmer som Pjalter, og han kunde ikke holde dem fast . . . Nej, Aladdin var han ikke.

Men havde han ogsaa Ret til at fordre det? Var det det lykkeligste? Æblet i sin Turban, det var let — men det var ikke det eneste.

Men han flygtede til Arbejdet, det maatte jo kunne noget, det maatte jo dog kunne dække der, hvor Midlerne svigtede, der, hvor hans Evner blev svage. I Sjæleangst klamrede han sig pludseligt til Arbejdet. «Chevalieren«, «Aladdin», «Olaf» — det var ikke det, det kunde

han ikke, men rigtige Mennesker, som ikke var smukke, som ikke var skønnere end de fleste — som talte om Livet, simpelt, ligefrem — — Det maatte han kunne: han følte jo mere end de fleste, han havde jo lidt mere, og alt, hvad han havde levet, skulde han kun fortælle igen.

Aa, Ryggen kunde jo dog blive lige, lige saa lige som de flestes, og Stemmen var ligesaa stærk — —

Han kæmpede, kæmpede Tomme for Tomme, veg hjertesaaret for hvert Minut i denne Kamp, hvor Aladdinsdrømmene svandt ud i Taage. — Aa, ja, saaret, saaret i sin bedste Drøm — —

Men dette Saar, Blodet, som flød, vakte ham til Livet. Man naaede intet uden at kæmpe, saa var vel dette Kampen, Kampen for Livet — — det, som alle maatte kæmpe, det, som tusinde maatte lide, alle de, hvem Æblet ikke faldt Turbanen, naar deres Hænder var bundne — —

Som Legemskvaler martrede det ham, saa han bed sin Læbe tilblods og var glad ved den fysike Lidelse.

Han flygtede ræd og angstfuld til Arbejdet — —

Alt, alt kunde de tage fra ham — men Lyset var dog kommet fra denne Tanke, det maatte dog være sandt, selv om han kun var en Noureddin . . . selv nu troede han paa «Tan-

ken» . . . han maatte gaa den Vej, selv om de stolte Forfædre skulde vende sig i deres store Grave . . .

Han mærkede Lampeosen, skruede Lampen ned. Saa strøg han en Svovlstik og tændte et Lys. Han gik over Spisestuen ind i Ninas Værelse. Hun vaagnede ved, at Døren knirkede og holdt sig for Øjnene mod Lyset.

«Hvem er det?» sagde hun hurtigt, «hvem er det?»

«Mig» . . .

Hun rejste sig op, saa et Øjeblik paa ham, lagde sig ned igen og sagde mat:

«Er du ikke gaaet i Seng endnu?»

«Jeg kan ikke sove,» sagde han og stillede Lyset fra sig paa Bordet.

«Og jeg har lige drømt saa ækelt,» sagde hun.

Han sad paa Sengekanten og pillede ved Lyset. «Jeg har tænkt meget inat» — —

Hun sukkede. Han blev ved, stadig dæmpet:

«Men nu — dette er sandt, maa være sandt, jeg havde ikke Kraft ellers.»

Nina saa paa ham, hun havde aldrig set ham saa bleg. Hun tog hans Haand. «Det var mig, der havde Uret,» sagde hun.

Hans Ansigt blev pludseligt lyst, saa atter

mørkere: «Tror du da» . . . spurgte han sagte, næsten angst.

«Jeg mente med Navnet,» sagde Nina, det var, som om hun veg ud.

William rejste sig. «Tak,» sagde han tonløst.

«Og ellers maa du jo bedst vide det,» det var sagtere . . .

Han satte sig igen. «Man maa arbejde,» sagde han mekanisk.

Nina saa igen op. Hun kendte ham ikke igen: «Jeg har gjort dig ondt,» sagde hun.

«Nej,» det lød haardt, «det var kun nødvendigt.» Han tog Lyset, stod et Øjeblik med Stagen i Haanden: «Nej» — han kæmpede lidt med Graaden.

«God Nat,» sagde han henne fra Døren.

Den næste Dag gik han ud til Professoren. Han vidste ikke, men han var egenlig slet ikke bange. Han havde sét Sandheden under Øjnene syntes han, han havde løftet sin Fremtid som en Byrde, og nu kunde der ikke staa meget mer tilbage . . . Han havde faaet Byrden op paa Skulderen og var paa Marsch — det værste var gjort.

Professoren var i Udlandet, det stod skrevet paa et Blad Papir, der var klæbet paa Døren. William blev lidt bleg, men han syntes ikke, det undrede ham. Han sagde til sig selv, det maaske

var det bedste, saa vilde han gaa til en anden. Til Instruktøren var det rimeligste, han vidste tilfældig, han var hjemme paa denne Tid.

Der var noget ilsomt ved hans Gang og hele Væsen, næsten ligesom, naar man gaar til Tandlægen og skynder sig, naar man én Gang har bestemt sig.

«Tredje Sal,» sagde Portneren.

Han vidste ikke selv, men han syntes, han gik underligt halvt isøvne og maatte tage et Tag i sig selv for at vaagne. Hvad han vilde sige, havde han slet ikke tænkt over, og læse for ham vilde han ikke, det vidste han. Men tale med nogen maatte han, derfor var han kommet. Der hang et Spejl paa Trappegangen paa første Sal — han saa sig i det og rettede sig, han saa' mat ud af Øjnene og lo for at faa mere Glands i dem.

Nedenfor den sidste Afsats stansede han — han pressede Hænderne ind mod Brystet, han var pludselig blevet saa stakaandet . . . Saa naaede han i tre Spring op og ringede.

En Dame lukkede op. Hun saa lidt paa Høg, mens hun blev ved at holde Døren paa Klem, ligesom hun var bange for at lade ham komme ind.

Saa sagde hun noget kort:

«Der er nogen hos Instruktøren.»

William tog sit Kort frem. «Jeg kan vente,» sagde han og gav hende det.

Damen tog det, saa paa Kronen og maalte atter William. «Vil De vente her,» sagde hun og aabnede Døren til Dagligstuen.

William takkede og gik hen og satte sig ved Bordet, han var ikke angst, kun sløv. Han vidste, der kunde ikke hænde noget, som han ikke havde ventet, han var forberedt, men han syntes pludseligt, at det var saa overflødigt, han var her.

Inde fra den anden Stue hørte han nogle Børn le, Pigen skændte. Han gik hen og saa ind i Bogskabet, læste paa alle Ryggene, fandt, at Bøgerne var underligt blandede, gav sig til at gaa op og ned ad Gulvet og talte Felterne i Gulvtæppet — noget maatte han give sig at bestille: der var seksten Firkanter paa langs.

Saa hørte han pludselig Instruktørens Stemme fra Gangen og for sammen ved Lyden. Han tog sig til Hovedet og gik henimod Døren. Og pludselig sagde han til sig selv, at han maatte finde paa et Paaskud, give en anden Grund, han kunde ikke sige, hvorfor han var kommen, umuligt, han vilde ikke sige det . . .

Børnene lo inde i Spisestuen, han hørte Instruktørens Skridt, tog paa Laasen. — —

Han vilde løbe bort. . . . Han havde kun en Tanke, at han maatte undfly. — —

Det var jo Vanvid, umuligt — —.endnu kunde han ikke sige, at han — at han kom for at blive Skuespiller. Og han spurgte sig selv, hvordan han dog kunde være gaaet herhen efter denne Nat — — — men hvad skulde han dog — skulde han dog finde paa?

Men saa stod Instruktøren midt i Stuen. William slap Laasen med et Ryk, gik lidt frem.

Instruktøren havde travlt. «Hr. Høg?» spurgte han noget højt.

William pillede ved sine Knapper, saa op, søgte om Vejret, vilde svare. — — — Saa mødte han Mandens Blik. Han havde aldrig set, at Instruktørens Øjne var saa kolde — — graa — mærkelig glasagtige.

Instruktøren blev ved at sé koldt paa ham, saa sagde han, abrupt, uden Indledning:

«Naa, De vil være Skuespiller?» —

Tonen var kort, noget haard. William saa ham lige ind i Ansigtet, hentede Aanden dybt: «Ja,» sagde han.

Og han blev ved at se paa dette kolde Ansigt, hvor et Smil lurede i Mundvigen, med et Blik som et saaret Dyrs.

Instruktøren stod ubevægeligt, stadig med

det samme halvdulgte Smil og Haanden gemt under Vesten.

«Og De vil naturligvis spille strax?» William rettede sig.

Sveden sprang frem paa hans Pande, og mens han blev ved at stirre, stum, gispende, maalte han Haanen i disse forfærdelige Øjne.

Men saa rejste han sig pludseligt helt. Med en forfærdelig Anstrængelse rettede han sig under dette Bliks Fornærmelse, og han syntes, at mere end han var blevet traadt under Fødder ved denne Haan.

Saa forstyrret, saa sindssvag, saa vild var den sidste Høg ikke, og uden Kamp kunde han ikke falde, blot for en ligegyldig Spot. Han tog sig til Hovedet for at tvinge sine flygtende Tanker, for at tale, sige, hvad han vilde . . .

Og pludseligt brødes under hans Nervers vanvittige Anstrængelse som ved et Under, Seglet for hans stivnende Taushed og gispende, uroligt som i Feber fortalte han alt. —

Han fortalte om hele sit Liv, om sin Barndom, om sin Slægt, der døde ud, om sin Mission, om Vejen, han maatte gaa, om det eneste Haab, om Aladdin-Drømmene, han havde mistet, om Noureddin — vidste han det selv!

Det var forvirret, vildt, en Sjæls Forpinthed, der klamrede sig til et Halmstraa, en ulykkelig,

der kæmpede mod Dødens Angst. — Han syntes, han maatte røre Sten, mens han talte. — —

Og paa samme Tid følte han sig paa en Gang saa besynderlig glad, han syntes, han var reddet, nu, da han begyndte at tale, var frelst — han følte, at latterlig var han ikke, bedre værd end til at haane. — — Og pludselig stansede han og saa paa Manden.

Der blev en Pause, William ventede, stirrede paa Ansigtet.

«Naa — ja, det er jo lovende.»

Tonen var aldeles ligegyldig maaske med et Stænk af overlegen Forbauselse. William følte, han havde talt til en Sten.

Han blev meget bleg, gik et Skridt tilbage, han syntes et Øjeblik, at Felterne i Gulvtæppet gav sig til at danse rundt. — —

Men med en mægtig Viljeanstrængelse betvang han sig, søgte at tale og stammede tilsidst: «Jeg opholder Dem.» Vendte sig saa og gik. . . .

«Naa?» spurgte Fruen og aabnede Døren fra Dagligstuen.

«Naturligvis — et Emne,» sagde Instruktøren, «et nervøst og umuligt Asen. — — Er Maden paa Bordet?»

«Strax, min Ven.»

William Høg var ikke fortvivlet. Han havde maaske slet ikke ventet andet, og han følte sig

næsten vokse under en Haan, han aldrig havde fortjent — — —

Arbejdets Aar var kommet, det saa han. Og saa vidste han, da denne Dør faldt i, at han, saalænge han aandede, uforanderligt vilde hade denne Mand.

IV.

Af Williams Dagbog.

Man kalder Aladdin den lykkeligste, jeg kunde vel tænke mig en lykkeligere: Aladdin modtager, hold hans Hænder, Æblet falder i hans Turban, bind ham for Øjnene og stil ham foran Portias Skrin, han vinder Damen . . . man kan naturligvis kalde ham lykkelig. Og dog kunde jeg tænke mig et Menneske, som var lykkeligere end Morgianes Søn: den, som havde erobret Sultanens Datter, selv havde bygget Paladset.

Den ene Dag gaar som den anden. Op om Morgenen og spise dygtigt, hvad der i Begyndelsen faldt mig svært, det er meget ubehageligt at spise tidligt paa Dagen. Sofie skulde spise Øllebrød for Blegsot, jeg tvang mig til at spise med, nu sluger vi omkap, men slemt er det, især de Dage, den er opvarmet. Saa Gymnastik og derpaa fem—sex Timers Undervisning i Realskolen. Det er drøje Timer, man ser saa meget og staar hjælpeløs overfor det.

Nu forleden for Exempel. En fra de yngre Klasser, en Dreng paa elleve Aar, kom til mig og græd. Han havde staaet oppe ved Katedret hos mig og kunnet sin Lektie godt, saa jeg roste ham og klappede ham paa Kinden. Saa trykkede Drengen sig pludselig klamrende, febrilsk som Børn kan det, op til mig og græd ganske stille, ganske stille, men Graaden rystede ham gennem hele Kroppen. Jeg spurgte, hvad der var i Vejen, men han blev blot ved at græde og græde, stille men ustanseligt. Børn har saa mange Taarer.

Tilsidst skændte jeg. I Frikvarteret, da Klassen var tom, kom Drengen ind, og løb lige hen til mig. Saa kom stammende og forvirret under Dukken og Fingerbiden Fortællingen. . . .

Det var en af Eleverne i fjerde Klasse, som havde opført sig infamt, oprørende mod Drengen og Stakkelen var forpint, ulykkelig, skamfuld, saaret i Barnets første Renhed. — — Han bad, klyngede sig til mig, det var, som om han bestandig rystedes paany af den gamle Rædsel. Jeg talte til Rektor derom.

Han blev meget oprørt — paa mig. «Krag — Duxen i fjerde. . . . Min kære Høg, man bør kende sine Pligter og ikke høre paa Sladder. Krag skriver de bedste Stile i Skolen — et hæderligt Hjem og en udmærket Fa'er. . . . Departementsschef. . . . De er elskværdig, kære

Høg, men ung, meget ung. Den Slags Ting fortælles, de hænder saa sjældent.»

Og saa tier man. Krag er en lang rundrygget Knægt med Dun over nogle afskyelige, tykke Læber. Hans danske Stile er infame og han har oversat noget af Heine.

Man bliver saa ækel, saa fortvivlet ved sin egen Hjælpeløshed.

Maaske kunde jeg nok nøjes med nogle færre Timer, men det er nødvendigt at sidde paa gode Pladser i Theatret. Gerson gaar i Galeriet, men det er unyttigt, man opfatter ikke Nuancerne. Nina gaar heller aldrig i Galeriet, hun siger, hun kunde ligesaa godt se dem staa paa Hovedet, og hun kommer ud af Illusionen, jeg bryder mig ikke om Illusionen, for egenlig nærer jeg den aldrig, det er ikke Illusion. Naar man illuderer nyder man ikke, men jeg nyder.

Efter Skolen læser jeg. Det er egenlig besynderligt at læse saaledes teoretisk om Skuespilkunsten. Jeg vilde hellere have et Billede af Talmas Spil i en Scene af «Charles IX» end hele Kunstens Filosofi. Man kunde lære mere af det. Disse Dramaturger, der filosoferer, er som de blinde, der taler om Farver. Jeg holder mere af Laube end af alle Theoretikere tilsammen.

Jeg har læst meget af Hamletliteraturen, men jeg tror, man lærer mere af at lære Rollen udenad end af at studere alle de Bind fra første

til sidste Del. Naar man er saadan, maa man have Talent.

Saadan bliver man ikke Skuespiller, ved at læse om Kunst, rigtignok heller ikke ved at læse om, hvordan andre har gjort, man maa snarere læse alt andet og se og opleve — at se og opleve, faa Udbytte — — det er Arbejdet. Saa har han Betingelserne, og saa kommer Talentet til . . .

Saadan gaar Dagen, regelmæssigt, den ene som den anden. Tingen er, jeg er for nervøs, og den ydre Nervøsitet maa jeg lægge af, beherske «Sct. Veitsdansen,» som Gerson siger. Lægen raadede mig til at ville, det var det bedste Middel mod Nerver, sagde han. At ville — forresten sagde han forleden, at jeg allerede havde gjort Fremskridt, jeg tror det ogsaa nok selv, men jeg har rigtignok en Fornemmelse af, at jeg kun betvinger min ydre Nervøsitet ved en ny Opbyden af Nervespænding. Og i saa Fald bliver jeg jo stadig mere og mere nervøs.

— — — — Men det uretfærdige er, at Aladdin alligevel naar videst. . . .

Abel viste sig forleden oppe i Studenterforeningen en rundbøjet Mandsling med rødsprængte Øjne og slappe Rynker. Han sad ind i et Hjørne og faldt sammen ligesom et Fugle-

skræmsel, naar Stangen begynder at løsnes i Ryggen, og Halmen falder fra hinanden, saadan aldeles livløst, som Klæderne vilde glide af ham og ikke havde noget at hænge ved. Jeg havde aldrig sét noget saa haabløst.

Siden har jeg sét ham hver Dag, han sidder altid i det samme Hjørne, hvor Solen skinner ind. Han kommer Klokken tre for at spise, og saa sidder han der hele Dagen uden at tale med nogen, undertiden med en hel Bunke Aviser under sin Albue — læse har jeg aldrig set ham — en Aften spillede han Skak med en døv Herre, som ingen kan raabe op . . . Ellers falder han i Søvn, og Tjeneren vækker ham, naar der skal slukkes.

Det kalder han at leve.

Gerson, der kan faa alt at vide, siger, han har villet være Maler. Nu er han Tegnelærer, han er egentlig ikke gammel, maaske ikke over fyrretyve Aar, han er kun færdig, forbi . . .

Jeg kan saa godt forstaa det. Han har naturligvis levet kun paa den ene Idé, af denne ene Tanke, at han var Maler; den Tanke har behersket ham, været Herren i hans Liv. Men saa har det hele været Indbildning, og han er bleven Tegnelærer. Saadan er det naturligvis gaaet til, ganske simpelt, Tanken har bare været en fix Idé.

Men — det er alligevel besynderligt. Jeg

véd, jeg har Talent, hele mit Liv vilde være Løgn, hvis jeg ikke havde det, hele min Tilværelse bunder i dette ... Nu han. Han har troet det, og han har dog troet saadan, at han har sat hele sin Tilværelse ind paa det. Saa stærk var hans Tro, den bredte sig over hele hans Liv, al hans Tanke, tog Nutid og Fremtid fangen — og saa pludselig viste det sig, at det kun var en fiks Ide. Men hvordan skal man dog saa maale en Sandhed?

Hvordan kan det gaa til?

Han havde altsaa intet Talent ... Men er Talentet da noget for sig? udenfor Troen, udenfor Overbevisningen? eller rettere kan man, hvordan i al Verden kan man tro, have en Livsoverbevisning og saa pludselig uden at have forsøgt sig — thi denne Mand har aldrig malet et eneste Lærred — miste denne Tro, som var ens hele Liv? Er der da sund Fornuft i denne Uretfærdighed ...

Talentet er Tro og Vilje — tro, at man kan og have Vilje til at kunne ... Og saa maaske et tredje, det, som man tror paa, det, som han ikke havde ... Aa, Vrøvl, Vrøvl, Snik, Snak ... Det er jo igen kun Tro. Tingen er den, der har været noget galt ved hans Vilje, han har opgivet ...

Men hvorfor har han saa opgivet? Man opgiver jo dog ikke saadan mir nichts, dir nichts

sit Liv . . . og uden at have forsøgt. Hvis han endda var blevet pebet ud.

For ét er sikkert, den Mand er færdig, fordi han troede af hele sin Sjæl og tog Fejl . . . Men — saa maa det sidde i Viljen . . .

Igaar, da jeg saa ham, kom jeg, Gud véd hvordan, til at tænke paa en forsulten Hund, nej ikke forsulten, men en elendig, træt, udmagret Hund, som ligger stille med tunge Øjne og dør paa sin Herres Grav. Og jeg véd ikke, men nu finder jeg Billedet slaaende: Tanken, det raadende, det altbeherskende hos ham døde jo i ham, nu sulter han aandeligt ihjel paa sin døde Herres Grav.

Livet maa vel have sine Ofre, og Kunsten mer end Livet. — Skade for Ofrene!

Lægen siger, jeg arbejder for meget.

Men det er godt at have meget at gøre, ellers tror jeg ikke, jeg kunde vente. For egenlig talt er det jo dog, hvor meget jeg end arbejder, hovedsagelig vente jeg maa. De andre læser, gaar paa Forelæsninger, har Manuduktør, og naar de har gaaet de opgivne Pensa igennem, repetere de dem. Saa tager de Examen og faar Bevis. Jeg kan ogsaa læse og gaa hos Danselærer og fægte og studere, men saa naar jeg har lært og kan danse og fægte og gaa,

kan jeg dog ikke gaa op til Examen, for hvad jeg er blevet, er kun et mere fuldkomment Menneske. Man læser nok og anstrænger sig, men Ulykken er, man tager ikke Examen i det, man har lært, men i noget helt andet. Og derfor bliver alt, hvad man saa gør, kun at vente . . . For man tager heller ikke Examen ligefrem paa det, man har levet . . .

Alt, hvad man formaar, er kun at give sit Talent noget at arbejde med.

Og saa er man saa alene, mens man saadan venter, man sidder i en Ørken, har kun sine egne Forhaabninger om sig. Og man kan godt være alene, selv om man haaber. De andre læser paa Parti, der er tusinde, som har læst det samme, og de kan bare gøre saa nogenlunde efter de andre, saa gaar det. Selv Examensspørgsmaalene kender de. Der er vel ikke stort over hundrede. Og saa Kunstneren! Det kan ikke nytte, han ser efter de andre, han læser ikke paa Parti. Han ser blot, at de andre før ham er blevet Kunstnere, og naar han læser eller forsker efter i deres Liv kan han nok finde, hvem der har bestemt dem, ført dem, gjort netop dem til Kunstnere — men det er forskjelligt for alle: der er ligesaa mange Examensspørgsmaal, som der er Liv — ét til hver — —

Det er i selve Evnen man maa gaa op til Examen.

Men skal man da blot sidde og vente paa Spørgsmaalet?

Tingen er, enten er man Kunstner eller man er det ikke. Og det maa man føle i sit Liv. Han fra Studenterforeningen var det ikke, fordi han var Offer for et Selvbedrag. Saa stor en Sag kræver naturligvis Ofre, andet vilde være umuligt.

Nu forstaar jeg ham forresten bedre. Han er blevet ved og ved at uddanne sig og læse og studere og har stadig sagt: endnu ikke. Han har ikke turdet male. Havde han turdet, var han maaske blevet en stor Maler. Talentet er maaske kun Modet . . .

Saa kunde man altsaa ligesaa godt begynde strax . . .

Det er ikke latterlig at være Student. Al Verden véd, at der hører fem Aar til for at blive Jurist, syv-otte Aar for at blive Læge. At ville være Kunstner eller Forfatter, det er latterligt i Folks Øjne. Maaske er det, fordi de fleste gaar og driver om og deklamerer, som jeg gjorde i den første Tid i S., og bestiller forresten ingenting, men blot venter, men siger, de studerer et eller andet som Skalkeskjul. Naar En vilde sige, jeg arbejder paa at blive Skuespiller saa lér de.

Er det da, fordi de rigtigt ser, at paa at at blive Skuespiller kan man egenlig ikke arbejde, eller kun, fordi de lér ad alt?

For lér, gør de.

Aa, undertiden vilde jeg give Aar af mit Liv for at denne Ventetid var til Ende, og jeg kunde faa Folk til at tro . . . Ikke mere være alene.

Det er nok det at tro, men man kan godt være alene, fordi man tror — der ogsaa noget, som hedder at blive troet paa.

Lære — men hvorledes? Skuespiller er ogsaa det værste af alt, Maleren lærer at tegne, lærer Perspektiv, Farvevirkning, Billedhuggeren lærer at modellere efter Antikerne, Skuespillerne kan intet lære . . .

Jeg streger ud, hvad jeg skrev forleden, jeg havde set mig blind, Forholdet er helt det samme, som det jo maa være: det er jo altsammen Kunst og ligger under for samme Love. Naar Maleren lærer at tegne, kan jeg lære at danse og gaa, tilegne mig Midlerne. Ganske som han. Og saa en smuk Dag siger man til sig: nu maa du begynde, og saa bruger man Midlerne ɔ: den, som har Talent.

Man kan ikke lære noget virkeligt af at se de andre spille. Hvis man nemlig kun kan spille som de andre, kan man slet ikke, det er kun det, som man har for sig selv, der gør en til Kunstner.

Som Skuespiller vil jeg blive Melankoliker. Blaseret og nervøs, noget af Moder og meget af Fader; det er mit Liv, som har været anderledes end deres, det er det, enhver har for sig selv, og det er noget helt andet end de andres, som jeg ser paa Theatret.

Egenlig synes jeg, de næsten alle spiller slet, men jeg tør ikke sige det. Man vilde blot sige: Gør De noget bedre, og jeg maa jo stadig vente. Men derfor kan jeg dog nok se, at det, hvad de andre gør, ikke er godt, eller rettere, ikke godt for mig. Jeg savner noget, det er meget ordenligt, og jeg kan godt se, at for Exempel Hr. X har Talent, men de føler ikke som jeg, deres Liv har ikke samme Indhold — og saa taler deres Kunst ikke til mig.

Eller maaske de nok føler det samme, men de giver det ikke Udtryk, de tør ikke.

Vi føler ikke som vore Forældre, vi er blevet en ny Generation. Det tror jeg vist. Man kan ogsaa se det i Studenterforeningen: de gamle er blevet gamle, vi, som er kommet ind, de unge, tror ikke mere paa alt det, de sagde, nogle er ligeglade og bare lér og gør Grin, men

andre føler Tomheden og vil have noget nyt at tro paa. Men ét er vist, det gamle er forbi.

Det havde jo ogsaa varet længe.

I Bøgerne kan man ogsaa mærke det nye, mest i «Jason». De siger i Kritikken, at Forfatteren er paavirket af Goldschmidt eller Dickens eller Daudet og Cherbuliez . . . de er saa kloge de Folk og taler altid om Efterligning, men de glemmer, at saa er det en Goldschmidt, som taler til os, og en Daudet, som taler Dansk. Det varer noget, inden en ny Tid kan give sine Tanker Form. Formen kommer efter Indholdet.

«Jason» er moderne i sin Tankegang.

Men det er dette moderne, man aldrig mærker hos Skuespillerne. Hvis de virkelig hører til samme Generation som vi, taler de ikke som vi . . .

Men det er jo godt for dem, som følger efter.

De andre tror, jeg vil være Forfatter.

Jeg saa iaftes Hr. H. H. Han spiller forskrækkeligt: han hvinede og hvæsede og vred sig, og Folk lo, som de var besatte.

Alligevel er det den bedste Komedie, jeg har set, og den saa jeg slet ikke, men maatte tænke mig, for spille rædselsfuldt, gjorde han, usandt og forvredet. Men noget af det, de

andre ikke aner, netop det, vi savner, det laa ham paa Tungen, han var undertiden lige ved at sige det, lige paa et hængende Haar, og han havde faaet det sagt. Han stod der gennem fem Akter og stammede paa det ene Ord — det nye. Det var forfærdelig pinligt, og jeg vidste ikke, om jeg skulde le eller græde.

En af Kritikerne har skrevet, at han er «indvendig Skuespiller».

Hvad vil det sige? Han har en smuk Stemme, er køn, har en slank Figur. Paa Gaden gaar han godt, Nina har været paa Bal med ham, han danser brillant. Men hvad er det saa? Naar han saa indvendig har mere end de andre, det, de andre ikke har — hvad er det saa?

Men han mangler ikke Talent, kan jo ikke mangle det — og dog fattes der noget, det som skulde løse hans Tunge, give ham Stemmens Brug . . . Et er sikkert, Viljen har han, og Modet ogsaa, det Mod, som Troen giver: Aften efter Aften hører han Parkettet le ad hans Axel, og han bliver ved, ved at stamme uden at kunne tale . . .

Det er Mod.

Stumme Kunstnere maa være de ulykkeligste af alle Mennesker. Det er som Folk, der

bestandig har Tømmermænd, med Tømmermændenes Lede, Tomhed og Utilfredshed, men de har aldrig nydt Rusen; de har en døsende Feber uden Syner, de ryger Opium uden at blive hallucinerede. Malere, som kunde male, hvis de forstod at blande Farver og føre Penslen, Billedhuggere, som sér dejlige Statuer, men de mangle Haandelaget, indvendige Skuespillere som H. H.

De har Kunstnernes Natur, al deres Modtagelighed, deres Pirrelighed, men de føler selv, at der mangler dem noget, de tørster efter at producere, men de kan ikke. Maleren udspænder Lærredet, Billedhuggeren bløder Leret — og saa falder de i Tanker, kan ikke. Og deres hele Liv flagrer om deres utilfredsstillede Tørst efter at kunne. Hedere end den Vansmægtende i Saharas Ørk tørster Staklerne efter Evnen.

Og som Mennesker gaar de til Grunde. De har jo Kunstnerens Natur, de er problematiske som han, uvederhæftige, utroværdige. Er han Skuespiller, glider han ud i sine Roller, Digteren glider ud i sine Stemninger, det bedste giver han Kunsten, det slette, det usande bliver tilbage for Livet. Følelserne er Løgn, hans Mod, hans Kærlighed, det hele. Tilsidst tror han ikke en Gang selv længere paa det, han véd, det er Løgn — og græder over det.

Kunstneren er uberegnelig. Man kan aldrig stole paa hans Hæderlighed, fordi hvad han var

igaar, er han ikke idag. Hold ham mellem dine Fingre, og han forandrer sig som Proteus, bind ham, og den, du bandt igaar, finder du ikke idag . . .

Da Talma hørte sin Faders Død, skreg han saa hjerteskærende, at Folk i Huset kom ilende til fordi de troede, at der var sket en Ulykke. Man fortæller, at han siden, da han skulde skrige paa Scenen, tænkte paa dette Skrig, anskuede, med sit Kunstnerøre hørte det igen, og saa paa Scenen vakte den højeste Beundring ved Aften efter Aften at gengive det. Jeg har hørt Folk kalde Talma for et slet Menneske paa Grundlag af dette.

Det er dumt. Han var ikke slettere end alle Kunstnernaturer. Selv om vi ogsaa sætter — hvad der ikke er absolut nødvendigt — at han i selve hint Øjeblik, da han skreg, allerede hørte sit eget Skrig og nød det, saa var han som Menneske kun akkurat saa slet som alle Kunstnere.

En Kunstnernatur siger, han elsker, siger han lider, siger, han kæmper. Og det kan godt være, han f. Ex. i Lidelse, af Skuffelse græder, skriger, bider sin Læbe tilblods eller stikker sit Lommetørklæde i Munden for ikke at hvine. De Folk har altid saa stærke Udtryk. Men lige i samme Nu, hvor han græder, tænker han paa, at han græder, staar han udenfor sin

egen Graad og det hele er Løgn . . . ligesom hos Talma.

Men saa havde Talma det Fortrin at være en af Verdens største Kunstnere. De stúmme Digtere, de indvendige Skuespillere har kun Elendigheden, Løgnen, det, at de aldrig er sig selv.

De flagrer som Møl med brændte Vinger om det ikke at kunne.

Jeg er ikke elskværdig.

Nina og Sofie gaar meget igennem med mig. Jeg er altfor nervøs, alt virker paa mig som Knappenaalestik, saa er jeg urimelig og lader mig irritere og pirre af den mindste Ting.

Jeg fortryder det strax, jeg beder om Forladelse og mener, hvad jeg siger. Men et Par Timer efter er det ligesaadan, den gamle Historie, altid det gamle . . .

Gud skulde ikke have straffet Menneskeheden, fordi Eva syndede — det var uretfærdigt —, det havde været nok at straffe Eva. Saa kunde han som Straf passende have giftet hende med en Kunstner. For det maa da være den største Ulykke, jeg kan tænke mig.

Men naar jeg saa er bleven berømt, naar jeg saa har faaet Arbejdet gjort, saa maa Nina bære over med mig.

Margrethe var her iaften. Hun er sød. Hun bliver rød i Hovedet, naar man ser paa hende . . .

De har spillet «le fils naturel». Af alle Roller vilde jeg helst spille Luciens, og han har kun én Scene, men den Scene er storartet. Skuespilleren spillede Stakkelen som en Rod, og en af vore første Kritikere skrev, at «denne forargelige Figur, som tilmed er ganske overflødig, helst burde have været erstattet med et Brev». Den Mand kan man roligt sige, havde ikke forstaaet et Ord af det hele.

Lucien er netop nødvendig. Dumas vil skildre alt det illigitime, alle dets Følger, al dets Halvhed, al dets Elendighed, saa er Lucien nødvendig. Og han er den sandeste af alle Figurer i Stykket.

Han er den sidste af Familjen, Slægten dør ud med ham. Faderen har været paa alle Maader anløben, Moderen er død af Brystsyge. Han er kommen ind i Verden med en Fortid af Fortvivlelse og Elendighed paa sine Skuldre. Saa har han ingen Ide haft til at tage sig sammen paa — og saa bliver han som han bliver.

Han har naturligvis intet Standpunkt haft, hvorfra han kunde kæmpe med al den Jammer-

lighed, han paa Forhaand havde inde. Det er jo ikke alle, som finder en Ide paa Gaden . . .

Men hverken Skuespilleren eller Kritikeren hører til denne Tid, ellers havde de vist forstaaet baade at spille og se: Lucien er Haabløsheden, en Stakkel. Han er af Livet gjort til Darwinist . . .

«Finde en Ide paa Gaden» — det er Vanvid. Skulde Ideen have reddet ham, maatte den netop ikke være fundet blot ved at bukke sig ned og tage den op. Den skulde spire, have spiret længe og saa en Dag skød den pludselig frem ligesom en Vandplante med en lang Stængel og blomstrede. Den skulde have Rod i hans Liv — ellers var den ikke sand.

Arbejde maa man dog, have alle Midler til sin Tjeneste, inden man gaar til det. Det er det, som mangler H. H. Hvor det er besynderligt, men der er ingen Skuespiller, som interesserer mig saa meget. Hver Gang han spiller, gaar jeg derhen, jeg ved, jeg vil pines, og dog gaar jeg der. Naar han er paa Scenen, tager jeg aldrig Øjnene fra ham, ingen Lyd undgaar mig. Jeg sidder mere forpint end han selv og

venter paa, at han skulde kunde faa det sagt, haaber paa det næste Minut . . .

Og fik han det sagt, véd jeg, jeg vilde hade ham. Jeg vilde blive ved at gaa derhen, men jeg vilde hade ham. Jeg véd ikke en Gang, om det ikke noget er Frygt, som driver mig derhen, naar hans Navn staar paa Plakaten. Det kunde jo være, at han den Aften . . .

Men han har ikke Midlerne, og dem maa man have for at faa det Arbejde gjort, som skal gøres. Den som gør det, skal helt være af den nye Generation og saa Kunstner. Sikker paa sig selv maa han være, ellers faar han ikke Mod . . .

Han maa vide fuldt og fast, hvad han gør . . .

Nej — de spiller ikke Komedie for os. De spille for vore Bedsteforældre, og vore Forældre havde saa megen Pietet for deres graaærværdige Papa og Mama, at de troede paa det. Men vi har ikke saa megen Pietet for vore Bedsteforældre, at vi kan modtage deres Idealer, og vore Forældre gav os ingen, fordi de kun havde vore Bedsteforældres. Vi ere Børn af et dødt Punkt.

De hører ikke med til os, føler ikke som vi, de forstaar os ikke, saa forstaar vi heller ikke

dem. Der er ingen Vekselvirkning mellem dem og os.

Forleden saa jeg «Væringerne». Huset var tomt, og de, der var, sad og halvsov.

Da jeg gik, hørte jeg en Herre sige til sin Kone ude i Garderoben: «Nej, Oehlenschläger bliver for gammel». Jeg syntes det selv, men da jeg saa kom hjem og læste det, syntes jeg hvert Ord var noget andet, hver Scene sandere, større, rigere. Digterens Skikkelser var store, var Mennesker, dem forstod jeg godt — det var Skuespillerne, som ikke havde forstaaet dem, som ikke havde givet dem Liv, det Liv vi forstod; de havde blot staaet og deklameret dem, i Traditionen, som de havde lært, som deres Forgængere i Rollerne havde gjort, fordi de følte kongruent med hvad de sagde . . . men disse deklamerede «paa Skole».

Oehlenschläger bliver stor igen, naar Skuespillerne bliver det: hans Tragedier rummer Mennesker, naar blot Skuespillerne kan give dem det moderne Snit, saa vi kender dem . . .

Og naar de spiller i et moderne Stykke, forstaar de heller ikke. Der er intet Liv bagved deres Kunst. Jeg tror, de mangler Leveevne, Levedygtighed, Modtagelighed . . .

Der er enkelte, som har det. Fru S. kan gnide sig op ad det rigtige, det kan glimte frem. Hendes bedste Roller, siger Kritiken, er for-

fejlede, i de slette, hvor hun er uinteressant, fordi hun er uinteresseret og mest traditionel, finder man gode Momenter. Det er umuligt at faa en ny Kunst, saalænge man har lutter gamle Kritikere. Man maa begynde med Kritik. Jeg tænker tit paa, hvis jeg ikke var Skuespiller, vilde jeg være Kritiker.

Publikum siger Fru S. er uskøn. Jeg selv tror ikke, hun har danset nok, ikke har Teknik nok, eller ogsaa er hun født for tidligt. Det maa være forfærdelig drøjt at være født paa Grænsen af to Tider og saa have Selvkundskab nok til at sé, at man hører hjemme i den gamle. — — —

Men der er jo dog unge iblandt, alle Debutanterne, og de spiller ligesom de ældre. De Folk er absolut talentløse. Naar de ikke nu kan gribe det, som ligger i Luften, saa har de intet Talent. . . . For Tidernes Morgen er det.

Og i Kunsten er det gamle saa skrøbeligt, at det kun har sin sidste Allierede, Vanen, for sig.

Jeg tænker de tror ikke rigtig paa sig selv, de har ikke den Tro, som giver Mod. Og det er stadig Modet, det kommer an paa. Den, som har haft Mod, har ogsaa naaet det største Navn. . . . Det er jo let at sé: Adrienne Le-

couvreur forandrede Kostumet, Talma viste sig med bare Arme. De blev udhyssede, men de vidste, de havde Ret, de havde Mod til at blive ved — og saa sejrede de. Saadan evig og altid.

Professor L. havde vist ikke nok Mod; havde han haft det, havde nu alle spillet anderledes, spillet Komedie for os. Jeg har hørt fortælle, at han en Gang spillede i «Ruth» — Første Akt gik, han spillede paa sin Maade, de de andre paa deres, alle de andre fik Klap, han ikke. Saa efter første Akt spurgte han en Ven: «Hvordan spillede jeg? — men sig mig Sandheden!» — «Udmærket.» — «Jeg véd det godt, jeg er den eneste, som spiller. Men tror Du, jeg vil være deres Nar» — han pegede ned imod Tæppet — «tager Du fejl. Nu vil jeg s'gu ogsaa have Kladsk i Næverne.»

Og han spillede anden Akt, helt som de andre — og fik Klap som de andre.

Den Historie er mærkelig. Men fordi den vist er sand, sejrede Professoren heller ikke. Og alligevel var det jo ikke Modet han manglede. Han havde jo Mod til at debutere i Hamlet, til at storme Himlen strax, strax rykke frem med alle Tropper. Det var Geniets Dristighed. — —

Men han havde ogsaa læst paa «Hamlet» ti Aar. Det har snarere været en Brist paa

Viljen hos den Mand. Eller — det er det besynderligste — paa Evnen. Havde han haft Evnen, vilde han som Ristori i «Maria Stuarda» netop i anden Akt af «Ruth» have rustet sig og sejret.

Nu fik han kun Klap. Talma fik et Navn, som rækker ud i Evigheder, fordi han blev ved at gaa med bare Arme.

Evnen — men hvilken Evne?

Vilje havde han, Mod, alle Midler, Intelligents, Autoritet — men han troede ikke paa sig selv. Men var saa ikke Manglen paa Tro, maaske kun en Følelse af Mangel paa Evne? — — Mangel paa Evne!

Evnen er det, man ikke griber fat i, «Aanden over Vandene.»

Tegnelæreren kommer ikke mere i Studenterforeningen, de siger, han er syg.

Jeg er rent holdt op med at deklamere, min Stemme taaler det ikke. Egenlig tror jeg, jeg har tabt det meste af mit Organ, det er ikke rigtig smukt mere, jeg mærker det, naar jeg taler højt ved Indstuderingen af Roller. Men egenlig bryder jeg mig slet ikke om det. Det er ikke i Stemmen det ligger. . . . I det hele ikke i noget ydre, Levinsky er næsten pukkelrygget. . . .

Jeg gaar stadig til Gymnastik. Selv Nina kan sé, jeg holder mig bedre.

Jeg har været altfor doven et Par Aftener. Margrethe har været her, hun og Sofie syer noget i Fællesskab til en Venindes Fødselsdag. Saa har jeg læst for ham, og det har man ingen Nytte af.

Margrethe er kun sytten Aar, jeg havde troet, hun var ældre, hun har dejlige Øjne, som sér ældre ud.

Da hun var gaaet iaften, kom Nina ind og stod lidt. Vi snakkede noget op og end. Saa sagde hun:

«Du læste godt iaften — Du har aldrig læst saa godt».

Jeg havde læst «Kong Renés Datter» og efterlignet Wiehe.

Jeg har oversat «med tilbundne Øjne.» Det er en udmærket Øvelse at oversætte, man vænner sig til at tale naturligt, naar man saadan sidder og læser Replikker op og prøver sig frem, inden man giver dem Form. Desuden er den unge Mands Rolle god, han er rigtig ung saadan som vi selv. . . . Der findes ikke «Aage'r» mere.

Jeg læste den første Scene højt for Nina og Gerson iforgaars: jeg har aldrig gjort mig saa megen Umage. Men midt som jeg læste allerbedst, gav de sig begge til at lé — —

Jeg blev rød i Hovedet, var lige ved at give mig til at græde, og jeg tror, Nina kunde sé det, for hun bad næsten om Forladelse, Gerson lo aldeles vildt: «Jeg havde — — sét — — saa — — græsselig grinagtig ud.»

Men jeg véd, jeg læste rigtig, jeg véd det. —

Hvor man dog kan gennemgaa besynderlige Perioder! At jeg virkelig har kunnet tro, blot i fem Minutter tro, at jeg var en Aladdin. Det var jo at glemme hele Fortiden, hele Historien. Aladdin har ingen Forfædre, han har ingen Fortid, han kommer nøgen til Verden, vi andre har Bagage med, fuld Oppakning. Aladdin begynder en Slægt, han genopretter aldrig, simpelt hen, fordi han ikke har nogen Slægt, ikke kan have nogen.

Maaske er Aladdins Tid ogsaa forbi. Det er ikke frugtbar Jord for Aladdinsfigurer.

Vi har egenlig aldrig været hjemme i den sidste Tid. Den ene Invitation har taget den

anden, først var vi hos Blom — jeg har forresten aldrig sét Margrethe saa yndig som den Aften, det er et godt Tegn, naar unge Piger er kønnest hjemme — saa blev vi bedt til Margrethes Onkler, saadan er det gaaet Slag i Slag. Man faar noget lidt bestilt paa den Maade, men det er Synd for Nina, hun er 23, hun skulde snart giftes. Smuk er hun, har aldrig været saa smuk som netop nu. . . . Hun maa ikke altid sidde hjemme og gemmes bag min Fremtid. — —

Desuden lærer jeg jo ogsaa meget af at komme ud og sé Folk. Maaske har jeg i det sidste Aar levet for lidt.

Gerson driller mig med Margrethe. Jeg kan ikke lade være at le, naar han gør det; kendte han Historien med Kamilla, taug han ogsaa nok stille. Den Gang mærkede jeg, hvad det var at være forelsket, og dette er lige det modsatte, Ro, Stilhed, helt rolig bliver jeg, naar jeg er sammen med hende.

Jeg kan sidde en hel Aften uden at tænke paa Fremtiden. Det er en egen Hvile.

Man kan ofte blive træt af at vente. Alt gaar omkring i den samme Ring. Man har

godt af at tage lidt Afveksling, variere. Jeg er begyndt at læse Literaturhistorie med Sofie og Margrethe. Nina hører til.

Forleden sagde Margrethe, da jeg talte om, at Literaturen længe havde været ved at svinde hen: «Nu kan De jo blive Oehlenschlæger igen.» Det var ikke satirisk; hun mente det, saa lige paa mig, da hun sagde det.

Hvordan kunde hun falde paa sligt?

H. H. er gaaet fra Theatret. Aviserne skrev, han havde gjort store Fremskridt i sin sidste Rolle, og det var ogsaa bedre — tildels: han baade stod og gik bedre, Stemmen lød fastere, hans Arme var bedre beherskede. Han var paa Vej til at bekæmpe Latteren. Hvad de lo af hos Axel, var jo den krumme Ryg og Stemmen, der altid slog over midt i den højeste Patos, alle mente man egenlig, han havde Talent. Og nu var han jo altsaa paa Vej til at bemægtige sig Midlerne.

Sidste Gang, jeg saa ham, fik han Klap.

Og saa gaar han. Hvorfor?

Kan man fatte det. Han faar Klap for første Gang, bliver ikke mere mishandlet af Kritiken, Abonnementinderne lér ikke mere — og saa gaar han. Hvorfor?

Han har skrevet til Chefen, at han beder sig fritagen for oftere at vise sig for Publikum. Han har atter vist sig mens de lo, han har — fordi han troede — haft Mod til atter og atter at udstille sig for Latteren, og nu, da de klapper, beder han sig fritaget.

At tro under Nederlag og tabe Modet, naar Sejren gryr. Manden har haft Mod, Vilje, Tro paa sit Kald, alle véd, at han har kæmpet med Sulten, med Elendighed, med den yderste Nød, og han blev alligevel Skuespiller, fordi han vilde. Igen en Overbevisning, som kun har været en fiks Idé — et nyt Offer.

Men det er ikke det, der undrer, Ofre maa der findes, maa. Men hvorfor er han gaaet, da de beklappede ham første Gang.

Hvad vil han nu tage sig for? Sætte sig paa Tegnelærerens Plads i Hjørnesofaen og lade Solen skinne paa sig, en ny studiosus perpetuus, en forfrossen Cand. phil.: Det er en forskrækkelig Titel candidatus philosophiæ — et rent Monument over skrinlagte Forhaabninger.

Paa Tegnelærerens Plads, for Tegnelæreren er død. Den Mand visnede, han stod i ti Aar paa Forjættelsernes Bjerg og stirrede paa Undernes Land og vidste, han vilde aldrig komme derind — nu er han død. Han er død Hungerdøden i Forladthedens stenede Arabien, død

af Tørst, omringet af sine forstenede Forhaabninger.

Margrethe spiste her til Middag. Efter Bordet sad vi inde i Dagligstuen i Mørkningen: Nina, Sofie, hun og jeg. Vi talte ikke, sad saadan omtrent og sov til Middag med aabne Øjne. Margrethe sad paa den lille Puf og jeg i Flugtstolen, og saa véd jeg ikke, hvordan det gik til, men hun sad og pillede ved Stolekanten, og min venstre Haand hængte ned og kom til at strejfe hendes et Øjeblik. Saa sad vi Resten af Tiden med hinanden i Haanden. . . . Jeg sagde slet ingen Ting, sad blot og trykkede hendes Haand ganske sagte. — —

Tilsidst rejste Nina sig for at gaa ud efter Lampen, og da hun hørte hende ved Døren, slap Margrethes Haand min med et sagte Tryk.

«Lad mig komme frem,» sagde hun.

Lige i det samme aabnede Nina Døren, jeg rejste mig og saa paa Margrethe, og hun saa ogsaa paa Skraa hen paa mig og smilede.

Og hele Aftenen, mens de syede, holdt hun Øjnene hæftede lige paa Kanten af Sytøjet, saa hun godt kunde sé, at jeg saa paa hende hele Tiden: Jeg vilde gerne have hende rød i Hovedet. Men hun holdt Ansigtet nedad og

bed lidt i Læben: hun var hele Aftenen lige ved at komme til at lé.

De taler meget i Studenterforeningen, jeg kommer der ikke saa sjeldent nu, Lægen har raadet mig til at hvile. Der er en Bevægelse, men de snakker altfor meget. Det er de unge Radikale. De taler ligesaa meget som Pigerne paa Højskolen, om «Fremtidens Legioner, hvis Rækker aldrig tyndes, thi de fyldes af Kæmpere igen, som Persernes udødelige Korps,» — «om de Gamle som døde,» — og om «Ungdommen, der gaar ud for at kæmpe, og bærer Cæsars Lykke over Fremtidens uendelige Hav.»

Men de gør ingenting. En af de ivrigste har faaet Balzac's «comédie humaine» anskaffet til Læsestuen.

Gerson siger, at hvad de Fremtids Legioner stormer, ikke er andet end Senioratsværelset, og at Hr. Ørnstrup har haft en Senioratsprotokol i sit Tornyster lige fra han var Fux i nederste Klasse — ligesom de franske Soldater en Marschalsstav.

Forleden Dag talte jeg med Ørnstrup. Han rev ned paa de gamle, talte om Forsteninger og Mammuthdyr og Former, der var Skaller om «Intet». Han er meget veltalende, men

naar man afbryder ham for at spørge, stanser han først lidt i Begyndelsen og sér paa En og siger: Ja, sér De, hvad man maa opnaa ... forstaar De først og fremmest ... Tingen er, at vi ... Og saa pludselig tager han Traaden op igen, men det er just ikke altid det, man har spurgt, der kommer.

Saa tilsidst sagde jeg: «Ja — men hvad er det da egenlig, De vil?« Der er saadan noget underlig svævende ved det, noget, man ikke kan faa fat paa, holdt ude i det almindelige ... jeg vilde gerne høre Resultatet.

Hr. Ørnstrup saa lidt paa mig: Hva' vi? Hva' vi — «Luft», sagde han saa.

Det kan jo nok være der var noget i det, men jeg tror dog alligevel ikke rigtig, Hr. Ørnstrup vidste, hvad han sagde.

De har dannet en dramatisk Forening, hvor de læser op en Aften om Ugen. De bad mig melde mig ind. Mon de kunde sé paa mig, jeg vilde være Skuespiller? Der er seksten Medlemmer, de gaar alle med udfaldne Flipper og Byrontørklæder og jeg har aldrig sét noget Menneske spejle sig saa meget som de. De sidder, mens de hører paa Læsningen i udtænkte Stillinger og retter i et væk paa Manchetter og Flip og Frakken, jeg tror virkelig ikke, de hører

det allermindste efter, den ene sidder blot og sér efter, om den anden lægger Mærke til ham, og han, der læser, løfter hvert Øjeblik Øjnene for at se ud over Bogen, om han gør Effekt.

De vil være Skuespillere allesammen.

Der er én rundrygget med høje Skuldre, han fortalte mig, han vilde prøve som Romeo. Han er skævbenet, og han render altid op ad Væggene for ikke at falde over sine egne Ben. Og dog vil han være Romeo. Spejler han sig aldrig?

Det er underligt at være sammen med alle de Mennesker.

Jeg tror alligevel ikke, de tror, jeg vil være Skuespiller, for de trækker mig altid alle hen i Krogen og spørger mig — om dem selv. De tænker vel, jeg vil være Kritiker.

De er alle saa sikre i deres Sag, at de slet ikke bestiller noget, de gaar ikke en Gang paa Danseøvelse. Romeo har lært halvtredsindstyve Roller udenad, ogsaa »Chevalieren«. Han sagde Monologen frem for mig inde i en Port paa Nørregade, da jeg mødte ham iforgaars. Det var skrækkeligt: maaske var det ganske godt deklameret saadan, som Wiehe gjorde det, men han stod og skød Skuldrene op og gjorde Grimasser der midt i Porten, saa jeg var saa angst, at der skulde komme nogen ud fra Trappegangen.

Han spurgte mig heldigvis ikke, hvordan det var. «Saadan maa det være», sagde han selv, da det var forbi, og saa var jeg jo fri for at sige noget . . .

Han har kun spillet Komedie én Gang i en af Bøghs Vaudeviller, men det var ikke godt, siger han, «saadan gaar det mig altid, naar jeg ikke interesserer mig for en Rolle, kan jeg aldrig spille den«. Han mener naturligvis, at han har indstuderet saa mange, men det er dog ikke at spille dem.

De andre gaar rundt og lér af ham, men det gør de forresten allesammen, den ene af den anden. Den ene tror ikke paa den anden.

Mig behandler de paa en anden Maade, de tænker sig slet ikke Muligheden af, at jeg vil gaa dem i Vejen.

Naar jeg først har læst op i Foreningen, vil de naturligvis se det. Men de forstaar vel slet ikke min Maade at læse paa, de andre deklamerer blot.

Lægen var idag heroppe for at se til Nina. Da han gik, kom han ind paa mit Værelse: «Naa,» sagde han, «hvordan gaar 'et?» — «Jo tak.» «Ja, lad mig se paa Dem.» Han trak mig hen til Vinduet og saa paa mig. «Naa ja, De læser jo til Eksamen — men stable Dem

ikke for meget op, Høg, nervøs er De som en Ulykke, og De kender jo Racen . . .«

«Jo, jeg kendte dem.»

«Jo for sér De, Høg, det er lidt farligt saadan nervøst at stable sig op . . .»

«Men naar man nu er saadan . . .»

«Ja, det er netop Sagen, saa maa man se at blive anderledes, først og fremmest kaste den falske Styrke væk og begynde med at være den, man virkelig er . . .»

«Det tager saa lang Tid!»

«Aa — men dette her kunde ende med Forskrækkelse. Det gaar med saadanne Anstrængelser, naar man faar første Karakter — faar man anden, har man Smækket . . .»

Der er noget sandt i det. At stable sin Svaghed op er ikke det samme som at være stærk . . . men det faar være, tager man første Præmie, vejres Svagheden bort.

Desuden er jeg meget roligere end før. Jeg er nok nervøs, men Arbejdet mildner.

Hvis jeg ikke havde Talent, hvis jeg ikke vidste det, urykkelig sikkert, var jeg ganske vist en Spiller, der satte hele sin Formue overstyr paa en Gang og lod Rulletten gaa. Jeg bliver ved at holde mig oppe ved nye Anstrængelser, ny Anspændelse, men jeg sætter dog i Grunden intet paa Spil. Vinder jeg, vinder jeg, og taber jeg, saa sprænges alle Strænge paa én Gang . . . Men

saa gjorde det dog ikke noget, det vilde jo have været forbi alligevel.

Jeg har talt med H. H.

Han var meget venlig, og den Aften saa han egenlig ikke bedrøvet ud, kun forfærdelig træt.

Jeg spurgte ham, hvorfor han var gaaet fra Theatret netop nu, da han var begyndt at slaa igennem . . . Han havde dog haft Mod saa længe . . .

«Ja — men . . . naa, det kan de næppe forstaa . . . Netop, da de klappede, følte jeg . . . Han søgte om Ordene: «Jeg troede ikke, det kunde nytte.»

Jeg saa paa ham.

«Ja, ser De, De kan ikke forstaa det, men det var . . . slet ikke mig, de klappede ad . . .

Jeg vidste ikke, hvad jeg skulde sige, men jeg forstaar det nok. Netop i det Øjeblik er det altsaa gaaet op for ham, at det var Løgn, at det var en fiks Idé. At det, de klappede af, slet ikke nyttede noget, at det, han kunde opnaa var noget ganske ligegyldigt . . .

Og i Virkeligheden var han heller slet ikke blevet bedre. Han var akkurat ligesaa langt fra det vigtigste, som han plejede, og denne Gang saa han saa, at det ikke var Midlerne,

der fattedes og gjorde ham umulig: nu lo de jo ikke mere. Det maatte altsaa være noget andet, noget vigtigere, det vigtigste ... Og netop det er slaaet ned i ham, da han hørte det Bifald, maatte slaa ned i ham ...

Men han har dog maaske alligevel haft Uret. Det kunde tænkes, at dette, at de ikke lo, var det første Skridt, at de nu var indifferente for næste Gang at blive betagne. Saa burde han altsaa have kæmpet videre. Men det var jo netop det, han ikke troede paa.

Aa — det er umuligt at komme tilbunds.

Men der er altid dette samme, jeg ikke forstaar. Man opdager, man har taget Fejl, det sér man hver Dag, og man sér hver Dag, at de efter at have prøvet paa Theatret gaar ud og gifter sig og faar Børn og bliver Handelsmænd eller Præster eller Tandlæger, som om ingen Ting var i Vejen.

Det er ganske simpelt. Det hele har slet ikke haft noget med det centrale at gøre, med Livssagen, med Helheden. Der gaar slet ikke noget i Stykker. Men nu H. H. Han har sat Livet ind, levet i dette, troet paa dette, sultet for dette — og det siger noget at sulte for en Idé — man sulter ikke den ene Dag for det ene, den næste for dèt andet — og nu siger man dog, han skriver paa en Roman.

Hvor kan man det i disse Tider? Oehlen-

schläger kunde det, han var stærk og saa desuden et Geni, men et Geni er H. nu ikke, det kan man føle, han famler, og Geniet famler ikke.

Men han er af Bondefamilje, har meget Blod . . . Alligevel var han nervøs i sin Kunst, sér nervøs ud.

Er han et Geni, maa han skrive «det store Drama».

Jeg skulde have læst op i Foreningen igaar. Jeg havde bestemt at læse «Tartuffe», 2. Akt. Jeg havde egenlig glædet mig til det, jeg véd jo, at jeg læser ganske anderledes end de andre. Men saa iaftes — sendte jeg alligevel Afbud. Det var det fornuftigste, man kan ingenting udrette ved en Oplæsning, for at slaa igennem, maa man spille. Ellers staar man blot og karrikerer og gjør Grimasser ligesom Romeo i Porten.

Desuden hører de andre heller slet ikke efter — det hele er bare latterligt, de sidder blot og tænker paa sig selv.

Det var godt, jeg sendte Afbud.

De andre deklamerer jo bare, og saa er det let nok, men deklamere er jo netop det, jeg ikke vil. Og af det andet vilde de dog ikke faa noget Indtryk. Samtidig meldte jeg mig helt ud af Foreningen.

Det er for latterligt med de Mennesker. Der er en lille Dværg, som vil spille Shakespeare, han har prøvet for Fru Y. som «Kong Lear» — Kordelia maatte da være nyfødt, skulde han bære hende. Han gaar og maaler sig med alle smaa Folk, og hans Hæle bliver stadig højere og højere.

Han tror vist, han er nærmere ved at blive Skuespiller hver Gang, han har truffet En, som er mindre end han og maalt sig.

Men arbejde, forstaa noget, det gør de ikke.

De tror, de er Aladdin allesammen, Barnet med Guldske i Munden.

Men de femten i det mindste tager Fejl, der er aldrig «Aladdin»er i Dusinvis. Af tusinde Kunstnere maa de 999 arbejde og lide for at naa . . .

Hvad jeg nu for Exempel skal spille paa, er Livet, mit Liv. Det er jo det, som er min Ejendom, min Kapital at tage af. Den Elendighed, jeg stemmer op imod og vil besejre, er besynderligt nok ogsaa min Driftskapital, det er én Gang for alle saadan. Hvad jeg skal fortælle, er mit Livs Indhold, hvad jeg har oplevet, gør jeg ikke det, tør jeg, som de andre ikke det, bliver hvad jeg gjør, ligesaa daarligt som deres.

Naar vi har Kaldet, saa er det Livet, der gør os til, hvad vi er. Men saa er det for det første, mange bedrager sig selv, som Tegnelæreren, og tager den fikse Idé for et Kald, og saa bliver de ved at være Stumme og kan slet ikke tale, der er noget galt — de er stumfødte, aandelig stumfødte .... det er kun mærkeligt, at de ikke ved det selv. Hr. H. var ikke stum, men han stammede, og han ... han saa tilsidst, at der var ingenting, som kunde give ham det fulde Mæle.

Saadan gaar det opad Bakke, alle Talenter, de, som kan uden at være en Aladdin. Deres Talent giver en større eller mindre Rente af deres Driftskapital: deres Liv. Saa maa de arbejde for at kunne komme ud af det med deres Rente, for de fleste faar kun 2 pCt. og maa være glade til. Men det kan ikke nytte at beklage sig, saadan er det nu.

Aladdin staar øverst: Han hverken arbejder eller egenlig lider, han rummer hele sin Tid, Millioner Liv føder ham, og han naar det højeste uden Anstrængelse. Sagen er, han er ubevidst. Men de sidste Generationer har rigtignok ingen Aladdin sét, selv Genierne er de samme Love undergivne, lider uhyre for at kunne gengive os deres Lidelser. — —

Man kan blive ved i det uendelige at reflektere over dette.

Men hvad vil de seksten Mennesker blive Kunstnere paa? De har jo ikke en Gang saa meget som elsket.

Nina gik idag, mens Margrethe var her, et Øjeblik ud af Stuen. Margrethe stod henne ved Skrivebordet og saa paa nogle Billeder, ingen af os sagde noget. Det er underligt, naar Nina eller Sofie er inde, taler vi uafbrudt, de andre næsten ikke saa meget som deltager i Samtalen. Men bliver vi saa alene, tier vi begge to, og ingen af os kan faa Munden op. Jeg ved aldrig rigtig, hvad jeg skal sige, og Margrethe venter paa, om jeg vil sige noget, og saa kommer de andre ind igen.

Hver Gang, hun er her, løber Sofie ud af Stuen for at drille os, og naar de saa kommer ind, paastaar Nina, at vi er røde i Hovederne, og saa bliver vi det naturligvis . . .

Hun stod henne og pillede ved Portræterne paa Skrivebordet, som hun havde sét allermindst hundrede Gange, og jeg trommede paa Vinduspsrossen og sagde heller ingenting.

Saa vendte hun sig lidt om: «Er det sandt, De vil være Skuespiller?», spurgte hun.

«Hvor véd De . . .»

Hun satte et Fotografi fra sig: «Tror De ogsaa, De vil passe til det,» sagde hun.

Sofie siger, Margrethe er forelsket i mig. Det er ikke sandt, man behøver ikke at være forelsket, fordi man bliver rød i Hovedet og er som hun. Saa maatte jeg jo ogsaa være forelsket — — hvis hun var forelsket, vilde hun tro paa mig. Kamilla troede.

Kamilla er her i Byen. Hun havde sét mig i Theatret. «Hvor Høg sér gammel ud,» havde hun sagt til Gerson. Nu er det ogsaa snart fire Aar siden — men den Gang, hun kendte mig, var jeg forresten ogsaa gammel. Det var først senere jeg blev ung. Min Ungdom varede i seks Maaneder.

Margrethe havde bedt mig om nogle Kotillonsdeviser, de andre siger, de er kønne.

Forleden var jeg med Gerson til Sold i Studenterforeningen. Der var næsten ikke andre end unge radikale og de trampede paa Fortidens Ruiner hele Aftenen. De elskværdigste af de Folk bestiller aldrig andet end holde Ligtaler og sænke Faner over Grave — hvor de undertiden kommer for Skade og begraver en Skindød, som rejser sig og gjør Indsigelse, mens Præsten præker. — Pluraliteten drikker sig fulde ved Gravøllet og slaas, og hvis de drikker noget Løftebæger, saa tager de det ikke saa nøje med Opfyldelsen eller ogsaa er det et og andet

dristigt: som f. Fx. at skjælde en Bogsenior ud eller messe efter en Præst.

Hr. Ørnstrup talte for Fremskridtet, «Fremskridtet, der er Nutidens Gud, Tidernes mægtige Aand, som gør Blinde seende og lader døve høre, som vil udslette Elendigheden og dræbe Obskurantismen — leve Videnskaben i Fremskridtets Tjeneste.»

En hel Del andre talte ogsaa. Egenlig sagde de alle noget nær det samme, og Videnskaben blev da nævnet ti Gange i hver Tale. Jeg kan ikke udstaa saadanne Almindeligheder, store Ord, som Uvidenheden tager til Legetøj — al den Snakken virker paa mig som en Vandmølle, der gaar med fuld Kraft, men med tom Kværn. Det var Arbejde, der skulde hældes paa Kværnen.

Det var egenlig dumt, at jeg talte, men jeg kunde ikke lade være. Jeg sagde noget, om, at hvis de unge vilde erobre Fremtiden, kunde det ikke nytte blot at blive ved at trampe paa og spytte langt op og ned ad Fortidens Ruiner. Det var ikke nok, hvis man skulde udrette noget, maatte hver af os tage sit Arbejde op, bære sin Del af Byrden, arbejde paa sit Maal. Arbejdets Deling var Vejen. — —

De forstod det slet ikke, men det kan nu være det samme. Sandt er det.

Før, hvor man alle troede paa Ideer, saadan

store, fjærne Ting, som man talte for og sang til og var glade ved, den Gang, alle Mennesker var yngre og alting var Ideer for dem ligesom de seks Maaneder, jeg var ung, og var Aladdin, alting baade «Fædrelandet», «Friheden» og «Kunsten», og alt, da troede man maaske paa saadan noget løst og vidt noget om «Fremskridtet» og «Perfektibiliteten» og «Fremtiden». Men nu er vi ei mindre naive. De Mennesker som skraaler op om «Fremskridt» og «Fremtidens Legioner» og «Cæsars Lykke for Ungdommen» udretter ingenting: de holder sig til saadanne vide Begreber, fordi de enten er indholdsløse eller energiløse og saa rumler de med de store Ord, som med tomme Tønder.

Men de gør ingenting, for i Virkeligheden, tror de slet ingen Ting.

Den, som vil arbejde, han maa finde noget mindre at tro paa, være Specialist i sin Tro, der kan føde Anstrængelser og Arbejde, have en Tro paa et bestemt Felt. Hver tage sin Stump Tro. —

Men saa skraaler man ikke op med sin Overbevisning, man gaar rolig til det Arbejde, man har, og som man kan tage op.

Nina har troet, jeg havde opgivet at blive Skuespiller. . . . Vi taler sjældent om Fremtiden, hun har stille vogtet paa, hvad jeg foretog mig,

men tiet. Saa tilsidst har hun troet, det drev over.

Jeg havde nok mærket det i den sidste Tid, hun slog løst paa, hvad jeg vilde være, paa at tage Eksamen.

Igaar, da vi skulde spise Frokost, maatte de vente paa mig: Jeg havde været hos Halslægen, min Hals skal nu pensles hver anden Dag.

«Undskyld, men jeg har været hos Doktoren,» sagde jeg saa, da jeg kom hjem.

«Er Du syg?»

«Ja, det er blot min Hals. Jeg maa naturligvis passe meget paa min Stemme.»

Nina sad lidt. «Din Stemme er vel som os andres,» sagde hun saa.

Jeg saa op: «Men jeg har jo mere Brug for den . . .»

Hun taug igen, men jeg saa over Koppen, hun blev noget rød, og da hun talte igen, havde hun Graaden i Halsen: «Jeg havde haabet, Du havde opgivet det.»

»Det gør mig ondt.»

«Jeg havde saa vist haabet det.» Hun kæmpede med Graaden, saa tog hun Lommetørklædet op. «Og der er heller ingen, som tror det.»

Sofie gav sig ogsaa til at græde. «Jeg forstaar ikke, hvordan I kan have haabet det.»

«Er der da nogen, som tror det, William? Sig mig det?» Nina tog Lommetørklædet bort. «Hvorfor er der da ingen, som tror det?»

Sofie sad bøjet over Tallerkenen, mens Taarerne dryppede ned fra hendes Kinder. «Margrethe tror det heller ikke,» sagde hun.

Altid Margrethe — altid. Hvordan skulde hun vel kunne tro? hun har jo aldrig set mig spille, knap hørt mig læse højt? Og hvorfor nævner de hende? Hvorfor? Hvorfor skulde hun vel tro mere paa mig end de andre? Hun er ikke mere forelsket i mig end i Lieutenant Strøm — og hun tror vist lige meget paa os begge to. Unge Damer giver sig vist ikke meget af med at tro. — —

Jeg har ikke sovet meget i denne Uge, jeg har været for urolig. Nogle Gange har jeg villet spørge Gerson, om Kamilla var i Byen endnu, jeg vilde være gaaet derud, jeg trængte til at tale med nogen, rigtig tale ud til en, som forstod. . . . Jeg mødte hende for et Par Uger siden paa Langelinje, hun saa mig langt borte fra, og hun gik forbi med Blikket stift paa mit Ansigt. . . . Alt Blodet fløj mig til Hjertet, jeg maatte tvinge mig til ikke at vende om og følge efter, til ikke at raabe efter hende, da hun var kommet længere bort. Ved Omdrejningen stansede hun og smilede.

Aa, naar jeg er vaagnet i disse Nætter har jeg længtes efter hende, jeg har skreget hendes Navn, jeg har bidt i Hovedpuden for at dulme mine Skrig — — Aa, jeg har trængt til hendes Mildhed.

Hun gav mig Kaldet, hun troede. Jeg elskede, elskede fortærende og i disse fire Aar har jeg fulgt Kaldet, hun gav mig, under Kampe, og hun var den første, jeg forsagede. — — Har jeg da ikke arbejdet? forsaget? lidt?

Hun vækkede mine Sandser, da hun gav mig Kaldet, og jeg har dømt dem til Taushed for at følge det. Men tidt har jeg længtes, trængt til hendes Kærlighed, til en Kvindes Arme, til en Munds Kys som Lædskedrik i min Ørken, hvor jeg var alene — og ingen troede, ingen.

Men et helt Liv kan ikke lyve. Vilje, Anstrængelse, Arbejde — Arbejdet kan jo gøre noget. Ja, Kaldet har jeg, maa jeg have. Men hvorfor tror de saa ikke, hvorfor tror de ikke, ingen af dem, som elske mig?

Hvorfor tror Margrethe ikke?

Der er ingen, som elsker mig uden Kamilla, hun elskede mig og troede. — —

Og Nina kunde tro, jeg havde opgivet det, at jeg havde taget en anden Frakke paa og havde opgivet det. . . .

Jeg vilde ønske, Margrethe vilde lade være at komme her saa hyppigt. Jeg lider ved at

sé hende. Jeg er altfor nervøs, om Natten døser jeg og er hallucineret. —

Aa, hvor man dog maa gøre sig stærk, naar man er den sidste i sin Slægt, og hvor det koster. Det er en daarlig Skæbne at være den sidste.

Man maa jo dog maale det efter dets Dybde i mit Liv. Der er jo ingen anden Vej at gaa.

Og alt har jo været Indledning til dette, alt. Det hele var kun Forberedelsen til den Idés Fødsel, det er jo vævet ind i hver Erindring, hvert Minde. Hvordan kan man saa tvivle?

Naar man har en rød Traad gennem hele sit Liv, naar man kan vikle den op og følge den helt tilbage, naar det ene er Tankegangen i alle Tilfældigheder, det Garn, som binder det hele. Det vilde jo være meningsløst eller ulogisk, umuligt — og der maa da være Mening i al Ting. . . .

Jeg vil fortælle Margrethe, hvordan det er kommet, hvordan jeg har kæmpet, hvormeget jeg har arbejdet. Saa vil hun tro det, saa maa hun tro paa mig. Man bringer ikke saa mange Ofre for ingenting. Men jeg kan dog ikke fortælle hende om Kamilla — —

Jeg kan sige, det var en Veninde, men det

tror hun ikke. Hun maatte netop elske mig for at kunne blive det for mig.

Hun er rejst, siger Gerson; det er godt. Det var en Fristelse, naar hun var her.

Ja, jeg vil sé at tale med Margrethe. Jeg elsker hende ikke, men jeg maa spørge hende, maa — — Hun maa tro paa mig.

V.

«Altsaa Kotillon? William rakte med et Buk Frøken Blom det vifteformige Balkort. Han løftede Hovedet igen og stod nogle Øjeblikke som ventende og saa paa hende. Saa saa' hun ogsaa op, flygtigt hen over hans Ansigt og som om Rødmen smittede, blev de begge røde paa en Gang. Det var nu saadan noget nær blevet en Vane, at Margrethe Blom og William Høg rødmede, hver Gang de saa' paa hinanden.

Saa gik han.

Det var svært at komme frem, man maatte glide ud og ind mellem Klyngerne, han kom til at støde til en rund Albu, maatte skubbe et Silkeslæb bort med Foden . . . Damerne stod eller sad alle midt under Lysekronen, hvidskende med Hovederne tæt sammen. Vifterne gled frem og tilbage forbi de blussende Kinder, legende med Skuldrenes Hvidhed og Halsens Blottelser som Sommerfugle om et Blomsterbed i Solen — —

William stansede. En gul Dame bøjede sig

helt til Siden, lo, mens han trykkede sig tæt forbi; han traadte paa et Slæb, modtog Køling fra et Par krydsende Vifter. Hans Læber næsten strejfede en Nakke, som lænedes pludseligt tilbage, han aandede Duften af Verveine fra en nedringet Hals — —

Saa slap han ud.

Han gik hen over Gulvet til en Klynge af Herrer. De stod og slingrede noget sømandsmæssigt paa Benene, bredte sig i deres hvide Skjorter og trak i de stramme Handsker, mens de holdt Øje med deres Skilninger i Hjørnespejlene. En og anden viftede sig med sin Chapeau-bas, mens han vuggede lidt i Hofterne.

En Gang imellem trænger en af Herrerne sig frem og vover sig udenfor Klumpen, lidt frem paa Gulvet, han stanser, trækker nervøst ned i sin Vest; sætter saa med et halvvejs Spring ilfærdigt hen mod Damernes Kreds, der aabner og lukker sig hurtigt igen om den sorte Kjole, der forvilder sig mellem alle de skinnende Blottelser og blandede Farver ligesom en Flue, der fortumles og forsvinder i en Blomsterkalk.

Andre mere sikre Herrer med Haaret sat meget fast med glindsende Stangpomade og med Roser i det venstre Knaphul, lod, som om de i Distraktion kom nærmere Kredsen under Lysekronen. De talte sammen to og to og lidt efter lidt naaede de ved nu en hurtig Drejning, nu ved et

Par Skridt til Siden frem hen over Gulvtæppet. Tilsidst blev det saa uartigt ikke at drage den nærmeste Dame ind i deres Samtale. Men var Damen vundet, gik den ene af Herrerne paa nyt Rov, efter først at have jævnført hendes Balbog med sin.

Atter andre Herrer blev staaende helt inde i Krogene. Der var nogle, som ikke var visse paa, om deres Slips sad rigtigt, de søgte at komme i Nærheden af Spejlet og spurgte ti Gange deres Nabo, om ikke deres Flip var for vid; nogle bad om at blive børstede af, og var generte, fordi deres Skjorte krøb op, eller de vidste, Undervesten ikke var rigtig rén; nogle havde ogsaa Hemmeligheder, «unge» Mennesker, som brød sig Pokker om Ballet, som stod og fortalte Historier fra inat og som havde sat en Laura Stævne hos Mohr, naar de kørte hjem, de er stumme over for Damerne; men under Dansen eller ved Bordet smiler de ofte til hinanden, de fløjter «Kanapévisen» og nynner «Lindenau» lader saa som om de griber sig selv i det og siger «om Forladelse», mens de ler Damen lige op i Ansigtet; nogle tør ikke gaa frem, de er kommet ind med et Buk paa Skraa og gloødrøde Kinder, de har taget Handsken af den højre Haand for at række den behandskede Værtinde en klam Lab, beklager, at Fruen ikke var hjemme, da de var for at gjøre Visit. Saa redder de sig med et Ryk væk og gemmer sig i et Hjørne,

hvor de nu staar og kigger frem, saa det ser ud, som om de stod paa Tæerne, og hvor de vil blive staaende klemte til Væggen, som de var klistrede, lige til man gaar tilbords, hvis da ikke en og anden Dame sidder over.

William stod og saa' over paa Gerson, hvis blonde Hoved dukkede op og ned inde i Sirenekredsen og som nu var stanset udenfor Margrethes Cirkel. Gerson tog hendes Balbog og gav den tilbage med Haanden paa Hjertet, mens Damerne lo.

«Tilgiv», William fik et let Slag paa Skulderen og vendte sig, «men var det ikke Dem, som talte for Arbejdet i Foreningen?»

William saa lidt paa Mennesket, en meget friseret, mørkhaaret Fremtoning med store Øjne.

«Jo, det . . .» Resten gled ud i et Buk.

«Undskyld — men mit Navn er Hoff».

William bukkede igen. «Jeg skal sige Dem, Naiviteten morede mig . . .» En Herre rykkede Hr. Hoff i Kjolen . . . Kommer, kommer,» sagde han saa og lo. «Ja vi skal senere gøre Bekendtskab» . . Saa vendte han sig og blev forestillet for en høj, blond Dame, William kun saa paa Ryggen.

Hr. Hoff var Aftenens Helt, og han havde ikke Tid til at være længe paa et Sted. Man trak af med ham for at presentere ham for Damer,

for at hilse paa Herrer, for at være morsom i det ene Hjørne og ondskabsfuld i det andet.

Hr. Hoff var moderne. Han var dukket op pludselig og lige med et havde man truffet Navnet «Bernhard Hoff» overalt, paa Theaterplakater, paa Bøger, i alle Blade. Og ogsaa i Livet traf man ham allevegne, kunde ikke undgaa at se ham. Man mødte denne spinkle Figur med det blege graa Ansigt overalt paa Gaden, paa Langelinje, i Theatrene. Som oftest kørte han: han sad henslængt i en Droske, undertiden alene, sammenfalden, klemt op i det ene Hjørne. Saa saa' han ud som Døden fra Lybæk, som om han vilde blive borte i sin polske Skindpelts; men undertiden kørte han med en Ven, et Menneske, som havde det moralske Mod til at vise sig sammen med ham, skønt han var ligesaa bagtalt privat som offenlig. Naar han var sammen med nogen, var han altid nervøst livlig og meget snaksom.

Man nævnede hans Navn sammen med en bekendt Skuespillerindes, og han havde altid Lommen fuld af rosenrøde Billetter.

Hans Ødselhed var endnu større end hans Indtægter, og han brugte i den ene Maaned ligesaa meget til Parfume, som han alt i alt maatte leve for i den næste. Hans Pengeaffærers Vanvid gav Folk endnu mere at snakke om end hans Erobringer.

Hvad der havde gjort ham saa fejret i Dameverdenen — thi Herrerne satte ingen Pris paa denne moderne Udgave af en forfejlet «Heliogabal» som en af hans Modstandere engang havde kaldt ham — var dels hans Ungdom: han var kun tre og tyve Aar, og han syntes selv at sætte saa megen Pris paa dette Fortrin, at han paa alle Maader forsøgte at fængsle og fastholde det noget raffineret barnlige, østerlandsk Drengede, der havde forskaffet ham det ovenfor nævnte Tilnavn; dels hans ejendommelige Ydre, som det besynderlige Menneske akcentuerede stærkt ved sort Peltsværk og Toiletkneb, og hvis noget hede Kolorit stemmede saa godt med det aldrig svigtende Skær af Sensualitet, som syntes at klæbe ved alt, hvad han skrev som Forfatter.

William havde ofte sét ham rundt omkring og Hoff havde interesseret ham. I Begyndelsen havde han ligesom de fleste andre været irriteret paa Hoff, ægget ved al den Støj, som bestandig fulgte ham i Hælene, og som selv hans Venner var tilbøjelig til at kalde Reklame. Og det samme, som han saa' i hans personlige Optræden, stødte ham stadig tilbage i hans Forfatterskab, som han under Spektakel spredte til alle Sider i smaa Stumper med Glimt og Blink af Begavelse, men uden Ro, uden at tage sig sammen til noget helt.

Han flagrede hen over alting og talte om alting, det var William imod.

Men saa havde han en Dag sét ham paa et Forlystelseslokale. William selv sad paa Gulvet men saa Hoff komme ind i en Loge. Han lo, smilede til Opvarteren, lod den ene trække Peltsen af og den anden holde sin Hue. Han kunde ikke finde Pengene til Kontrolløren, og han fyldte hele Logen med sin Person og dens Støj.

Saa kom han frem ved Balustraden og satte sig med Kikkerten i Haanden, lorgnetterede et Par Damer, studerede Programmet, købte et Vittighedsblad.

Men lidt efter lidt faldt han sammen. Han satte Kikkerten fra sig paa Bordet og sad med Hovedet støttet paa Armen bøjet ud over Balustraden. Trækkene var fuldstændig slappe, askegraa, Figuren sank sammen under en Byrde af Træthed. Der var noget uddødt over den hele Fremtoning.

Alle Folk saa' op paa ham, men han lagde ikke Mærke dertil. Engang imellem saa' han tankeløs paa Scenen, tog Kikkerten op, men alt mekanisk, slap, energiløst — — Lidt efter blev han vækket af et Par Venner, og William saa' dem Kl. 12 køre bort med et Par Damer.

Fra det Øjeblik tog William Hoffs Parti.

Han trode, han kendte Hemmeligheden ved den Tilværelse: Nervøsiteten.

Der var kun ét, som undrede ham. Hoff var jo misundt, tjente flere Penge end nogen anden, levede som han havde Lyst til, dikterede sin Forlægger Betingelser, hvad var der saa bagved? Hvad var han snublet over?

Hoff var kommet midt ind i Damekredsen, som trængtes sammen om ham, mens han stod og koketterede med en rød Vifte, han havde røvet fra en svær Blondine. — — William stod og ønskede, han vilde skabe sig lidt mindre.

Saa blev der klappet op.

Herrerne trængte frem mod Kredsen og der blev en pludselig Tummel, mens alle gav sig til at tale paa én Gang og Musiken fra Balsalen, hvis Dør aabnedes, lød stærkt i Marschtakt. Den opførende Herre raabte meget ivrigt uden at blive hørt, og man trængte ilsomt frem mod Fløjdøren, Par ved Par, mens Damerne fik travlt med at glatte deres Haar og kaste et Blik ned til Blomstergarniturerne ved deres Bryst. Nogle tog op i Slæbene og gik noget bøjede mens de bar det, for ikke at faa Dragten i Uorden.

William skyndte sig hen til Nina, som han skulde have til første Dans, men hun slap forbi med en anden, mens hun demonstrerede og slog

ud med den sorte Vifte. Saa havde William ingen Dame.

De ældre rejste sig langsomt fra de Kroge, hvor de havde gemt sig med deres Thekop og deres Kritik og fulgte efter Toget, der begyndte at ordne sig inde i Balsalen, hvor Luften var behagelig kølig og Belysningen meget stærk. Parrene placerede sig langs Væggene, meget stift, som om de sad paa Parade.

Det var en rund Stue, Orkesteret var slaaet over i en Polka, og de første Par dansede allerede midt ude paa Gulvet ligesom paa en Tallerken.

De ældre strømmede sammen i Dørene, det ene Hoved ved det andet, og de gamle Damer hvidskede ivrigt bag Vifterne.

William blev trykket helt op mod Dørkarmen af en svær Dame, som traadte ham paa Foden og saa gav sig til at vifte sig meget stærkt og klagede over Varmen. Hun saa ogsaa meget echaufferet ud med kobberrøde Kinder og strittende Strudsfjer.

Nina dansede ud med sin Herre. Hun dansede ejendommelig roligt med bøjet Hoved, talte ikke under Dansen; man lagde megen Mærke til hende, sortklædt, som hun var, midt imellem alt det lyse. Saa fik William Øje paa Hoff, han «havde» Margrete, han sad overskrævs paa en Taburet og holdt Ansigtet meget nær hen til hende, William vidste ikke, hvorfor han

fandt det ubehageligt, at Frøken Blom dansede med Hr. Hoff . . .

Men Forfatteren sad ogsaa tæt op ad hende, og saa danse første Dans med ham — det var uforsigtigt.

Nu dansede de ud. Hoff holdt hende meget fast, saa det næsten saa ud, som om hun støttede sit bøjede Hoved til hans Bryst. Han saa ned og hvidskede . . .

Den tykke Dame vedblev at vifte sig meget stærkt.

«Her er en forfærdelig Trængsel,» sagde hun mens hun trykkede sig endnu tættere op ad William, der fik en ubehagelig Svedlugt i Næsen.

«Hvem er den unge Jøde?» spurgte hun.

«Jøde, Frue?»

«Ja, der danser saa intimt med den lille Blom?»

William blev rød. «Hr. Hoff,» sagde han, «han er ikke Jøde . . .»

«Naa ikke — nej, han er nok blot Ateist. Jeg vil dog be'e min Datter, at hun siger «Nej» til den Herre.»

Parret var nu lige ud for, men ingen af dem saa William . . .

«Og De synes virkelig, det er upassende?» sagde Hoff, idet de dansede forbi, han førte Ansigtet tæt ned mod hendes for at høre Svaret.

William vilde helst ikke se pea det og gik ind.

Han satte sig paa en Hjørnesofa i den inderste Stue og bladede i et Album. Han vilde dog sige til Margrete, at man ikke gjorde Ret i at danse med alle og enhver, og at man helst skulde sige Nej til Hoff . . . Han vilde ligestraks efter første Dans trække Nina til Side og sige det, saa kunde hun . . . Margrete kendte naturligvis ikke Hoff, og saa var det dog virkelig rigtigt — det var jo ligefrem hans Pligt, naar Margrete kom saa meget hos dem at sige det og sørge for, at hun ikke dansede med et Menneske, som — nej, som man ikke dansede med.

William sad og studerede Albumets Billeder uden at se dem, hørte Musiken fra Balsalen uden at høre den.

«Saa kender De mig altsaa slet ikke igen,» sagde en Damestemme lige ved ham. Han saa op og rejste sig hurtigt.

«Jo — nu, Fru Grevinde,» han var forvirret som alle Folk, der vækkes, og stod og trak i sin Urkæde.

«Ja, hvis De ikke havde gjort det, havde jeg fundet mig i det,» Grevinden satte sig paa Kanten af Sofaen. «Vi har jo kun set hinanden én Gang.»

William vidste ikke, hvad han skulde sige. «Ja, Fru Grevinde, én Gang,» stammede han saa igen.

«Og den ene Gang,» hun saa et Nu lige paa ham med sine graa Øjne, tog saa atter Blikket bort, «var De meget vred paa mig.»

«Jeg var meget ulykkelig, Grevinde Hatzfeldt,» svarede William sagte, han satte sig uden at se paa hende.

«Og jeg beundrede Dem,» sagde Grevinden efter en Pavse, hvori hun havde siddet og bidt i sin Viftes Perlemodersskaft. «Siden har jeg ofte ønsket at træffe Dem for at forklare mig, forklare Dem en Opførsel, som De vel har bedømt meget strengt.»

Hun holdt inde nogle Øjeblikke som for at vente paa Svar. Da William taug, vedblev hun lidt koldere:

«De vidste jo ikke, at jeg egenlig skulde være forblevet i Hamborg i otte Dage.»

«Nej —»

«Men hvad skulde jeg gøre — Deres Fader var meget syg, og jeg var meget ængstelig . . .

«Grevinden forstod at beherske sig,» svarede William og bøjede Hovedet.

Der kom noget som et Glimt i det graa Blik. Hun lænede sig lidt tilbage og slog det blonde askegraa Haar tilbage.

«Saa fandt jeg Dem desuden interessant,» sagde hun, «De var ikke som andre . . . Man fik den Ide, at De vilde blive til noget.»

«Da talte jeg ellers ikke meget . . .»

«Saadan noget ser man», sagde Grevinden og saa igen paa ham. «Siden har Frøken Falk talt om Dem» — — hun gjorde en pludselig Pavse. William sad stadig foran det aabne Album, han bukkede sig pludselig dybt ned og vendte Bladet . . .

«Hun roste Dem saa meget,» vedblev saa Fru Hatzfeldt.

Dansen var forbi, og Grevinden rejste sig fra Sofaen for at gaa et Par Damer imøde. William lagde Mærke til hendes Gang, hun vuggede stærkt i Hofterne.

Nina stod i et Hjørne af Kabinettet og talte med Gerson.

«Jeg vil gerne tale med dig», sagde William.

«Hemmeligheder?» spurgte Gerson og gik til Side.

«Det just ikke . . . men du skal ikke danse med Hoff, Nina . . . og» — det varede lidt — «Margrete heller ikke. Folk taler om det.»

Nina gav sig til at le.

«Hvorfor ikke?» spurgte hun.

«Det er ikke de Herrer, man danser med.»

Det var længere hen paa Aftenen. Inde i Balsalen var Luften varmere, Herrerne bragte Isvand, man sloges om Likørbakkerne; Damerne valgte de kølige Kroge bag Gardinerne, hvor de

sad gemte inde i Halvmørket, mens de bevægede Vifterne i store Buer.

Ude paa Gulvet dansede man ivrigere. Den opførende Herre raabte, førte an i Løb i Turene. Saa for Damer og Herrer imod hinanden, tilbage igen, sammen i en tæt Kreds, svingede atter ud, Herrerne inklinerede, og de snurrede alle rundt.

Saa naar Turen var forbi, var de endnu mere ophedede og stakaandede.

Endelig kom der en almindelig Inklination for at trække Vejret. William havde danset, nu inklinerede han for Margrete, det var første Gang.

«Jeg troede, De havde glemt mig», sagde hun.

Hun lagde sig ind i hans Arm, han vidste ikke . . . men han stod lidt, inden han gik ud i Dansen . . . Saa begyndte de.

Det var en Vals.

De talte ikke, Margrete dansede med Hovedet bøjet og nedslaaede Øjne, William tog ikke Blikket fra hende. Tilsidst rødmede hun under Blikket og saa op. Og da deres Øjne mødtes, smilede de begge.

«Det er en dejlig Melodi,» sagde han sagte.

«Dejlig.»

Han lagde Armen lidt fastere om hendes Liv. «Det er ligesom den bar os» . . .

De saa hele Tiden paa hinanden, blev ved at danse. Pludselig holdt Musiken op. De saa, de var alene paa Gulvet.

Margrete slap hans Arm, hun var meget rød. Da hun kom hen paa sin Plads, trykkede hun Haanden ind imod sit Bryst, hun havde Sting.

«Frøken Blom danser godt», sagde Hoff, han gik lige forbi William.

Man spiste ved smaa Borde. Nina havde en Baron Petersdorf som Herre, Gerson dansede Borddansen med Margrete, William med en anden af Sofies Veninder.

Det var noget hen i Maaltidet. Baronen havde skudt Flugtstolen tilbage og sad med fremstrakte Ben og legede med sin Urkæde, mens han konverserede Nina, der var rød i Kinderne og havde lagt en lille Stump Is i sit Kammerdugslommetørklæde for at køle sine Øjne.

William sad imellem «Veninden» og Margrete.

Margrete havde trukket sin Stol helt ind under Divanbordet og sad lænet tilbage med Hovedet støttet paa den polstrede Ryg. Gerson viftede hende halvt knælende, halvt siddende paa en lav Lænestol.

William talte ikke meget.

De havde alle drukket megen Champagne, Margrete især, hendes Øjenlaag var næsten tunge. Hun og William havde drukket to Glas sammen: første Gang havde de stødt Glassene sammen, som man plejer, men anden Gang havde Margrete ligget ned i Stolen, dovent henslængt, og havde bedt Gerson om at tage Glasset. Saa havde hun rejst sig lidt op, set paa William, smilet og tømt det.

William drak ud til Bunden.

Tjeneren kom forbi med Kaffeisen, William flyttede sin Stol længere ind for at give Plads, kom saa til at røre ved Margretes Fod. Lige i det samme saa han paa hende, hun laa stadig lænet tilbage, rød i Kinderne. Hvor de var fløjelsbløde i den Belysning, helt dunede.

Hun rørte sig ikke. Han drog Aanden hurtigere, tog ikke Foden bort.

«Aa, hvor det køler», sagde hun til Gerson, som viftede, bøjet over imod hende. Hun havde haft Hænderne liggende i sit Skød, nu faldt den ene Haand ned og strejfede Williams Ben . . .

Baronen læste et fransk Digt højt, han havde fundet i en Krandsekage:

«Kærligheden kommer og besejrer os alle —
dens Besnærelser er berusende søde.»

William saa uafbrudt paa Margrete. Hun smilede.

«Kender De noget til de Besnærelser, Gerson,» spurgte hun. Hun saa slet ikke William, rejste sig et Øjeblik op for at tage sit Glas. Gerson bød hende en Knaldhætte. William lagde som i Distraktion sin Arm paa hendes Stoleryg og hun trykkede i et Sekund Nakken ned paa hans Albue — —

Saa rykkede hun Stolen ud og tog selv Viften. — —

De dansede lidt vildt. William førte op, han havde ondt ved at holde Rækkerne, de inklinerede i ét væk og for ud, alle paa én Gang.

De dansede kun Galop. Herrerne førte Damerne næsten til Løb, svingede pludseligt, førte dem ind under Lysekronen og blev ved at dreje, snurrede atter rundt. De var røde i Hovederne, Skjortebrystene var lidt krøllede, nogle af de Atlaskesslips flagrede og var gaaet op. Damerne holdt op i Slæbene, dansede noget smægtende bøjet ind mod Herrerne, helt ind i deres Arme. — —

Det var uafbrudt Knejpemelodier. . .

Der blev sat sex Stole frem midt i Salen, nogle ny Par for ud paa Gulvet, William jog dem hjem, raabte paa Skamler, fik endelig et Par, hjalp Damerne op paa Stolene, de skreg, kunde ikke staa fast, tog sammen i Kjolerne. De fik hver et Lys og holdt det højt i Vejret.

«Saa».

Herrerne holdt hinanden i Hænderne, løb i Kæde ind mellem Stolene, rejste sig paa Tæerne, Damerne hævede Lysene, Herrerne raabte, pustede, slukkede.

Gerson løftede Nina ned, tog hende om Livet.

Saa snurrede de alle rundt med løftede Slæb og stakaandede.

Man faldt ned paa Sofaerne, kølede sig med Armbaandene, trak sig tilbage bag de kinesiske Gardiner, hvis Vinduer stod aabne.

Nede paa Gaden havde der stillet sig et Par Mennesker op og hørte paa Musiken.

Undertiden raabte de pludselig i Munden paa hinanden inde i Balsalen, saa man næppe kunde høre Klaveret, Støjen summede op.

Margrete svingede forbi med Gerson, Grevinde Hatzfeldt kom over Gulvet og inklinerede for William.

«Men jeg er opførende,» sagde han.

Saa dansede de ud. Grevinden var højere end han. Hun holdt sig meget rank, Øjnene var halvt lukkede, men William mærkede den graa Flamme under Øjenhaarene.

Grevinden aandede hurtigt og laa fast, meget fast mens William smagte Pudderlugten fra hendes Hals.

De lange Lokker kom i Uorden ... «Det Haar», sagde hun. Han slap et Øjeblik hendes Haand og slog den genstridige Lok tilbage fra hendes Hals. «Tak — den irriterede mig.»

De dansede lidt endnu. «Man bliver saa stakaandet,» sagde Grevinden. De holdt op.

Endelig kom Kotillon. William og Margrete havde ikke talt sammen under Borddansen, deres Blikke mødtes kun, naar hun for forbi i Dansen. Det var alt.

Nu skulde de danse.

William havde aldrig set Frøken Blom med saa straalende Øjne, hun sad inde i Kabinettet paa en Sofa og daskede Nina paa Armen, lidt dovent. William blev slaaet af det lade, der var udbredt over hende. Saa snart han kom hen, rejste hun sig og gav ham Armen, blev staaende saaledes, støttet til ham.

Hun blev ved at tale til Nina, saa ikke paa William. Saa gik de ind i Balsalen.

De var begge ligesom noget forlegne, ængstelige, snakkede hurtigt op om alle haande ligegyldige Ting. Lidt efter blev det deres Tur at danse.

Han dansede strax stærkt i, for Stuen rundt og svingede. Hun blev tungere i hans Arme.

«De danser saa stærkt,» sagde hun lidt

anstrængt. Han svarede ikke, førte hende hurtigere.

«Det er Melodien», sagde han, blev ved at se paa hende. Han følte Varmen i Salen, men hendes Aande skar dog igennem, den var hed, kom stødvis. Der fo'r et andet Par forbi, han maatte tage hende fastere, føre hende ud til Siden. Deres Øjne hvilede i hinandens . . .

Hun hørte Musiken som Sang, Tummelen omkring dem bedøvede hende, hun var lige ved at faa Taarer i Øjnene, lukkede dem . . .

Williams Blik hvilede paa hendes Ansigt, han hørte hendes Aandedrag, hun holdt Hovedet lidt tilbage, Hagen frem. Og saa smilede hun . . .

Han blev ved at dreje i Dansen, han mærkede det næppe selv, men han drejede stadig rundt, hurtigere og hurtigere.

Hun næsten stønnede og hendes Bryst faldt ind imod hans — — Hun holdt Læberne aabne, hendes Kinder var rødplettede. William følte hendes Hjerteslag.

«Jeg tror, jeg besvimer, William,» sagde hun. Ordene gled ud i et Smil.

«Det er Melodien», gentog han.

Saa stansede hun med et Ryk. «Lad os gaa ud paa Gangen,» sagde hun, «her er for varmt.»

Der var køligt paa Gangen.

«Det gør godt», sagde hun og holdt Ho-

vedet tilbage, mens hun aandede dybt. «Der var altfor varmt derinde.»

De gik nogle Skridt frem. «Lad os sætte os,» sagde han.

«Ja, jeg er blevet træt.» Margrete lod sig falde ned paa den røde Sofa og trykkede det kolde Vifteskaft mod sin Pande. «Aa, Høg,» sagde hun ladt, «tag mit Slæb lidt sammen». Hans Haand strejfede hendes Fod, han løftede Kjolen sammen og satte sig.

«Jeg er blevet helt ør,» sagde hun. Hun sad, lænet tilbage og smilede inde i Nichens Mørke. «Det er Champagnen, troer jeg.»

«Den var dejlig».

«Men ikke bagefter.» Hun talte træt, adspredt, sad stadig og smilede.

Man hørte Valsmusiken indefra, de Dansendes Trin over Gulvet, en utydelig Summen. En Tjener gik hurtigt over Gangen med en Bakke. Glassene klirrede.

«Det er dejligt at sidde saadan stille,» sagde han, «rigtig stille».

«Det er ligesom, naar man trækker Dynen op over Hovedet — —

Hun foldede Hænderne over Brystet, næsten boret tilbage i Chaiselongen laa hun med lukkede Øjne og bevægede Hovedet sagte i Takt til Valsen indefra. Engang imellem aabnede hun Øjnene,

saa mødte de hans, som sad lidt bøjet frem og saa paa hende. Hans Øjne skinnede.

Musiken stansede. Man hørte den opførende Herres Raab: «Hver Dame en Herre, hver Dame en Herre» — saa Støj, Musiken, som begyndte igen.

«Er det Amelie-Vals?»

William nynnede lidt efter Musiken: «Jeg tror det». Noget efter, spurgte han: «Vil De danse?»

Hun havde rejst sig lidt i Sædet, sad og legede med Kvasterne paa det røde Forhæng: «Kan man virkelig ikke danse med Hoff?» sagde hun saa.

William førte med et Ryk sit Hoved tilbage i Skyggen, han følte, han blev blussende rød, og som Svar paa et ganske andet Spørgsmaal, sagde han: «Jeg holder heller ikke af at Nina danser med ham.»

Margrete lo. «Men hvorfor? hvorfor kan man ikke danse med ham?»

«Fordi» — han stammede og søgte om Ord, saa sagde han hurtigt: «det er noget man har paa Følelsen, Frøken Blom».

Margrete viste lidt af sin Atlaskessko frem under Kjolen. «Hvad han skriver, er dog virkelig smukt».

«Maaske» . . .

«Ja», hun smilede og saa paa ham, «Herrerne synes det jo ikke» . . .

«Det har maaske sine Grunde». Det kom lidt heftigt . . .

«For Exempel: Jalousi.» Ordene faldt hende ud af Munden, hun havde ikke sagt det, før det var fortrudt, saa blev hun rød, bøjede sig tilbage, turde ikke se paa ham. «Blomstertur — Damen to Herrer — Damen to Herrer». Saa valsede man igen.

«For straks at tage den mest smigrende Grund,» sagde William saa koldt.

De sad lidt, Williams Haand hvilede paa Sofabetrækket lidt fra hendes Slæb, Margrete lagde sagte sin Vifte ned paa den.

Han fo'r sammen ved Berøringen med det kolde Skaft, saa paa hende.

«Er De vred?» spurgte hun.

«Hvorfor skulde jeg være vred?»

«Fordi —» Viften trykkedes haardere mod Haanden — «jeg vidste . . . jeg vidste» — det blev sagtere og sagtere, tilsidst gled det ud i en uforstaaelig Hvidsken . . .

Ingen af dem kunde sige, hvordan det var gaaet til, men William havde taget hendes Arm og sad og klappede den med sin Haand.

Der blev ikke talt mere, han sad og vilde fange hendes Blik, blev ved at klappe hendes Arm. Musiken var gaaet over til en Galop . . .

Saa rejste han sig halvt og bøjede sig frem over hende . . .

«William», det lød kun som et Suk. Han bøjede sig helt ned, søgte ilfærdigt hendes Mund og gav hende et mildt Kys.

«Margrete» — —

Hun mærkede, en Taare kom frem under hendes Øjenhaar, hun vidskede den ikke bort.

«Gaa, William,» sagde hun sagte, blev selv liggende ubevægelig. «Gaa . . .»

Han saa paa hende og smilede, rystede paa Hovedet, bøjede sig ned og som i Feber kyssede og kyssede han hendes Hals.

«Slip mig — slip mig!» sagde hun og stødte ham fra sig. «Slip mig.»

William besindede sig, saa sig om. De sad noget tavse, lykkelige. En Gang imellem mødtes deres Blik, hvilede længe i hinanden. Saa lo de, kort, uden Grund og Williams Haand søgte hendes med et Tryk.

Margrete havde rejst sig i Sædet og lænede Hovedet til Nichens Væg. Hun var holdt op at smile, saa ikke mere paa ham, hun slog med smaa Kast Viften ind mod sin Hage, sad og saa tankefuld ud.

Og lidt efter faldt ogsaa William i Tanker. Han blev næsten forskrækket, da hun talte:

«Det er besynderligt,» sagde hun.

«Hvilket?»

Hun svarede ikke strax, sad og legede tankeløst med Kvasterne.

«Ja, at De vil være Skuespiller,» sagde hun saa. Det var et højttænkt Brudstykke af en Tankegang . . .

William blev bleg, førte Haanden op mod Brystet, sagde derpaa meget sagte: «Hvorfor kan De ikke tro paa det?»

«Det er saa besynderligt,» gentog hun og saa op; han sad ligbleg og stirrede paa hende med et underligt aandsfraværende Udtryk i Ansigtet, og i en pludselig, ubestemt Angst greb hun ham i Armen: «Gør det Dem saa ondt?» spurgte hun.

William rev sig løs: «Ondt — nok,» sagde han.

Mere ikke, fra Siden saa hun hen paa ham angst for den gulhvide Bleghed, som havde lagt sig over hans Træk.

Han havde bøjet Hovedet uden at se paa hende og disse nye Minutter, hvori de ikke talte, syntes hende Evigheder. Pludselig som Lynet sagde hun til sig selv, at under denne Taushed gled William Høg fra hende, uigenkaldelig fra hende.

Hun lagde næsten frygtsomt sin Arm paa hans Skuldre, vilde vække ham, i det mindste faa ham vaagen, ud af denne Sløvhed, blege Dvale, hvori han sad.

«Skal vi danse,» spurgte hun mildt.

Han hørte det ikke, men han saa et Øjeblik stift paa hendes bedende Ansigt og sukkede dybt.

«Høg,» hvidskede hun og lagde sin Kind ind mod hans Bryst, «Høg» — — Det lød næsten klagende.

«Ja, lad os saa danse,» William rejste sig, bød hende Armen, traadte i hendes Slæb for at komme frem.

Da Margrethe Blom kom ind til sin Plads, vidskede hun en Taare bort med Handsken.

Man var ved at bryde op. Ude paa Gangen stod de liberiklædte Tjenere med Tøjet, Stuerne var halvtomme; i Dagligstuen var Stolene hulter til bulter spredte over Gulvet, Vandkaraflerne paa Hjørnebordene stod tømte. Tjeneren samlede Kaffekopper sammen paa en Sølvbakke.

Grevinde Hatzfeldt sad foran Pillespejlet, da William kom forbi.

«Skilles vi som Venner?» spurgte hun og rejste sig halvt.

«Siden vi aldrig har været Uvenner, Fru Grevinde — —»

«De har dog ikke forsonet Dem med mig endnu . . . Naa — det faar være, giv mig dog Armen. Jeg er træt — af at sidde saameget.»

Grevinden lo. «Tak!»

De gik lidt, saa sagde Grevinden, der støttede sig meget fast til hans Arm: «De kan tro, De gaar med Deres Moder.» Hun saa paa ham og lagde Mærke til at han var meget bleg. «Er De ikke rask?» spurgte hun.

«Aa, lidt Hovedpine . . .»

Hun blev ved at se paa ham: «Man har altid meget at kæmpe med,» sagde hun, «naar man vil noget.»

I samme Øjeblik kom Grevindens Tjener frem i Døren.

«Aa, der er Frederik.»

Grevinde Hatzfeldt løftede sit Slæb op paa Armen og lod ham lægge det sorte Peltsværk om sig, rakte saa Høg Haanden.

«Tro mig — jeg er Deres Veninde!» sagde hun. William blev besynderlig forvirret ved det Haandtryk. Han bukkede. Grevinden ventede et Øjeblik: «Og jeg venter Dem, naar De trænger til en Ven,» sagde hun og saa paa ham, inden hun vendte sig og med Tjeneren gik ned ad Trappen.

Da William lidt efter kom ned i Porten, stod Hoff der og rullede en Cigaret. «Jeg skænker Etatsraaden Cigarerne,» sagde han, «siden jeg ikke var ganske sikker paa, om jeg skulde have af højre eller venstre Lomme, og jeg plejer at ryge gode Cigarer.»

«Højre eller venstre Lomme?»

«Ja kære, Etatsraaden har som alle Mennesker to Kjolelommer og femten Cigarer i hver Kjolelomme — af forskjelllig Kvalitet.»

De gik ud af Porten, ned om Hjørnet. «De skal?» spurgte Hoff.

«Ned ad Kongens Nytorv til.»

«Naa saa vi kan følges.» De gik hver paa sin Flise, ved Siden af hinanden. Hoff fløjtede og stampede lidt med Hælene for Kulden.

«Kender De Grevinde Hatzfeldt,» spurgte han, da de var gaaet lidt, «den høje blonde?»

«Jeg har kun sét hende én Gang før,» William holdt inde, «i Hamborg paa en Rejse.»

«Naa» — Hoff fløjtede — «det saa ud til, at Grevinden interesserede sig for Dem — men det . . . vil jo — ikke sige meget . . . Grevinden interesserer sig i det hele overordentlig for unge Mennesker.»

«Hvor er Greven?»

«Greven? kære, han er død.» Hoff studerede Brostenene.

«Død . . . saa hun er Enke, det troede jeg ikke.»

«Bedste Hr. Høg, det er hun rigtignok, tilmed velmeriteret: Excellencen døde efter tre Fjerdingaars Ægteskab. Ser De, det var en ældre Kavalér, meget forelsket . . :»

«Kender De Grevinden?»

«Jo . . .» Han gav sig til at le: «Nej vist ej, vi blev jo først presenteret for hinanden iaften.»

De gik lidt, saa sagde Hoff: «Men jeg har hørt meget om hende . . . af en Ven.»

William var tung i Hovedet, ligesom sløv af Anstrængelse og Sindsbevægelse, og det

anstrængte ham at tale. Han lagde ikke Mærke til, at Hoff stansede paa Hjørnet under en Gaslygte.

«Her bor jeg,» sagde Hoff.

William saa sig om. «Allerede,» sagde han, og mest for at sige noget, inden han bød «Farvel» — han følte, han havde været uhøflig — spurgte han: «Hvorfor var det saa naivt at holde den Tale?»

«Gudbevar'es — det var kun elskværdigt, men De kunde rigtignok ligesaa godt have sagt Abracadabra!»

«Det forstaar jeg ikke.»

«Aa, det kan osse være det samme, det er nemlig ikke saa lysteligt at forstaa: for at arbejde maa man tro, jeg mener naturligvis for at arbejde alvorligt, for at tage fat, begynde. Og for denne Generation galdt det virkelig om at tage fat . . .»

De var begyndt at gaa op ad Sidegaden, William fulgte med uden at tænke over det.

«Men er den da virkelig slet ikke begyndt paa at tage fat?» spurgte han.

«Jo paa at snakke. Det vil sige — Praktikerne, gør jeg naturligvis Uret. De ta'er jo fat. Jeg talte paa Ballet med en af mine Skolekammerater og spurgte — rent af Vanvare, for jeg vidste Skam godt, det var en Dumhed — om han havde læst «Marie Grubbe», og saa

svarede Idioten mig — det var naturligvis halvvejs en Finte til mig — at han læste ikke saadan Bøger, inden han havde faaet sin Examen — —»

William Io.

«Le ikke, kære, Manden har jo Ret. Det er hans Genre, jeg kalder Praktikerne. I deres Universitetstid læser de sex Timer og forsømmer aldrig Manuduktøren. Men de overanstrænger sig ikke — Examen er jo ikke det hele, knap det halve. Naar de er tyve Aar, begynder de paa at danne sig et tilkommende Klientel, og de dyrker roligt en fornuftig Selskabelighed for at lægge Miner for en tilkommende Kone . . .»

«De overdriver» . . .

«Aldeles ikke. De Folk har min fulde Beundring. De vil reüssere — det er altid noget.»

«Hvad tror de saa paa?»

«Ja, det er Sagen» — han stansede udenfor en lav Port, et gammelt, graat Sted — «med Troen er det jo lidt smaat. De tror, at Livet er noget behageligt, og det besynderligste af det hele er, at jeg tør dø paa, at de fleste af dem gaar ud af Tilværelsen med den samme latterlige Overbevisning — — Hør, gaar De ikke med op, der er Ild i Kakkelovnen, og jeg tror, jeg har en Flaske Champagne i min Buffet — —»

William takkede men syntes, det var for meget. Saa gik han dog ind med, han vilde gerne være sammen med nogen, han var ubevidst angst for at være alene — —

Han turde ikke være alene. Og nu, naar han talte med Hoff eller rettere lod Hoff tale, saa trængtes det tilbage, det, han var bange for . . .

Hoff strøg en Tændstik. «Fald for Guds Skyld ikke paa Trappen,» sagde han, «den er skrækkelig.»

William snublede over et Par højst irregulære Trin, og endelig naaede de op. «Værs'go, nu skal jeg straks tænde Lys.» En varm, stærkt parfumeret Luft slog dem imøde fra Døren, William følte, der var Tæppe paa Gulvet og spurgte om Maatten.

«Bedste Ven, jeg har ingen — men det gør saamænd ingen Ting, Tæppet er allerede halvt ødelagt.»

Hoff tændte et Lys og gav sig til at rasle med Hængelampen under Loftet.

«Ser De,» sagde han, mens han tændte, og sprang pludselig tilbage til den forladte Samtale, «deres Lykke er, at de er uden Lidenskaber — Himlen skal vide, hvordan det kan gaa til, men de har faktisk ingen: derfor kan de lade Huslægen regulere det hele, baade Læsning og Leben. Men» — han satte Kuplen

paa — «til at skabe noget nyt, skal man jo rigtignok bruge andet end Fiskemennesker.»

Han hjalp William Frakken af. «Sæt Dem ned, saa kommer jeg straks med Vinen.»

Høg saa sig om i Stuen. Det var en stor Stue med tre Fag og mange Døre, men baade for Døre og Vinduer var der en Uendelighed af røde Portierer, saa Værelset noget nær lignede et Telt. Rundt omkring var der stillet Blomster op paa Holdere, store Træer i Kroge og Hjørner, bag Pufs og Sofaer, der stod i vild Uorden blandet med en Mængde forskellige Stole, alle magelige, men yderst varierede i Façon.

Paa Pillerne stod Afrodite og Niobe paa Søjler, bag Skrivebordet Antinous.

Flygelet var stillet halvt ud paa Gulvet med en udstoppet Ørn og en stor Del Fotografier paa Laaget.

William syntes næsten ikke, han kunde aande, saa parfumeret var her.

Han stod bøjet over Skrivebordet og saa paa nogle Portrætter, der var stillet op, saa de fyldte næsten hele Bordet, da Hoff kom ind med en Flaske Champagne og to Glas.

«De drikker jo Champagne? — Naa, for jeg drikker i Vinter ikke andet.» Han kom hen til William. «De gør Bekendtskab med

min Omgangskreds, sér jeg,» sagde han og pegede paa Billederne, «en smuk Samling.»

«Jeg kender de fleste fra Gaden . . .»

«Ja, det er rimeligt nok. Men lad os heller sætte os hen — jeg holder saa lidt af at staa.» Han skød en Flugtstol frem foran Kakkelovnen og bød William, satte sig selv i en Lænestol, hvor han pressede sig sammen mellem nogle Puder og satte Fødderne mod Kakkelovnspladen. «Aa, hvor det er dejligt at sidde godt hjemme hos sig selv. Men à propos om Billederne, jeg kunde se Deres Forbavselse — De tænkte — og De tænkte egenlig højt, for De har et mærkeligt mimisk Talent — at det var nogle besynderlige Rødder at omgaas . . .

«Det tænkte jeg ikke . . . men . . .»

«Aa Snak, hvorfor vil De nu ikke være ved det? De har jo Ret. Men jeg sympatiserer med de Folk. De er saa rart bare paa Illusioner og Følelser og det hele. De lader deres Liv være Pauser mellem to minutlange Kærlighedsforstaaelser, og de dør, ødelagte af Udskejelser uden nogensinde at have følt Lidenskab eller saa meget som vide, hvad det er at elske . . .»

Hoff taug lidt. «Skaal, kære, det er god Champagne.»

«De kan ikke mene alt, hvad De siger,» sagde William.

«Aa — jo det meste, og det er allerede galt nok. Men saa er det ogsaa saadan en dejlig Hvile at omgaas de Mennesker. Folk, som virkelig føler for En, skaffer En Scener og Hovedbrud og Ubehageligheder — disse er Skam lige glade, naar der bare er en Chaiselongue i min Spisestue, de kan sove paa, naar de er fulde.»

Hoff talte roligt, i lidt afbrudte Sætninger, Tonen var køligt haanende, det hele kunde sé ud som en Spøg. Men paa Williams Sind, der var ophidset af Sindsbevægelserne fra Ballet, knuget af Slaget, Samtalen med Margrethe havde tilføjet ham, forpint, gjorde denne Afklædning, denne harcellerende Haan netop i dette Øjeblik det stærkeste Indtryk.

Han var ligefra Samtalen med Margrethe gaaet om i en vis Sløvhed, hvor alt for mange Tanker, altfor mange Sindsbevægelser arbejdede i den samme Hjerne til, at han kunde gribe nogen enkelt. Hvad han havde følt, havde snarest været denne vage Smerte, som vi fornemmer, naar vi efter lang Bevidstløshed i en svær Sygdom vaagner til halv Klarhed, vort Legeme er tungt, vi aner Slaget, forstaar, at vi lider, men Smerten har saa at sige ikke taget Form i vor Bevidsthed.

Lidt efter lidt gik denne Sløvhed over til en ubestemt Frygt, en Angst, som flygtede uden at værge sig og skjulte sit Hoved for ikke at

se det Svælg, mod hvilket den flygtede i Mørket. William var betaget af Angst.

Og nu under denne besynderlige Samtale, der gjorde et saa meget stærkere Indtryk paa ham, som han var dumpet ind i den, og den egenlig førtes med en ubekendt, han kun kendte udefra, men som ogsaa der havde haft en særegen Tiltrækning for ham, voksede denne ubestemte Frygt, der steg frem af Tanke-Forvirringen i hans Sjæl kun for at tildække hans Sind med en ny Taage, næsten til stum Skræk.

Han havde i hint Øjeblik, da Margrethe sagde: «Naar De ikke vilde være Skuespiller,» ligesom følt et Islagen lægge sig over alle sine Lemmer, han var blevet berørt af en rént legemligt stivnende Fornemmelse. Saa var han faldet sammen i Sløvheden, og han havde ikke gjort sig klart, hvad det var, der saaledes paa én Gang kastede ham ind i en Dvale, som opslugte hele hans Væsen . . . Men nu mens han hørte paa Hoff, der aabent, haanligt vedkendte sig de sørgelige Resultater, som hans egen «Weltschmerz» forlængst var kommet til, men som her traadte ham imøde, som han havde Grund til at antage eller ialfald antog som Udbytte af et Liv, blev alt, hvad han fornam, snarest en vild Skræk for Mørket omkring ham, det forfærdelige Mørke. — —

Intetheden, Forladtheden skræmmede ham,

og han klyngede sig paany fastere end nogensinde før til det eneste, som kunde give Lys. —

Men forskræmt som han var, gled selve dette Lys næsten bort fra ham.

De havde siddet noget tause. Hoff havde rejst sig, han tog en Flakon, hvis Indhold han hældte ned ad sin Ryg.

«Vi har svage Rygrade i den Hoffske Familje,» sagde han, «og den maa muntres.»

William hørte det ikke, han var helt optaget af sine egne Tanker. Hoff gik op og ned ad Gulvet.

Saa sagde William halv sagte: «Men hvad lever de da paa?»

«Mener De Rødderne?»

«Ja de Mennesker,» han pegede hen mod Skrivebordet.

«De lever paa «Minutterne«, og saa i Pauserne taler de om «Minutterne». Lad De tre af mine Kumpaner komme sammen her i Stuen, og jeg vil ikke hedde Bernhard Hoff, om de ikke inden fem Minutter har talt fire Minutter om «Piger».» —

William tog sig om Hovedet: «Nej, det forstaar jeg ikke,» sagde han, «kan jeg ikke forstaa —»

«Kære, tag det nu ikke saa tragisk. Det er en ren Overtro, at man behøver at have noget at tro paa for at være meget tilfreds.

Kun, naar man vil have noget gjort, er det nødvendigt. Men hvem indestaar os for, at det er saa behageligt?»

William svarede ikke straks. Det var, som om noget vilde tage Vejret fra ham. — —

«Ja, men naar man nu vil have noget gjort?» sagde han saa. Hoff syntes nok, der var saadan noget underligt sløvt i Tonen.

«Ja, sér De,» han satte sig igen foran Ilden . . . «saa bliver Tingen vanskeligere.»

«Nu — De selv?» William spurgte hurtigt, saa op. «De arbejder jo meget?»

«Aa — mere end de fleste, men meget, naa maaske» . . .

«Ja og hvorfor arbejder De saa? Hvorfor vil De det? Hvad tror De selv paa?»

«Tror paa — tror paa. — Aa, jeg har den bedste Grund til at tro, at der oppe i kvindelig Læseforening findes et Dusin ældre Damer, som læser mig med Fornøjelse, og de Damer har sandelig altfor god en Smag til, at jeg ikke skulde vise mig dem taknemmelig» . . .

«Ja, men,» det lød utaalmodigt og han rejste sig fra Stolen for at gaa henad Gulvet, «De siger ikke, hvad De egenlig mener.»

«For det meste,» Hoff saa efter ham og rystede paa Hovedet. «Sér De, De tager nu Sagen saa ungt, men Tingen er, at man selv om man har opgivet noget, kan leve meget be-

hageligt paa Stumperne. Naar man har opgivet at faa noget udrettet, saa indretter man sig som jeg, der mine Kreditorers Hæng fraregnet, som De sér, har det grumme behageligt. Man lever uden Illusioner — det værste er, at man en Gang imellem kan faa et Anfald af den gamle Sygdom og i otte Dage, fjorten Dage, ja — med Skam at tale om — det kan hændes i tre Uger — kan faa den vanvittige Ide igen at tro godt om et Menneske. Saa har man det, naar man bliver skuffet, lidt ondt igen i tre, fire Dage, indtil man ogsaa slipper det — naa, som sagt, det er det værste.» . . .

«Men Deres Talent da?»

«Aa — mit Talent!»

«Men det er jo netop Sagen. Hvorfor tror De ikke paa det? De har jo dog Talent, hvorfor bliver De saa ikke hellere lykkelig ved at tro paa det og saa arbejde for det?» . . .

Hoff svarede ikke, han sad og hamrede med sine Hæle paa Kakkelovnen, tog saa sit Glas og tømte det.

«Naar De har Talent, saa har De jo noget at leve for . . .»

«Hvis man forresten gad — ja. Men, kære, er det Umagen værdt?»

«Saa har jo Deres Uvenner Ret.»

«Hvad for nogle af dem? Jeg har lidt mange, skal jeg sige Dem.»

«Som siger, at De ikke sætter noget ind.»

«Naa ja. Men, naar man nu ikke har noget, bedste Høg.»

«Men, det er jo det, der er Modsigelsen — naar De har Talentet.»

«Vist, vist saa,» han rejste sig lidt utaalmodigt . . . Men lad os nu ikke tale mere om det . . .»

«Ja, — men, det er netop det, jeg ikke forstaar, og som» — William talte heftigt, hans hele Væsen var næsten krampagtig nervøst — «jeg maa forstaa . . .»

Hoff standsede. William gik frem og tilbage ovre foran Flygelet i hurtige Drejninger. Saa gik Hoff over og tog ham om Skuldrene.

«Lad os hellere tale om Dem,» sagde han.

«Men dette er netop om mig,» William dukkede Hovedet.

Hoff gik to Gange op og ned med ham under Armen. Han syntes, William blev lidt roligere.

«Maaske tror jeg ikke paa mit eget Talent,» sagde han.

«Hvorfor skriver De saa?»

Der var noget tilbagetrængt i Tonen, da Hoff svarede: «Jeg har jo fortalt Dem om Dusinet, kære Høg, og saa koster det virkelig en Del at føre dette Hus . . .»

«Ja, men hvor kan De det?»

«Naar jeg siger, at jeg ikke tror paa mit

eget Talent, saa er det naturligvis ikke saadan at forstaa. Talent har jeg, men — ja, hvordan skal jeg sige for ikke at sige for meget? for jeg holder ikke af Folk, som gaar med deres onde Samvittigheds Byrde som en Auktionsplakat paa Brystet — men maaske synes jeg ikke, det er stort nok til at være værd at leve for.»

«Bedre at leve for det end for ingen Ting — —»

«Maaske, hvis det ikke var saa besværligt at leve for Talentet . . .»

Han taug lidt, og Tonen var forandret, da han fortsatte:

«Talent og Liv er ét — det er Sagen. Naar nu Livet er ormstukket, og man ved det, saa har man ogsaa lidt ondt ved at gøre noget for Talentet.»

De gik igen lidt. William saa fra Siden hen paa Hoff. Det var, som pludselig en graa Maske havde lagt sig over hans Ansigt — men Literaten løftede øjeblikkelig Hovedet og gengjældte Blikket.

»Og nu De,» sagde han, «hvad vil De saa mere end at fri til Frøken Blom?»

«Hvad alle vil — blive til noget . . .»

«Hm — naa, lidt mer end andre. Ellers rejser man sig ikke og gør sig latterlig ved at tale for Arbejdet til de umælende.»

William vidste ikke, hvad han skulde svare. Saa sagde Hoff:

«Jeg trænger mig ikke paa, bedste Høg, jeg tænkte blot, De maaske kunde have godt af at tale med et Menneske om det . . .»

Der var i Tonen noget mildt, som ikke plejede at ligge der, og som slog William. Han blev pludselig meget blød, og han følte, han fik Taarer i Øjnene: «Men der er ingen . . . som tror paa mig,» hvidskede han, det «gik i ham». «Slet ingen.»

«Aa — det skal De saamænd ikke bryde Dem om, det er Publikum sjældent saa villig til — men tror De selv?»

William svarede ikke. Han gik og bed sig i Læben for at beherske sin Bevægelse, men saa rev han sig pludselig løs fra Hoff og satte sig hen paa Chaiselonguen i Hjørnet.

«Men det er jo det eneste, jeg tror paa,» sagde han, taug saa, sad og rokkede med Overkroppen. «Det hele beror paa det — jeg kunde ikke leve som andre — nej, jeg kunde ikke. Sér De, jeg er af gammel Familje, og jeg er den sidste. Naar jeg nu ikke naar dette, som er mit Liv, saa — saa er Familjen jo forbi, død. Jeg lever jo for at gøre den berømt igen. . . . Men gaar det ikke paa den Maade, saa er den uddød, og jeg kan ikke blive ved at leve og overleve Familjen.» — —

«Ja — det . . .»

«Det siger man, og det maa man mene...»

«Men gaar det ikke paa den ene Maade, saa kan det gaa paa den anden. Hvor gammel er De?»

«Ja — hvor gammel er De?»

«Aa», Hoff rejste sig og hældte Essbouquet i Hænderne, «med mig er det en anden Sag.»

«Nej, Tingen er netop den samme: Ved De, at min Fader var sindssyg, min Moder døde af Brystsyge» — —

«Aa — Snik, Snak, saadan kunde vi jo alle sige» — —

«Maaske, men saa er det netop Ulykken, naar de andre virkelig er ligesaa ulykkelige som jeg . . .»

«Kære Høg, se Tingen mere roligt . . . det nytter Skam ikke . . .»

«Jeg ser den jo ligesom De. Hvis det er alle Forældre, der var som mine, saa er det blot Tiden, som er haabløs» . . .

«Ja, kære Ven, min private Mening er det jo nok, at Samfundet og vi forbereder en ny og forbedret Udgave af Syndfloden, men saa kan vi da idetmindste efterligne de andre: de dansede, lige til Floden kom.»

«Aa nej, jeg kan ikke spøge med det. Det, jeg tror paa, har holdt mig oppe nu snart i fem Aar, jeg har levet for det, kun for det.

Ser De, jeg er hallucineret om Natten, jeg hoster — alt. Man jeg har arbejdet, kæmpet for det, fordi jeg troede — men naar jeg nu havde taget Fejl — saa — ja, saa var det forbi.»

Han holdt inde, rev Lommetørklædet op af Lommen og hulkede. Hoff stod ved Siden af, han lagde blidt sin Haand paa hans Haar glattede det, men talte ikke . . .

William tog Hovedet bort, som om Haanden tyngede ham, trykkede sig ned i Chaiselonguen.

«Og saa er det, ingen tror mig,» hvidskede han.

«Men i Himlens Navn, saa tag fat, Menneske og tving dem til det.» Hoff kæmpede med sin Bevægelse og gik over mod Flygelet. Han aabnede det og slog nogle Akkorder an.

Bagved paa Chaiselonguen laa William og hulkede.

Saa gav han sig til at spille. Han sad, mens han spillede, og lyttede til William, mærkede, at Graaden blev mindre voldsom.

Det var et Tema af Rubinstein, et brusende Tema af en Salonkomposition, en Galop. Hoff varierede det, lod det komme tilbage, glattede det ud. Og bestandig blev det mildere. Det kom i Spillet som Stormkast over en rolig Sø, men hver Gang blev det svagere, døde, en Storm, der svandt som Ekko i en Skovs Dybder.

Og mens han spillede, blev han ved med at lytte efter Mennesket bag sig.

William var holdt op med at hulke, han sad oprejst i Sofaen, støttet mod dens Ryg, rød og ophedet af Graaden. Lidt efter gik han hen over Gulvet og satte sig foran Kakkelovnen. Ilden var gaaet ud.

Hoff spillede stadig. Han var slaaet over i noget andet, noget vémodigt, besynderlig klagende, hvor Tonerne sukkede mildt under hans blide Anslag . . . Saa gled det helt ud, og han holdt op.

«Hvad var det,» spurgte William hennefra.

«Det første var af Rubinstein,» han sad og saa ind i Lyset paa Flygelet.

«Det var saa mildt,» sagde William.

«Aa ja,» Hoff rejste sig og lukkede, «et Flygel er en ganske rar Ting.»

De talte ikke en lille Tid. Saa sagde William for at komme bort fra dette:

«Det er dog tre underlige Buster, De har Hoff.»

«Det ved jeg, finder de fleste Folk,» svarede Hoff og saa sig om, «jeg synes nu, de tre hører sammen. Den Hjærne, som tænkte den Dame der» — han pegede paa Venus — «har været genial. Han gjorde Kjærlighedsgudinden til en Skæbnegudinde. Du gode God, og saa kalder Folk den Statue for en fornøjelig Figur — ja, hver sin Smag» . . .

Han heldte lidt Champagne op i sit Glas.

«Nej, den Dame ofrer man Skam ikke Blomster, hun forlanger Liv. Det er det, Kunstneren har villet fortælle os. Moloch og Venus victrix — hvem mon der er ofret de fleste Liv? Menneskeofringer vil den Kone ha'e ... Jeg véd ingen Statue, der passer bedre som Pendant til Venus end Niobe, Smertens Gudinde.»

«Og saa Antinous.»

«Ja rør mig ikke ved ham, kære Høg, ham maa vi Skam ha'e Sympati for, saa sandt jeg hedder Bernhard Hoff. Pokker tro paa Sagnet — det er vel kun dumt Vaas ... Nej, jeg tror, det Billede kun er Billedet af et stakkels Barn, man maa have givet mere at bære paa end han kunde, en tidlig Sorg, altfor tidlig Erfaring, en stor Hemmelighed eller hvad ved jeg. Nok er det — hans Skuldre kunde ikke bære det og saa lukkede han Munden fast sammen om sine Skrig og lagde Nilens og Akerons Vande imellem Verden og sig — — Nej, der er god Mening i de tre Buster» ...

William gik hen og tog sin Frakke. «Gaar De,» spurgte Hoff.

«Ja, Klokken er halvsex» ...

«Er den det — ja, Tiden gaar.» Han hjalp William Frakken paa, stod saa lidt og ventede:

«Og hvad saa imorgen,» spurgte han.

«Nu maa det gøres,» sagde William, holdt

inde, drog Vejret dybt, sagde saa sagtere: «Det er Skuespiller, jeg vil være.»

«Jeg tænkte det.»

William stod endnu et Par Øjeblikke. Derpaa rakte han Hoff Haanden: «Godnat», sagde han, «og Tak for iaften.»

«God Nat, Høg — og kom snart igen.»

Høg lukkede Døren, og Hoff gik tilbage i Stuen. Han aabnede et Par Breve, som laa paa Skrivebordet, tog fat paa et Ark Korrektur. Men Pennen kradsede, det vilde ikke gaa. Tilsidst slog han Korrekturen sammen og sad længe med Hovedet støttet paa sine Hænder og saa ind i Lampen. Rejste sig saa og gik heftigt op og ned ad Gulvet.

Tilsidst standsede han foran Chatollet, aabnede det og stod noget lænet til Klappen, lukkede den inderste Skuffe op og tog et Billede frem. Han holdt det hen under Lampen, saa længe paa det. «Hvorfor brænder jeg det ikke,» sagde han til sig selv.

Om Morgenen, da Bernhard Hoffs Værtinde kom ind, sad han med Lampen tændt og skrev ved sit Bord.

«Men Gud bevar'es, Hr. Hoff, har De nu ikke været i Seng inat igen,» sagde hun.

«Aa, det blev for sent, Madam Lund, og saa har jeg saa gyselig travlt.»

VI.

Professoren saa op og ned ad ham og drejede ham rundt et Par Gange.

«De er ikke blevet meget større,» sagde han saa og skød Brillerne op i Panden. «Men sandt at sige, der er dem som er mindre.»

«Jeg er omtrent saa høj som Professoren,» sagde William og skævede til Pillespejlet.

«Saa? — nej, min kære,» Professoren rettede sig og forsøgte at se William over Hovedet, «det ta'er De virkelig Fejl i — jeg er godt og vel et halvt Hoved højere. Men, det forstaar sig, min unge Ven, har man Talent, saa er man stor nok, selv om man er lille.»

Professoren fik Taarer i Øjnene og faldt i Tanker.

«Ja saamænd er man saa,» gentog han og skød atter til Brillerne. «Og Stemmen var jo dejlig,» fortsatte han efter at Rørelsen havde sat sig lidt. «Det var jo et pragtfuldt Organ.»

William blev rød. «Ja, Hr. Professor . . .»

«Har De nogen Rolle med Dem, min unge Ven, for jeg maa naturligvis høre Dem.»

«Jeg har taget Sannæs med,» sagde William.

«Sannæs, naa — det var en underlig, teoretisk Rolle.»

William spurgte sig selv, om hvad Professoren forstod ved «en teoretisk Rolle.»

«Men sæt Dem, kære Ven og lad os tale om Tingen,» Professoren skød en Stol hen til William og satte sig selv i en anden. «Ved De nu ogsaa, hvad De gør,» sagde han saa og lagde sin Haand deltagende paa Williams Knæ, «at være Skuespiller, unge Ven, det er den sørgeligste Bane i Verden.»

Professoren fik igen Vand i Øinene, men William forsikrede, han vidste, hvad det var.

«Og saa er De tilmed af saadan god Familje.» Professoren sukkede, lagde sig tilbage i Stolen og sagde noget umotiveret, maaske som Led af en stille Tankegang: «Aa, ja, det var den Gang.» Saa sukkede han igen og tilføjede i en lysere Tone: «Unge Ven, jeg kendte Deres Bedstefader, det var en prægtig Mand.»

William nikkede, og der blev en Pause.

William tænkte, at Professoren var blevet en meget gammel Mand.

«Naa, saa De har læst Sannæs — hvilke andre Roller har De tænkt Dem at spille?»

«Jeg véd ikke, om Professoren kender — — Lucien.»

«Lucien» — Professoren gned sin Pande og tænkte sig om — «Lucien — ja, min Ven, jeg er en gammel Mand» — et let Spor af Rørelse — «nej, nej, jeg husker den ikke.»

«Det er i et fransk Stykke, Hr. Professor.»

«Lucien — af Scribe — — Aa, Dronning Marguerites Noveller, naa, min unge Ven» — Professoren lagde begge sine Hænder paa Williams Skulder — «det var den Gang.»

«Stykket er af Dumas, Hr. Professor.»

«Dumas,» Professoren rystede paa Hovedet, «kender det ikke, min Ven, og jeg har dog spillet syvhundrede Roller. Naa, er det en stor Rolle?»

«Nej — men den . . . han har kun én Scene . . .» Professoren satte Brillerne fastere.

«En Scene,» sagde han.

«Men den er vigtig,» stammede William, han begyndte at tabe Sikkerheden.

«Den kan man i det mindste ikke debutere i,» sagde Professoren meget tørrere og skubbede sin Stol lidt bort. «Men — der er vel andre Roller?»

«Jo,» William saa ned, han krammede lidt om Stolen og flyttede Benene, «saa er der «Tartuffe.»

Professoren rettede sig i Sædet og saa igen

over Brillerne hen paa William: «Ja — den kender jeg,» sagde han og lod Bagen af sin Haand glide hen under sin Næse.

Der blev en Pause.

William var blussende rød, turde ikke se op. Han vidste ikke, men han var grebet af en pludselig Angst. Professoren var vist blevet for gammel — det var ikke ham, som vilde forstaa ham, nej, han vilde ikke forstaa ham.

Og Professoren sad imidlertid med opspilede Øjne og saa paa dette Menneske paa to og tyve Aar, der vilde spille «Tartuffe». Han saa paa Williams spinkle Figur, der nu, da han sad med Hovedet bøjet og var trykket af den pludselige Angst, krøb sammen og næsten blev helt borte i den store Lænestol, paa det blege Ansigt, paa Blikket.

«Kan De Tartuffe?» spurgte han saa, mens han blev ved med at sé paa ham.

«De store Scener,» svarede William med Blikket heftet paa Gulvet. «Dem med Elmire.»

«Naa» — Professoren studerede sine Negle — «men det er en svær Rolle, min unge Ven, og man kan ikke raade til at debutere i den.»

«Jeg havde tænkt at debutere som Sannæs.»

«Det er sandt, Sannæs — men De sagde jo, De havde Bogen med. Lad mig saa høre den da.»

Professoren fik Bogen, gav sig til at rode

paa kryds og paa tværs efter Scenen med Valborg, skubbede Brillerne saa op og saa ned.

William havde kun én Tanke, at denne gamle Mand kunde ikke afgøre hans Skæbne. Han havde Lyst at gaa. Denne Tanke belejrede ham: gaa, skyde det op, idetmindste gaa til en anden. Men saa pludseligt saa han ind i dette besynderlige, graa Mørke, som siden hin Samtale med Margrete saa ofte havde været hans Tankers Skræk, og han ligesom satte sig fastere i Stolen. Han maatte blive.

«Naar blot Manden ikke havde været saa gammel!» sagde han til sig selv.

Hans Frygt forklædte sig.

Professoren havde fundet det. Han læste det hurtigt igennem, halvhøjt, og hele hans Ansigt forandredes under Læsningen. Det var, ligesom han havde kastet en Maske, som var han blevet tyve Aar yngre. «Naa, nu véd jeg det» — han rejste sig, hele hans Figur var elastisk-bevægelig, «nu har jeg det . . .»

William tænkte paa, at man skulde tro, han havde kastet et Par Krykker. Og i samme Nu sagde han til sig selv, at nu maatte han, nu galdt det. Den Mand, som gik og lavede Scene paa Gulvet ved at stille Stole op i en Halvkreds, vilde dog kunne afgøre hans Skæbne, dog kunne sé . . .

Og pludselig blev han rolig. «Jo han vilde kunne sé det.»

I en forfærdelig Anspændelse kastede han saa sin Frygt fra sig: Han kunde, og nu maatte han. Professoren var færdig. Der sad Tilskuerne, der var Døren, der Mellemdørene, nu skulde han give Replikkerne.

Han satte sig paa Tilskuerpladsen, William stillede sig op i Baggrundsdøren. «Saa begynder vi,» sagde Professoren.

William kom ind og begyndte. Replikkerne er korte, afbrudte.

«Tal højere,» sagde Professoren. «Meget højere, jeg kan ikke høre Stemmen.»

William tog ikke Øjnene bort fra hans Ansigt, han agtede paa hans Mine, havde han haft tusind Øjne, de vilde lige skarpt, lige ufravendt have hvilet paa dette Ansigt.

Han hørte sin egen Stemme, vidste, at han sagde Replikkerne, som han vilde. Men det var ham, som om en fremmed sagde dem, som om en anden spillede og bevægede sig. Han saa kun paa dette Ansigt.

Men det var stadig ubevægeligt. Professoren gav Stikreplikkerne, bøjet over Bogen, uden Bevægelse i Ansigtet, uden at løfte Øjnene.

Og mens William stirrede paa Trækkene, saa han ham staaende den Gang i S, smilende

med Hænderne i Lommen — aa, det Smil. Og mens Sveden sprang frem paa hans Pande, spurgte han sig selv, naar han vilde begynde at smile — han længtes efter at sé det, han maatte, maatte sé det.

«Det er lutter Smaareplikker,» sagde Professoren uden at løfte Ansigtet fra Bogen, «det er lidt svært at komme i Affekt paa for en Begynder.»

William følte det selv: «Ja, Replikkerne er noget korte,» sagde han. Professoren faldt i Tanker med Bogen i Hænderne. William ventede stillet til en Stol.

«Og man kan heller ikke høre Stemmen. De holder den nede i lutter Mellemtoner . . .»

«Maaskee kunde jeg tage et Digt . . .»

«Ja, kan De et,» Professoren saa op, «saa kan jeg sé paa Dem med det samme.»

«Et af Fiskerjenten . . .»

«Naa, ja, det deklamerer de alle. Kom saa ind og buk.» Professoren rejste sig, trykkede Brillerne fast mod Næsen og ventede.

William kom ind og bukkede. «Dybere,» sagde Professoren, «dybere . . . man maa altid bukke dybt for Publikum.»

Han bukkede om, igen om. «Bedre — begynd saa.»

William begyndte dybt, i den mørke Tone, hvormed han forskønnende tilslørede sin Hæshed,

og som her gav Fremsigelsen noget tilbagestængt voldsomt, der virkede stærkt.

Professoren lyttede. Han stod og bed i sine Knoer, men en Gang imellem saa han over paa William med et Glimt i Øjnene. Han gik lidt tilbage, igen frem, stadig opmærksom. Saa nikkede han — en Gang til med et Smil.

William blev blussende rød, følte Taarerne staa sig i Øjnene, Varmen gød sig ud i alle Lemmer.

Det var, som han vaagnede, som han befriedes ved dette Nik. Han aandede dybt, standsede et Øjeblik som for at sole sig i dette første Glimt af Sejren, gik saa videre. Han syntes, noget bar ham, at han blev løftet højere, mens han talte . . .

Han gav sig hen, han glemte at sé paa Professoren, glemte Stemmen, talte blot — —

Han havde en Følelse, som om han havde jublet de sidste Linjer ud, næsten sunget dem i sin Glæde. Nu saa han med blussende Kinder paa Professoren.

Han havde sat sig igen og sad med dukkende Hoved, saa saa op.

«Men De er hæs idag,» sagde han.

William blev pludselig bleg, hørte paa én Gang sin egen Stemme — ja, den var slaaet over. «Ja,» stammede han, «jeg er meget hæs.»

Det var ham, som skulde han falde i Knæ under Løgnen.

Lidt efter gik han, Han skulde om otte Dage komme igen med Tartuffe.

«Sæt Dem, kære, sæt Dem,» sagde Professoren otte Dage efter, «vi maa jo tale om det først. Hvordan har De saa tænkt Dem Tartuffe?»

William søgte om Ord. «Ikke som den spilles paa Theatret,» sagde han saa.

Professoren lo. «Naa — nej det er osse min Mening. men hvordan da? De har vel tænkt Dem en Maske — et bestemt Ydre . . .»

«Nej,» William blev lidt rød i Hovedet, «jeg havde egenlig tænkt at spille som jeg . . . som jeg var.»

Professoren saa hurtigt paa Skraa op over Brillerne.

«Det var ikke saa galt,» sagde han.

«Ja — for Tartuffe skal ikke være styg.... styggere end jeg,» rettede William sig hurtigt.

«Nej, det behøver han ikke.» Det lod til, at Professoren morede sig, han sad, lænet tilbage og saa paa William med store Øjne, og en Gang imellem nikkede han ligesom forleden. William blev sikrere.

«Og saa skal han slet ikke saadan gaa omkring og messe og være salvelsesfuld — slet

ikke. Jeg har en Gang set en Munk i Cöln — saadan skal han være . . . Han tror selv, han er hellig . . .»

«Ja . . . det . . .» Professoren blev ved at more sig, det kunde man tydeligt se.

«Jo, tror Professoren ikke, at de største Hyklere ogsaa hykler for dem selv?»

«Kan nok være, min unge Ven, kan nok være — jo, lad os saa se, hvordan De vil gøre det.» Og Professoren og William gav sig ivrigt til at stille Stolene op som forleden.

«Hvem har De talt med om den Rolle?» spurgte saa Professoren.

«Ikke med nogen» — William satte den sidste Stol paa sin Plads — «jeg har altid tænkt mig den saadan.»

«Naa,» Professoren var meget livlig, satte sig bredt tilrette i Stolen, «ja — lad os saa begynde.» Han saa lidt fra Siden hen paa Høg: «Hvad er det for Scener, De ta'er?»

«Dem med Elmire.»

«Naa — ja nu husker jeg. Ja» — Professoren var stadig smilende, sad og bladede i Oversættelsen — «det er nok ogsaa de nemmeste — for Opfattelsen.»

«Men jeg begynder med Scenen med Dorine. Man maa se ham først.»

William gik tilbage, han ventede et Øje-

blik, inden han med Ryggen til Professoren begyndte.

«Laurant, gem Svøben, og min Haardragt du forvare —
«Og bed til Himlen, at den vil dit Sind opklare . . .»

Han vendte sig, gik lidt frem, derpaa atter tilbage og talte bortvendt under de næste Linjer:

«Hvis nogen søger mig, er jeg i Medynks Hverv
«Hos Fangerne, med hvem jeg dele vil min Skærv — —»

Professoren havde set lidt paa ham ligesom forbavset, havde utaalmodigt skudt Brillerne op. Nu varede det lidt, inden han gav Repliken:

«Løgn og Affektation med disse Helgenminer —»

Han læste derpaa Dorines Repliker bøjet over Bogen, uden mere at se op. Kun ved Tartuffes «Gjerne!» saa han et Øjeblik hen, som om han vilde tale, men han sænkede igen Hovedet og læste videre.

William havde spillet sikkert, selv Professorens Taushed forstyrrede ham ikke. Han vidste jo, at han var enig med ham. Da Scenen var forbi, sagde han blot ivrigt:

«Saa kommer Elmire.»

«Ja.»

«Jeg plejer at sætte mig saadan» . . . Han trak en Stol hen og satte sig ved Siden af Professoren.

«Naa ja, det er godt,» Professoren havde travlt med sine Fingre, «jeg skal nok gi'e Elmire.»

William rejste sig og gik bøjet frem:

Gid Himlens Naade Dem hver Dag beskærme maa!
Gid Sjælens Sundhed De med Legemets maa faa!
Gid al Velsignelse sig over Dem forene:
Saa be'er den ringeste af dem, som Herren tjene.

Elmire.

Saa fromt et Ønske jeg med Tak erkende maa
Men skal vi sidde ned... man har det bedre saa.

William satte sig, blev ved at spille. Professoren sad endnu med dukkende Hoved, Bogen op for Ansigtet, mens han læste Replikerne monotont, uden Overgange.

William lagde ikke Mærke dertil, sagde Replikerne, som han plejede. Men saa paa én Gang blev han ubestemt generet, forlegen. Han begyndte at trykkes af denne Monotoni, som ikke besvarede hans Spil, længtes febrilsk efter at se det Ansigt, der var skjult bag Bogen — —

Men Professoren sad stadig gemt bag Bindet.

Og lidt efter lidt blev hans Forlegenhed til Angst: han talte kortaandet, stirrede paa det sorte Bind, fik en ubetvingelig Lyst til at rive det bort for dog at sé Ansigtet — — Han følte, at Replikkerne gled fra ham, at han

sagde dem uden Udtryk, at de slet ikke lød, som han tænkte dem — —

Han stammede, kunde ikke huske Ordene, blev rettet af Professoren — lidt utaalmodigt, men dog monotont — tog Fejl, fortalte sig, søgte om Vejret, sukkede, tog sig til Panden, der var fugtig . . .

«Jeg kan ikke,» sagde han.

Professoren lod Bogen synke: «Naa,» han saa saa underligt igennem ham, «saa kan De dog høre, det er galt.»

William bøjede Hovedet, han følte Taarerne kom frem i Øinene: «Men det var heller . . . ikke, som jeg havde tænkt mig.»

«Nei,» Professoren reiste sig utaalmodigt, for det var lige det modsatte. »Saadan — se nu!»

Han tog Bogen igen, gik ud i Stuen. «Sé nu,» sagde han og med Ryggen mod William begyndte han med Tartuffes første Replik.

Saa gengav Professoren hele William Høgs Tartuffe.

William havde sat sig. Professoren læste uden at sé paa ham, satte sig, lod, som om han spillede med Elmire. Han karikerede ikke, læste og spillede kun akkurat i samme Toneart og Tempo, som William — —

«Forstaar De?» sagde han tilsidst og lukkede Bogen, «saadan» . . . men i samme Nu saa han paa William Høg og holdt inde: Men-

nesket var sunket sammen med kroget Ryg, Hovedet slapt faldende ned mod Skuldrene, Hænderne krampagtigt knyttet om Lænestolens Arme, ubevægelig — — — Professoren vilde tale, men han stammede og søgte om Ord, mens han mødte det askegraa Ansigt, hvor alt Liv syntes veget med Blodet, og hvor kun Øjnene stirrede levende i al denne Følesløshed — —

«Forstaar De,» gentog Professoren, «man...» men han kunde ikke tale; han vendte sig, løftede Armene med en pludselig teatralsk Bevægelse og gik hen til Vinduet.

Da han igen kom tilbage til Stolen, saa han William i samme Stilling, han gik hen til ham, rørte ved hans Skulder og sagde:

«De forstaar jo . . . det er en svær Rolle,» sagde han.

William nikkede. Og som om pludselig en Maske faldt fra hans Ansigt, kom Trækkene og alle Fibre i et Nu i bævende Bevægelse som et Næt af bevægede Traade: «Jeg forstaar det,» sagde han.

«Og desuden — man overdriver,» sagde Professoren.

«Men de næste Repliker skal blive bedre,» William rejste sig, i det første Øjeblik holdt han Armene frem, som om han var svimmel og vilde søge Støtte. Saa tog han sig sammen og sagde noget frygtsomt:

«For De vil jo nok høre det næste?» . . .

«Naturligvis,» Professoren søgte at dæmpe Tonen ned, at gøre den mere ligegyldig. «Det var altsaa de store Repliker — — naturligvis — de maa jo ogsaa ligge bedst for Dem» . . .

Han skubbede Lænestolen lidt frem. «Dèr sidder altsaa De — jeg her. Nu skal jeg nok spille med — saa hjælper det.»

William satte sig, han holdt Haanden for Panden for at tvinge sine Tanker, begyndte saa:

«Den Kærlighed, som os til Himlens Skjønhed binder,
Er jordisk Kærlighed aldeles ej til Hinder,
Og vore Sandser i Henrykkelse fortabt,
Tør sé den Herlighed, som Herren selv har skabt» . . .

Tonen var forandret: Betoningen slog strax Professoren, og han blev under hele Repliken ved at stirre paa William som fasttryllet. Der var i Øjets Udtryk hos den Spillende en hed Flamme, som luede imod ham, i Høgs hele Stilling en anstrængt Energi, som betog — —

Og hvad der fattedes i dette Taagebillede af den sande Tartuffe, var det ikke Begynderens Mangler?

William bøjede sig frem, hans Stemmes Tilsløretthed snoede sig om den hviskede Replik, en hed, en opstemmet Attraa, en gammel Længsel gik sukkende gennem hans Vers. Denne Tartuffe havde fastet, hungret til Døden og

tørstet . . . Dette var den lange Fastes vilde, umættede Forslugenhed — —

Scenen var forbi. William havde rejst sig, hans Haar var vaadt, Læberne bevægede sig i smaa Ryk, han aabnede med Møje Kæberne . . .

Det varede lidt, inden Professoren talte: «Nu saa man, hvad De vilde,» sagde han.

William svarede ikke, han syntes, Professorens Tone var underlig kold, kort. Men han var altfor træt til at kunne tænke derover; som om Hjernearbejdet pludselig var stanset, følte han sin Hjerne tom, hele Legemet slappet efter den forfærdelige Kamp — — — Han var tilmode som en Søsyg, der sætter Foden paa Land.

«Saa er det bedst, De prøver strax,» sagde Professoren, han gik op og ned ad Gulvet. «Tingen er» — — —

«De tror altsaa, at» . . .

«Ja — men, som sagt, Tingen er, at hvad De mangler, kan ingen lære Dem . . . uden,» Professoren bed sine Knoer, «uden maaske Teatret.»

William hørte næppe, hvad han sagde, men han forstod, at han havde sejret, at han skulde prøve, at han havde kæmpet og sejret . . . Og i samme Sekund sagde han til sig selv, at hans

Liv havde været forbi, hvis han ikke havde vundet i denne Kamp.

Han slap Stolen, han havde støttet sig til, gik et Par Skridt frem mod Professoren, som havde sat sig foran Skrivebordet.

«Nu skal jeg skrive til Etatsraaden,» sagde han. Han talte ikke mere, skrev nogle Linjer, forseglede Brevet: «Jeg tænker, De saa kommer til at prøve om otte Dage.»

William var for glad til at lægge Mærke til Professorens Væsen, hans Hænder rystede, da han tog Brevet, han søgte at takke, men stammede blot.

«God Lykke,» sagde Professoren. Han var gaaet hen til Døren, William følte, han maatte gaa, men han ventede nogle Øjeblikke med Haanden paa Dørlaasen — Der var noget, som maatte siges, noget, han savnede, han kunde ikke gaa, inden . . . Men saa saa han op paa Professoren. Han stod, legende med sin Urkæde og ventede.

«Farvel,» sagde William og rakte Haanden frem. Haandtrykket var slapt, Haanden fugtig.

«Farvel . . . og» Professoren aabnede Læberne som for at tale men lukkede dem igen uden at sige noget. Døren aabnedes og lukkedes, William var gaaet.

Men da han kom ud paa Trappen, opdagede

han, at han havde glemt sine Hansker, han ringede paa, Professoren lukkede op.

«Det var mine Hansker,» sagde han..

De gav sig begge til at lede, Professoren fandt dem paa en Stol: «Her er de.» Og atter ventede disse to — William og denne Mand, som havde bestemt over saa meget i hans Liv — nogle Sekunder overfor hinanden paa et Ord, som ingen af dem talte.

Døren til Gangen var blevet staaende aaben, William stod paa Tærskelen, endnu en sidste Gang saa han spørgende paa den Gamles Ansigt, og Professoren turde ikke længere undgaa dette Spørgsmaal:

«Deres Intelligents vil hjælpe,» sagde han og vendte sig.

Med det gik William.

William skulde prøve.

Det havde været lange Dage, disse ti. Hver Dag havde William ventet Tilsigelsen, og hver Dag var han blevet skuffet, hver Morgen havde han sagt til sig selv: idag, hver Aften: imorgen. Og i de sidste Dage, havde han ventet paa Timer.

Men denne Venten, der udfyldte Minutterne med Feber, havde opslugt hans Frygt, han var

gaaet op i denne Uro, som jog ham fra Ting til Ting, fra Sted til Sted. Hjemme kunde han ikke være, og ud turde han ikke gaa. Han drev henad Gaderne, aandsfraværende, Sind og Tanker opslugt af den ene Idé, fortabt i selve den Uro, som førte ham hvileløs omkring . . . som gjorde ham alt andet umuligt end netop selve denne rastløse Venten.

Han stansede foran Butikerne og tvang sig til at sé, læse Priserne paa de latterligste Ting, studere Plakater om Udsalg, Opslag om hjemkomne Varer; han blev ved at læse, indtil han greb sig i mekanisk at gentage et Ord eller et Tal, som Læberne fremførte, mens hans Tanker var langt borte — saa gik han videre og begyndte forfra.

Han tog en Avis paa Kaféen og sagde til sig selv, at han vilde læse tre Spalter — Ord for Ord. Han begyndte at læse, næsten stavede Ordene, fulgte Texten Linje for Linje — — men lidt efter vaagnede han til Bevidsthed med Bladet foran sig uden at vide, hvad han havde læst. Begyndte igen, forsøgte at læse fransk for at binde Tankerne, men han kunde ikke huske en eneste Glose.

Saa kunde han pludselig gribe sin Hat, tage sin Frakke paa, knap have Tid til at betale og skynde sig hjem, fordi han ventede

Brevet: «Nu maatte det være kommet, var det vist kommet.»

Han løb lige til han kom til deres Hus, der stansede han og turde ikke gaa op. Undertiden vendte han om, gik nogle Gange frem og tilbage paa Pladsen, tvang sig til at blive nede. Men tilsidst kunde han ikke mere holde det ud, han stormede hjem, ind gennem Porten, op paa fjerde Sal, tog alle Trapperne i Spring, saa han var helt stakaandet, naar han naaede op og begyndte at rode i Brevkassen.

«Intet.»

Han vilde roligt tage sin Frakke af, hængte den op i Entréen, rev Døren op til sin Stue. Der var intet Brev paa Skrivebordet — paa Bordet intet ... nej, intet Brev, intet ...

Altsaa ikke kommet endnu, ikke endnu ...

Og Ventetiden martrede ham paany ...

Men nu skulde han prøve, han havde ikke sovet om Natten, han havde ligget og kastet sig, og han havde forsøgt at falde i Søvn saa ved at tælle til tusinde, saa ved at flyve ud fra runde Taarn, saa ved at aande dybt. Men faldt han hen i Blund, vaagnede han med et pludseligt Ryk, og hans Drømme var de samme som hans Tanker ...

Hans Tanker. Som om det var Tanker, denne Forvirring i hans Hjerne, der bestandig

flygtede og tumlede omkring det samme Punkt: om Tvivlen.

Thi det var en Tvivl, som lurede inderst i dette Edderkoppespind af Angster, en kold, klam Tvivl, som gemtes og skjulte sig under Uroen. Hans Feber jog i vild Jagt hen over denne Tvivl, og han hvidskede hundrede Gange til sig selv, at han havde sejret, at han, da han vilde, havde sejret, at han jo havde vundet, da det galdt. Men altid skræmmedes han op paany, og han begyndte forfra, paany at omtumles i det samme: «Vist saa — vist saa — vist saa, jeg har jo sejret,» som han ikke trode paa, men hvormed han forsøgte at dække sin Vantro . . .

Men lade Tvivlen tale turde han ikke, han stoppede dens Mund med Fraser, som han hvidskede til sig selv, kneblede den med en Overbevisning, han ikke havde. Thi inderst inde, inderst inde i Mørket af hans forpinte Sjæl mødte ham som Medusas forstenende Hoved hin skrækkende Tilintetgjørelse fra den sidste Dag hos Professoren . . .

Det var det sidste, det yderste — det var Tingenes Afslutning. I denne forfærdende Erindring læste han det absolute: «Forbi.» Der hørte alt op . . . Men nej, han havde jo sejret, da han kæmpede for Livet.

Og saa jog Tankerne videre, formummede

Karnevalsgæster, der holder Maskerade paa et Skibsdæk, hvor der er Lig i Lasten.

Om Morgenen var hans Øjne hede, Øjenlaagene tørre og tunge. Det havde været en lang Nat.

Han skulde prøve Klokken elleve. Klokken var syv, Pigen var endnu ikke oppe, alle Stuerne var kolde, han gik omkring og frøs en halv Timestid, inden han fik sin Kaffe, lagde sig saa paa en Sofa i Dagligstuen for at memorere sin Rolle. Han vilde prøve som «Tartuffe». Men han kunde ikke holde Replikerne sammen, ikke samle Ordene, det var umuligt, rent umuligt, han kunde lige saa gerne lade være.

Han rejste sig igjen, saa' paa Taffeluret, om tre Timer vilde det være afgjort. Tre Timer. Han stirrede paa det hvide Rum imellem de to Tal: 11 og 12, kunde ikke faa Øjnene fra det. Indenfor det Rum laa det hele, den lille hvide Plet . . .

Det ringede, og han gik ud for at lukke op. Han troede, det var Avisen.

«Men,» han vilde allerede til uden at se sig om at tage til Brevkassen, da han fik Øje paa Hoff, «er det Dem, jeg troede, det var Avisen.»

Hoff havde Skindpelts op om Ørene og var endnu mere graa end sædvanlig: «Ja, bedste Høg, bliv nu ikke altfor forbauset, for det er

en Fornærmelse. Jeg afsluttede min Nat med en Spadseretur ud ad Bredgade, og saa kom jeg paa Hjemvejen i Tanker om, at jeg kunde tage lidt Varme i mig hos Dem.» Han slog Skindkraven ned. «Men der er maaske ikke lagt i endnu.»

«Jo, der er lagt i.»

De gik ind i Williams Stue, snakkede lidt op og ned om ligegyldige Ting. Hoff var træt og talte dæmpet, klagede over ondt i Ryggen.

«Ikke for det, jeg har været «slem»,» sagde han. «Jeg havde Selskab iaftes, og saa, da de gik — et Par af Rødderne med Damer — satte jeg mig til at skrive en Idyl. Man kan altid bedst skrive Idyller paa Baggrund af Solderi og imellem tømte Flasker. Man bliver saa forbandet sentimental, naar man ser paa al den Vederstyggelighed» . . . Han varmede sine Hænder ved Kakkelovnen. «Og «Ugebladet» havde ønsket en Idyl» . . .

William svarede med en ligegyldig Frase. Hoff fortalte igen lidt. Efter en lille Pause spurgte han pludselig, mens han, vendt mod Ilden, varmede sine Saaler.

«Men hvordan gaar det egentlig Dem?»

«Hvormed?»

«De har jo været oppe hos Professoren.»

«Ja,» William stansede, derpaa sagde han sagtere: «Og jeg skal prøve idag.»

«Ja saa,» Hoff vendte sig.

De taug et Par Minutter; Hoff saa' stjaalent paa Høg, drejede sig igen om mod Ilden.

«Undskyld,» sagde han saa, «men jeg vidste jo ikke, det var idag.»

Han knappede Peltsen, tog Williams Haand, beholdt den lidt imellem sine og gik ud paa Gangen. William fulgte efter og lukkede Entréedøren op.

Der tog Hoff endnu en Gang hans Haand: «Og under alle Omstændigheder ingen Dumheder,» sagde han. «Farvel, Høg.»

Der var noget i Tonen, noget mildt, noget næsten medlidende. William Høg glemte aldrig det Farvel.

Nu gik han i Theatrets Foyer og ventede. Etatsraaden kom strax, havde Portneren sagt, om Hr. Høg vilde gaa op . . . og nu havde han allerede ventet et Kvarter. Et Par Koristinder kom leende ind gennem Foyeren, maalte ham, stak Hovederne sammen og gik igen. Ude paa Scenen, hvor der var ganske mørkt, rumsterede et Par Maskinkarle med nogle Sætstykker.

William interesserede sig for den mindste Ting, han lagde Mærke til hver Sprække i det store Spejl — Kviksølvet var rent gaaet af, en lang Stribe over, det maatte være svært at

spejle sig i det Spejl — hver Plet paa Sofaen. Han havde set den Sofa i mange Stykker, ved Dagen var den forfærdelig. Der var en slem Luft af Gas, det var den, som ødelagde alle Blomsterne i Blomsterbordene — dem brugte man ogsaa paa Scenen, baade der og der. Forresten havde man ogsaa glemt at vande Planterne — de var helt tørre, William følte paa Jorden, den var næsten Sand, saa tør var den . . .

Mon de dog aldrig vilde komme?

Det var naturligvis blot Klodser — alle Bøgerne i Bogskabet, med malede Rygge . . . og der var heller ingen Glas for Dørene . . . naturligvis.

William stod og lavede Navnetræk paa Laaget af Flygelet, han kunde skrive i Støvet. Han skrev en Mængde Navne, det ene ved Siden af det andet, saa hørte han Trin ude paa Gangen og troede, det var dem. Han tørrede Navnene ud med sit Lommetørklæde — det blev helt skident — —

«Nej, det var ikke dem, ikke dem endnu» . . .

Men Klokken var dog mange, snart halv, maaske kom han slet ikke til at prøve før tolv, isaafald var der syv og tredive Minutter til, syv og tredive. Og pludselig gav han sig til at le sagte ved Tanken om alt det, han saa havde fantaseret forgæves om Morgenen . . .

«De kan godt strax komme herop,» væk-

kede saa en Stemme ham henne fra Døren til Scenen. «Etatsraaden venter heroppe.»

William for sammen. «Tak,» sagde han. Herren, der havde talt, gik tilbage paa Scenen, William ordnede mekanisk sit Haar foran Spejlet og fulgte efter.

Der var stillet en stor Mængde Sætstykker op i Rummet mellem Foyeren og Kulisserne, og han maatte gaa et Stykke langs med Væggen, inden han fandt et Par Trin og slap ind. Saa stod han paa Scenen.

Han blev staaende, generet, trykket op til Kulissen med Bogen i Haanden. Tilsidst fik en af Herrerne nede ved Prosceniet Øje paa ham og hvidskede et Par Ord til en ældre Mand i brun Overfrakke, der vendte sig og talte op imod ham:

«Strax,» sagde han, «strax! vi skal blot prøve et Par Bagtæpper.» Han satte Hænderne for Munden og raabte op i Suffiterne, et Bagtæppe rutschede op og ned; de andre Herrer skævede til William og gik hvidskende ud i Kulissen . . .

William stod og saa paa en Gangkone, som støvede Rygstødene af nede i Parkettet — hun slog Klapperne op med et Smæld — Række efter Række. Det var, som noget spændte ham over Brystet, saa han havde ondt for at trække Vejret, han lukkede Øjnene for ligesom at be-

sinde sig, tage sig sammen, fortælle sig selv, at nu var Øjeblikket kommet . . .

For han syntes selv, han var næsten lige glad.

Saa — det kunde nok være, det tog Rutsch i Bagtæppet, det peb i alle Tridser. Etatsraadens Stemme slog over, saadan skreg han gennem den hule Haand . . .

William kom til at ryste af Kulde, Kinderne var som Is, han havde taget sin Overfrakke af inde i Foyeren. Nu var Konen helt nede i Parterret — hun gled da over det med en Harefod, og stadig smældede hun ivrigt med Klapperne . . .

Lige med ét opdagede William, at der var blevet stille. Etatsraaden tog sin Stok ved første Kulisse og gik op.

«Altsaa Hr. Høg,» sagde han og kneb et firkantet Øjeglas ind under de graa Bryn.

«Ja — det er William Høg,» Tænderne klaprede i Munden.

«De er kommen til at fryse,» sagde Etatsraaden, stadig med Glasset for Øjet. «De skulde have beholdt Deres Overfrakke paa.» Han vendte sig ud mod Tilskuerpladsen: «Er Regissøren der?»

Regissørens Hoved kom med et «Ja» til Syne i Orkestret. «Og Hr. Andersen?»

Man hørte nogen falde over Sætstykkerne

i Gangen og tumle ned ad de to Trin. «Det er en forbandet Økonomi, at man absolut skal brække Benene for at spare et Gasblus,» det var Hr. Andersen, som brummende og hovedkulds kom ind fra bageste Kulisse.

Hr. Andersen var indhyllet i et uhyre Tørklæde, som dækkede det halve Ansigt og havde Kalot over et skaldet Hoved. Han brummede noget om Ventetid og Frokost og erklærede, at han var færdig.

«Den unge Mand prøver som Tartuffe,» sagde Etatsraaden.

«Naa, saa er det vel Elmire?» Hr. Andersen begyndte at frigjøre sit Fysiognomi for Tørklædet, rømmede sig og spyttede tre Gange. «Man burde ikke have Theatre i vort Klima,» henkastede han alt imens til Etatsraaden.

William gav Hr. Andersen Bogen, viste ham, hvor det var. Han vilde begynde lige med Scenen med Elmire. «Ja, det vil vist ogsaa være nok.» Hr. Andersen forsøgte at stave den smaa Skrift i Bogen, men erklærede ikke at have Katteøjne. Der blev saa tændt en Række Gasblus i Suffiterne.

William hverken følte eller tænkte. Han var vis paa, han ikke kunde et Ord, ikke en Replik, men det afficerede ham ikke; han saa Hr. Andersen sætte et Par Stole frem, svarede mekanisk paa hans Spørgsmaal, alt lød underlig

svagt i hans Øren, ubestemt, og sine egne Svar sandsede han næppe... Det hele var saadan halvvejs gledet fra ham i dump Følesløshed.

«Ja, Etatsraaden er gaaet ned,» sagde Hr. Andersen — han havde raabt forgæves to Gange — «hvis De ønsker at begynde» . . .

«Begynde,» og ligesom den Dag hos Professoren tog William frem for sig som en Mand, der gaar i Søvne og vaagner, «ja — lad os saa begynde.»

Han saa nede i Parkettet to Hoveder, der rokkede hvidskende imod hinanden, helt oppe ved de bagerste Bænke gik Gangkonen endnu og slog Klapperne op. Der blev hysset ad hende, hun slog endnu i Forbifarten et Par Sæder op, smækkede med den bagerste Dør og gik.

«De sidder altsaa der?» spurgte Hr. Andersen igen.

William nikkede. Etatsraaden rejste sig nede paa første Bænk. «Om vi begyndte,» sagde han, satte sig igen. William saa ham tage et hvidt Lommetørklæde frem og dække Hovedet, som stadig rokkede over mod Regissøren, hvis Ansigt forsvandt bag en Peltskrave, der var smøget op lige til Ørene — —

Det var Publikum — —

William Høg maalte denne Tomhed i den halvmørke Sal, hvor Dagslyset fra Skoddernes Sprækker kæmpede med Skæret fra tre-fire Gas-

blus, der var tændt over de nærmeste Loger, og det var som om han med en forfærdelig Anstrængelse væltede dette tomme fra sig — —

Hr. Andersen gik op, kom atter ned — — William ventede endnu, ventede . . .

I et Nu blev det sort for hans Øjne, det flimrede, dansede, gled ud i Mørke. Men med en Opbyden af al sin Kraft tvang han sig til at sé, og midt i Mørket dukkede det hvide Lommetørklæde frem paa første Bænk i Parkettet . . . Han drog et Suk, aabnede Læberne, det var som om Lyden sad fast . . . hans Vilje kæmpede med hans Tunge, som lammedes — — Nu fik han Lyden frem.

Saa hørte han sin egen Stemme ud i Salens Rum — — —

Og i samme Nu, samme Minut, hvor han hørte det, vidste William Høg, han var dødsdømt. Og mens han stirrede sin egen Uformuenhed i Ansigtet, lagde Lammelsen sig over ham som et Klæde.

I Begyndelsen kæmpede han, stred imod — imod Søvnen, Lamheden. Hans Lemmer var tunge, han syntes, at Kæberne holdt imod hinanden, og han kæmpede for at tale; at Tungen blev tyk i hans Gane, og den vilde ikke frembringe Lyden.

Og alt imens talte han, svarede, gav Repliker, stod, satte sig, rejste sig — —

Men alt var det i Søvne, i Lammelse. Og indeni ham stred det, kæmpede det, hvidskedes det rette, han knugede Hænderne sammen, bød al sin Vilje frem, og i et eneste frelsende Sekund var det, som om Aandens Kraft skulde bryde Uformuenhedens Gipsdække om ham, som om han skulde gribe dette frelsende, som flygtede, gled ud, veg fra ham — —

Han ligesom strakte Hænderne ud, rørte det — — —

Men han vidste, han kunde ikke gribe det — —

Han hørte sin egen Stemme, saa det hvide Lommetørklæde paa Etatsraadens rokkende Hoved . . . Og han syntes, at Ansigtet blev en kæmpemæssig, leende Maske med et firkantet Glas i den ene Øjenhulning, en stor, kæmpemæssig Maske, der kom ham nærmere og nærmere . . . helt ind paa Livet . . .

Sveden sprang frem paa hans Pande, store kolde Draaber, som i Krampe trykkede han Armene mod sit Bryst — — Ordene lammedes mellem hans Læber.

Han kæmpede nogle Øjeblikke for at tale — — Han hørte Hr. Andersen hvidske, saa den store Skindkrave bøje sig over mod Lommetørklædet . . .

Saa flygtede han.

Han løftede Armene, som om han vilde tage Vidne paa sin Afmagt og med et uforstaaeligt Udraab løb han op over Scenen . . .

Hr. Andersen stod lidt med Bogen i Haanden. Saa lagde han sindigt Tørklædet tredobbelt om sin Hals og gik ud gennem Foyeren.

William støttede sig et Øjeblik til Væggen, drog Vejret hurtigt nogle Gange, vendte sig saa og gik ned ad Gangen. Etatsraaden stod og pudsede sit Øjeglas i Lommetørklædet og vidste ikke rigtig, hvor han skulde se hen . . . Han stammede nogle Ord, som William ikke hørte, blev ved at pudse nervøst paa Glasset . . .

«Jeg be'er Etatsraaden undskylde,» der var lidt Graadsklang i Stemmen, men William betvang den, og de sidste Ord lød fast, «den Tid jeg spildte» . .

Etatsraaden saa op fra Glasset hen paa William: «Forstaa mig vel,» sagde han saa, «forstaa mig vel,» men han stoppede op igen og pudsede videre.

«Jeg saa, jeg kunde ikke.» Det var simpelt, næsten skærende haardt. Etatsraaden stak Lommetørklædet i Lommen, rømmede sig: «Nej,» sagde han og saa atter lidt paa Skraa over paa Høg, «det var . . . var besynderligt.»

Højvelbaarenheden stoppede igen, men han blev ved at lede efter Ord. «Besynderligt,»

gentog han saa noget slæbende, tog pludselig i og sagde: «For noget var der bag» . . .

Etatsraaden drog et lettende Suk og lukkede Læberne med et Smadsk, som en Mand, der er tilfreds med sig selv.

«Ja, noget var der bag,» gentog Regissøren, hvis Hoved pludselig dukkede frem bag Chefens Ryg omgivet af den store Krave, som af en strittende Kam, «noget var der» . . .

William svarede ikke. Der kom ved hans Mund en Trækning, der kunde sé ud som et Smil. Saa bukkede han og gik ind i Foyeren.

Regissøren hjalp ham Frakken paa; han lo, fordi den var for snæver, talte om et Par ligegyldige Ting, trak langsomt sine Hansker paa og gav Regissøren Haanden — —

Etatsraaden stod med Øjeglasset klemt ind under Brynet og stirrede forbauset paa Døren, der faldt i for William Høg og hans Livshaab.

«Besynderligt,» sagde han.

«Besynderligt,» gentog Peltskraven.

Og de to Hædersmænd gav sig med en Hovedrysten til at tale om andre Ting.

Ned gennem Korridoren ravede William som en drukken Mand.

Hoff ventede udenfor Teatret. Han gik frem og tilbage paa Fortoget i sin Peltsværksfrakke og krøb sammen, og to unge Damer i en Førstesals Vinduer bag nogle Urtepotter med

blomstrende Nerier, havde allerede væddet om, hvorvidt «Genstanden» var blond eller brunet . . .

Han var begyndt at blive utaalmodig, han stampede i Flisen for at holde Varmen og gjorde stadig Promenaden længere — —

Han var helt oppe ved Hjørnet denne Gang, da han vendte. Der kørte en Droske forbi, og han nikkede ind til en Dame, saa saa han William — —

William Høg gik bøjet, med Skuldrene sammensunkne, Hovedet ludende forover. Nu løftede han Hovedet og drog Vejret. Han stirrede lige paa Hoff uden at kende ham, sank atter sammen. Men Hoff gøs ved den hvide Bleghed, der følesløs havde stirret imod ham . . .

Saa gik William forbi ham.

Hoff vendte sig, saa længe efter den sammenskrumpne Skikkelse:

«En til, som er forbi,» sagde han og gemte sine Hænder i Peltsværksærmerne.

Ende paa anden Bog.

TREDIE BOG.

GOLDE AKS.

I.

William vidste ikke, hvordan han var kommet hjem. Han tog som i Søvne sin Overfrakke af, hængte den op, saa' efter i Brevkassen efter Breve. Saa gik han ind. Nina stod i Spisestuen og vadskede Kopper, hun talte til ham og han havde paa Fornemmelsen, han svarede. Han drak et Glas Vand ved Buffetten, gik saa ind i Dagligstuen og satte sig paa den lille Puf.

Han var ikke vaagnet endnu.

Lidt efter kom Nina ind, hun fortalte om et Par Visiter, hun havde haft, om sin Sangtime, om Lærerinden, om Pigen, der havde slaaet et Glas i Stykker. William svarede ikke. Nina havde meget at fortælle, og hun lod uafbrudt Munden løbe, alt mens hun haandterede Støvekosten paa Skrivebordets Nipsting.

«Saa var her Bud fra Gerson, om han kunde komme her iaften. Jeg sagde, jeg vidste ikke, om Du skulde ud.»

William sad og stirrede.

«For det er jo,» Nina vendte sig, og i det samme stansede hun med et Ryk. Med et eneste Blik maalte hun den sammensunkne Elendighed foran sig, saa', at Slaget var kommet. «William!» raabte hun, «Du har prøvet . . . og . . .» hun holdt inde og lidt efter gjentog hun mekanisk: «Du har prøvet.»

William rørte sig ikke, men Ninas Øjne hvilede ufravendt paa den sammenfaldne Skikkelse. «Jeg vidste det,» sagde hun. Og pludselig brød Taarerne frem og randt stille ned ad hendes Kinder.

Hun gik hen over Gulvet og satte sig paa Puffen ved Siden af ham, gav sig til at klappe hans Haar, som hendes Taarer vædede. Men han vedblev at sidde der ubevægelig. Hun tog om hans Pande, den var hed, hun kølede den med sit Armbaand, hun klappede hans Kinder, lagde sit Hoved ned mod hans Haar . . .

Men det var, som han sank stadig mere sammen i denne forfærdelige Ubevægelighed. Og hun blev pludselig angst, som om hun havde haft Døden mellem Hænderne.

Saa gav hun sig til at hvidske til ham, gamle Kælenavne, som faldt hende paa Tungen og kom netop nu, Gud véd hvorfra, milde Tilnavne fra deres første Barndom. Hun slyngede sine Arme om ham og vuggede ham ind til

sig som et Barn, blev ved at kalde ham med de gamle Navne . . .

Og uden at tænke derover begyndte hun lidt efter lidt at nynne. Hun sad med ham i Armene, havde ham næsten paa Skødet og med Kinden lænet til hans Hoved sang hun ganske sagte:

Fuglen sit Øje lukker
Sætter sig trygt til Ro.
Drømmer, mens Stormen sukker,
Lunt om dens høje Bo.

Hun syntes, William sukkede, hun trykkede ham fastere til sig og blev ved at nynne:

Stormen lad den kun rase
Bølgen lad den kun gaa,
Drømmenes Kyst den lyse
Kan — — —

William havde løftet Ansigtet for at rive sig løs, og næsten forfærdet for denne taareløse, blege Kummerfuldhed slap Nina hans Hals med et Suk.

William rejste sig og forsøgte at tale, men Lyden kunde ikke gennemtrænge den brudte Hæshed og Ordene blev en uforstaaelig Hvidsken. «Bliv heller her inde, William,» sagde Nina, «Du kan jo sidde ganske stille.»

«Nej . . . jeg . . . jeg maa være alene,» Ordene lød som et brudt Ekko, «lidt alene,»

sagde han. Han vendte sig og gik hen mod Døren.

Nina rejste sig og tog ham om Hovedet: «Hvor Du lider,» hvidskede hun og kyssede ham paa Panden.

Saa gik der et tomt Smil hen over Williams Ansigt, et tomt, følesløst, næsten idiotisk Smil, mens han sagde:

«Ja, nu er alle Fjedre sprunget.»

Han slog Øjnene op, Blikket var sløvt og slukket. Og Nina trykkede ham endnu fastere til sig: «Kan Du ikke græde?» sagde hun.

William rystede paa Hovedet: «Lad mig være alene,» gentog han, «lidt alene.»

Han slæbte sig frem over Spisestuens Gulv og laasede Døren til sit Værelse. Da han vendte sig om fra Døren mødte han i Spejlet over Sofaen sit eget Ansigt, og i nogle Sekunder stirrede han paa den graablege Slaphed som paa en fremmed Mands Træk. Men saa skælvede han, og med noget som et hulkende Suk sank han sammen paa Stolen foran Skrivebordet.

En slagen Mand, der var alene med sig selv og sit Livs Nederlag.

Hans Tanker begyndte at vaagne.

Men som om de ikke havde Magt til at løfte Nederlagets forfærdelige Byrde, den stingende Sjælesmerte, der dog gennemborede selve

Følesløshedens Kval, forvildede de sig ved deres Opvaagnen i fjerne og smaa Erindringer om de ubetydeligste Ting. De vaagnede af Bedøvelsen og flygtede som instinktmæssig for Slaget og dets Sønderrivelse, veg ud i Yderpunkterne af hans Liv, der, hvor de ikke vilde møde dette Tilintetgørelsens Medusaansigt, der forstenede, skønt de havde tilhyllet deres Hoved, og som de dog gispende veg tilbage for overalt . . .

Han mindedes sin første Barndom, han søgte at genkalde sig deres Barnepigers Ansigter . . . Mine kunde han huske, hun havde væltet et Glas Rødvin ned over hans Fløjelsbluse og faaet Skænd af Moder, og saa havde hun knubset William med en Nøgle i Hovedet bagefter.

Men Blusen var helt ødelagt. Han havde kun haft den ganske kort, men saa blev Knapperne taget af og sat paa en Overfrakke. Der var Snore helt ned ad, og han fik et Par Halvstøvler fra København. Det var de første Halvstøvler, de havde sét i H. Folk vendte sig paa Gaden og saa' efter ham, naar han gik ud paa Lunden med Pigen . . .

Han huskede Danseskolen, Harriette, Legene i den store Gaard, Minderne flokkedes i hans Sind, men han saa' paa dem med et underligt, sløvt Blik, med et halvt Øje . . . bag dem stirrede han troldbunden mod Mørket, der dækkede Tilintetgjørelsens Gorgontræk . . .

Og pludselig kunde selv disse Tanker forstumme og stivne, ligesom hine Fugle Slangerne forstener under deres Blik: Hjerteslaget stanser i deres Bryst, og mens de i et sidste Forsøg paa at undfly slaar med de kraftløse Vinger, stivner de gispende Væsner under Slangens stirrende Øje . . . hjælpeløst, forstenet.

Saaledes kunde disse Nødhjælpstanker forstumme foran dette Baggrundsmørke, som Svagheden hidkaldte dem for at tildække . . .

Og William selv sank sammen som forstenet og stirrede sløvt sin Fortabthed i Ansigtet.

Men lidt efter brændte den stingende Smerte gennem hans Sløvhed.

Altsaa var det forbi.

Slaget tabt.

William saa' ud over denne Valplads, hvor hvert Haab laa fældet, Rækkerne var sunket sammen, Side ved Side laa de, Lynet havde mejet dem. Og næsten lyrisk glad ved at udbore sin egen Sorg forfulgte han, udmalede han Billedet af Forhaabningernes slagne Legion. Men saa dræbte den graa Kummer hans Lyrik, hvori han dødsskudt flagrede med Vingerne . . .

Forbi. Han sank i Knæ under Ordet, og selv hans Sorg uddybede ikke Svælgets Elendighed . . .

Han maalte sin egen, slappe Kraftløshed, hans Tanker fingererede ved Urværket, der var sprunget.

Hagen faldt ned paa Skrivebordet, hvor han sad; det var, som om hans Lemmer faldt fra hinanden i slap Mathed.

Thi det var Livet, som var forbi med denne Dag. Og pludselig hamrede tusinde Tanker i hans Hoved, tusinde, mens han spurgte sig selv, hvordan vel dette var muligt . . .

Hvorfor? Hvordan?

Han flygtede for Spørgsmaalene, vilde atter undfly. Men nu var alle Veje stængte, alle Porte lukkede, som Skoven, der gaar op mod Macbeth, sluttedes alle hans Tanker inde i den samme Kreds.

Hjælpeløs, som et viljeløst Medium for sin Kummer sad William, bøjet, med Ryggen kroget, Hagen støttet mod Bordet.

Hvor skulde han flygte hen? hvor? Hvor mødte ham ikke Minderne som sorgfulde Ansigter? hvor ikke, hvor han saa gik!

Alt, alt havde det jo været bygget paa dette. Havde det ikke vævet sig ind i hans Liv, som fine Traade i et fastknyttet Net, og nu sad alt i blodigt Kød, naar man skar det bort? Var ikke hans Liv en Bygning, rejst paa dette? Og Sten havde han lagt paa Sten, Haab

paa Haab, Oplevelse paa Oplevelse, og han havde troet, at Huset var muret af Blokke . . .

Og nu hvirvlede det sammen som et Korthus, skrøbelige Papirslapper for Vinden.

William saa' det, saa det falde, flagre, visne, synke sammen paa Jorden . . . Visne Blade, visne Blade, gult Løv i Efteraarsdanse . . .

Hvad var det for et Billede, som meldte sig, som arbejdede sig frem, som laa ham paa Tungen?

Den første Dag i S., han gik ned ad Gaden, ind gennem Klosterporten, Vinden føg . . . Bladdansen om Egerødderne var det i Forfædrenes stolte Allee . . .

William næsten vred sig under dette Mindes Ild, Forfædrene, Slægten. Nu var Sagaen sluttet. I denne Kraftløshed slukkedes Slægten . . .

Saa sprang han op med et Skig, et Hvin som Fortvivlelsen kvalte — Slægten, Slægten! hvor han havde spillet og tabt! . . . Spillet, nej, nej . . . maaske havde han slet ikke spillet — det var drømt, han havde, drømt — —

Nu faldt hans tomme Drømme om ham som Snefog om en sløvt blundende Mand, der føler, han begraves, men han rejser sig ikke, thi Lemmerne vilde ikke bære . . . Han vidste, han døde, det var Liglagenet som føg sammen om hans Legeme . . .

Ja, det havde været Drømme — og nu var Slægten død.

Bag det skrækkende Mørke, der dækkede Intethedens Rædsel, mødte William Ansvaret . . .

Han satte sig igen. Han vilde tvinge sin Tanke.

Han opsøgte sine første Ungdomssorger, at udmale dem skaffede ham Lindring. Han skærpede i sit Minde hin Tids Lidelser og det var, som han fik Lindring ved at bore sig ind i disse Erindringer, som smertede og dulmede paa samme Tid . . .

Men selv kunde han ikke høre.

Drømme. Nej, det havde ikke været Drømme. Han havde arbejdet, lidt, kæmpet og Kampen idetmindste var Virkelighed . . . Kampene. Som om man ikke ogsaa tog dem fra ham paa denne forfærdelige Dag! Hvorfor, for hvad havde han kæmpet? — hvorfor var Kampen Virkelighed, naar alt det andet var Bedrag?

Bedrag, Selvbedrag.

Og paany spurgte han sig selv, hvordan det var muligt. Havde det da ikke Bund i hans Liv, omsluttede det da ikke hans hele Existens? Hvor var det Minde, der ikke talte om det, hvor den Erindring, der ikke hviskede om det? Hvor?

Og mer end det: han havde arbejdet for det, anstrængt sig, resigneret, kæmpet.

Hvor han saa, havde han set Ligegyldighed eller Elendighed, hvor han saa; de arbejdede ikke og de vilde ikke . . . Og han selv havde været som de andre, sløv, gledet ud i Drømmerier uden Indhold, energiløs som de andre. Men da saa det var kommet, saa var han blevet stærk. Stærk? nej, ikke det — men han havde kæmpet, stridt for at blive det, villet være det . . .

Lægen havde troet, han læste til Examen — — —

Disse forfærdelige Nætter, naar han var hallucineret, naar det raabte om ham med hundrede Stemmer, naar lange Hænder sled i ham, Rotter løb over hans Seng og hen over hans Ansigt — —

Han havde kæmpet, stridt mod Forvildelsen — —

Og han havde sejret, han havde tvunget sig selv til at være rask. Nu, nu var det forbi — nu vidste han det, nu vilde det komme baade Synerne og Hallucinationerne og Galskaben, og han var forbi, færdig —

«Det gaar, naar man faar første Karakter,» sagde Lægen. «Ellers har man Smækket.»

Som for Manden, det føg sammen om, vilde det komme, og han vilde hverken have Kraft eller Vilje. Forbi var det.

Han havde kæmpet mod Svaghed, mod For-

fædres Forvildelser og Elendighed, under Forsagelse og Sved havde han slæbt Sten til Fremtidsmonumentet, og skønt han haabede, havde hans Svaghed stønnet under Byrden — —

Men hvad der havde tynget ham til Jorden, saa han næsten sank i Knæ, var Korthuse, han havde slæbt paa sine Skuldre — —

Men et Liv, et Liv var det, som visnede, da de henvejredes.

Men hvordan var det saa muligt, at det kunde ende saaledes? Et Liv — en Existens' Haab.

Han stirrede ud i Rummet med tomme Øjne, og navnløst Lede tog klamt om ham, mens han sad der haabløs og stille og ubevægelig og sammensunken.

Han genoplevede det forfærdelige Øjeblik paa Scenen, denne forfærdende Kamp, hvor han kæmpede med Forstenelsen, Sveden vædede ham under Erindringens Mareridt. Aa — det idetmindste kunde aldrig komme igen. Som om han hvert Nu rev et Gipsdække af sit Ansigt, som koldt og fugtigt bestandigt lagde sig over det paany — saaledes havde han følt det . . .

Denne rædselsfulde Anstrængelse mod det store umulige —

Men det som havde lagt Dækket over hans Ansigt, lammet hans Tunge, det var hans Uformuenhed.

Da havde han staaet Ansigt til Ansigt med sin Mangel paa Evne.

Nu saa han det — nu saa han det . . . Aa, han saa det i et Lys, som smertede hans Øjne, saa han næsten maatte skrige derved. Men hvorfor havde han først set det nu?

Hans Tanker havde jo dog kredset om det, Nat og Dag, om Uformuenhedens Spøgelse, kredset om Tvivlen, om Angsten. Hin Nat, da Nina sagde til ham: «Men Høg kan du da ikke blive ved med at hedde —» hin Nat, da Aladdinskaaben blev til Pjalter — hvorfor havde han dog den Gang ikke sét det? Han anede jo dog Tvivlen, følte dens Kuldegys imod sig, hvorfor havde han dog saa ikke afdækket dens Hoved?

Og i den dramatiske Forening. Han vilde læse, sendte Afbud i det sidste Nu, han sagde til sig selv, han var ikke færdig, han vilde endnu ikke kunne overbevise dem — — og han blev hjemme. Hvorfor, hvorfor havde han den Gang været blind?

Alle disse fire Aar — hver Dag havde han frygtet, som et gispende Gys havde han anet det, hvad der nu var sket . . .

Og ingen troede, ingen havde troet. Den Gang, han læste for Nina og Gerson det Stykke, han selv havde oversat, den Gang, de begge to gav sig til at lé, de som begge holdt af ham —

Nu først forstod han, nu først. Tegne-

lærereren, som aldrig havde turdet, nu forstod han ham. Han havde læst sin Uformuenhed præntet paa det udspændte Lærred, og Skriften havde lammet hans Haand — — —

Hans Tanker gled ud, men langsomt rykkede den sidste Sandhed ham paa Livet: Svaret. Han havde bedraget sig selv, bedraget sig — og vidst det. Ude i Mørket, inderst i sin Sjæls Folder mødte William Høg sin Fejghed.

Fejghed var det, Fejghed, det var Ordet.

Han havde ikke turdet.

Hin Nat, da han kæmpede, havde han kredset om Tvivlen, den havde aabnet en Luge, men gennem den aabnede Skodde saa han Intethedens Mørke — saa var han veget tilbage . . .

Den Gang, han skulde læse for de andre, og var ikke gaaet, fordi han turde ikke, han kunde have uddybet Tvivlen — — men han turde ikke.

Fejg — fejg!

Da han var hos Intruktøren og hørte hans Stemme indefra — — han huskede det, han havde taget i Døren for at løbe. Han turde ikke, han var fejg, angst for at prøve, og vilde fly. Men uddybe sin Fejghed, tage fat i sig selv, for at spørge, hvor Fejgheden bundede, — det turde han ikke.

For bag Svaret laa det Mørke, som nu var kommet, og Fejghed flygtede for Fejghed.

Eller hos Professoren den første Dag ... han havde tvunget sig selv til at blive — —

Jo, nu saa han sin Uformuenhed nøgen, bar, og det var kun hans Fejghed, der havde tildækket dens Benrad.

Hans Tanker gik paa Vandring mellem Ruiner. Og Billedet om Slagmarken vendte tilbage, men der var intet Blod, ingen Pøle, ingen sønderbrudte Faner. Der var Taage over det alt, graa Taage, et Halvmørke, hvori man snublede over tause Lig — —

Han saa tilbage, og hvor han søgte, mødte han det samme Syn. Lyset slukket over sløjfede Volde.

Han syntes, at hele hans Liv laa som det skrækkelige Teater i Uorden og Halvmørke, hvor man havde slukket Lamperne, og alt blev graat i graat ...

Og efterhaanden forvildede hans Kummer sig i denne Taage, hvor han stødte paa et dødt Legeme ved hvert Skridt, han glemte det gamle Svar og spurgte paa ny sig selv: hvorfor, hvordan dette var blevet muligt ...

Thi det var jo Livet, det galdt. Hvad der var rykket op med Rode, var Livstræet i hans hele Existens, og nu følte han det bedst, at Rødderne havde flettet sig som en Slange om

alt — alt, hvad han tænkte . . . Tegnelæreren var død, han havde siddet og visnet, stille, paa samme Sted. Som en Hund paa sin Herres Grav, havde han en Gang sagt, nu da «Tanken», Herren i hans Liv var død — —

Nu vilde han dø lige saadan — —

Og ikke alene han. Byrden, han bar paa, Byrden paa hans Skuldre, da han stred, det var Slægtens Fremtid.

Saa meldte sig Ansvaret, Fejgheden, Frygten — en lang, ensformig Række. Og alle Tropperne stirrede paa ham, mens de defilerede. — —

Pludselig gav han sig til at lé. Han havde fundet noget morsomt.

Den sidste Høg havde været en Don Quichote — der havde kæmpet med Vejrmøller!

«Don Quichote.» Det var morsomt — — morsomt — —

Williams Hoved faldt atter ned paa Bordet, Hagen stødte mod Randen.

Intet levede bag denne Bleghed. Munden aabnede sig slapt, og mens Williams Tanker tabte sig i Taage, flød Spyttet slimet ud af hans Mundviger henad Bordet — — —

Saaledes sad han længe knuget af en idiotiserende Smerte.

Timer gik, inden han rejste sig. Saa saa'

han sig forvildet omkring, ravede hen imod Sofaen. Hans Lemmer var tunge, som en drukken Mands faldt hans Øjne til . . . han var bedøvet under sin Elendigheds Last.

Men i hine tavse Timer, da han angstfuld uddybede sin Uformuenheds Svælg, dræbtes det bedste hos den sidste Høg. — —

— — — — — — — — — —

Da han vaagnede, var det mørkt. Han laa lidt og stirrede paa Vinduet, lidt Lys kom derind fra Gaden. Saa vendte Bevidstheden fuldt tilbage, den kom med en kold Tomhed, der lejrede sig i hans Sind. Han smilede halvt. Han kom til at tænke paa en Gang, der havde været Børnebal hjemme: Det havde helt optaget hans Tanker i mange Tider, Arrangementet, det hele; han havde selv skrevet smaa Vers til Kotillon, havde hængt over Moder, naar hun blandede Biskop og skar Smørrebrød . . . Saa den næste Morgen, da Ballet var forbi, og han vaagnede i sit Værelse, hvor de havde stillet en Mængde Møbler sammen hulter til bulter i Travlheden, saa havde han følt sig saa skrækkelig led og tom, og han havde vendt sig i Sengen og drejet sig og buklet sig ind i Tæppet for at undgaa det, som kom ham nær, noget ubehageligt, en tom Fornemmelse — —

Nu, mens han laa og stirrede mod Lys-

skæret fra Vinduet, kom han til at smile ved Tanken om dette. «Jo—o, Ballet var forbi.»

William havde saadan en vis Lyst til at tage det hele glad, tage sig selv som en Spøg. Der var jo meget latterligt i det. At han ikke havde lét, da Etatsraaden stod der og pudsede og pudsede sit Øjeglas og tilsidst mente: «Der var dog noget bag» — især saa da Regissøren gentog det, i samme Toneart, samme Tempo. Den Regissør var musikalsk, havde sandelig Øre. Som han havde gentaget det korrekt, ganske som et Ekko.

«Der var dog noget bag» . . .

Og William morede sig med at gøre alt, hvad der laa bag, til den klassiske Leg med Vejrmøllerne. Det pirrede ham saadan at stikke sig selv med Knappenaale.

Han gik hen og vadskede sig, satte sit Haar, spejlede sig. Saa lukkede han Døren op og gik ud i Spisestuen.

Nina havde ventet ham i Timer. Angst havde hun lyttet ved Døren, været bestemt paa at kalde og havde opgivet det igen.

Klokken var syv, da William kom ud. Hverken Nina eller Sofie sagde noget, de saa blot op paa samme Tid, sænkede saa igen Ansigtet over Sytøjet, hvor de sad henne under Lampen, blev stille ved at sy.

William satte sig paa Puffen i Hjørnet med

Hovedet lænet til Væggen. Heller ikke han talte, man hørte kun Olien koge i Lampen, en Gang imellem et Vindstød mod Ruden.

«Der staar noget Boeuf,» sagde Sofie tilsidst, saa fra Arbejdet hen imod Williams Krog.

«Jeg er ikke sulten.» William forandrede ikke Stilling; «Tak.»

Der blev en ny Stilhed. Fra Bordet saa begge Søstrene undertiden sky hen paa Broderen, der stirrede frem for sig og havde givet sig til at bevæge Hovedet leddeløst frem og tilbage. Der var noget besynderligt maskinmæssigt ved det.

«Hvor det stormer,» sagde Nina.

«Ja, det er blevet slemt Vejr,» der var det samme brudte, udslukte i Lyden, han taug lidt: «Det fryser ogsaa.»

De sad igen stille, Sofies Taarer faldt én for én ned paa Servietten, hun sømmede; lige paa én Gang virrede Nina med Hovedet og tog Lommetørklædet frem for at pudse Næsen.

William havde rejst sig og gik frem og tilbage paa Gulvet. Tilsidst drejede han rundt og gik hen imod Døren.

«God Nat,» sagde han.

«Gaar Du?» Tonen var angst.

«Jeg — gaar,» William mumlede, «ud at se til Gerson.»

«I det Vejr —» men Broderen svarede ikke og lukkede Døren.

Det var Snefog, blæste saa stærkt, saa man næppe kunde komme frem. William stred ned ad Bredgade mod Stormen, men Sneen slog ham i Ansigtet, saa han slet ikke kunde sé. Han syntes, det var dejligt at faa disse kolde Pidskeslag i Ansigtet.

Det var næsten umuligt at komme forbi Skt. Annæplads. Man rutschede ind mod Husrækken og kunde hverken komme frem eller tilbage. I Beens Port stod en Pige med Kjolen helt ind om Benene og Overkroppen bøjet forover, hun gik lidt frem og rutschede saa tilbage igen med et Hvin.

William gik midt ud paa Gaden og stred i, mens Stormen og Sneslagene brændte hans Ansigt —, han vilde netop gaa midt ad Gaden, hvor der var værst. Anstrængelsen pirrede ham.

Gerson var flyttet, boede i et af de første Huse i Dronningens Tværgade, hvor han var i Kost hos en Onkel.

Det kneb at komme om Hjørnet: Stenbroen var saa glat som ved Isslag, og Vinden snurrede om Hjørnet som en Hvirvel. William søgte at komme frem med hævede, fremskudte Skuldre og Hovedet foroversænket, han formelig borede sig op mod Vinden.

Men det hjalp ikke. Stormen næsten tvang

ham i Knæ, mens han rutschede tilbage.. Men om Hjørnet vilde han.

Tilsidst krøb han langs Hjørnestedet, støttende sig til Væggen, halvt kravlende. Da han var kommet om, vendte han sig og saa tilbage. Naaede saa en hundrede Skridt frem til Porten.

Der var lunt paa Trappen, hvor Gerson boede, lunt og lyst. Et dejligt, rødt Tæppe op ad alle Trin. Naar man kom ude fra, var det dejligt, saadan et lunt Velbehag kom over én. Der var store Blomstergrupper paa alle Afsats.

Gerson boede paa tredje Sal, øverst oppe. William traadte lige midt paa Tæppet. Det var saa blødt at gaa paa. Her var det. Han ringede, og Pigen lukkede op.

«Om Hr. Gerson var hjemme?»

«Nej, Studenten var i Theatret med Fruen.»

William stod lidt i Tanker. «Naa — i Theatret.» Han blev staaende og faldt i Staver, mens han stirrede paa Pigen, der ventede med Haanden paa Entrédøren. «Naa, i Theatret», gjentog han i samme Tone, vendte sig og gik ned. Først nede paa Afsatsen, da Pigen smækkede Døren i, raabte han tilbage: «Hils».

«I Theatret», det havde strax ligesom taget Vejret fra ham, og han var faldet hen, sammen et Øjeblik. Men hans Hjerne var for træt af Sindsbevægelser, og intet kom til Klarhed, det

var kun som en vag og ubestemt, smertefuld Efterdønning. Han skød det fra sig og gik ned.

Han læste paa Dørene. Det var lutter fine Folk, paa anden Sal en Kammerherre, paa første en Lehnsbaron. Nede paa Døren i Stuen var der en stor Messingplade, Navnet var meget snirklet, og William bukkede sig for at læse det.

«Grevinde — jo der stod Hatzfeldt.»

«Boede hun her — det vidste han ikke.» Han smøgede Kraven op, gik langsomt ned ad Trappen ud i Porten.

«Det er haardt Vejr,» sagde Portneren, han stod og fejede noget sammenføget Sne bort fra Gangdøren.

William nikkede og gik ud. Stormen slog imod ham og trykkede ham op mod Porten, der lukkedes bag ham, saa han slet ikke kunde komme frem; han gjorde et Par Forsøg, blev saa staaende. Sneen pidskede ham i Ansigtet, uden at han mærkede det, han stod klemt op i Hjørnet.

Saa ringede han paa igen, gik ind, hurtigt op ad Trappen — — —

Da han havde givet Tjeneren sit Kort, havde han haft Lyst til at løbe. Egenlig tænkte han ikke paa, at det var en besynderlig Tid at gøre Visit paa, det var ikke det. Han havde snarest Hjertebanken, var beklemt . . . Netop, Hjertebanken. Og hvad vilde han her saa?

«Grevinden var hjemme.»

Tjeneren hjalp ham Overfrakken af, aabnede Døren paa en egen, diskret Maade, meget stilfærdigt.

«Grevinden var i Kabinettet.»

William blev endnu mere forvirret, stansede et Øjeblik. «Tak», sagde han, men blev dog staaende. Tjeneren pegede paa en gul Portiére og sagde: «Om . . .»

I det samme løftede en Damehaand Forhænget tilside, og Grevinde Hatzfeldt kom frem paa Tærskelen.

Tjeneren gik.

Grevinden saa et Øjeblik paa William, der stod og undersøgte Gulvtæppet og krammede sin Handske.

«Saa kommer De da endelig,» sagde hun og rakte ham Haanden, mens hun slap Portièren. «Hvad skriver vi idag?»

Hun talte spøgende for at forjage Menneskets Ængstelse, men stansede ved at sé paa Williams Ansigt.

Hans Mundvige sitrede lidt: «Den ottende Februar,» sagde han, det skulde være muntert, men Tonen slog over.

De kom ind i Kabinettet.

Mod sin Vilje kom William til at aande dybt og aabnede Munden; Luften var gennemtrængt af Violduft.

«Er her Dem for parfumeret,» spurgte Grevinden og smilede.

«Aa nej, her er som hos Hr. Hoff — —

«Hos Bernhard — — Hoff — ja det vil jeg tro,» Fru Hatzfeldt havde talt noget hurtigt. Saa stansede hun og tilføjede ligegyldigt: «jeg kunde tænke det: hans Bøger er noget parfumerede» . . .

Grevinden sad lænet tilbage paa den røde Divan og legede med sit Haar. Hun havde trukket den mørkt gyldne Lampeskærm op, saa Lyset faldt paa Williams Ansigt, der var meget blegt. Grevinden sad i sit Skjul, boret ind i de røde Puder, og betragtede hans Træk. Der var saadan en underlig Sitren i hans Kinder, ligesom et Net af fine Furer, der en Gang imellem kom i Bevægelse . . . Og mens Grevinden talte let om adskillige Ting, spurgte hun sig selv, hvad der vel var hændet William Høg, siden han kom paa denne Tid og paa denne Maade.

William var forceret livlig. Han sprang nervøst fra Tema til Tema, skosede til fælleds Bekendte, snakkede op. Der blev noget jaget og jagende ved den hele Konversation.

Men henne fra Divanen søgte Grevinden forgæves at fange hans Blik. Det var uroligt, aandsfraværende, besynderlig udslukt, syntes hun.

Og pludselig slappedes Williams Munterhed, han sank sammen, Grevinden maatte føre Ordet hele Tiden, bekæmpe Pauserne med Enetaler, og William svarede kun med tomme «Ja» og «Nej». Han sad og stirrede paa Kaminildens Leg med Gulvtæppet; undertiden gled Skæret helt ud over Rosenbuketterne, langt ud, ligesom Flammer, der slikkede dem, undertiden bøjede de lyse Linjer sig ind igen. Det sorte Panterskind saa ud, som det glødede . . . Hvor det maatte være varmt.

Han syntes, hele Værelset mindede om Hoffs — ikke Møblerne, men det hele — —

Saa greb han sig i at have svaret galt paa et Spørgsmaal af Grevinden, og han næsten for op i Sædet, følte atter som før paa Trappen den samme Tomhed, der klamt tog om ham. Pludseligt lagde han Haanden for Øjnene: «De maa ikke være vred,» sagde han.

«Vred?»

«Ja, fordi jeg er kommet,» han stod lidt, kæmpende med sig selv. «De maa ikke være vred,» gentog han, «det var — det var, fordi» — —

Han fuldendte ikke, men gik hen mod Døren.

«Høg» — Grevinden rejste sig — «hvad er der hændet Dem?»

William svarede ikke. Han løftede blot

Hovedet og saa paa hende. Hun var traadt op paa en lav Skammel, der stod foran Divanen — den Atlaskespeignoir faldt om Figuren som en Kaabe.

Hvor hun var stor og smuk!

Og William stansede, mens han stirrede paa hendes ranke Skikkelse: «Jeg har ikke haft det saa godt idag,» sagde han sagte.

«Og hvor gaar De nu hen,» spurgte Grevinden et Par Skridt fremme.

«Hvor han gik hen?» William saa ned — «Hvor han gik hen?»

Han svarede ikke, bevægede kun Hovedet rokkende.

Grevinden saa paa ham, blev slaaet af hele det fortabte, der prægede hans Stilling og Skikkelse. Som en, der segnede paa Vejen, stod han — — —

Hun gik igen nogle Skridt frem, Atlaskesroben gled over Tæppet .... Og pludselig mærkede William Grevindens Arme om sin Hals.

«Hvorfor kan De ikke sige mig, hvad der er sket,» sagde hun mildt, hendes Arm laa let om hans Skulder. Og da han ikke svarede, tilføjede hun: «Det er jo dog derfor, De er kommet» — —

William mødte hendes Blik, der hvilede

paa ham, og hans Læber bevægede sig skælvende. Saa bøjede han sig med et Suk som et hjælpeløst Barns ind til hendes Bryst. Ingen af dem talte. Grevinden glattede mildt hans Haar, ventede med Armene slynget om hans Liv — —

Saa førte hun ham langsomt hen til Kaminen, satte sig paa en lav Puf, bestandig klappende hans Haar . . . William halvt knælede paa Tæppet, Ansigtet trykkede han ind mod Peignoirens Atlask, Hovedet laa mod hendes Skulder — —

Han følte Varmen, Duften af hendes Lokker, Atlaskets krydrede Parfume, hendes Hænder over hans Haar . . .

Han sukkede og hvidskede sagte — — — sukkede igen.

Og mens Grevinden smilede med hans Hoved i sit Skød, arbejdede sig langsomt frem en taarevældende Hulken — —

Og under sin Graad begyndte han at tale, afbrudt, som et Barn til sin Moder. Han løftede det hvide Ansigt, der var marmorblegt selv under Graaden, og hvidskede i afbrudte Ord. Alt, alt, hvad der var sket — — Endelig kastede han Byrden, de lange Timers Sløvhed, han fortalte, han klagede, han anklagede.

Alt, alt, hvad han havde lidt! Vidste hun da, hvordan han havde arbejdet — Nat og Dag — Dag og Nat. Den Dag, det var kommet . . .

det var Kamilla, der havde vækket det, Kaldet, ... aa, — han havde taget det for en Aabenbaring. Og han havde forsaget — forsaget — —

Saadan havde han arbejdet, kæmpet mod Elendigheden, mod Jammeren, mod Sygdommen — og nu, nu var det forbi — —

Manden i William forsvandt i denne styrtende Taarestrøm, Viljen skyllede bort. Alt, hvad han havde taget op, sin Fremtid, Slægtens, Arbejdet, alt ... Han havde stridt, mandet sine unge Aar op til at handle og ville — —

Og nu, da det var forbi, da Slaget var faldet og havde ramt, nu blev denne Vilje til et Barns Klager, som grædende sukkede i en Kvindes Skød ...

Grevinden lagde hans Hoved paa Puden, forsøgte at rejse sig. Men William slyngede Armene om hendes Liv:

«Gaa ikke,» bad han.

Hun blev siddende. Han laa udstrakt paa Panterdækket med Armene om den siddendes Liv; en Gang imellem saa' han op. Det var et bedende Barns Blik.

Grevinden drømte. Skæret fra Ilden faldt paa hendes Ansigt, saa det glødede, Straalerne legede med hendes Lokker. Han lagde Armen op om hendes Hals, og hun saa' ned.

«Barn,» sagde hun.

Saa smilede han for første Gang.

«De ligner Kamilla,» sagde han dæmpet og lagde Hovedet ned igen.

«Jeg vil spille lidt for Dem,» sagde Grevinden, «lidt inden The.»

Han slap hende, der var kommet en besynderlig Ladhed over ham siden Graaden, og han laa ganske stille paa Tæppet.

Hvor det dog var en blød Melodi, blød og vemodig, det var ligesom en Vuggesang, ligesom noget, man synger for en Syg. En Syg — ja, det var jo netop ogsaa det, han var — en træt, en Syg. Men nu var det dog, som der kom Balsam over alle Saar . . .

Nej, ikke det, men som om han faldt i Dvale, hen i en sød Hvile. Og hvor han længe havde trængt til Hvile — saa længe.

Hvor blødt det var! Han løftede Hovedet og saa' paa hende. Grevinden sad i Mørke — kun Armene laa i Lys, blottede kom de frem fra Kaabens vide Ærmer, løb glindsende hen over Tasterne. Hun holdt Haandleddene meget højt, buede . . . Som Slanger, der boltrede sig; runde og dejlige, legede Armene over Tasterne.

Ja, hvor han dog egenlig havde længtes efter at sidde som nu . . .

Saa træt, saa træt havde han været, og aldrig Ro, altid Anspændelse og Tvivl og ny Anspændelse — ja, for træt havde han været . . .

En gul Lok faldt ned paa hendes Bryst;

som en lang Snog bugtede den sig over Atlàskets Glands, ned over Brystets Bue . . .

Han tænkte paa, da Kamilla spillede i Kirken. Hvor det var længe siden! Og dog huskede han Tonerne endnu, milde, smeltende var de som disse, lægende . . .

Han følte den lune Luft, han bredte sig i Panterskindets Varme, smagte næsten den milde Violduft . . . Ja længe, længe havde han længtes mod dette . . .

Se, de hvide Arme . . . som Slanger . . . runde . . .

Dette var kvægende.

Grevinden holdt op. Hun sad nogle Øjeblikke foran Flygelet med Hovedet støttet paa den ene Arm. William saa' over imod hende, løftede Armen lidt som for at vinke . . .

Skæret fra Kaminen gled et Nu henover hendes Ansigt: hendes graa Øjne blev større. Lydløst rejste hun sig og gled hen over Gulvet imod ham, satte sig saa og tog hans Hoved imellem sine Hænder.

«Ikke sandt, det dulmer,» hvidskede hun dæmpet.

«Jo — Hoff har ogsaa en Gang spillet for mig» . . .

«De holder meget af Hoff,» sagde hun og saa' ned.

Deres Øjne mødtes og hvilede længe i hin-

anden! Hun holdt om hans Tindinger med begge Hænder. Saa gled der som et pludseligt Glimt over Williams Ansigt, og de smilede begge.

Han rejste sig halvt, stadig saa' de paa hinanden, og brændende trykkede de de aabnede Munde, Læbe mod Læbe . . .

Og som glødende Funker skinnede deres Øjne under Kysset.

II.

Det var et Barn, Grevinde Hatzfeldt havde gjort til sin Elsker, og det var Barnets Hjælpeløshed, der havde ført William til hende.

Under Kampen havde William Høg været ældre end sine Aar samtidig med, at den bestandig potenserede Anspændelse havde gjort hans Svaghed stærk. Men nu da hans Skuldre, der allerede længe havde været knuget af den altfor tunge Byrde, knækkedes under Nederlagets Elendighed, da Viljen, som havde været Sjælen i hans nervøse Tilværelse, brast, snigmyrdedes med det samme Manden. Og dette unge Menneske, som havde villet løfte en Slægts Fremtid, og som nu stirrede forfærdet paa sin egen Kraftløshed, blev i Reaktionens Slappelse til et hjælpeløst Barn.

Og saa mødte han Grevinde Hatzfeldt.

Ingen vidste, hvor gammel Grevinde Eva Hatzfeldt var, nogle mente fem og tredive, andre fyrre; hendes Beundrere paastod, hun umuligt kunde være mere end tredive, ondskabsfulde Medbejlersker og et Par Medlemmer af det

engelske Gesandtskab, med hvilken Ambassade Grevinden havde adskillig ikke opklaret Forbindelse, vilde mene, at den smukke Dame allerede var højt over de fyrre.

Men hvorom alting er, man vidste det ikke, og det var ogsaa meget vanskelig at konstatere. Naar man hele sit Liv har tilhørt et og samme Samfund har Beundringen og Misundelsen i slige Beregninger noget at holde sig til, Fakta at arbejde med. Men Grevinden havde aldrig opholdt sig meget længe paa et Sted.

Om Tiden før hendes Giftermaal vidste man intet, thi at Fruen oprindelig skulde have været Guvernante og med en engelsk Familje var kommet til Paris, hvor hendes Ærgjerrighed havde formælet hende med den gamle holstenske Adelsmand, var kun Rygter, der var paavirket af taagede Erindringer fra Mrs. Audleys Hemmelighed, og at Fruen egenlig var Vestindianerinde, var næppe mere begrundet.

Vist var det kun, at der virkelig havde existeret en Grev von Hatzfeldt, og hans Billede i Kjole med Johanniterordenens Baand var opstillet paa et pragtfuldt Staffeli i Enkens Dagligstue. Selv om Fruen maaske et Øjeblik vilde have vægret sig ved at fremlægge sin Daabsattest — — var hun sikkert fuldt rede til at fremlægge sit Vielsesbevis og dette var allerede et overordentligt Held.

Efter Grevens Død — de var jo kun gifte i tre Fjerdingaar, Greven var allerede ældre og meget forelsket, mere end hans noget nedbrudte Alder og hans podagraplagede Konstitution, der ikke taalte saa stærke Sindsbevægelser, kunde udholde — havde Fru Eva opholdt sig saa noget nær over alt: hun havde levet i St. Petersborg, i Neapel og i Wien, særlig dog i Paris og Rom, kun London syntes hun at have undgaaet. Nu var det ti Aar siden hun første Gang havde vist sig i København, indført af enkelte Familjer, som endnu havde Forbindelse med den Hatzfeldtske Slægt, og som ikke fandt sig beføjede til overfor en Dame, der i alt var komplet comme il faut, og som optraadte med en blændende Luxus, der kun var tøjlet af en udmærket Smag, at forlange andre Garantier end Navnets eller at lytte til de Rygter, der ganske vist fulgte Grevinden, men som man ikke var smaalig nok til at lytte til, thi hvilken rig Enke, som har forstaaet, at Enkestanden er den lykkeligste Lod i Verden, deler vel ikke Skæbne med hende?

Disse Rygter var jo dog ogsaa altfor utrolige og de sloges til Jorden ved selve deres Usandsynlighed. — Hvem vilde vel tro den Fabel, at Grevinde von Hatzfeldt var blevet udjaget af Rom af Sædelighedspolitiet? eller at

hun havde maattet forlade St. Petersborg, fordi hun blev indviklet i en Skandalproces mellem Fader og Søn, hvori det oplystes, at Grevinden havde været meget elskværdig mod dem begge? eller at Fruen i Madrid havde staaet i Forhold til en Tyrefægter, og at det Ar paa hendes Hals, hun altid skjulte saa behændigt med Kniplinger eller Smykker, at det blev til en ny Tillokkelse, skyldtes hans brutale Tugtelse?

Som om man behøvede at have haft Tyrefægtere til Elskere, fordi man havde et Ar paa Halsen, og som om ikke alle vidste, at der existerede Modermærker af den besynderligste Art.

Tvivlede man, maatte jo desuden Grevindens Sikkerhed gøre denne ondskabsfulde Tvivl fuldstændig til Skamme. Hun talte lige uforstyrrelig roligt om sit Ophold i Rom som om sit Ophold i Paris, hvor hun dog faktisk strax efter Krigen, lige efter at hun atter havde forladt Kjøbenhavn, havde holdt klerikal Salon og havde modtaget Fyrster i sit Hus — — Nej, baade Tyrefægter og Politimester var Opfindelser, det kunde man da indse ved det første Blik . . .

Grevinden havde ved denne Tid atter boet nogen Tid i Danmark, og den bestandig smukke Enke, hvis graa Øjne var ligesaa glandsfulde som nogensinde, og som ligesom sidst trodsede Moden, bar sit askegraa Haar frit i slange-

agtige Lokker, havde med Lethed knyttet sine gamle Forbindelser i det selskabelige Liv.

Vel sandt, at hun var mere yndet af Herrerne end af Damerne; at man skumlede lidt over hendes Mani for Ungdommen og den Iver, med hvilken hun bestandig beskæftigede sin Omgangskredses Sønner og Døtre ved Privatbasarer og smaa Komedier, Festiviteter og tusinde Arrangementer, hun ordnede med europæisk Snit: at man i en vittig Time engang havde kaldt hendes luxuriøse Saloner for Hønsegaarden — alt dette var jo dog netop uskyldige Ting og viste kun, hvor skævt en Kone kunde blive bedømt, som ud over den første Ungdom endnu var ung nok til at kunne dele Ungdommens Nydelser, og som glædede sig ved at sé den glad . . .

Saaledes talte man om Grevinde Eva, men Grevinden var dog alt i alt baade beundret og estimeret: hun spillede Chopin som en Mester og sang overordenlig smukt, hendes Malerier prangede ikke blot med store Navne, men var virkelig de store Navnes Mesterværker, og hendes Hus var elegant som vore Huse sjældent er det, denne Verdensstædernes bløde Elegance, som koketterer med Yppigheden. Følgen af alle disse Fortrin var, at hun spillede en temmelig dominerende Rolle i det selskabelige Liv . . .

Til denne Kvinde klyngede William Høg sig som et klagende Barn, der søger Ly.

Og Grevinden var ham som en Moder. Hvor glattede hun ikke mildt hans Sorger ud, hvor mildnede hun ikke hans Klager! Hvor de vare lykkelige, fredsæle disse første Aftener! Han fortalte hende alt, en barnlig hengiven Fortrolighed, der intet skjulte; han laa paa Panterskindet med Hovedet i hendes Skød, mens hendes bløde Haand gled hen over hans Kinder, og naar han løftede Ansigtet, kunde han møde hendes Blik saa mildt, saa ubeskriveligt ømt.

«Kys mig,» sagde han, og hun lagde Armene om hans Hals og kyssede hans Pande. Men han søgte hendes Mund, og skønt hun stred imod og kaldte ham et Barn, brændte dog hendes Læber, naar de mødtes med hans.

Hun dulmede hans Sorg. Hun bragte ham til Søvn, som Mødre luller trætte Børn til Hvile, mens de græde — men det var i hendes Skød, hun lod ham sove. Og han vilde saa gjerne blunde — han var jo jaget og fortvivlet og dødstræt og hun skaffede ham Blund med dejlige Drømme.

Han følte Rekonvalescentens Glæde ved denne ømme Pleje, han fandt næsten en Nydelse i sin Kummer. Han kom jo med den som et Barn, og hun tog ham op og favnede ham. Og

græd han, trøstede hun ham som en Moder, sukkede han, bortaandede hun hans Suk med en Elskerindes Kys.

Saaledes vandt denne Elskerinde, der legede Moder, Magt over William og saaledes var Forholdet i Begyndelsen.

Der var i den første Tid en egen raffineret Kyskhed over dette Forhold: Grevinden gav ham alt, men hun gav det med en Moders milde Haand, der ikke nægter sin Førstefødte noget, naar han kommer hjem og har lidt ilde. Hun sang for ham, hun læste med ham, hun forstod, naar han var bedrøvet, at tie. Og selv den højeste Gunst skænkede hun ham med et ømt Smil, med hvilket en Moder opfylder et forkælet Barns urimelige Ønsker — han ønskede det, han vilde det — — —

Men hurtigt blev denne Moders Skød kun til en Elskerindes Favn, og Favnen et Kapua for Legioner, der var slagne ved Kannæ.

Grevinden havde vundet William ved at være halvvejs Moder, hun bandt ham ved at være helt Elskerinde. William græd ikke mere: man kan ikke vedblive at græde bestandig, om ikke for andet, saa fordi Taarerne ikke vilde slaa til, og William var træt af at græde. Mens han græd, var meget andet blevet vakt hos ham, under Fru Evas trøstende Kærtegn.

Williams Sanselighed havde længe slumret.

Den var blevet vakt eller sygelig næret ved den altfor tidlige Læsning af de Digtere, «som skrev med deres Blod», og som William læste som femtenaar, fordi han her fandt al den Smertens Voldsomhed, al den Verdenskummer, der allerede saa tidlig havde tilsløret hans Barndomsliv. Den Gang saa han vel ikke helt, at Digternes Sindsbevægelser var andre end hans egne, at denne Smærte havde andre Grunde — men vagt og ubestemt gav al den sammenhobede, overmodne Læsning dog Næring til en vis Sanselighed, der vel undertryktes af det graa Tungsind, som prægede hans Liv, og de daglige Sorger, den daglige angstfulde Spænding, i hvilken de Høgske Børn den Gang henlevede deres Tilværelse, men som dog levede saa at sige i Baggrunden af hans Følelsesliv, og der som alt andet fik en forkuet Vækst. En ubestemt, halvvaagen Sanselighed, som allerede var træt uden at have løst Vingerne, allerede gennem den bestandig mindre kydske og halvt forstaaede Læsning havde afblomstret Nydelsen uden at have nydt; som ulmede under hans Melankoli, og som kun førte et visnende Liv, ikke døde i hans lidenskabelige Sinds Mørke.

Saa kom han til S., og Slægtsstoltheden gennemvævede alle hans Drømme, alle de himmelstormende Drømmerier, der var den skæbnesvangre «Aabenbarings» Moder, og som havde

gødet Jordbunden for Kamillas Idé. Selve den Sanseophidselse, som det korte men heftigt bevægede og indholdsrige Forhold til Kamilla, der jo ikke var uerfaren i Kærlighedens Labyrint, havde frembragt hos den sekstenaarige William, havde været nødvendig som Indgang og Krise til de følgende Aars Viljeanspændelse, men derpaa havde denne Anspændelses første Frugt været at opgive den Kærlighed, som havde vakt den, en Kærlighed, hvoraf den nyvakte allerede var begyndt at blive træt. Hans halve Barndom vægrede sig ved at bære baade Kamillas stormfulde Elskov og Ærgjerrighedens ophidsende Anstrængelser, og Forholdet brødes.

I de følgende Aar havde hans Idé opfyldt hele hans Existens, denne ene Lidenskab: at ville, havde opslugt al hans Lidenskabelighed, dens tusinde Kampe, dens Tvivl, dens Angster og dens Anspændelse havde været nok til at sysselsætte ham i Arbejdets Del af hans Liv. Nervøsiteten, der havde været hans Styrke, havde gjort hans Attraa efter at naa sit Maal saa krampagtig og saa altopslugende, at der ikke blev Rum til andet.

Men selv under hele denne Tid, hvor Ærgjerrigheden dødede hans Sensualisme, gennemvævedes hans Tilværelse dog af en Sanseophidselse, der maskerede sig under vekslende

Former, men som under Masken drev et formummet Spil.

Der var Øjeblikke og Tider, hvor William vaandede sig under sin Kamps Goldhed, hvor han fortæredes af Tomheden, i hvilken han levede, forstenedes i sin egen Ensomhed. Han havde længtes efter Tro, han havde hungret efter at blive troet — —

Men naar han i søvnløse Nætter længtes, gik hans Længsel næsten altid mod Kamilla, hans Ensomhed længtes efter hende, hun havde troet, hun havde troet . . .

Men hun havde mer end givet ham dette Kald, i hvis Tvivl han vendte sig til hende og trængte til hendes Tro, hun havde ogsaa elsket ham, været den første, som elskede ham, den første Kvinde i hans Liv. Og nu i hans Tilværelses Goldhed, hvor han forsagede for at blive stærk, sukkede han imod hendes Kærlighed. Han vidste det ikke selv, men det var hans unge under Ærgerrighedens Anspændelser døsende Sanser, der holdt ham feber-vaagen i disse Nætter, naar han i Fortvivlelse og Angst bed i sin Hovedpude for ikke at skrige, naar hans Øjne var tørre, fordi de var trætte af Søvnløshed og uden Taarer.

Han havde længtes efter at lægge sig ind til hendes Bryst, han havde tørstet efter hendes Kys . . . Hun vilde tage ham op og tro, hun

vilde henvejre hans Suk med milde Ord, som dødede hans Tvivl. Det sagde han til sig selv. Men hvad han ubevidst længtes efter, det var ikke Troen, men Kvinden . . .

Saa var Margrete kommet som et lyst Billede i hans Liv . . . Naar han nu tænkte paa hende skød han Billedet bort, ligesom holdt sig for Øjnene for ikke at sé, vilde ikke sé . . . Men undertiden drog Minderne om hende frem i hans Tanke, og de bragte i deres Følge som en vemodig Melodi, der klagede mildt . . . Naar han havde sejret, vilde han have bragt hende sin Sejr, hende sit Liv — — Men nu stod hun ude i et fjernt Lys, langt borte, og han turde ikke sé mod det skinnende Billede — — Nu, da det var brustet, forbi — —

Forbi.

Thi det var et træt Barn, Eva Hatzfeldt tog op i sine Arme.

Men denne Kvinde forstod at trøste. Og mens hun trøstede, opelskede hun med Erfarenhedens tusinde Kunstgreb Lidenskaben i det syge Sind.

Og efterhaanden som hun kastede Masken, efterhaanden som hun bestandig mere blev Elskerinden, blev han bestandig mere betaget. Hun lod langsomt men sikkert Temperaturen i deres Forhold stige, langsomt men sikkert satte hun hans Lidenskab i Drivhus.

Og William var Vox i hendes Haand, hans Sanselighed, der havde været opsparet saa længe, voksede under hendes kloge Røgt, og han sank dybt hen i den Lidenskab, i hvilken han var gledet ud . . .

Det var nye Sindsbevægelser, ny Anspæn delse, ny Nervøsitet.

Der kom en Tid, hvor han fantaserede om denne Kjærlighed. Som Baggrund for hans Nyden laa hans store Skuffelse, Kummeren . . . Han lagde en Heines Verdenssmerte ind i sin Elskovslykke, og han tænkte paa Alfred de Musset og George Sand. Vilde han ikke dø ligesom Musset, fortæret af denne flammende Ild, som selve hans Drømme gjorde hedere, som opslugte al hans Lidenskab, al hans Vilje? — — kunde han ikke dø?

Thi udenfor dette laa det store intet — Fortabtheden, Elendigheden. Kun i deres Kærlighed var der Liv.

Hvilke Sindsbevægelrer forstod hun ikke at vække, hvorledes voksede ikke deres Kærlighed!

Snart kunde hun atter blive Moder og behandle ham som et Barn, smile ad ham. Og hun kyssede ham kun paa Panden og hun saa paa ham mildt, med en Moders Kærlighedsglands i et rent Blik. Saa kunde der over Blikket komme som en sørgmodig Dug, og mens hun

sukkede, aandede hun henover hans Haar. Saadanne Dage kunde de sidde sammen tause, Aftenen igennem, og hun var mild og elskelig og kysk, som om hun aldrig havde tilhørt ham og aldrig havde givet ham uden et henaandet Kys paa en Ynglings Pande. Hun spillede for ham: «Hvad spiller Du?» spurgte han.

«Kinderscenen,» sagde hun.

Og naar han smilede til hende saaledes som en Elsker smiler, saa' hun paa ham med et forbauset Blik, der spurgte, hvorfor han betragtede hende saaledes . . .

Hun spillede mildt, og for hvert Brudstykke fortalte hun ham, hvad Komponisten nu fortalte om Børnene. Hun talte paa en blød, kælende Maade som en Kvinde, der fortæller Eventyr for Børn.

Og saaledes var hun hele Aftenen. Han kunde læse for hende og begyndte paa et af Mussets Digte, men hun vilde ikke høre det. «Ikke den Bog,» sagde hun og betragtede ham med en mild Bebrejdelse, en Moders Sorg, som ser sin Søn være bleven alt for hjemme i Livet . . . Saa tog hun selv en Bog og bad ham læse i, milde Digte, Lamartines «Jocelyn» eller Octave Feuillets Idyller, Daudets Smaating. Men selv her kunde hun stanse som ilde berørt, modvillig og bede ham holde op at læse . . .

Paa saadanne Dage fik han ingen Kærtegn, og naar han gik, og Aftenens Længsel havde

gjort hans Læber brændende, skød hun ham bort med en Bebrejdelse . . .

Og til andre Tider var hun «Damen», kold overlegen og rolig. Hun saa' ham kun sammen med andre, hun modtog ham ikke alene. Hun sad midt i sin Kreds som den hædrede, den herskende; rolig, fuldendt Dame; hun saa' ham ikke, skænkede ham ikke et Blik. Men heller ingen af de andre saa' hun til, en stolt Marmorstatue at se til, Kulde, Fornemhed i hver Bevægelse — saaledes kunde hun være . . .

Mens han stjaalent betragtede hende, mens han uafbrudt kredsede om hende under tusinde Paaskud, mens han lurede paa et Blik, et Smil bag Viften, et eneste af disse smaa Tegn, som er Elskendes Budbringere, for hvem et Øjekast kan være Oljebladet, mødte ham bestandig den samme uforstyrrelige, rolige Juno, som ligelig uddelte sine Smil — kolde, ligegyldige, forbindtlige Smil . . .

Og han, som vidste, at hun kunde være en Messalina!

Thi der var andre Dage, hvor hun aldrig blev træt af hede Kys, af Favntag, af slangekrystende Omfavnelser. Dage, hvor der var som en fortærende Hede i hendes Aande, hvor hendes Kys gød Ild i hans Mund. Paa hine Dage kunde hun være som en kaad Bakkantinde, der overøste ham med Kærtegn uden Maal, og

som gav sig hen med en Latter . . . Hendes Attraa var brutal, umættelig, deres Lidenskab havde Feber under hæseblæsende Gispen . . .

Hun vilde besiddes, hendes Attraa længtes under selve Nydelsen, som drukne kunde de begge rave i Blodberusningens Tykning . . . Og hun blev aldrig trættet.

Andre Dage var hun smægtende, laa hen med tunge Øjenlaag, en slumrende Haremsdame at se, lad, mættet, træt . . . Hun talte dæmpet, naar hun endelig talte; søvnigt. Hun fortættede Halvmørket i sit Kabinet, hun laa hen paa den røde Chaiselongue med opløst Tøj og de lange Lokker ud over Sofaens Atlask . . .

Han vilde vække hende, han talte til hende, han hvidskede, han kyssede hendes Mund, hendes Hals, hendes Arme — hun var kold, hendes Kød var livløst, hendes Læber besvarede ikke hans Kys . . . Saa fik hans Attraa Liv, og undertiden, naar hans Kærtegn var hedere end før, mere brændende, naar hans skælvende halvaabne Læber næsten i Smerte sugede sig imod hendes, kunde hun pludselig hæve Øjenlaagene og fra hendes tilslørede Blik slog en Flamme imod hans, mens Øjnene skinnede grønligt . . . Saa kunde de hvile længe Blik i Blik og nyde denne dets Flammegløed, som deres Lidenskab havde tændt . . .

Og der var andre Tider, hvor hun blev kun

hans Veninde, hvor hun bestandig vilde have Sofie om sig for at tale om ham, venligt, raadende. De kunde saa alle tre køre ud, langs Strandvejen, lange Ture; hun sad og glædede sig, var helt den ældre, var glad over Sofies Fornøjelse, overøste dem begge med Gaver. Hun viste en Venindes Opfindsomhed i sine Presenter, en fintfølende Kvindes Takt . . .

Hun kunde vise en pludselig Lyst, en tilsyneladende tvingende Trang til ligesom at legitimere sit Forhold ved at knytte Nina og Sofie til sig, hun vilde bestandig have dem som et kysk Værn mellem ham og sig . . .

Man roste Grevinde Hatzfeldt meget for sine Opofrelser for de forladte Børn, hun introducerede dem, førte dem frem, protegerede dem — var dem som en Moder . . .

Til andre Tider kunde hun være vemodig, tungsindig. Hun kunde betragte ham med sørgmodig Ømhed, og naar han spurgte, faldt hun i Tanker med et trist Smil, hvis Tungsind hun syntes at ville skjule for ham. Undertiden, naar han trængte ind paa hende, og vilde aftvinge hende Tilstaaelsen af hendes Bekymringer med Kærtegn, kunde hun pludselig briste i Taarer: hun var gammel, naaet til Høsten, kunde intet give ham, som stod i Vaarens Førstegry . . .

Og hendes Kærlighed fyldte hende med Anger.

Saaledes vekslede hendes Væsen og blev bestandig nyt, men Williams Lidenskab, der blev hele hans Liv, voksede og opslugte ham helt.

Der var ikke mere af Moderen tilbage, hun var kun hans Elskerinde, han elskede hende, elskede hende, som de Mennesker havde elsket, hvem Kærligheden havde fortæret. Thi han fortæredes. I Begyndelsen havde han lavet sig, fantaseret en Del af denne Ild, men Evas Klogskab kastede bestandig Brændstof til Flammen, og tilsidst fortærede den ham virkelig.

Der kom et Øjeblik, hvor han var vanvittig af Elskov, hvor han hidsedes og jagedes i en Jagt efter det flygtende, efter det sande i det evigt skiftende hos denne Kvinde, som forstod altid at være en Gaade; hvori hele hans Liv aandede i hendes Nærhed; hvori hans Tanker var hendes, hvor hans Hjerteslag slog i Takt med hendes . . .

Han længtes, naar han ikke var hos hende, og han var ikke tilfredsstillet, naar han kom til hende. Fra Dag til Dag voksede hans Feber, fra Dag til Dag steg denne forfærdelig nærede Attraa, hvis Genstand han aldrig syntes at kunne fange, fordi den aldrig var den samme, og fordi han om Aftenen favnede en Proteus, som forvandledes om Natten . . .

Hun jog ham op, naar han slappedes, hun gjorde ham hed, naar han kølnedes.

Men tilsidst blev det i Fortvivlelse, han søgte. Thi hans Lidenskab var blevet Sandhed under denne Røgt, han elskede virkelig, han søgte med Fortvivlelse, bestandig hidset paany søgte hans Væsen, som slappedes, som trættedes af de evig gentagne Sindsbevægelser, at uddybe denne Gaade, finde hende, inden det var for sent . . .

Thi undertiden blev han træt.

Han sammenlignede undertiden denne Søgen med hin Tid i Forholdet til Kamilla, da hun jog ham rundt i Tvivl, i golde Sindsbevægelser, inden hun gav sig hen. Han var blevet træt overfor Kamilla, han havde følt Væmmelse, han var led ved at støde mod et sidste Værn, der syntes et Spindelvæv, og som dog viste sig fast som en Mur, naar han vilde bryde det. Saa var han sunket sammen, og hun jog ham op igjen.

Var dette anderledes?

Jo anderledes, anderledes og dog det samme: thi golde var disse Sindsbevægelser som hine, han joges rundt nu som da uden at finde Bund, uden at finde Grund, uden at kende hende, han elskede, uden at modtage noget for, hvad han gav . . .

Thi bag Kyssene, bag Kærtegnene, bag Nydelserne . . . boede Tomheden eller intet eller . . .

Og atter kunde han le ad sig selv. Gaaden var der jo, Gaaden. Saa begyndte Legen

forfra, og William jog om i en gold Lidenskabs Sahara, hvor Solen stod som en rusten Maane bag Siroccoens Sandskyer . . . Og faldt han sammen viste Grevinden ham Fata Morganas Herligheder med grønne Oaser og Kilder, som lædskede . . .

Men Kilderne var forpestede, og Slanger havde tilhuse under Palmerne . . .

Undertiden kunde William falde sammen, træt, forjaget, udslukt og stirre rundt. Men hvad han saa', var kun Haabløshed, Ørkenen i store Linjer — —

Hans Liv levedes i denne Lidenskab, han stængte sig inde i den, lukkede sig ude fra alt ved kun at aande i dens Feber. Og hvor skulde han vende sig hen? hvor?

Maanederne var gaaet paa Jagten efter den sande Besiddelse af denne Kvinde, som bestandig forskellig altid forbausede ham, og William var mere træt end nogensinde før.

Nu havde han altsaa uddybet denne Kærlighed, for hvilken man døde, nu havde han oplevet deres Lod, som døde af deres Lidenskab, skrev med deres Blod, som gav alt, Liv, Blod, Kraft, fordi de maatte nyde saaledes — nu havde han levet — —

Men Tomheden stirrede ham imøde, Tomheden og Fortvivlelsen.

Og Harmen.

Thi han begyndte at harmes. Han var ikke mere noget Barn, der klyngede sig til en Elskerinde, som havde omklædt sin Brynde med en Moders Mildhed — han var blevet en Dreng i sin Elskov.

Og dette saa han. Han saa, hvordan han var blevet det; han var jo kommet som et skibbrudent Barn, ulykkelig og gennemblødt af Livets Regnskyl, saa havde han trykket sig ind til hendes Bryst for at græde ud . . . Og saa — ja saa havde hun borttørret hans Taarer og lukket hans Mund med milde Kys, og hun havde lullet ham til Ro i sine Arme — —

Men efterhaanden var hun blevet en anden, og han havde forvandlet sig med hende . . . Og hun var snart saadan og snart saadan og bestandig skiftede hun, og bestandig led han, mens han søgte . . .

Men hvad hun havde villet, hvad hun havde givet, havde det ikke altid været det samme — det samme, kun . . . Aa, som stungen af Sjælevaande vred han sig under Tvivlen . . .

Og alligevel tog den Magt, alligevel vandt den Overtaget — —

Saa kunde han standse midt under sine Kærtegn, og mens han stirrede paa hende, kom der noget sløvt og døende over hans Blik, noget angstfuldt, noget som i et Dyrs Øjekast,

der er sunket i Knæ for en indvendig Forblødning . . . Det kunde komme pludseligt, midt som de sad, og hans Hænder, som laa slynget om hendes Hals, faldt slapt ned, og Flammen i hans Øjne slukkedes . . .

Grevinden saa det, og hans Slappelse pirrede hende.

Saa blev hun den søgende, hun den æggende, hun vilde tænde hans Blik, vække ham, bryde Dvalen. Saa blev hendes Kærtegn ømme, hendes Væsen snoede sig om ham, hendes Kys glødede . . . hun lurede paa Flammen i ham, paa Funken, som skulde genoplives — —

Men undertiden kunde hun ikke vække ham. Hans Læber var kolde, hans Blik uden Ild; en Slaphed med sprungne Fjedre. Han troede ikke paa hendes Kærtegn, overbevistes ikke — han blev ved følesløs at stirre paa Tvivlen, som stod imellem dem — — Og hun vidste ikke, hvad der var kommet imellem dem.

Andre Dage kunde han vaagne under hendes Efterstræbelser, og Kærligheden, han skænkede hende, var voldsommere end før, mere brutal, mere hidset end nogensinde. Men hun vidste ikke, at Tvivlen var Sjælen i hans Feber.

Var der noget bag, var der noget under den evige Veksling, noget at gribe, noget, han

kunde fange — hvorfor havde han da ikke fanget det, hvorfor?

Han var blevet en Slave, mens han søgte, fra et Barn var han blevet en Dreng. Og for alt, hvad han havde mistet, havde han intet faaet til Gengæld — — Han saa, at han aldrig havde været en Mand i denne Elskov, aldrig; at han aldrig havde hævdet sig, at han først havde været et forskræmt Barn, siden en Slave; at han havde været uformuende i denne Kærlighed — —

Nu var han en Haremsdreng, der tjente en østerlandsk Kvinde, som han kun kendte tilsløret, som han havde favnet, aldrig faaet Lov til at elske — —

Han saa, at han nedværdigedes.

Men udenfor dette laa intet, Tomheden, Trøstesløsheden, og han var mere træt end nogensinde før.

Undertiden kunde han rejse sig i afmægtig Vrede, kraftløs Lede, som væmmedes ved sig selv, en uudholdelig Tomhed; han ligesom sled Lænkerne af sig og vejede deres Tyngde i sin Haand . . . Men saa elskede han dog højere Lænkernes Smerte end Intethedens Tomhed . . .

Deres Kærlighed blev stormfuld, snart var der døsig Ro, en dorsk Sløvhed hos dem begge, snart for de op, som for at holde den vigende

Nydelse fast ved en sidste krampagtig Anstrængelse . . .

Men den døsende Ro brødes ofte af Bebrejdelser, af bitre Ord, af Kulde. Hun skjulte ikke mere noget, hun slyngede ham hans Kraftesløshed i Ansigtet, hun blev brutal i sin Kødelighed. Hun kunde spotte hans Magerhed, le ad hans Sløvhed . . .

Og han følte Lede, men blev.

Thi der var saa megen Veksling i alt dette. Der kunde være Øjeblikke, hvor han med Velbehag sølede sig i sin egen Nedværdigelse, følte en bitter, sammenbidt Fryd ved at ligge for hendes Fødder som en logrende Hund, der nød sin Trældom . . . Og andre Tider, hvor han blev revet med af alle de Raffinements, hvormed hun tirrede ham, den Vellystens Perversion, i hvilken hun jog rundt med ham.

Hun lod sy Dragter til ham. Snart var han Polak, snart Magyar, snart Spanier. Og hver Gang, han skiftede Dragt, digtede de et nyt Indhold i Timernes Elskov, byggede et Luftslot op over Tomheden og holdt Fester ved Indbildninger, der lagde sig som kortvarig Glands over det bare Intet . . .

I saadanne Øjeblikke kunde hun blive vild: Hun tumlede rundt i en raa Fortrolighed, som krammede ud med lascive Minder fra hendes Hjertes Maskeradebod, hvor en Fjederhat hvid-

skede om et «Bal masqué» i Roma, og en Toreadorhandske mindede om Nætter i Madrid . . .

Og han taalte hendes Fortrolighed uden at støde hende fra sig, uden at mishandle hende, uden at flygte for Nedværdigelsen . . .

Men helst klædte hun ham ud som Kvinde, snart i sine egne Klæder, snart som Kammerpige. Og saa i den fremmede Dragt søgte hun en ny Tiltrækning for sin Attraa, som syntes hende ny i den nye Form . . .

De rejste lidt hen paa Foraaret bort i nogle Dage, han som hendes Selskabsdame: det morede hende at tilkaste den formummede de halve Smil, som Forklædningen skabte, og de glædede sig over at gøre deres Samtales Indholdsløshed mindre knugende ved at forklæde den i halve Ord og uforstaaelige Hentydninger overfor disse Fremmede, som ikke vidste, hvem de skulde beundre mest, den blege Kreolerinde eller hendes majestætiske Herskerinde . . .

Undertiden naar han kom, laa hun i Sengen endnu, hun havde slet ikke været oppe, laa i Halvmørke og døsede, mens hun ventede paa hans Komme . . . Saa spiste de sammen . . . Tjeneren vartede op, diskret, lydløst; og de nød i det kvalme Sovekammer et overdaadigt Maaltid . . .

Til andre Tider sad hun om Aftenen ind-

hyllet i en russisk Pelts foran Ilden, og hun tog ham ind i Peltsværkets Varme for at hede hans Kulde . . .

Saaledes holdt hun ham fast. Som man, naar man presser en Citron til et Glas Sukkervand, blot af Irritation, fordi man vil tage den sidste Draabe, kan beholde den i Haanden nogle Øjeblikke endnu, inden man kaster den hen — saaledes holdt Eva Hatzfeldt endnu paa William Høg, mens han udtørredes under sin egen Lede.

Hjemme var han pirrelig, talte næsten ikke, tilbragte Tiden paa sit Værelse, laaset inde; han laa paa Sofaen, slap, sunken sammen, læste lidt, sov eller døsede den meste Tid. Hans Liv var kun Pauser mellem Sindsbevægelser, som væmmede ham . . .

Nina og Sofie led forfærdeligt ved at se ham saaledes synke hen i en Døs, de saa fortærede ham.

Han saa' aldrig nogen, han gik aldrig ud, han fulgte ikke mere Grevinden i Selskaber.

En Dag havde Fru Hatzfeldt sat ham Stævne i Frederiksberg Have. Saa skulde Vognen køre dem op om Valby.

William ventede et Kvarterstid paa det aftalte Sted, gik saa igen. Han var egenlig ganske lige glad, han var vant til Grevindens Luner og havde opgivet at tage hende noget ilde op. Han var blevet for sløv til det.

Lidt borte fra Runddelen saa' han Hoff komme kørende i Alléen. Forfatteren sad alene i en nedslaaet Droske, krøben sammen i Hjørnet, meget bleg og indfalden saa' han ud, og trods det gode Vejr havde han Peltsværket helt op om Ørene. William vilde gaa forbi, det var længe siden han havde set Hoff, egenlig ikke siden Prøven, og de Par Gange, de havde truffet hinanden, havde de kun vekslet nogle ligegyldige Ord ... Han vilde helst være fri for at tale med ham ...

Men saa fik Hoff Øje paa ham og raabte Drosken an. William maatte stanse og gaa ud til Vognen.

«Tager De ikke med?» spurgte Hoff, han søgte at faa sin lystbehandskede Haand ud af Peltsværket, «det er blot paa en Time.»

«Nej Tak» — William skulde til Byen ...

«Naa ja, ja, det er forresten ogsaa bedre at gaa i dette Vejr,» Hoff rejste sig i Vognen. «Aa, Kusk, De kører hjem med min Pelts — jeg vil hellere gaa.» Han fik Peltsen af, en Paletot paa, som han havde med i Vognen ... William syntes, det var altfor urimeligt at lade Vognen drage af med Peltsen alene.

«Aa, kære, skidt med det — saa længe det er siden,» Hoff traadte ud af Drosken, «vi har set hinanden. Naa, Farvel, Kusk!»

«Skal De ikke betale?» ...

«Jo, det — aa nej, jeg har ham paa Regning.» Drosken rullede af og de gik over i Alléen. «For det er rigtignok længe siden, vi har set hinanden,» sagde Hoff.

William knyttede intet Svar til Hoffs Ord: «De ser meget daarlig ud,» sagde han blot.

«Aa ja — det er min Roman — den tager paa Kræfterne» . . .

«Skriver De paa en Roman?»

«Ja — og den er forsinket. Egenlig skulde den allerede have været ude» . . .

«Hvad handler den om?» spurgte William, han var glad ved at have fundet noget at tale om.

«Aa,» Hoff borede Hænderne ned i Paletotlommerne, «hvad Romaner almindelig handler om — om Verdens Daarlighed.»

Der blev en Pause. William gik og saa' ned i Jorden og skubbede lidt Muld op med Taaspidsen for hvert Skridt. «Aa ja — det er jo et rigt Emne,» sagde han.

«Temmelig.» Saa igen Stilhed, indtil Hoff sagde: «Men De ser Skam heller ikke synderlig rask ud.»

«Vist som sædvanlig.»

«De skriver maaske osse paa en Roman?»

«Nej,» William lo, «men jeg tænker paa det.»

De gik atter tause: «Jeg har været hjemme

nogle Gange,» sagde Hoff, «men De er svær at træffe. Jeg vilde have talt til Dem om noget ved Bladet» . . .

«Ved Bladet?»

«Ja — vi skal have en ung Dramaturg af den nye Skole — og saa tænkte jeg, at De vilde passe godt.» Hoff saa' ikke op, men William havde paa Følelsen, han alligevel skævede til ham.

«Jeg skriver ikke,» sagde han, han var blevet lidt rød i Kinderne.

Hoff gik lidt: «Godt nok,» han stansede lidt «men noget maa De dog bestille.»

«Ja — tage Examen.»

«Naa,» Hoff gik til igen, «ja, naar De vil tage Examen.»

«Jeg er jo politisk Studerende.»

«Saa? Det har jeg osse været . . . det er dejligt Studium. Og De skal vel op til Jul om et Aar?»

«Jeg har ikke tænkt paa at gaa op» . . .

Hoff fik Cigaretter frem og bød William, de stansede, tændte inde i Hatten: «Jeg talte med Gerson forleden. Han klagede ogsaa over, at han aldrig saa' Dem undtagen paa Trappen.»

Hoff var færdig med at tænde, satte Hatten paa. «Det er nok det samme Hus, hvor Fru Hatzfeldt boer.»

«Ja — Grevinden bor der i Stuen» . . .

William gik hele Tiden og gemte Ansigtet væk fra Hoff. Forfatteren bakkede roligt paa Cigaretten som hang løst imellem Læberne i den ene Mundvig, saa hvad han sagde fik saadan en nonchalant-sløjfet Betoning.

«De kommer der nok — en Del,» sagde han.

«Grevinden har vist os megen Venlighed,» Tonen var kort, og der var en let Streg paa os.

«Naa — Deres Søstre osse,» Hoff holdt inde, gik lidt igen, sagde saa alvorligere: «Mon det er rigtigt.»

«Hvilket?»

«At lade Deres Søstre komme hos Grevinde Hatzfeldt.» Hoff slog Asken af Cigaretten.

William blev først bleg, saa meget rød. Han følte sig truffet, vidste ikke, hvad han skulde svare.

«Ja, for forstaar De, bedste Høg, at De — men . . .» Hoff saa' som tilfældig over til Høgs Side . . .

Saa greb William det nemmeste Middel: «Grevinden er en Veninde af vor Familje,» sagde han kort.

«Naa -- ja, det vidste jeg ikke.» Hoff trak lidt paa Skuldrene.

«Og De, som kun har sét Grevinden én Gang» — —

«Har vel næppe Ret til . . . nej, ganske

vist. Men,» Hoff slyngede Cigarstumpen væk: «jeg har osse kendt hende før.»

William smilede: «Jeg synes, jeg erindrer, at De blev presenteret for Grevinden paa Etatsraadens Bal.»

«Ja — det var noget siden, jeg havde sét Fru Hatzfeldt. Men jeg synes nu alligevel, det er urigtigt, at De lader Deres Søstre omgaas Grevinden.»

William blev heftigere: «Man taler ikke saadan om en Dame,» sagde han, «undtagen man . . .»

«Man ikke, men jeg, og jeg skal sige Dem, hvorfor jeg gør det.» Hoff talte tilbagetrængt dæmpet, Ordene rystede lidt, og Tonefaldet var mørkt: «Fordi jeg har været hendes Elsker.»

«De!» Det gav et Ryk i William, han blev purpurrød, mens han stirrede paa Hoff. Forfatteren besvarede Blikket. Saa slog William Øjnene ned, hans Træk var blevet graa, og der gik som en Trækning over hans Ansigt.

Men han havde intet at svare. Han vidste, Hoff talte Sandhed.

Forfatteren vilde lægge sin Haand paa hans Skulder, men William rystede den væk, blev ved at gaa ved Siden af ham med bøjet Hoved.

«Jeg var sekten Aar,» sagde saa Hoff.

Det blev meddelt ganske tørt, som et simpelt Faktum. Og Tonen var den samme, da han tilføjede: «Grevinden holder saa meget af Børn.»

De gik ned langs med Nyboder, ingen af dem talte. Hoff tog igen Cigaretter frem, tændte, William ventede. Saa gik de videre. Da de kom til Gernersgade, drejede en Ekvipage om fra Toldbodvejen.

Hoff hilste ærbødigt.

William saa ikke op, spurgte halvt tankeløst: «Hvem var det?»

«Det var Grevinden — med den unge Jansen.»

William vendte sig med et Ryk. Han saa Grevindens graa Hat, Maleren sad ved Siden af hende paa Forsædet.

«Aa,» sagde Hoff, «Jansen er et smukt Talent og — et robust ungt Menneske.»

I et Øjeblik mødtes deres Øjne: der var en Flamme i Williams. Saa slukkedes den, og han vendte sig for at gaa. Han gav ikke Haanden.

«Og saa det med Bladet,» spurgte Hoff, han lod, som om han ikke mærkede det.

«Tak. Men det er en underlig Idé, at jeg skulde kunne skrive» . . .

«Maaske — men jeg har nu den Idé» . . .

«Ja — ellers Tak.» William vilde gaa . . . «At skrive, hvad jeg kunde, var vist ikke Umagen værd.»

«Naa, jeg plager Dem jo ikke. Far vel, Høg.»

De skiltes.

William gik ikke til Grevinden et Par Dage, han blev hjemme, kjøbte nogle statsvidenskabelige Værker, som han skar op og læste lidt i, hist og her. Han begyndte paa hvert af de første fjorten Kapitler, læste en Side af hvert. Saa var han træt, lagde sig paa Chaiselonguen og døsede.

Han sagde til sig selv, han kunde dog ikke, han opgav det og lagde sig hen. Han var tung i Hovedet og kunde ikke samle sig, og hver Gang, han vilde tvinge sig, og han havde lagt Papiret til rette, fint afskaaret Papir, margineret til Noter, og begyndte at skrive det første Citat, faldt han hen og tænkte paa tusind løstflagrende Ting, indtil han vaagnede bidende i Penneskaftet — —

Eller han blev svimmel af at læse; han kunde ikke strax fatte Meningen, maatte læse om, gentage. Saa svedte han straks. Det var hele Tiden, som om der stod noget imellem ham og Arbejdet, noget ubestemt, som tog hans Evne, tilslørede hans Opfattelse.

Og kæmpe gad han ikke; det var saa afstumpet det hele.

Han kunde ligesaa gerne opgive det og lægge sig hen.

Men lagde han sig saa hen paa Sofaen, laa han og vendte og drejede sig og vilde bort fra alle Tanker, som kom og meldte sig. Han følte saadan et uovervindeligt, træt, tomt Lede, som vred sig under sin egen Tomhed.

Undertiden faldt han i Søvn af Slaphed. Han trængte jo til megen Søvn, Hjernen var ikke stærk, og rent legemlig var han ikke meget værd. Undertiden laa han ogsaa kun og halvsov. Saa hørte han Stemmer om sig og kunde ligge og fantasere i lange Tider; og tale og raabe og høre baade Svar og Tiltale.

Tankerne ligesom gled ud til Billeder og Stemmer og Berøringer . . . ikke Drømme, for sov gjorde han jo ikke. Men saa pludselig kunde han fare op og tage Tag i sig selv: «Det er Begyndelsen til Galskab,» sagde han. Men lidt efter lagde han sig igen og sagde: «Det gør ikke noget.»

Slet ingenting — og saa formelig ventede han paa Hallucinationerne.

Der kunde ogsaa være Øjeblikke, hvor han kunde være saa fortvivlet, at de ubestemte sjælelige Lidelser næsten arbejdede som en legemlig Smerte. Ubetydeligheder kunde vække denne

Smerte. En Lyd, et Navn, der var et Minde, et eneste Ord —

Saa for han som jaget op og ned ad Gulvet, til han næsten blev aandeløs. Som han vilde løbe fra sin egen Elendighed.

Men lidt efter lidt blev disse Paroxysmer sjældnere. Det hele var saadan graat overalt.

Den næste Dag sad han i Tanker og kradsede noget op paa det marginerede Papir. Pludselig gav han sig til at skrive. Han blev ved at skrive, læste noget højt for sig selv, skrev igen — —

Det var noget om Tartuffe, han pludselig havde givet sig til at male op. Men saa midt i en Sætning lod han Pennen synke, rev det skrevne i Stykker. Han brændte hver Stump paa Kakkelovnspladen.

Om Aftenen gik han hen til Fru Hatzfeldt. Hun spurgte ikke, hvorfor han ikke havde været der, var meget kølig. Han syntes, hun var blevet saa smuk paa de tre Dage.

De talte kun om ligegyldige Ting, Grevinden havde ingen Ro, hun lod Pauser florere og Samtalen dø hen. Hendes Blik spurgte uafbrudt, naar han vilde gaa.

Men han blev, han sad ladt og saa paa hende. Han syntes aldrig hendes Legeme havde været saa tillokkende som iaften, Hjemmedragten sad løst om hende, udfordrende løst. Men hun

lod, som om hun ikke mærkede det, som om hun slet ikke tænkte paa, at han mere kunde fristes — —

Hun gik blot rundt og ventede. Saa satte hun sig ved Klaveret, sjadskede en Dansemelodi hen over Tasterne, saa saa igen tilbage paa ham. Gav sig til at lege med Diskanten, holdt længe et Par spæde Toner, rejste sig saa . . .

William stirrede paa hende, paa hendes Kød, og det var ham en besynderlig kildrende Glæde saaledes at nyde denne Kvinde, som han foragtede.

Grevinden gik til og fra, saa paa Uret, tog Sytøjet, skævede til William.

Han sad taus men bredende sig i Stolen som et Menneske, der sidder, hvor han har Ret til at sidde.

«Naar ser jeg Nina?» spurgte Grevinden.

«Jeg har sagt til Nina, Du var syg.»

«Hvorfor?»

William svarede ikke. Han vilde ikke have Scener, han var ikke oplagt til Optrin. Han rejste sig og gik hen til Grevinden, som sad foran Kakkelovnen. Han tog Kniplingen lidt til Side og kyssede hende under Øret.

Hun rørte sig ikke, hun mærkede, hans Aande var meget hed.

Saa ringede det. Det gav et lille Sæt i hende.

«Hvem kan det være paa denne Tid?» spurgte han.

«Berlingske,» det var ligegyldigt, hun saa paa ham. «Jeg kommer strax — jeg vil blot sige, de tænder Gassen paa Trappen.»

William lagde sig plat ned paa Panterskindet lige paa Maven. Han var underlig dyrisk tilfreds, han nød sin egen mætte Forelskelse i Grevinden, han havde en Fornemmelse af, at Følelsen var en Haan imod hende.

Hun blev nogle Minutter borte. Da hun kom ind, smilede hun, fortalte leende, at Gassen brændte saa daarligt, saadan underlig hoppende var Flammen. Hun maatte have Gasmester imorgen.

Hun satte sig i Sofaen. De talte ikke mere. William rejste sig og gik hen ved Siden af hende. Han tog hende om Livet. Hun saa forbauset paa ham, blev lidt rød i Hovedet, da han lagde Ansigtet ind mod hendes Hals. Saa gav hun sig til at lé.

«Hvad lér Du af,» spurgte han. Han blev liggende ind til hendes Bryst.

«Noget, jeg kom til at tænke paa,» sagde hun og kyssede ham. Hun blev ved at kysse

ham, undertiden holdt hun inde, saa paa ham med det samme Smil — —

William kom til at tænke paa en Sfinx. Det var saadan en underlig Flamme, der skinnede midt i de kolde Øjne.

— — —

Den næste Dag kørte Grevinden og William ud. Nina skulde have været med.

De kørte den første Tid i Taushed, ud ad Langelinje til Strandvejen. De sad hver i sit Hjørne, lænet tilbage.

«Hvorfor kunde Nina ikke tage med?» spurgte Grevinden endelig.

«Jeg vilde ikke have det,» svarede William. Tonen var kort.

Grevinden saa hen: «Hvorfor?»

«Det ønsker jeg ikke at sige Dig.»

«Aa,» Grevinden lo. Hun rev sit Kammerdugslommetørklæde op, og holdt det halvt for Munden. «Du mener ikke mere, jeg er passende Selskab for Frøknerne Høg.»

William mødte hendes Blik. «Netop,» sagde han.

Grevinden blev bleg og fattede lidt heftigt om Vogndøren. «Det er kommet noget sent.»

William vendte Ansigtet bort: «For sent,» sagde han.

Det varede nogle Minutter, inden de talte

igen. Grevinden saa' til den anden Side ud over Sundet.

«Hr. Hoff er vel blevet forelsket i Frøken Høg,» sagde hun og vendte sig lige imod ham.

«Det tror jeg ikke.»

«Og Betænkelighederne skyldes heller ikke ham?» hun spurgte med en haanende Sikkerhed, mens hun betragtede ham stikkende.

William rystede paa Hovedet, som om det ikke var Umagen værdt at svare.

«For Du talte jo forleden med den Herre,» vedblev Grevinden.

«Ja — som Du saa.»

«En smuk Omgang.»

William blev rød, han bed sig i Læben og hans Mund dirrede: «Ja dine gamle Elskere.» Det lød som et Stenkast.

Fru Hatzfeldt blegnede svagt, og mens hun løftede Haanden for at slaa nogle genstridige Haar tilbage fra Panden, sagde hun:

«Hvem har sagt Dig det?»

«Han selv» . . .

«Ah!» Grevinden aandede dybt, sad et Nu med lukkede Øjne. Men saa hævede hun Blikket og seende ham stift ind i Øjnene sagde hun med et ubeskriveligt Smil:

«Og om saa var» . . ,

Et Sekund knustes William under Haanen i dette Svar. Saa knyttede han Haanden og

han hvislede Ordene frem: «Jeg slaar Dig,» hvidskede han.

«Ja — hvis Du turde» ... Deres Blikke mødtes ... hvilede et Nu i hinanden. William slog Øjnene ned.

Og det var, som om Selvforagten skulde sammensnøre hans Strube, mens han sad med Hovedet bøjet, rugende over sin Fejghed.

De talte ikke mere paa Turen.

Da de kom hjem i Dronningens Tvergade, sagde Grevinden, mens Tjeneren aabnede Vogndøren:

«De bliver vel til Middag?»

«Tak.» William gik ind i Kabinettet, ventede, mens Grevinden tog Tøjet af. Han var snarest som bedøvet af sin egen Fejghed, knust under den. Og han vidste, at hvert Minut, han blev hos denne Kvinde, var en Ydmygelse, en Nedværdigelse. Men det var ham næsten en Glæde at trampe paa sig selv.

Under Middagsbordet var han forceret livlig, talte meget, lo. Han drak halvanden Flaske Rødvin. Efter Middag gik de ind i Kabinettet.

De sad hver i sin Lænestol og halvsov, trætte af Køreturen, Skænderiet paa Vognen, mætte og døsige af Maaltidet, af Vinen, han havde nydt saa rigeligt.

Grevinden gabede, uden at skjule det, William

strakte sig i Stolen, med Benene langt ud paa Gulvet.

«Det er egenlig længe siden, Du har været klædt ud,» sagde Grevinden.

«Ja.»

«Du saa ganske godt ud som Polak.»

William svarede ikke, laa og strakte sig. Men saa syntes han, det vilde forhøje det tragikomiske, om han klædte sig ud. Han tog ligesom hin Aften efter Prøven paa ny det hele lystigt, saa' det fra den komiske Side. Det pirrede ham.

«Hvor er Dragten,» spurgte han.

«Ovre.»

William rejste sig. «Vil Du tage den paa,» spurgte hun ligegyldigt.

«Ja.» William gik over i et Værelse paa den anden Side Gangen. Der var Skabe langs den ene Væg, et stort Toiletspejl foran Vinduet. Han aabnede det ene af Skabene. Det var helt fuldt af Maskeradeklæder. William tog alle Dragterne frem, han nynnede og lo, gik og talte med sig selv paa Melodi, mens han undersøgte hvert enkelt Stykke.

Det var et Pernilleskørt. Han havde været saa snøret, at han kun var tyve Tommer om Livet. Hun havde næsten kunnet spænde om ham — —

Der hang Toreadorhatten. Han kom til at

tænke paa Arret paa hendes Hals, den Historie havde hun fortalt ham, da han var i den spanske Dragt. Han havde grædt af Skinsyge om Natten.

Nu græd han ikke. Tvært imod ... Tralala ... Tralala ... Tralala. Han berusede sig i disse Minder, de bedøvede ham som Valmuens Gift, der giver pinlige Drømme, smertefulde. Og han blev ved at rode i Skabet med en Nysgerrighed, som pinte ham med Knappenaalstik....

Det var et Silkeskørt. Aa — den Gang de rejste. Hun havde klædt ham af om Aftenen under Spektakel og Latter. Og til sidst havde hun draget ham hen til sig og havde sagt: «Om de derude vidste.»

Lystigt, lystigt havde det Liv dog været!

Saa begyndte han at tage den sorte Fløjelsdragt paa. Han spejlede sig, vendte sig, drejede sig, blev ved at nynne. Huen klædte ham godt: han lagde Haaret ned under Skindkanten helt ned i Panden — han gav sig til at lé for at faa Øjnene til at skinne ... Lige med ét kom han til at tænke paa, da han paa Instruktørens Trappe rettede sig foran Spejlet — —

Han holdt op at tralle, og i et Øjeblik stirrede han stift paa sit udpyntede Billede, vendte sig, slog Døren i og gik.

Han sad paa en Skammel foran Grevinden.

De havde ikke meget at fortælle og Grevinden gabede uophørligt. Hun havde siddet og klappet hans Haar ganske mekanisk, men nu var hendes Haand faldet slapt ned over Stolearmen:

«Du var kønnere sidst i Dragten,» sagde hun dovent.

«Ja,» sagde William, «meget kønnere.»

Grevinden sad lidt. «Det klæder Dig ikke mere at være klædt ud. Du er blevet for mager,» sagde hun.

William saa op: «Det bliver man,» sagde han brutalt.

Fru Hatzfeldt rejste sig i Sædet: «Aa,» sagde hun, hendes Stemme rystede lidt, «du har nu aldrig haft nogen god Figur.»

Han fløjtede. Lidt efter gav Grevinden sig til at lé.

«Hvad lér Du af?» spurgte han og lod sig fra Skamlen glide ned paa Gulvet.

«Aa, det var Jansen,» hun blev ved med at lé.

«Maleren» — —

«Ja — han saa Dig forleden» — stadig Latter — «og sagde, Du bar Dine Klæder som en Urtekræmmer en Maskeradedragt.»

Blodet kogte i William. «Hr. Jansen er vittig.»

«Ja — mere vittig end mange andre.»

«Maaske — og af god Familje. Hans Fader er Aagerkarl.»

Grevinden lo kort: «Ja, jeg véd jo, Du ikke sætter Pris paa Manden.»

William laa udstrakt paa Gulvet, med Hovedet støttet paa den højre Arm. Han saa op i hendes Ansigt og sagde: «Du synes vist desto bedre.»

«Ja — netop.»

«Det er dog længe siden, han var her...»

«Ikke siden iaftes...»

«Iaftes»... William for halvt op og greb hende om Knæet.

«Ja — med Berlingske.» Det havde længe pirret hende, nu var det sagt og hun saa stjaalent paa Williams Træk.

Han blev gulbleg: som et gulagtigt Voksbillede knælede han for hende, stirrende stift. Og langsomt skiftede Udtrykket i dette Blik, det stirrende forsvandt, og mens Taarerne kom frem og beduggede det, blev det bønligt, angstfuldt, bønligt som et dødssaaret Vildts — —

Som et Barns, der skal dø.

Men Grevinden oprørtes under dette Bliks Anklage og idet hun løftede Foden og stødte ham fra sig med Støvlen raabte hun: «Dreng!»

Han faldt om paa Tæppet. Et Nu var der dødsstille, selv Grevinden ventede angst. Saa

rejste han sig med et Skrig. Det var dyrisk, halvkvalt, vanvittigt, dette Skrig.

Han stod op, vaklende, han søgte at tale, Ordene, han vilde fremføre, kvalte ham. Han blev ved at stirre paa hende, maalte hende med et Rovdyrs Blik . . .

Grevinden følte sig urolig, men trods sin Uro saa' hun koldt paa ham, smilende.

Og anden Gang skreg han ligesom før, mens hans Øjne søgte et Vaaben. Han for hen til en Etagère, greb en mægtig Muslingskal og løftede den i Haanden.

Grevinden rørte sig ikke. Ogsaa hun forsøgte at tale, men kunde ikke, hun følte, hun stivnede, at hun ikke kunde røre sine Arme . . .

Og alt imens hvilede disse to Menneskers Øjne i nogle forfærdelige Sekunder prøvende i hinanden.

Saa var det, som om William faldt sammen; han stod et Øjeblik bøjet, hans Legeme skælvede, Brystet bevægede sig heftigt . . . Endnu en Gang mødtes deres Blik, og mens William blev blegere end et Lig foran denne Kvinde, han frygtede, skønt han hadede hende til Døden, hvidskede han:

«Elendige!»

Han løftede Armen og slyngede Muslingeskallen fra sig. Den for susende mod Pillespejlet

— det splintredes, som Diamantregn spredtes Glasstumperne over Konsollen.

William stirrede mod Spejlet. Saa gav han sig til at le, aabnede Døren, lukkede, sled Tøjet af sig, mens han rev alle Klæderne i Hvirvel ud af Skabet . . .

Grevinde Hatzfeldt's stilfærdige Tjener fejede i Kabinettet Skaarene bort uden at undres . .

William løb ned ad Gaden, løb blot for at løbe. Han maatte have Bevægelse, Luft. Han vidste ikke, hvor han løb hen, og han drog først Pusten ved «Hesten».

Klokken var elleve. Det var allerede sent. Han gik langsomt op ad Østergade, han følte sig som en beruset Mand.

Saa blev hans Navn raabt ud af en Droske, der rullede forbi. «Stop — Stop — Halløj.» Det var et mylrende Mudder i Vognen. Nu stoppede Kudsken og Hoff sprang ud:

«Vi kommer fra Middag — et Par Stykker — Høg skal med . . .»

William kunde ikke besinde sig, svarede ikke.

«Skal Høg ikke med,» raabte Hoff ind mod Latteren i Vognen. Han var uden Overfrakke, og meget rød i Kinderne.

Et Par Damer stak Hænderne ud af Vinduet, raabte og nikkede.

William blev stoppet ind med. Der var et

forvirret Mylr af Arme og Ben og Hoveder og Klæder, og de baade lo og hvinede.

Den ene Dame stak Benene ud af Vinduet for Pladsens Skyld.

«Til Lyset,» skreg Hoff. Og væk rutschede de.

III.

«Træk hende frem, træk hende frem!»

Franske Laura havde forslugt sig paa Andesteg med Surkaal og søgte Tilflugt bag den tilrøgede Portière for at frigøre sin svulmende Taille for det eneste franske ved Personen: for sit Snørliv . . .

Nu stod hun og hvinede og sloges med Høg, der vilde trække hende frem fra Gardinet, som hun klamrede sig til, mens Alma sad henne ved Bordet og skreg op og for at more Hoff spyttede i Senneppen.

Men Laura slog igen, og William kunde ikke faa Magten. Hoff laa henne paa den brede Sofa bag Bordet med opknappet Vest, det hvide Slips var gaaet op, og Skjorten var helt krøllet, han støttede Hovedet paa Armen og saa flegmatisk paa Kampen. Undertiden lo han og raabte til Høg: «Om Livet, William, om Livet... tag hende om Livet!»

Alma svingede halvdrukken med Senneps-

krukken; pludselig kastede hun sig fra Stolen over mod Hoff, der uforstyrret lod hendes noget opløste Yndigheder hvile paa sine udstrakte Ben. «Du Bernhard,» hun svingede med Krukken, saa Vædsken alvorligt truede Forfatterens Silkeopslag, «Skaal, Du Digtertamp det er jo Dig, som gi'er» . . . Almas Stemme var rusten. Hoff værgede sig mod Sennepsstrømmen. Saa skovlede Damen noget af Senneppen ned i hans Champagneglas.

Mens Forfatteren og Alma drak Dus i Blandingen og næbbedes paa Sofaen i et forvirret Pêle-Mêle, kæmpede henne ved Gardinet «den franske» i Chemise, dækkende blufærdigt for sit Ansigt, forskrækket over den uvant blottede Situation . . . William vilde kysse hende.

«Klem Pigen,» raabte saa Alma fra Sofaen, hvor hun havde rejst sig halvt paa Hoffs Skød, «klem Pigen!» Og i det samme sprang hun op, frem foran Bordet og greb med et Hyl Stridens Genstand, det franske Snørliv, som laa henne i Hjørnet paa Gulvet . . .

Den franske var overvunden sunken om paa en Stol og lod sig karessere af Høg . . .

Men Synet af Snørlivet i Almas oprakte Arm virkede paa hendes Omtaagelse som det røde Klæde paa Tyren: hun for op fra

Stolen, som om der havde været Knappenaale i Sædet, slog William fra sig ved et Slag med de fyldige Arme og styrtede ind mod Alma, der blev ved med at svinge med Livet... Man hørte en Strøm af Skældsord og i nogle Øjeblikke brødes begge Amazonerne — —

Saa stødte Laura til Bordet, saa Glassene rutschede sammen, og trængt ind mellem Væggen og Sofahjørnet, greb hun med et halvskreget Udbrud et af Champagneglassene paa Bordet . . .

Alma hvinede, da hun fik Vinen i Ansigtet, spyttede, vrissede, nyste. Under ustanselig Latter sprang Hoff med Dessertskaalen op paa Sofasædet og bombarderede Damerne med Krakmandler, Høg tog fat i franske bagfra, og midt mellem le og græde besvarede Alma ravende midt paa Gulvet Hoffs Bombardement med Mandler og Skaller, hun rodede rundt efter paa Gulvtæppet — —

Og midt under Spektaklet satte William med et Spring op paa Bordet mellem Glas og Tallerkener og slukkede begge Gasblus — —

Mørket blev hilst med en Hvinen. Snørlivet fløj rundt i Stuen, tørnede mod Væggen, grebes, blev atter kastet med Hyl. Hoff laa og strøg Svovlstikker af for at finde flere Krakmandler . . .

De havde stoppet Damerne ind i en Droske, og Høg og Hoff gik alene hjem over Halmtorvet. Det var Tøsjap, fugtig, kold Luft, og Hoff sladskede sammenkrøben af i en lang Ulster-coat: «Gud skal ogsaa vide,» han rystede og skuttede Skuldrene op, «hvorfor vi skal ha'e Vinter hele Aaret i dette rare Land.»

«Aa,» William talte noget søvnigt, «Vinteren er s'gu alle Dage bedre end Sommeren.»

«Du mener, det er alle Dage ligegodt — aa ja — der er noget i'et.»

De gik lidt.

«Uh, sikket Sjap» — det var Hoff, som talte — «og saa er der endda Huller paa mine Støvler» . . .

«Og jeg har Balsko. Hør, betalte Du?»

«Nej,» Hoff gabede igen, «jeg lod det staa. Jeg kunde ikke» — ny Gaben og Kuldegysning — «faa Forskud før i næste Uge.»

«Naa. Har Du nogle Cigaretter?»

«Jo — værsgo.» Høg fik, tændte, — «uh, det er dog nogle irriterende idiotiske Piger — de er s'gu ikke, hvad man kalder absolut morsomme.»

Høg svarede ikke, de gik lidt. «Hvem mon der nu skal døje den Sennep, Alma spyttede i?» spurgte han saa.

«Tak for mig.» De var kommet ned i

Nygade, William vilde stanse ved Skovbogade: «Du véd maaske ikke, jeg er flyttet,» sagde han, det kom noget dumpende.

«Jo, jeg hørte det,» de stod lige under Gaslygterne, Hoff saa op fra Brostenene. «Hvorfor har Du ikke talt om det?»

«Aa — jeg véd ikke — det er ... jo ingen Begivenhed.» William var lidt usikker, saa' ned ad Vimmelskaftet.

«Er Du blevet uenig med Din Søster,» spurgte Hoff.

«Pyh — jeg havde en Aften haft Amalje med oppe ... og ... Det kunde ikke nytte at blive boende hjemme» ...

«Ærlig talt, kære,» Hoff stampede for Varmen, «det var da osse en besynderlig Idé at slæbe Piger hjem til dine Søstre. Du kunde jo være kommet op til mig ...»

«Og saa skulde der gøres et Væsen hver Gang, man kom hjem ti Minutter over elleve ...»

«Aa — ja, det kunde da nu egenlig ikke genere dig, det er vist ikke hændet Dig, saa længe vi har kendt hinanden. God Nat, Du, nu skal jeg hjem og læse Lamartine ...»

«Lamartine» — —

«Ja, bedste Ven, det er som Pønitense, jeg er begyndt at gi'e mig i Lag med Romantiken ...»

«Tak, nej jeg skal Skam i Seng. Sés vi imorgen?»

«Du kan komme op Klokken to, men fløjt udenfor Døren, du, Rykkerne er slemme i denne Tid.»

«Ligesaa hos os! God Nat.»

Et slattet Haandslag.

«God Nat, du — Satan, hvor man er utidig, og saa har man Opstød af den forbandede Andesteg.»

De skiltes — —

Nogle Dage efter, da Hoff laa og drev paa sin Sofa med et Bind af Victor Hugo, hvorved han fordøjede Maden — han sagde altid, at Vers var det samme for ham, som Smaasten for Hønsefuglene — bankede det paa Døren.

Han laa stille som en Mus, saa sig forsigtig rundt og rejste sig sagte for at slippe hen til Spisestudøren. Saa hørte han Værtinden tale ude paa Gangen. Lidt efter kom hun ind.

«Herre Gud, Madam, jeg har jo sagt, jeg er ikke hjemme,» Hoff hvidskede, Tonen var irriteret.

Madammen gik hen over Gulvet: «Det er jo en Dame,» sagde hun tørt og lukkede Døren op.

«Naa,» sagde Hoff og rejste sig halvt fra Sofaen. «Ja, saa i Guds Navn . . .»

Forfatteren var ikke uvant med Mørkningsbesøg efter Middagsbordet, og adskillige Damer, hvis rosenrøde Billetter, han ikke havde fundet det Umagen værd at besvare, holdt sig skadesløse ved at melde sig personligt.

Madammen havde aabnet Døren, men Damen udenfor traadte ikke ind: «Hr. Hoff er hjemme,» sagde saa Madammen opmuntrende, der var noget i Tonen, som bad hende blot ikke være bange.

«Tak.» Den fremmede kom ind og stillede sig lige ved Døren. «Tak.»

Der var halvmørkt henne i Krogen og Hoff saa kun en høj Skikkelse, indhyllet i et Shavl, hun havde Kniplingsslør for Ansigtet. Hun blev ved at staa der, som om hun ventede.

Hoff rejste sig helt fra Sofaen: «Ja, Hr. Hoff er mig,» sagde han og bukkede. Damen drejede Hovedet om efter Værtinden, Hoff saa' det: «Læg lidt Kul paa,» sagde han. Derpaa til Damen: «Frøkenen vil maaske tage Plads.»

Madammen raslede ufornødent længe med Kulkassen. Den fremmede hvidskede nogle Ord og satte sig paa Randen af en Puf, mens Hoff tændte Lysene paa Flygelet. Saa forsvandt endelig Værtinden.

Der gik endnu nogle Øjeblikke: den fremmede Dame vedblev at tie og slog ikke sit Slør op. Hoff, der var færdig med at tænde, vendte

sig imod hende: «Jeg véd ikke, om jeg har den Ære at kende Frøkenen,» sagde han.

Den fremmede bøjede Hovedet, sad underlig knuget, som hun kæmpede med sig selv. «Mit Navn» — det var næsten uhørligt mit Navn — «er Nina Høg,» sagde hun. Hun løftede Armen og slog Sløret til Side, Hoff saa' et blegt Ansigt.

«Frøken Høg.»

«Jeg,» Ordene sank efterhaanden, «er kommet for at tale om min Broder.» Nina løftede Ansigtet, saa Hoff saa' Trækkene i Lyset fra Hængelampen. Han troede ikke, han vilde have kendt hende igen.

Han betragtede et Øjeblik hendes sorgforvitrede Træk, saa' i Taushed mod Gulvtæppet . . . «Jeg kan tænke det,» sagde han sagte. Mer ikke.

Nina krammede lidt om Shavlet: «Han bor jo ikke mere hos os,» sagde hun.

«Nej.»

Hoff vidste ikke, hvad han skulde sige, han vilde ikke en Gang sé op, sad og stirrede paa Tæppefelterne under den nye Pause.

Og Nina sad bestandig krammende om Shavlet, kæmpende med sig selv. Men saa pludselig sprang hun midt ind i Tankegangen og sagde hurtigt, halvt graadkvalt: «Det er ikke,

fordi jeg vil bebrejde Dem noget, men — men jeg er saa ulykkelig . . . vi . . . Sofie og jeg . . .»

Hun holdt inde, drog Veiret dybt: «Og saa kommer De jo saa meget sammen med ham . . .»

«De mener, at mit Selskab ikke er gavnligt for Deres Broder . . .»

«Nej . . . men . . , det er ikke det . . . men, hvad skal vi gøre? Vi ved jo ikke, hvad vi skal gøre.» Nina tog Lommetørklædet frem under Shavlet, tørrede Taarerne bort. «Det er det, som er saa sørgeligt,» sagde hun.

Der blev igen Taushed. Nina græd stille, Hoff havde rejst sig, gik op og ned ad Gulvet. «Ja, sørgeligt,» sagde han.

«Og saa mente jeg, om ikke De kunde gøre . . . gøre noget.»

«Hvilket?» Hoff stansede og saa paa Nina. Saa slog han Øjnene ned for dette hjælpeløst kummerfulde Blik.

«Naar han blot vilde flytte hjem . . .»

Der var noget i Tonen, som greb Hoff. Han stod taus og stirrede ind i Lysene paa Flygelet — mærkede, han fik Vand i Øjnene og vendte sig.

«Det var en stor Ulykke,» sagde han.

Nina forstod ham, for hende eksisterede kun denne store Ulykke, og hun sagde tonløst: «Men han kunde jo ikke.»

«Men hvad har han Interesse for?» spurgte Hoff.

Hun svarede ikke, under en pludselig Hulken lænede hun sit Ansigt til Bordet. Lidt efter løftede hun Hovedet igen: «Sér han daarlig ud?» spurgte hun.

Hoff vilde svare, men kunde ikke, han rystede blot paa Hovedet og virrede. Saa tvang han sig og sagde: «Han har jo skrevet et Par Artikler i Bladet,» sagde han, «og . . . De skal ikke være bange . . .»

Han stansede, fortsatte derpaa roligere:

«Det er maaske kun en Overgang.»

Nina saa spørgende op. «Men de Artikler . . . var de ikke . . . sære?»

«Jeg tror bestemt, han har Talent,» sagde Hoff.

«Tror De?» Det kom hurtigt, et Glimt af Haab. Men Tonen blev atter dæmpet: «Men han har ingen Kræfter,» sagde hun.

Hoff drejede Hovedet: «Aa, naar han blot vil.»

Nina rejste sig. Hun stod lidt, støttet til Bordet, som hun ventede.

«De skal sé, det er en Overgang,» sagde Hoff igen. «Det er Skuffelserne . . . naturligvis . . . en Reaktion.»

Nina blev staaende, hun slog Sløret ned, tog det atter fra, gik nogle Skridt. Og bort-

vendt hvidskede hun ganske sagte: «Og saa med Pengene . . .»

Hun holdt paa Sløret med Haanden, saa det skyggede for hendes Ansigt, mon Hoff saa, hun skælvede.

«Han bruger saa mange Penge . . . og vi . . . og han er ikke rig.»

«Ja — han . . . bruger jo noget . . .»

«Men,» Tonen var stærkere, bævende, «hvor faar han det fra?»

«Ja,» Hoff stammede, «han . . . tjener jo noget ved Bladet.»

Nina rystede paa Hovedet: «Det er for Navnets Skyld,» sagde hun og vendte sig helt.

Hoff var rørt, han tog hendes Haand: «Hvis jeg kunde gøre noget . . .» sagde han.

«Lad ham blot komme hjem . . . kun en Gang imellem.» Graaden stansede hende. «Vi sér ham aldrig mere.»

«Ja . . .»

«Og vi . . . og jeg skal ikke skænde paa ham.»

Hun tog Shavlet sammen om sig, sukkede og gik henimod Døren.

«Saa undskylder De jo nok, jeg er kommet,» sagde hun. — —

William boede med bare Vægge, der var ingen Tæpper over Bordene, paa Reolerne flød det med Haarbøster, skidne Flipper og aflagte Slips. Man havde paa Fornemmelsen, at der altid var halv koldt, og at ingen levede der.

Henne i Hjørnet stod en sort betrukken Chaiselongue med broderet Lærredstæppe over, W. H. syet med rødt, slynget i hinanden og med en stor Krone. Chaiselonguen og Tæppet var ligesom en glemt Stump af en anden Tilværelse.

Men William var heller ikke meget hjemme, undtagen naar han sov — hvad han jo ganske vist gjorde Størstetiden af Dagen, enten i sin Seng eller paa Chaiselonguen.

I Sengen blev han længe, han havde ikke noget at staa op efter, der var om Morgenen ikke andet, der ventede paa ham, end en Dag ligesaa graa som den forrige, og der kunde gives Uger, hvor han hverandet Døgn blev liggende hele Dagen, fordi han ikke gad staa op. Hvad skulde han staa op for?

Penge havde han ingen af, maatte vente, til han kunde «slaa» nogle. Kræfter heller ikke. Og det sidste brød han sig heller ikke om.

Saa begravede han sig saa at sige i sin Seng, hvor han laa Time efter Time, tankeløs, sanseløs og stirrede paa Barheden om sig, og det var ham en Glæde at tænke paa, at her

laa han gemt bag en laaset Dør og under en tyk Dyne.

Andre Dage stod han op, men flyttede sig kun fra Sengen til Chaiselonguen, hvor han døsede med en Bog i Haanden eller sløvt faldt sammen og sov mer, end han var vaagen.

Bøger havde ikke stor Interesse for ham. Han havde altid læst meget, men alt, hvad han havde læst, havde staaet i Forhold til hans Livsplan, havde været Del af den. Nu var det forbi, det var ham endogsaa ubehageligt at mindes alt det tidligere læste, han undgik i sin Læsning alt, hvad han før havde søgt. Og til at sysselsætte sig med nye Tanker var han altfor træt, til at anstrænge sig for igennem Forstaaelsen af nye Ideer at vinde nyt Indhold for sit Liv, til at tilegne sig noget hidtil fremmed, dertil var han for slap.

Selv i sin Læsning, selv hvor det kun galdt om at vække en flygtig Interesse, faa Tiden til at gaa, skulde han begynde paa noget nyt — og det, det var jo det, han ikke gad.

Hvad han læste, var mest Filosofi, Bückner, Carl Vogt.

Han troede ikke — han gav sig ikke af med at tro — søgte heller ikke at gennemtænke — han gav sig ikke af med at tænke, overhovedet ikke med noget, som man ikke døsede til, han gled blot villig med ned ad den

moderne Materialismes for den Slags Tilhængere meget magelige Bane.

Han gled villig med. Thi for dette Menneske, der havde sat sit Liv til paa at ville, var der noget lokkende i at svælge i for Exempel Opgivelsen af Viljens Frihed: det hele blev saa uendelig tragikomisk, saa han rigtig kunde le ad sig selv, og det var hans Yndlingsbeskæftigelse: «le ad det hele, Don Quichote-Idéen.»

Men selv denne Pirren ved egen Latterlighed sløvedes efterhaanden i den Blanding af Opgivelse og Tømmermandslede, som udgjorde hans Liv.

Det var ham fremdeles ubevidst dulmende at se Fedtet gjort til en af de vigtigste Faktorer i det hele aandelige Liv, i hele hans Tilværelse. Han fandt det paa Baggrund af sit Liv saa komisk, at det hele galdt om Vægt af Hjernen, om Fedtstof.

Han blev saa dejlig fri for Ansvar og det Hele, naar alt gled saadan ud.

Den under Halvdøs tilegnede Materialisme virkede som aandelig Kloroform paa hans Sjæleliv.

Han drog planløst og efter sin egen Mening interesseløs og halvsovende rundt i den moderne Videnskab. Men uden at han vidste det, stansede han snart her, snart der, hvor han fandt noget, der gennem hans Døs talte ham til Undskyldning,

gennem hans Døs, thi egenlig havde han opgivet noget saa livskraftigt som at anklage sig selv, men alligevel var det ganske rart at sé, at der slet ikke var nogen Grund til det.

Han læste atter Darwin. Men han kom ikke igennem nogen af hans Bøger, hans Interesse kunde ikke vækkes ved Videnskabsmandens samvittighedsfulde Undersøgelse, der stanser ved hvert Skridt, ved den minutiøse Opregnen, der vejer alt — han ønskede kun Resultaterne, som han vilde have i Vishedens Form eller rettere i det givnes Form, med Visheden tog han det endda ikke saa nøje.

Saa tog han sin Tilflugt til Disciplene, til Hacckel, hvis Bøger han endogsaa købte, skønt han ellers ikke gav sig af med at købe Bøger og af dem, han havde, havde solgt de fleste med Undtagelse af nogle gamle Skolebøger.

Hacckel tiltalte ham. William tog som de fleste Darwinismen praktisk, saa ikke stort andet end Arvelighedsloven og kaldte det Darwinismen, men for Loven om Arvelighed havde han ogsaa Brug. Den hørte med til Kloroformen ligesom Tilværelseskampen. Hypotesen pirrede ham: han begravede i den sig selv som et af de overvundne Individer . . .

Schopenhauer og von Hartmann læste han ogsaa til en Tid. Han glædede sig over Læren om Kvinden, han tilsølede hende i Filosofens

Foragt.. Og saa var det hele saa graat, saa graat, intet, som skar nogen i Øjnene.

Denne Læsning var hans Hovedbeskæftigelse, men der kunde jo være Dage, hvor han var for træt eller gabede for meget, hvor hans rødkantede Øjne sved for stærkt til, at han kunde læse. Saa blot drev han.

Han tænkte paa, hvordan han skulde slaa Tiden efter Klokken seks ihjel og hvor han skulde faa Penge ... Det sidste blev snart et brændende Spørgsmaal. I Begyndelsen havde det været let nok. Han havde faaet Kredit; naar man hedder Høg, er det ikke saa svært, og han havde været klog nok til at henvende sig til sin Faders gamle Handlende, hvor man saa at sige gav Erindringen Kredit.

Saaledes havde han ved Tuskhandel og Transaktioner skaffet Penge i Begyndelsen. Men efter nogle Maaneders Forløb blev Pengeforskaffelsen vanskeligere, man stansede Krediten, begyndte endogsaa at minde om Betalingen. Snart løb Alverden ham paa Dørene.

Saa begyndte de forgældedes Liv for William Høg. Han laante, lovede at betale, kunde ikke, laante igen. Han skrev til Venner af Faderen, de første hjalp ham. Saa kom der fjorten Dage, hvor han «levede» igen — oftest i Kompagni med Hoff. Men var Pengene opbrugt, sad han stadig dybere i det, og han maatte

søge om Udveje igen. Hans Tungsind blev pirreligt, han blev febrilsk midt i sin Sløvhed.

Han levede Plattenslagerens variable Liv, som den ene Dag til et Stykke tørt Franskbrød forsluger sig i Haabløshedens tomme Forhaabninger, den næste tænder en Cigar ved en Tikroneseddel, maaske fordi dens Erhvervelse dog brænder ham ganske lidt paa Fingrene.

Saaledes stod Sagerne, da Nina kom op til Bernhard Hoff for at tale om sin Broder.

Et Par Dage efter besøgte Forfatteren William.

«God Morgen.»

«God Morgen,» William lettede sig lidt i i Chaiselonguen. «Aa, jeg laa og døsede lidt» — —

«Jeg sér det . . . Om det just er sundt at ligge og døse i saadan en Hundekulde.» Hoff gik henimod Kakkelovnen. «Lægger du ikke i Kakkelovnen?» spurgte han.

«Der er vist ingen Kul,» sagde William ligegyldigt.

Hoff aabnede Kassen. «Nej» — —

«Nej, Værtinden sagde det før. Du maa beholde Overfrakken paa» — —

«Man har ikke sét Dig de sidste Dage,» Hoff placerede sig i den eneste Lænestol og stemmede Benene mod Væggen.

«Jeg var sammen med Storm iaftes . . . og Lund . . . og Minna» — —

«Gud véd, hvordan Du vil omgaas Storm» —

«Hvorfor ikke — han er meget rar» . . .

«Aa, ja, og saa giver han ud.» Hoff sagde det tørt uden at sé paa ham. William blev rød.

«Igaar var det paa Deling,» svarede han lidt efter, «der blev drukket tæt — uh, hvor Lund brækkede sig ud over Isbuddingen. Det lignede Tutti-frutti.»

De taug lidt, William holdt en Tokrone paa sine Øjenlaag.

«Jeg mødte Din Søster her nedenfor,» sagde saa Hoff.

«Nina?»

«Ja — hun saa daarlig ud.»

William svarede ikke . . . «Har du nyligt været deroppe?» spurgte Hoff.

William lod distrait: «Nej—ej,» sagde han saa, «det er noget siden.»

«Jeg troede, Du spiste der.»

«Ikke mere.» William vendte sig halvt. «Det er nemmere.»

Hoff rejste sig, satte sig hen paa Kanten af Chaiselonguen.

«Hør — Høg . . . lad os tale lidt alvorlig,» sagde han.

«Om hvad?»

«Det kan jo ikke blive ved med at gaa paa denne Maade.»

«Nej — ikke ret godt.» Det lød ganske ligegyldigt, og lidt efter gabede han.

«Ja — Menneske, saa gør dog noget . . . naar Du vil leve . . .»

William lukkede Øjnene. Hvad han sagde, kom søvnigt, drævende: «Aa, ja — naar man vil leve, men jeg vil hellere dø . . .»

«Naa, ja — saa hæng Dig!»

«William slog Blikket op: «Jeg har osse tænkt paa 'et.» Stadig søvnigt.

«Men Du tør ikke.»

Han lagde igen Tokronen paa Øjnene, taug lidt. «Foreløbig synes jeg nu, Minna er ret grinagtig.»

«Det er jo en hel Del.»

«Det er mærkeligt med den Pige. Man gaar hjem fra hende om Aftenen, og hun har... Skam ikke nægtet En noget. Og saa den næste Dag, naar man sér hende igen, tror man min Sandten, man har drømt — saa uskyldig sér hun ud af Øjnene . . .»

«Hun er jo holdt af Storm?» indskød Hoff tørt.

«Ja,» William lagde sig til Rette i Sofaen, «det er jo det, som er det mærkelige.»

Hoff tog hans Haand. «Men vi maa tale om det, William,» sagde han.

William saa paa ham, han plejede ellers aldrig at kalde ham ved Fornavn. Et Øjeblik mødtes deres Øjne, saa tog William Haanden for Ansigtet og sagte, med et andet Tonefald end før, sagde han: «Det kan ikke nytte.»

«Forbi,» sagde Forfatteren en Timestid efter, da han gik ned ad Trappen: «forbi.»

«Men jeg kan ikke betale endnu, jeg siger Dem jo, jeg kan ikke.»

Hr. Olsen flyttede Piben over i den anden Side af Munden. «Saa skulde Hr. Høg ikke have underskrevet det Papir,» sagde han roligt.

William knappede Frakken op: «Men De faar jo Pengene om otte Dage . . . saa kan De dog vente» — —

«Men om otte Dage er ikke idag Hr. Høg, og» Hr. Olsen foldede Papiret ud — «her staar, at Summen er forfalden idag.»

William havde det varmt: «Men jeg kan ikke betale,» sagde han og slog Hovedet til Siden, «kan ikke.»

Hr. Olsen strøg en Svovlstik, bankede lidt Aske af Piben, foldede atter Papiret sammen: «Ja ja, saa har vi jo Deres Kautionist,» sagde han.

Et Sekund stirrede William paa Aagerkarlens roligt smilende Træk, et Sekund ind i

hans glasagtige Øjne. Saa lukkede han Øjnene i Svimmelhed.

«Ja,» hvidskede han.

Sveden sprang draabeformigt frem paa hans Pande.

«Og det er et godt Navn,» sagde Hr. Olsen, «et fint Navn.»

William saa atter over, men stadig mødte han det samme Blik fra Olsen, koldt, uforstyrrelig roligt, stikkende:

«Pengene er sikre nok,» sagde han, han sad og kælede for det blaa Papir med den flade Haand.

Williams Hoved faldt et Øjeblik ned paa hans Bryst, saa løftede han det, og med et pludseligt Udbrud sagde han heftigt:

«Nej, De kan ikke, De kan ikke gjøre det.»

«Presentere Papiret?»

«Nej, De kan ikke,» gentog han.

«Hvorfor?»

«Fordi,» William blev rød som et dryppende Blod, «fordi . . .» han stansede, saa sagde han hurtigt, hæsblæsende og uhørligt, «De véd, den er falsk» — —

Det saa ud, som om Hr. Olsen blev en Smule gulere i Ansigtet: «Vilde det hindre mig i at faa mine Penge,» spurgte han lidt mere hæst.

William kunde ikke svare.

«Men jeg giver Dem Henstand til iovermorgen,» sagde Hr. Olsen lidt efter, han bakkede paa Piben . . . «Saa iovermorgen maa jeg presentere Papiret for Hr. Baronen.» Hr. Olsen rejste sig. «For der maa være Orden i Forretninger,» sagde han.

William saa sløvt op. «To Dage,» sagde han tonløst.

«Det er en lang Tid,» sagde Hr. Olsen.

William rejste sig, knappede sin Frakke, tog Hatten, alt uden at tale, mekanisk, sammensunket handlede han.

«Altsaa i overmorgen,» Hr. Olsen lagde det blaa Papir i Mappen. «Farvel, Hr. Høg.»

William nikkede blot. Han mærkede ikke, hvordan han kom ned ad Trappen, ud paa Gaden — intet. Han var lamslaaet af Angsten.

«Iovermorgen.» Han hørte Hr. Olsens Stemme, han syntes, det lød saa spottende: «Det er en lang Tid.» Om saa lang Tid vilde Verden faa at vide, at William Høg var en Forbryder.

Han havde skrevet Baronens Navn efter — — — Det havde været en blot Formalitet . . . Hr. Olsen vidste godt, hvordan det hang sammen . . .

Men nu . . . nu . . . Nej, det kunde ikke ske! Og som forvildede Mennesker under en Ildebrand, naar Taget falder, fløj hans Tanker

forvirrede og raadløst til tusinde Sider for at søge en indbildt Hjælp.

Han gik Gade op og Gade ned, frem og tilbage med bøjet Hoved. En og anden vendte sig for at sé efter den underligt snigende Skikkelse med Ansigtet helt graablegt og et dødtstirrende Blik, som intet saa — —

Williams Tanker søgte Raad. Snart vilde han gaa til Baronen, tilstaa, bede; snart vilde han vende sig til Nina . . . Men han skød atter disse Planer bort. Saa søgte han rundt i sit Bekendtskab, om nogen kunde laane ham, han søgte videre og videre, helt ud i Yderpunkterne . . .

Han tænkte paa Grevinde Hatzfeldt . . .

Lidt efter lidt, mens han gik, blev hans Tanker til Fantasier. Pengene vilde komme, dette var umuligt, de vilde komme. Han begyndte at fantasere over, hvordan han vilde faa dem, de kom med Posten, der kom mange flere end han skulde bruge, der kom tretusinde Kroner . . . Saa vilde han betale alt, det hele og for Resten af Summen indrette sig det som Hoff . . .

Som Hoff — det vilde sige blødere, rigere, med mange Blomster. Han begyndte at indrette sine nye Værelser, han kælede for den tænkte Pragt, bredte sig i al den fantaserede Blødhed . . .

Men saa pludseligt brast Fantasierne sammen, og hans Tanker begyndte forfra.

Han vilde ikke gaa til sine Bekendte, han vilde gaa til fremmede, laane Pengene af en rig Mand. Det blev atter halvt fantastisk, han besøgte den rige Mand, fik Pengene — — —

Men han arbejdede dog med Navne, han gennemgik Børsmatadorerne. Pludselig kom han til at tænke paa, at en Parvenu bedst vilde laane ham dem. Han var jo en Høg. Det vilde kildre hans Forfængelighed . . . Han vidste, Etatsraad Christensen var adelsgal, at han pyntede sit Hus med Navne . . . Han havde giftet sine Døtre bort til tre Kammerjunkere . . .

Han gik ind til en Konditor, fik fat i Vejvisere, skrev Adressen op. Han vilde gaa der strax.

Etatsraaden boede i Bredgade lige ved Kongens Nytorv. William betænkte sig ikke, han sagde til sig selv, at han begik en Infami, men han tøvede ikke. Han maatte . . .

Etatsraaden spiste Frokost, men Tjeneren bad Hr. Høg vente i Salonen. William gik omkring og betragtede tankeløst de Hundrede af Nips paa Etagerer og Hylder. Det var et helt Musæum. Og mens han saa paa alle disse pralende sammenhobede Ting, sagde han til sig selv:

«Han laaner mig dem — han laaner mig dem . . .»

Saa kom Etatsraaden. Han klappede, mens han lukkede Døren, den røde Paryk fastere paa Hovedet, vendte sig med et forbindtligt Smil.

«Hr Høg?» sagde han ... Men i det samme saa han paa William der var bleg og forstyrret, og Smilet paa hans Ansigt blev til et pludseligt Spørgsmaalstegn.

«Af den gamle Familje,» spurgte Etatsraaden, satte sig ved Bordet.

«En Sønnesøn af Excellencen ...» William talte sagte, støttede sig til Egebordet.

Etatsraaden blev ved at betragte ham gennem Guldbrillerne: «En god Familje,» sagde han «en gammel Familje» han pegede paa en Stol.

William satte sig. Etatsraaden syntes at vente, men da William ikke sagde noget, tilføjede han i en filosoferende Tone: «Det er en Løftelse med saadan store Navne.»

Nu maatte William tale. Han saa ubestemt ud i Rummet, mens han sagde: «Jeg kommer for ... kommer for ...» Men saa stansede han. Etatsraaden rømmede sig og flyttede sig lidt i Sædet — — «kommer for» — —

«Jeg er i Pengeforlegenhed,» sagde saa William.

Etatsraaden rullede umærkeligt sin Stol lidt tilbage: «Det hænder unge Mennesker,» sagde han smilende.

William ventede med Øjnene fæstet paa Gulvet, lige med et var det, som om Hjerteslaget skulde stanse; saa hamrede igen i Feber alle Pulse — —

«Men,» Etatsraaden rejste sig, ved Bevægelsen for William sammen, saa lynsnart paa hans Ansigt, «hvorfor gaar De ikke til Deres ærede Familje?» Børsmatadoren stod og saa velvillig ud og smilede under Spørgsmaalet. «De har jo Onkler,» tilføjede han.

«Ja,» William rejste sig ogsaa, holdt nogle Sekunder ved Bordpladen . . . Saa smilede han: «Det gaar altid saadan, man tænker ikke paa det nærmeste,» sagde han.

«Vist saa, vist saa,» Etatsraaden gik et Par Skridt frem i Stuen. «Naturligvis jeg hjalp saa gerne . . . men det maa ikke være behageligt, vilde vist være saarende for Dem at tage Hjælp af en fremmed.»

William følte Blikket bag Guldbrillerne paa sig, han kunde næppe tale, stammede lidt. Men endelig fik han Lyden frem:

«Jeg takker Hr. Etatsraaden,» sagde han og gik henimod Døren.

«Og jeg haaber, at sé Hr. Høg, en anden Gang.»

Da William var gaaet, gik Etatsraaden hen til Vinduet. Han saa' efter William i Gadespejlet, lige indtil han var drejet om Hjørnet.

William gik hjem, han tilbragte hele Dagen paa sin Sofa, lod Konen, han boede hos, hente en Pakke Cigaretter og dampede uafbrudt. Han gik tidligt i Seng, sov strax ind.

Den næste Morgen, da han vaagnede, gad han ikke staa op. Det vilde altsaa komme, maatte komme. Saa kunde han ligesaa godt blive her roligt og tage imod det. Det skulde netop komme lige her ind til ham, ramme ham her, hvor han vilde blive liggende og vente.

Han syntes, det var modigt saaledes at lægge sig hen. Forbryderens Mod, der ved, at han skal dø og nu bare venter.

Dette vilde komme, dette var Opdagelsen. Men hvad der stod bag ved tænkte han ikke paa. Det gaar noget nær en Selvmorder ligesaadan: han har taget Giften, saa lægger han sig hen og stirrer paa Opløsningen, og han venter paa Opløsnings Tegnene saa interesseret, at der ikke bliver nogen Tanke tilbage for hvad der staar bag, kommer efter, Døden er Opløsningsprocessen.

Saaledes laa William og ventede paa Dagen imorgen.

Men op paa Dagen blev han uroligere, han kunde ikke mere være alene, han vilde tale med nogen, ud. Han blev ved at have Blikket hæftet paa «Forfaldstiden», men hans Feber

jog ham ud. Han gik til Hoff, traf ham ikke hjemme, han vilde besøge Gerson, traf ham ikke . . .

Det var imidlertid bleven Skumring, han drev ned ad Østergade. Folk skubbede sig frem, stødtes i Trængsel paa Fortogene, man snakkede, lo, trængte paa. William saa paa alle disse Ansigter. Demimondens Damer, som med smaa Hop satte over Vandpytterne, mens de gik to og to og talte højt og smilede bag Slørene; det unge København med opsmøgede Frakkekraver og mer eller mindre ilsomme Hilsner til de venlige Kvindesmil bag Slørene; de unge Herrer gik underligt bøjede i Knæerne, Stokken stukken ind i Lommen, slentrende. Naar de saa hilste, rejste de sig paa Tæerne — — Henne under Gaslygterne paa Højbroplads kredsede nogle Damer med løftede Skørter — et Par Herrer ventede under Ranchs Ur . . .

William kendte dem alle, han nikkede, koketterede med et Par Damer, slog ud med Haanden for at strejfe Minnas Kaabe — — —

Han vekslede et Par Ord med Lund, som spurgte, om de skulde træffes om Aftenen. Det kunde være. I Theatre Boulevard . . .

Der var en ny Chansonette-Debut. Lund havde sét Damen i Ritters Hotel — —

«William glædede sig til at faa noget nyt,» sagde han.

William syntes aldrig, han havde nydt Mørkningstimen paa Østergade saadan som netop idag. Han nød hvert Smil, han gengældte hvert Blik ... Han syntes, Damerne smilede mere lokkende, at Mændene saa' lykkeligere ud. Med Kenderens smækkende Velbehag nød han denne Skumrings ejendommelige Løsagtighed. —

Og samtidig sagde han til sig selv, at han idag nød alt dette for sidste Gang ... Imorgen vilde det jo komme, det som han ikke ret vidste, men som han tog for Afslutningen, Enden paa Historien Hvordan det vilde komme, hvorledes — tænkte eller spurgte han ikke om.

Selv hans Fantasi forsøgte ikke at sætte over denne Mur:

Men pludselig blev han blødere om Hjertet. Det var sidste Gang, den sidste Dag — han skulde aldrig sé alt dette mere, aldrig — — — Og efterhaanden blev han blød om sig selv ved denne Tanke.

Ikke, at han tænkte paa Selvmord eller endogsaa blot halvt ubevidst forestillede sig en saadan Løsning — slet ikke. Han tog det kun op som et Faktum, at nu maatte det være forbi. Det var idag den sidste Dag før — — før «dette» kom.

Og pludselig kom han til at tænke paa Søstrene, han vilde gaa der iaften. Den sidste Aften vilde han være hos dem, være som i

gamle Dage, bede Nina om at synge, kæle for Sofie og være glad . . . Saadan vilde han sidde hos dem den sidste Aften, og de skulde ingenting vide — —

Han gik op i Lejligheden. Nina og Sofie var ude, men kom hjem om en Timestid, sagde Pigen. Om Studenten vilde vente?

Men William kom i Tanker om, at han vilde gaa hjem og hente en Bog. Saa vilde han læse for dem, det var saa længe siden, og han vilde læse smukt . . . og de vidste ikke, det var sidste Gang. William vilde gøre denne Aften til en Afskedsfest. Pigen skulde sige, han kom igen Klokken otte.

Da han kom hjem og stod i Mørket og rodede efter Svovlstikker kom Værtinden ind. Postbudet havde været her to Gange med et Pengebrev — og nu vilde han komme igen Klokken syv.

«Et Pengebrev?»

«Ja — han havde Protokollen med.»

William blev hed. Han tændte ikke Lampen, gav sig til at fare op og ned ad Gulvet.

«Hvad er Klokken?» spurgte han.

«Halv syv . . .»

Et Pengebrev — et Pengebrev . . . maaske fra Etatsraaden — — maaske . . .

Han tænkte slet ikke paa at spørge, om

hun vidste, hvormeget det havde været; han bare for rundt i Stuen, rundt som pidsket

«Det er nok fra Etatsraaden,» sagde han.

Hans Hjerte havde aldrig slaaet i en saadan Takt, han kunde ikke blive i Stuen, han gik ud i Køkkenet, legede lidt med Værtindens Børn satte dem fra sig igen, gik ind — han kunde umulig blive paa et Sted.

Tilsidst gik han ned i Porten for at vente, ud paa Gaden. Han gik i bart Hoved frem og tilbage foran Huset, stadig hurtigere. Og lige med ét sagde han til sig selv: hvis det nu ikke var sandt. Han gik op igen, han spurgte igen Værtinden ud, fik den samme Besked, spurgte hende, om hun havde set Brevet, om hun ogsaa virkelig havde talt med Postbudet.

Saa gik han ned igen. Han nynnede hele Tiden — Melodi efter Melodi, et helt Potpurri. Han mødte Posten i Porten.

Han følte, han blev ligbleg, men han gjorde sin Stemme rolig: «Har De — Brev til mig?» spurgte han.

«Ja . . .»

«Pengebrev?»

«Tusind Kroner, Hr. Høg — —»

William greb ham i Armen. »Tusind Kroner,» sagde han aandeløst, «hvor er de?»

«I Tasken — men der skal først kvitteres.»

De kom op. William fik en Pen, han

kunde ligesaa godt have skrevet et hvilket som helst andet Navn som sit eget, han vidste slet ikke, hvad han gjorde.

Saa fik han Brevet i Haanden. Han aabnede det, saa et Øjeblik tankeløst, som forabt paa de ti Hundredkronesedler, tog det indlagte Brev frem. Men pludselig gav han sig til at tælle Pengene, første Gang, anden Gang — jo — tusind — — Han gemte dem i sin Tegnebog, tog dem atter op, lagde dem paa Bordet. Han var bange for, de skulde blive borte, forsvinde lige for hans Øjne — —

Han maatte sé disse Penge for at tro paa dem.

Det var fra hans Gudfader. Han havde aldeles glemt, at han havde skrevet til sin Gudfader, det var fjorten Dage siden, og han havde skrevet til saa mange i den Tid — —

Men nu sendte han ham de tusind Kroner.

William læste Brevet. «Jeg sender dig Pengene,» stod der, «i den Tro, du vil benytte dem vel, i det Haab, at du ikke vil svigte min Tillid. I Løbet af otte Dage venter jeg, du sender mig de kvitterede Regninger.»

Høg slap Brevet. Han sad løselig og jugerede, hvordan han skulde producere disse Regninger. — —

Da han havde betalt Hr Olsen sine femhundrede Kroner, gik han atter ned paa Øster-

gade. Der var næsten tomt. William gik og fjedrede i Skridtene, fløjtende.

«Ta'er vi saa i «Varren»,» spurgte Lunds Stemme bag fra. Han fik samtidig et Svip over Skuldren med en tynd Stok.

«Er det dig?»

«Har du Mønt» — —

«Ja — jeg har lige slaaet» — — William tog Tegnebogen op. «Men jeg skulde egenlig hjem til mine Søstre» — —

«Aa — Familjedrama. Nej, min Ven, vent du med det, til du af gode Grunde maa tage Fribillet ved Kassen . . . Fanden skulde da drikke Thévand, naar man har Møntsorter.»

«Nej — og der er jo osse Debut — —»

«Saa ta'er vi Minna med, du — hun sidder og venter paa mig i Frederiksberggade . . .»

«Tænd Lysene paa Klaveret, Sofie,» sagde Nina fra Spisestuen, hun stod og skar Æblekage i Stykker paa Glasskaalen.

Sofie tændte, hun saa til Kakkelovnen. «Jeg stænker Eau de Cologne paa,» sagde hun.

«Ja, William holder saa meget af Parfume.»

Nina saa til Bordet, flyttede for tyvende Gang et Par Assietter. «Nu kommer han vist strax,» sagde hun og kom ind i Dagligstuen.

«Klokken mangler et Kvarter.» Sofie satte

sig til at sy, Nina sad og nynnede henne ved Klaveret.

«Hør, Nina — saa siger du jo ingenting . . . slet ingen ting.»

«Slet ikke . . .»

«Ja, for ellers vilde det bare skræmme ham . . .»

Nina nynnede igen: «Naturligvis.»

Saa sad de lidt. Sofie saa gennem Døren ind i Spisestuen: Lampen gjorde den Damaskesdug helt skinnende.

«Ved du hvad, Nina,» sagde hun og lo, «det er næsten ligesom den forlorne Søn . . .»

Det ringede nede paa Porten. «Mon han kommer allerede.» Nina stod paa Springet til at lukke op i Entréen.

Sofie lyttede: «Nej, det var til Kammerherrens,» sagde hun.

De satte sig igen.

«Nu er Klokken vist otte,» sagde Sofie, saa paa Uret. «Han kunde da gerne komme præcis.»

«Ja — den er fem Minutter over . . .»

Nina gik ind i Spisestuen, rettede igen paa Bordet. Det ringede nede i Porten hvert Øjeblik, saa foer hun sammen og ventede. Men den ankomne naaede aldrig saa højt op i Huset.

Nina vilde ikke gaa ind til Sofie igen. Hun

stillede sig hen ved Maskinen, gav sig til at vadske et Par rene Kopper af.

«Men han har maaske slet ikke sagt Klokken otte,» sagde Sofie.

«Maaske . . .»

De ventede igen. Nina var gaaet ind, sad atter ved Klaveret. Sofie turde ikke sé op, hun sad bøjet over sit Arbejde, skævede til Nina.

«Hvis han nu ikke kommer,» sagde hun sagte.

Nina svarede ikke, sad og pillede ved Lyset; hun havde røde Pletter paa Kinderne. «Han er blevet forsinket,» sagde hun.

Pigen kom ind.

Nina rejste sig, satte sig hen ved Bordet: «Sagde Studenten — Klokken otte,» spurgte hun.

«Ja — Klokken otte . . .»

Sofie saa paa hende. Han er blevet forsinket,» sagde hun og slog Øjnene ned.

Pigen spurgte, om hun skulde tage Maskinen ud. Vandet gik af Kog.

«Lad den staa,» sagde Nina.

De ventede i Taushed. Nina rejste sig, gik med Hænderne paa Ryggen op og ned ad Gulvet. «Han kunde have sendt Bud,» sagde hun.

Sofie tørrede Øjnene med Linnedet, hun syede paa: «Vi kunde hente ham,» sagde hun.

Nina rystede paa Hovedet. Saa gik hun

hen i Krogen med Puffen, satte sig med Ansigtet i sine Hænder.

Der gik nogen Tid, ingen talte. Naar Klokken lød i Porten, kunde de begge sé op, deres Blik strejfede hinanden, blege, forkuede, som de sad. Sofie rejste sig, hun gik hen og knælede ned foran Søsterens Skød, lagde sit Ansigt paa hendes Knæ:

«Husker du, da han havde prøvet,» spurgte hun sagte.

Nina nikkede. «Det var en ulykkelig Dag,» hvidskede hun. Lidt efter rejste hun sig, skød Søsteren blidt fra sig. «Saa spiser vi,» sagde hun haardere.

«Jeg er ikke sulten.»

«Men det nytter ikke,» hun stansede lidt, slukkede saa Lysene paa Klaveret, «han kommer ikke.»

Nina gik ind, tog den tredje Kuvert bort. «Kom saa,» sagde hun.

De satte sig tilbords. Nina vilde spise af Anden, de havde købt den for Sparepengene: «Spis,» sagde hun, lagde et Stykke over paa Sofies Tallerken.

«Tak.» De skar det i smaa Stykker, tvang sig til at spise.

«Hvor mon han er,» spurgte Sofie. Det ringede i Porten, Nina blev rød, slap Gaffelen. «Hvis det var ham,» sagde Sofie.

De lyttede uden at sé paa hinanden, aandeløse. «Han gaar højt op . . .»

Man hørte Kammerherrens Gangdør smække i. Nina rejste sig for at skænke Theen, hun stod bleg bag Maskinen med Haanden ind mod Brystet — —

Sofie sad og græd stille ned paa det glindsende Andelaar.

Men saa begyndte Nina at tale. Det var jo ikke vist, han havde kunnet komme, han havde maaske meget at bestille, en Artikel til Bladet. Saa havde han ikke haft Tid.»

«Nej — han har ikke haft Tid.»

Nina tog Desserttallerkenerne frem, lagde et Stykke af Æblekagen over paa Sofies Tallerken.

«Det er Moders Frugtskaal,» sagde Sofie.

«Ja — det er længe siden, den har været fremme . . .»

«Og Assietterne . . .»

«Giv mig en Tallerken til Ane,» sagde Nina. «Du kan ta'e . . .» hun vilde sagt Williams, sagde saa dæmpet: «Tag den fra Buffeten.»

Saa fik Ane et stort Stykke Æblekage paa Williams Tallerken.

Sofie gik i Seng. Hun rørte sagte ved Ninas Skulder:

«God Nat,» sagde hun, «og Nina — — vær ikke vred paa ham.»

Nina stirrede paa hende, tog hende om Hovedet og trykkede hende ind til sig.

«Nu er den Høgske Slægt død,» sagde hun.

Da Søsteren var gaaet, rejste hun sig tungt, et Øjeblik stemmede hun Armene mod sit Bryst, mens hun hentede Vejret dybt: «Aa — hvorfor? — hvorfor? . . .» klynkede hun, det lød som et klagende Skrig, et langt Suk: «Aa hvorfor?»

Hun saa sig rundt, hendes Blik faldt paa Stellas Maleri over Sofaen. Hun gik langsomt hen, stillede sig foran Billedet og saa paa det, indtil Taarerne udvidskede dets Omrids, saa faldt hun ned paa Knæ og bad i sin Hjælpeløshed stille foran Moderens Billede.

Hun laa længe. Saa rejste hun sig, aabnede Kakkelovnsdøren og kom Kul paa Ilden. Hun græd ikke mere, sad stille, hensunken. Men Vintermorgenens Graalys fandt Nina Høg bleg og kummerfuld foran den slukkede Ild, ubevægelig, paa samme Sted.

William kom først hjem om Morgenen Klokken ti. Han var fortumlet og træt, gik til Sengs og sov til op paa Dagen. Klokken var tre, da Værtinden kom ind.

William vendte sig i Sengen, gned Øjnene, vendte sig igen, følte sig utilpas. «Hvad vilde hun?»

Det var et Brev.

William tog det, lagde det paa Stolen ved Sengen, lagde sig til Rette igen, halvsov en Timestid. Saa kom han i Tanker om Brevet, læste Udskriften.

Det var Ninas Haand, han lagde Brevet fra sig, som om det havde brændt ham, vendte sig bort ind mod Væggen, men kunde ikke faa Ro, maatte aabne det.

Han frygtede for at læse det. Han tog det ud af Konvoluten, foldede det halvt ud, han følte sig lettet, da han saa, det kun var et Par Ord . . . Hans Øjne underlig slugte Ordene uden rigtig at sé dem.

«Vi ventede dig iaftes. Din Søster Nina.»

Andet stod der ikke. Og da William havde læst det, var det, som om han søgte om mere, blot ét Ord, en Hilsen, et eneste Ord . . . Fra denne ene Linje grinede hans Uret ham imøde.

Han slap Brevet, det gled ned ad Dynen ud paa Gulvet. William tog det ikke op. Han sad og stirrede tankeløst paa Væggen. Saa for han ud af Sengen og dyppede sit Hoved i Vandfadet.

Om Aftenen gik han op til Hoff. Forfatteren gik og lagde Konfekt og Vindruer paa et Par Glasskaale.

«Skal du ha'e fremmede?» spurgte William, han holdt inde med at tage Overtøjet af.

«Ja — du bli'r vel osse. Det er et Par Repræsentanter for Ungdommen» — —

«Jeg vilde helst have været alene,» sagde William.

Hoff lukkede Poser op, hældte Pralinés og Marzipaner ud paa Skaalerne: «Det er Børn,» sagde han, «som skal ha'e Sukkergodt . . .»

«Det kan jeg sé.»

«Der — vil du ikke smage? — Du var nok hjemme igaar . . .»

«Hjemme?»

«Ja, jeg traf din Søster i en Viktualiekælder. Hun var nede for at købe en And — det var nok Frøken Sofies Sparepenge. Saa fortalte hun det.»

«Ja,» William holdt inde, «jeg havde sagt det . . . men — jeg kom ikke.»

Hoff slap Posen. «Gik du ikke?»

William svarede ikke. «Hvorfor?» sagde saa Hoff.

«Jeg . . . traf Lund . . .»

«Naa—aa. Og saa spiste dine Søstre vel Anden alene.» Hoff talte noget sløjfet, ligegyldigt, gav sig igen ilag med Konfekten. Men lidt efter skød han Skaalen fra sig, gik hen over Gulvet mod William:

«Du er just ikke meget langt fra at være en Flab,» sagde han, begyndte at gaa heftig op og ned.

William sagde ikke et Ord.

«Har du saa været der idag,» spurgte Hoff uden at sé hen. Men da han intet Svar fik, stansede han sin Gang og saa over paa Mennesket.

Der var noget livløst ved ham, som slog ham, han gik over og tog ham i Armen:

«Høg,» sagde han ligesom om han kaldte.

«Ja.»

Hoff saa' ind i et aandsfraværende, udslukt Blik, hvis Dødhed stansede Ordene paa hans Tunge.

William sled hans Arm af sig: «Sér du da ikke, at det ikke nytter,» sagde han hæst.

«Nytter — —»

«Her maatte der gøres noget,» han talte som før.

Hoff saa' paa det sammenfaldne Menneske foran sig, og hans Tone var dæmpet, Tonefaldet forandret, da han sagde: «Saa forsøg det.»

William talte ikke mere. En Gang imellem rystede han paa Hovedet, ellers sad han ubevægelig som stivnet.

Hoff var begyndt at gaa igen, men hver Gang, han drejede, saa' han over til Høg med et ængsteligt Blik. Han syntes, det var saa besynderlig uhyggeligt. Han satte Manchetter paa Flygellysene, gik ud i Spisestuen, kom ind igen — William sad paa samme Plet.

Endelig saa' han op: «Nu gaar jeg,» sagde

han tonløst. Men han blev stadig siddende uden at røre sig.

«Men Du maa blive for at sé Fremtidssoldaterne,» sagde Hoff.

«Fremtidssoldaterne?»

«Ja, Herregud, de Unge, Fremtiden — mine Gæster.»

«Naa — dem, der skal ha'e Sukkergodtet.»

«Vist saa — og Ryperagout med Kastanjer.»

«Der bliver ordenlig kræset op for Fremtiden» — —

«Naturligvis» — —

William rejste sig, han stod lidt støttet til Chaiselonguen. Saa sagde han med et tungt Smil:

«Ja — lad mig se Dine Soldater.»

«Der er kun to, kære, den ene vil være Forfatter.»

«Har han da Talent?»

«Jeg véd Skam ikke — saadan noget er svært at bedømme, saalænge Værkerne ligger i en Bordskuffe. Men de vil s'gu begge to, og raske og sunde er de. Den anden vil være Skuespiller.»

Hoff fortrød han havde sagt det, saa' stjaalent over paa Høg. Men han stod roligt: «Naa,» sagde han blot.

Lidt efter kom de. Hoff presenterede:

«Min Ven, William Høg, Hr. Bloch — — hvad er det, De er, Bloch, foruden tyve Aar? — —

«Studiosus medicinæ» . . .

«Ja rigtig; studiosus medicinæ, Hr. Høg, Hr. Andersen, ligeledes tyve Aar, Student og Haabefuldhed. Naa, kom saa ind og faa Frakkerne af.»

De gik ind i Sovekamret, Hoff kom ud igen.

«Hr. Andersen er jo Skuespilleren,» spurgte William.

«Kære, vist saa, det kan man da se paa Haaret . . . Naa, der er de.» Hoff gik ind i Spisestuen, for at se, om Maden var færdig, William bød dem tage Plads.

Det var første Gang, Fremtidssoldaterne var hos Hoff, de sad og saa' sig rundt.

«Hvor her er smukt,» sagde Andersen, han spilede de blaa Øjne helt op.

«Hm — noget opstillet,» sagde Bloch, han gav sig til at vippe paa Stolen og purrede op i en sort Manke.

William saa' hen paa ham, Tonen havde været saa afgørende. «Om jeg vilde have det Skidt hængende paa min Væg.» Hr. Bloch pegede paa en halvnøgen Kvindefigur over Sofaen.

«Det Billede — er det saa daarligt? Hoff siger, det er godt.»

«Det har da aldrig været Kød.»

William saa' hen paa Andersen, som vedblivende sad og saa' forbauset ud med store Øjne.

«Er det første Gang, De er her, Hr. Andersen,» spurgte han smilende.

«Ja — første Gang.» Selv Tonefaldet var noget barnligt.

William tænkte, at de Fremtidssoldater var meget unge.

«Saa tager vi tilbords,» Hoff aabnede Døren fra Spisestuen: «Hr. Bloch, tør jeg ha'e den Ære?»

«Hr. Andersen.» De gik ind.

De talte livligt, Hoff skænkede dygtigt i Glassene.

«Hr. Bloch, — De drikker ikke, Værs'go.»

«Tak — jeg holder ikke af Spirituosa om Aftenen — det er Skam svært nok endda.»

«Hvad mener De — Medicinen?»

«Aa ja . . . Men jeg har desuden haft min fordrukne Periode» . . .

«Det var tidligt,» William lo, «var det, da De gik i Skole?»

«Nej — i mit Rusaar. Men det er da ét Held, naar man har Evnen til hurtigt at blive færdig med Faserne.»

«Det er sandt. Tingen er at have Leve-

evne — opleve meget med et ringe Tab af Livskraft» — — —

«Hvor I bliver filosofiske,» sagde William.

«Nej — kære, det er ganske simpelt» —

«Ja — Saa har man da én Chance mere for at blive til noget. Det gælder da om at leve meget i kort Tid» . . . Hr. Bloch tog et fjerde Stykke Agerhøne og stak et Glas Larose ud med et Smæk — —

«Det gi'er saa forbandet med Taager i Hovedet,» sagde han.

Høg drak først med Andersen. Hr. Andersen havde aldrig smagt Chateau Larose.

Han syntes, det smagte dejligt.

Hoff lo ustanseligt og fortalte, at forleden havde Andersen aldrig spist Østers. Og saa havde han taget dem saa komisk og slugt dem med nogle Grimasser.

«Og Slikasparges har han heller aldrig spist . . .»

William gav sig ogsaa til at lé og spurgte, hvad da Hr. Andersen spiste.

«Med Kniv,» sagde Hoff.

Andersen værgede sig. Han havde aldrig turdet givet sig ilag med Slikasparges.

«Hvorfor ikke?»

«Jeg synes, det sér saa grimt ud . . .»

Hoff fortalte ham, at man havde Lov til

at skære dem i Stykker. «Og lade Hovederne ligge!» raabte William.

William spurgte, om Hr. Bloch heller aldrig havde spist Slikasparges.

Jo det havde han virkelig — han havde spist Slikasparges, han havde haft en Periode, hvor han hver Dag spiste den Ret. Han havde ogsaa spist Fasan . . .

«Himlen bevar'es, Bloch,» Hoff tømte sit Glas, «det var da ogsaa en værdifuld Oplevelse.»

Talen kom paa Forlystelser.

«Nu har jeg spildt tre Aftener af denne Uge,» sagde Bloch, «det er ogsaa et forbandet Driveri.»

«Spildt dem — hvordan?»

«Aa, et Par Malere havde slæbt mig med ud. Og man sér jo aldrig noget nyt . . .»

«Ja — men,» Hoff bød Frugt om, «man kan jo da more sig . . .»

«Hvis man har Tid til det — men Morskaben er tarvelig. Og saa har man jo sét det. Saa er det virkelig ikke noget at gi'e en Nat til?»

«Det kom da an paa . . .»

«Ja, hvis man endda kunde lære noget...»

Hr. Andersen havde ikke været med. Han havde været til Prøve paa Hofteatret, Dilettantforestilling, han skulde være Elsker.

William spurgte, hvornaar den Forestilling skulde være.

«Iovermorgen.»

Hoff og Bloch disputerede om, hvordan man blev Kunstner.

«Naar man bare sørger for at sé saa meget, som muligt,» sagde Bloch, «og saa ikke gaar i Vandet» — —

«Det er et luftigt Begreb» — —

«Ja, for Satan, passer paa sig selv og er sund og stærk. Det er da det mindste, man kan gøre.»

«Aa ja» — —

«Og mere kan man s'gu heller ikke . . . Saa maa det andet komme . . .»

Hoff lo.

«Ja, det, som ta'er En, som gør En til Kunstner . . .»

«Men hvad er saa det . . .»

Hr. Bloch lo. Han havde smukke Øjne, klare, mørkebrune: «Jo, det er jo det, som kommer,» sagde han.

Hr. Andersen og William havde siddet og hørt til. Saa gav Hoff og Bloch sig til at tale om «la curée». Bloch fandt s'gu «der var brillante Ting i, men ogsaa meget Sprøjt.» De talte om Naturalismen.

William sagde: «Hvad vilde De helst debutere i?»

«Aa — i . . . nej, det véd jeg saamænd ikke . . .»

«Men De har dog tænkt Dem . . . noget. Det har man altid . . .»

«Jo — tænkt mig nok . . . men det er altfor meget . . .»

«Det er vel ikke som Hamlet,» William lo.

«Nej — helst — som Aladdin.» Han blev rød helt op under Haaret.

«Hvad vil han?» spurgte Hoff, han sprang bort fra Salammbô.»

«Debutere som Aladdin,» sagde William.

«Naa — ikke andet. Ja, det er jo en rar Bid . . .»

«Men hvorfor vil De ikke hellere spille en anden . . . Rolle . . . moderne?» sagde William. Bloch talte om Rudin.

«Aa,» Hr. Andersen var stadig rød, «jeg synes Aladdin er dejligst. Han er saa lykkelig.»

William havde lét. Han holdt inde: «Ja, det er han,» sagde han med et sørgmodigt Smil.

«Og han er da osse sand,» sagde Andersen — — —

Gæsterne var gaaet.

«Naa,» Hoff lukkede Døren og gik hen til Stolen foran Kakkelovnen. «Hvordan synes Du saa om Fremtidsmusiken?»

William svarede ikke strax. Han havde den

sidste Timestid været taus, havde siddet og sét paa den, som talte, og ofte smilet noget træt.

«Jo,» sagde han lidt efter og rejste sig fra Sofaen, «Hr. Bloch spiller stærkt . . .»

«Aa — ja. Men ingen bebrejder Foraarsvinden, selv om den er lidt skarp . . .»

«Nej.» William sad igen lidt. «Har Du sét meget af ham?» spurgte han.

«Ja — Studier.»

«Tror du da, det bliver til noget?»

«Jeg personlig ja . . . der er saa megen ejendommelig Levedygtighed, og det er den, som bærer oppe» — —

«Det er sandt.»

«Men han siger, han kan ikke skrive rigtig, saalænge han ikke har oplevet det afgørende. Det er en Theori — men har han Evnen til at opleve — saa tror jeg paa ham. Og den anden?»

«Jo — han synes jo Aladdin er det dejligste.»

Hoff gik rundt og stillede Stolene til rette. William tog sin Frakke paa.

«Og saa Du selv,» sagde Hoff, mens de stod med hinanden i Haanden . . .

Der gik en Trækning over Williams Ansigt: «Aa — jeg er Chef for et Fallitbo . . .»

«Men hvorfor vil Du gaa fallit, William?»

William vendte sig. «Det er saadan et smukt Ord at ville,» sagde han.

«Farvel, Hoff.»

Der var kommet en vis vag Mildhed over William, en besynderlig, tungsindig Ydmyghed, som ellers havde været ham fremmed. Han havde været oppe hos Nina hver Dag.

Han havde intet sagt, ikke bedt om Tilgivelse, intet. Nina var selv kommet ud for at lukke op. Hun saa' et Øjeblik paa Broderen og blev næsten smertelig slaaet af hans Væsen. Det hele var præget af en taust bønfaldende Resignation. Hun havde lukket Døren, trukket ham ind til sit Bryst og sagt:

«Hvor Du kommer sént.»

Han smilede svagt. «Tak,» sagde han.

Han talte lidt, sad kun og hørte. Nina syntes, der var noget saa ejendommelig skrøbeligt ved ham, og hun behandlede ham som et Barn, man forkæler.

William tog imod denne kælende Ømhed med det samme træt-taknemmelige Smil, hvormed Syge takker deres Plejerske. Han kom nu hjem et Par Gange om Dagen . . .

Han gik op for at hente Hoff den Aften, Andersen skulde spille Komedje, men Hoff skulde paa Bal. Han stod og sminkede sig foran Toiletspejlet og lagde sig sort under Øjnene.

«Man maa være yndig,» sagde han.

«Jeg forstaar ikke, hvor Du gider,» sagde William.

«Kære,» Hoff føg Pudderet af med en Harefod. «Stregerne under mine Øjne har gavnet mig mere end hele Talang'et.»

William stod lidt. «Du er egenlig en Charlatan, Hoff,» sagde han.

«Ja, bedste Ven,» Hoff lo, «det er Ulykken.»

«Farvel og god Fornøjelse» — —

«Tak i lige Maade. Hils Fremtidsmusiken.» — —

Han kom lidt for sent i Theatret, Tæppet var oppe — Andersen kom lige ind paa Scenen . . .

Hvor han saa' ung ud! Og i Grunden smuk . . . Nej, smuk ikke, men saa ung. Der var noget næsten ligesom Glans over ham. Han saa' slet ikke paa de andre, hørte ogsaa kun deres Stemmer som en Summen, han blev ved at stirre paa dette unge Ansigt gennem Kikkerten.

Og saa da Tæppet faldt, vidste han næppe, hvordan Andersen havde sét ud.

Han spurgte, om han kunde komme op paa Scenen. En geskæftig Student i Kjole og hvidt Slips viste ham Vejen. Oppe paa Scenen løb alle støjende rundt imellem hinanden, Maskinkarle flyttede Sætstykker og Pynteskræddere klædte et Par Herrer om midt paa Scenen.

William bad om at maatte tale med Hr. Andersen.

Andersen havde fugtige Hænder af Spændingen.

«Har De sét mig,» spurgte han.

«Ja — De kan nok blive Skuespiller,» sagde William.

«Tror De?» Aandeløst.

«Det tror jeg vist, De kan — —»

«Ja — det tror jeg egenlig osse selv,» sagde han saa og smilede.

William saa' ikke mere af Komedien, men gik ind i Buegangen, dèr spadserede han frem og tilbage. Han syntes aldrig, han havde været saa blød i Stemning nogensinde før. En ejendommelig kraftesløs, mild Resignation, der langsomt var dalet over ham. Han vidste ikke, hvordan det var kommet, men følte noget, som lignede Fred i Sjælen.

Det var som et besynderligt Blikstille, der var kommet over Stormene i hans Sjæl. Han sagde til sig selv, det var Havets Stille mod Solnedgang . . .

Han gik hjemad over Prinsens Bro.

Dette Menneske havde Talent, det kunde han sé, Evnen, det, han havde manglet... Det, han havde manglet. Og han begyndte igen at spørge sig selv, hvad dette var, og igen stod han uden Svar.

Denne havde det, han selv havde ikke haft det. Punktum.

Mere var der ikke at sige.

Og han undrede sig selv over, at han ikke misundte den lykkelige, at det ikke brændte ham, at han ikke led. Thi det hele var kun en Lykke, noget, man fik. Dette Menneske var et Barn med store Øjne, der spurgte om alt muligt, kun et Barn . . . Han vilde spille Aladdin, fordi det var det dejligste . . .

Men han misundte dog ikke. Han saa' tilbage paa alt sit Arbejde, alle sine Anstrængelser, al sin Kamp, sine Skuffelser, sine Lidelser, hele dette trøstesløse Forgæves, han læste i hver Krog af sine Minder, og han misundte ikke. Thi han faldt ikke paa at maale, han sammenlignede slet ikke.

William Høg stillede sig selv udenfor ligesom en døende, der véd, at hans Plads er tom om Timer. Han regnede ikke mere sig selv med.

Da han kom hjem, kunde han ikke sove, han gik op og ned ad Gulvet, frem og tilbage. Saa satte han sig ved Bordet og rodede i nogle gamle Stilebøger. Han rev nogle hvide Blade ud og begyndte at skrive.

En Gang imellem rejste han sig, gik op og ned, satte sig igen, alle Bevægelser underlig mekaniske, ubevidste, søvngængermæssige.

Og naar han gik, bevægede han Læberne sagte.

Om Morgenen sad William Høg endnu ved Bordet.

To Dage efter kom William op til Hoff Klokken elleve om Aftenen.

«God Aften,» sagde han.

«God Aften — naa, jeg havde ventet dig igaar. Hvordan gik det saa Aladdin?»

«Jo—o.» William kom hen. «Jeg har skrevet en Komedie, Hoff.»

Hvad har du skrevet,» spurgte Hoff.

«En Komedie.»

Hoff rejste sig, saa' lidt paa Høg: «Naar er det gaaet for sig?»

«I disse Dage.» William trak Manuskriptet frem. «Vil du høre,» sagde han.

Hoff troede ikke rigtig, han skævede til Papiret: «I disse Dage — naa, saa bliver du vel et Geni, inden vi sér os for.»

Saa læste William sit Enaktsstykke højt.

Da han var færdig, lukkede han Manuskriptet sammen og vilde putte det til sig.

«Nej, bedste Høg, lad du mig faa det,» sagde Hoff, han havde siddet henne ved Kakkelovnen, mens der blev læst.

«Hvad vil du med det.»

«Faa det antaget, kære . . .»

«Aa — hvor vil du hen — det er jo slet ingen Komedie» . . .

«Maaske,» Hoff tog Manuskriptet, «men det er en Stemning, og det er allerede noget meget rart.» Han gav sig til at blade i Manuskriptet.

«Men at du giver dig til at være Sejersprofet — naa, saa meget desto bedre.» Han læste sagte nogle Sider: «Noget er der i det,» sagde han saa, «noget er der i'et.»

Han slog om paa det sidste Blad:

«Nei, Frue, han vil sejre» — —

FRUEN.

«Tror De, vi tør haabe?»

PROFESSOREN.

«Sikkert. Ungdommen bærer altid Julius Cæsars Lykke.»

(Tæppet falder.)

Hoff lukkede Bogen: «Er du ironisk?» spurgte han.

«Jeg véd ikke rigtig.» William taug lidt. «Eller ogsaa er det Resignation,» sagde han.

«Da var det den rette Tid at resignere paa, nu du skal til at begynde . . .»

William støttede Armene paa Bordet. Hoff troede, han smilede af Glæde.

IV.

Huset begyndte at fyldes. Man hørte op paa Scenen nede fra Klapren med Sæder, der sloges ned, Summen af Stemmer; de steg op som en Bølge, slog imod Fortæppets Mur. I Orchestret stemte man Instrumenter.

Oppe paa Scenen var der mørkt, Regissøren gik omkring og stillede Smaating paa et Par Etagerer; et Par Maskinkarle flyttede Blomster.

Saa kom en ung bleg Herre ind fra Foyeren ud paa Scenen.

«Det er ham,» sagde Maskinkarlen. Kammeraten stansede lidt, saa efter ham. «Han sér farlig foraset ud,» sagde han.

William gik ned til Tæppet, saa' ud. Folk sad spredt paa Bænkene i den halv lyse Sal, og adspredte som de sad saa' de ud som de frøs, syntes han. Han saa' Nina og Sofie midt paa en af de bageste Bænke. De sad trykkede op til hinanden, ligblege.

William gik op igen. Han var ikke urolig, han havde slet ikke været det. Han havde hele Tiden taget det noget nær som noget, der kun angik en Fremmed.

En smuk Dag var Hoff kommet til ham og havde bragt ham 200 Kroner som Honorar for hans Stykke.

«Er det antaget?» spurgte han.

«Du er en underlig En,» sagde Hoff, «Du bliver bleg af Glæde.»

«Jo. — Og bliver det spillet?»

«Naturligvis — om en Maanedtid.»

William havde taget Hoff i Haanden. «Tak,» sagde han. Mere ikke, og han havde været ligesaa stilfærdig, ligesaa ydmyg stilfærdig, som han plejede at være i den sidste Tid.

William var besynderlig, sagde baade Hoff og Nina, ikke til at kende igen. Han gik underlig lydløst, fredsommelig omkring, var altid venlig. Men til Glæde over Stykket mærkede man ikke noget. Det var, ligesom han stod helt udenfor det.

Nina var bekymret, hun vilde vække ham af denne Slaphed, var angst for denne milde Taushed, om hvilken hun ikke vidste, hvad den gemte. Men hun frygtede instinktmæssig det, hun anede laa bag den. — —

«Det er, ligesom William var en gammel Mand,» sagde hun til Hoff.

Og ogsaa Hoff var urolig. Han vidste ikke, hvad han skulde tro. William havde brudt med alle, han brændte Minnas Breve uden at læse dem, han kendte ikke mere nogen af sin tidligere Omgang. Hoff vidste bestemt, at han havde betalt Klat-Gæld med Forfatterhonoraret.

Og saa var han saa besynderlig afdæmpet, udvisket. Hoff var selv slaaet af det samme, det, som Nina kaldte, at William var som en gammel Mand.

Naar han kom op til Hoff, sad han som oftest taus, eller han bad Forfatteren spille. Det kunde han høre paa i Timevis, liggende paa Chaiselonguen med lukkede Øjne. Men selv om Hoff holdt op med at spille og forsøgte at tale, sagde William kun meget lidt, laa drømmende hen.

«Hvad tænker Du paa,» kunde Hoff spørge.

Saa smilede William sørgmodigt: «Paa Fremtiden,» svarede han. Mere ikke. Og han faldt atter sammen i Drømmerier.

Selv de sidste Dage var han rolig som sædvanlig. «Du er blevet Flegmatiker,» sagde Nina og søgte at faa ham til at lé.

«Jeg tror det,» svarede han.

«Er Du da slet ikke bange.»

«Aa — ikke noget videre.» Og han saa ligesaa aandsfraværende ud som før.

Generalprøven var om Formiddagen, som

Forestillingen skulde finde Sted om Aftenen. Hoff havde været der. Stykket var kønt, en mild Stemning, vemodig som en sén Augustdag, naar det skumrer tidligt, og Efteraaret begynder at melde sig med sin Fred, der gaar forud for Ødelæggelsen. Det havde gjort Lykke hos Tilskuerne — Theatrets Skuespillere, som skulde sé denne Debut.

«Det er smukt,» sagde Hoff, da de kom ned i Porten.

«Ganske net,» sagde William roligt.

«Og det vil gøre Lykke.»

«Tror Du?»

«Ja — tror Du ikke selv?»

«Jeg ved saa mæn ikke. Som saadan noget kan gøre Lykke.»

«Saadan noget. — Tænk dog paa, det er en Begyndelse.»

Hoff saa hen paa William. «Jeg forstaar mig ikke mere paa Dig,» sagde han. «Vil Du da ikke ha'e noget at leve for. . . .»

«Jo, Hoff, hvis jeg havde noget.»

«Vis vas, dit Talent. . . .»

«Men naar jeg nu ikke tror paa det.»

«Saa er det Dumheder.»

«Kan Du huske, Du en Gang selv sagde til mig — men det var rigtignok om Dig selv, og det plejer at forandre Sagerne — at det var svært at leve for Talentet. Du sagde, at Livet

og Talentet var ét, og saa naar Livet var ormstukket, saa var det svært at gøre noget for Talentet — saa blev det osse anløbet. . . .»

«Ah bah, saadan noget siger man. Jeg lever jo dejligt, ser Du.»

«Finder Du?» William trak Munden nervøst sammen. «Ja, maaske,» sagde han.

De gik henad Gaden. «Men, naturligvis,» sagde Hoff, «naar man fordrer mere . . .»

«Aa — Du ved godt. . . . Naa, men det er slet ikke Talent, Hoff. Ser du da ikke, at alt dette, alle disse Sindsbevægelser har været nødvendige for at skabe denne ene Stemning, hvori jeg har skrevet de seks Scener. Lever man da virkelig paa det?»

«Der er dem, som lever paa mindre.»

«Jeg mener paa de Vilkaar, Hoff, med den Rente.»

Hoff brummede. Saa skiltes de.

— — — — — — — — — — — — — —

Nu stod han inde i Foyeren og ventede. De Spillende kom ind og spejlede sig, Primadonnaen fejede ind med sin Pyntekone, som bar Pudderæsken.

Slæbet blev ordnet foran Spejlet, Blomsterne sat fast.

«Det er et dejligt Toilette,» sagde William.

Fruen vendte sig om: «Er De meget bange,» spurgte hun.

«Slet ikke, Frue.»

Fruen saa paa ham og vendte sig igen mod Spejlet. «Ja — saadan er det med Debutanter» — sagde hun højt til Elskeren, som fik sit Slips bundet, «de er naive og véd aldrig hvad det gælder.»

William tænkte paa, hvad han før havde lidt paa dette Sted.

Han gik overhovedet omkring saa at sige omtaaget af Erindringer, bedøvet af Minder. Den første Dag, han var kommet herop, han havde gaaet rundt som i Søvne. Det var, som om Mindernes Smerte lagde et Slør over hans Øjne. Og selv nu talte de til ham ved hvert Skridt, Nutiden glemtes, kunde ikke tale til hans Sjæl og overdøve Fortidsmindernes Larm.

Han stod og stirrede paa den fortørnede Primadonnas Billede i Spejlet, saa' saa Revnen, Striben, hvor Kviksølvet var gaaet af.

Alt stod som den Gang, Bogskabet, Blomsterbordene, det bornholmske Ur.

Her havde hans Liv faaet Dødsstødet. Hvad spilledes der nu om? Døde kan ikke vækkes.

Hvem vækker Lazarus, der allerede ligger raadnet i Graven? hvem i vort Aarhundrede? De Døde faar Lov til at hvile.

Ja, han kunde forsikre denne Dame for, at han havde lidt Kvaler i dette Rum og vidste, hvad det var. Men nu. — —

Og han havde ikke en Gang Styrke nok til at ønske, at han frygtede. Begyndelsen til at tro.

Nej — han var ikke angst. Han var kommet for at sige Farvel.

Han gik ud paa Scenen. Man hørte Tilskuerpladsens Larm, som en dump Brusen, som et Uvejrs Røst, der nærmer sig og stiger. William traadte ned til Tæppet, saa ud. Og et Øjeblik blegnede han ved Synet af alle disse sammenpakkede Hoveder, hvoriblandt han intet skælnede klart.

Men saa traadte de langsomt frem Hoved ved Hoved. — —

Pludselig bruste Musiken op fra Orchestret. Ogsaa den lød fjern som den her slog mod Tæppet og lod Bølgerne vugge det indad, mens han stirrede ud — — —

William Høg var blevet meget bleg. Som i en Bog, hvis Blade vendtes af en usynlig Haand, læste han sit Livs Historie paa disse blandede Ansigter.

Han saa Grevinde Hatzfeldt. Hun sad midt paa første Bænk med en ung Mand, mørkøjet, livlig: «Han er ung,» sagde William til sig selv. Han stirrede paa Grevindens Ansigt, det var ungdommeligt endnu, hævet af de Slangelokker, han havde skænket saa mange Kys. Og hans Blik forvildede sig en sidste Gang imellem denne

stolte Bustes Kniplinger, nød en sidste Gang dette Brysts Skønhed. —

Der sad Rektoren fra S. Det var vel Fastelavnsferie, saa var han inde. Han var blevet gammel, rystende . . . Men hvor Aarene ogsaa gik. — Der var hændet meget siden hin Dag, da han fortalte, at «Professoren» kom for at spille Komedie og at de skulde assistere. — Ja, meget var der hændet, man kunde nok have Lov til at være blevet gammel.

Her saa' han Margrethe. Hun var bleg, og skjulte Ansigtet halvt med Viften. Maaske var hun bange for ham, frygtede — hun behøvede det ikke — for ham skulde man ikke lide mere.

Han saa' paa Kamilla. Hun var blevet gammel, bøjet syntes han, som hun sad der lænet tilbage. Han huskede i Kirken, da hun spillede paa Orglet, i Forfædrenes store Kirke, det havde været lokkende Sange — Sirenen, havde sunget dem. Og den Gang han talte til hende som Chevalieren, da hun gav sig hen, mens han hvidskede Adelsmandens Elskovsord — aa, af det var det spiret, Bedraget i hans ulykkelige Liv. —

Thi ulykkeligt havde det været.

Der i Logen fik han Øje paa Etatsraadens Ansigt. Han syntes, deres Øjne mødtes, at Skræmmebilledet saa' henimod Hullet, gennem

hvilket han stirrede. . . . Og han sukkede dybt. Til den Mand havde han villet sælge sit Navn, sælge det, plette en gammel Hæder.

Orchestret lød stærkere, Tæppet bølgede. . . Ufravendt og uden at høre stirrede William Høg fra dette Sted sit Liv og sin Historie i Ansigtet.

Helt oppe saa' han Olsen. Han lukkede Øjnene et Minut, han syntes, han maatte aande dybt for at faa Vejret. Hvorfor havde de dog alle sat hinanden Stævne paa denne Dag?

Og der sad Instruktøren med sin Kone. — —

Ja, det var der hele hans Liv, hele denne Tilværelse, som nu var tilende. — —

Angstfuld læste Høg i denne Bog for sidste Gang. —

Han havde glemt, hvad der ventede, han huskede det ikke. Over denne Sal syntes han, hans Livs Skæbnetraade var tvundet saa tæt, saa uløselig fast — tusind Traade, et Net, der havde fanget hans Lykke . . .

Og han spurgte for sidste Gang, hvorledes alt dette var gaaet til, hvorledes han var blevet ubarmhjærtigt tvunget ind i denne Sals forfærdelige Næt. — Hvorledes, hvordan var det sket.

Hvor han saa hen, mødte han et Minde, som skar Ansigter ad ham, en Erindring, som grinede imod ham, en Feighed, en Elendighed

fra hans kummerfulde Liv, hvor Haabløsheden laa over som en Taage.

Sveden sprang frem paa hans Pande, han følte den kold risle ned ad sig, væde alt, mens han slugte denne Skare med Øjnene. Der var ikke et af alle disse rokkende Hoveder, selv de ubekendte, selv de ligegyldigste, som ikke i dette Øjeblik syntes at fortælle ham en sørgelig Historie om det Liv, som her var sluttet.

Thi sluttet var det, og en Afskedsfest skulde her holdes. Dette var Sjælemessen over William Høg.

Kunde han blive her i dette Livs graa, kummerfulde Elendighed? Hvor skulde han gaa hen? Og hans Blik faldt atter paa Etatsraadens Ansigt. Han sad og kladskede sin Paryk fast. —

Nej — nej, nu maatte det være forbi — forbi som det var.

Det var paa Tiden at flygte fra den Tilværelse, som grinede ham imøde fra denne Sal, flygte, du. Han maatte det, nu maatte det ske. Han læste sin Dødsdom præntet i Etatsraadens laskede Ansigt, hans, til hvem han havde villet sælge sit Navn. . . .

Nu vilde han lægge det bort. Imorgen bar han det ikke mer.

Men saa var det som han pludselig vaagnede. Som om en brændende, en hvinende Smerte skar staalkoldt igennem hans hele Væsen.

Og i et ubeskriveligt Nu led den sidste Høg mere end Dødens Kvaler. —

Dø — Navnet dø. — — Mer end sit Liv skulde han altsaa vælte fra sig, mer end sit Liv. Navnet — i Navnet havde Aarhundreder, havde Generationer haft Ly.

— Hvorfor? Hvorfor?

Med Forfærdelse væltede han i et Sekund sin Uformuenhed fra sig, glemte; og i vanvittig, afmægtig Vrede knyttede han Haanden mod denne Sal, hvor han læste Tilintetgjørelsens Historie.

I taareløs Harme stampede hans Elendighed mod Braadden.

Men han blev atter rolig. Den graa, den haabløse Kummer tog ham fangen, han klagede ikke mere, raabte ikke. Hans Sorg var blevet en ydmyg Klynken.

Nu var Slægten død. Den maatte slukkes. Hans Uformuenhed var Gravskriften over den stolteste af alle Danmarks Ætter . . . Gravskriften.

Og for sidste Gang sang hans Drømme om ham, de gamle Storhedsdrømme en sidste Klagesang, før de skulde forstumme. Som en Efterdønning af Slægtens Drapa, en Gravsang nu, da Høgerne døde. — —

Han saa' paa Nina: hun var dødbleg. Hvor han mindedes den Aften, da hun sagde: «Men

Høg kan Du da ikke blive ved at hedde.» — Nej, det kunde han ikke, nu maatte han lade Navnet dø — — —

Det var vel paa Tiden. Han væmmedes, saa længe han havde baaret det.

Regissøren greb ham i Armen. «Tæppet gaar,» raabte han og skubbede ham ud i Kulissen. «Tror jeg Gud forbande mig ikke, Manden er faldet i Søvn.»

William stod i Kulissen. Og lidt efter lidt begyndte han at høre, at lytte efter Replikerne, at hvidske dem. Han hørte ude over Salen en underlig mumlende Susen, som holdt ham vaagen, som ræddede ham, gav ham Feber . . . Lampefebren greb ham, han blev kold, varm, atter kold — — ræd for dette ubestemte, hundredmundede, som sad til Doms ude i Mørket.

Saa faldt det første Klap, den anden Salve, den tredje, de Spillende kom ud med straalende Ansigter, tog ham i Haanden, gratulerede ham.

William blev igen rolig, ligegyldig, næsten sløv. Han stod lænet til en Kulisse og hørte kun halvt efter Replikerne paa Scenen.

Der var næsten Jubel, da Tæppet faldt.

Hoff kom op paa Scenen. Han saa straalende ud: «Sér du, gratulerer, gratulerer.»

«Tak,» sagde William.

«Nu er du da vel glad,» spurgte Hoff.

«Ja» — William stod lidt — «Andersen skal prøves imorgen.»

Hoff saa paa ham: «Men — du selv?»

«Ja — Klokken elleve,» sagde William. «Direktøren har lovet det.»

Klokken var ni den næste Morgen, da William efter at have søgt hans Adresse i Studenterforeningen kom ind til Andersen i Fiolstræde.

«God Morgen, Hr. Andersen.»

Andersen kendte ham ikke strax. «God Morgen — er det Dem, Hr. Høg? Aa, hvor Deres Stykke var smukt.»

«Tak, Andersen,» William satte sig. «Hør, kan De prøve Klokken ét,» sagde han saa pludselig.

«Prøve?» han stirrede paa ham, «idag — Klokken ét?»

«Ja, jeg fortalte Direktøren om Dem, og Elskere er sjældne Fugle — saa sagde han iaftes, at De kunde ligesaa gerne komme strax idag.»

«Aa — tak skal De ha'e,» Andersen var rød som et Purpurblad og havde Taarer i Øjnene. «Hvor det var kønt af Dem.»

«Men sikke noget Snak — kønt af mig . . .»

«Klokken elleve . . . Men jeg kan jo ingen Ting,» sagde han, han rejste sig, begyndte at

klæde sig paa. «Nej, Hr. Høg, jeg kan ikke idag . . .»

William saa paa ham. «Tør De ikke?» spurgte han hurtigt.

«Ja—a — men — Og jeg kan ikke faa læst over» . . .

William sad lidt og stirrede paa ham: «Prøv De som Aladdin,» sagde han, hans Stemme var halvt brudt. Og da han var kommet lidt hen mod Døren, tilføjede han smilende: «Det er jo Deres Rolle.»

Andersen hørte ikke. Han gik op og ned ad Gulvet med Hænderne foldede over Brystet, Læberne bevægede sig hvidskende: «Ja, lad mig saa tage Aladdin,» sagde han.

«Saa kommer jeg Klokken halv elleve,» sagde William og gik.

Klokken halv elleve var Andersen beredt. Han var meget bleg, rystende, men han talte roligt.

«Er De meget bange?» spurgte William.

«Aa — jeg gaar som i Søvne,» sagde han, «jeg synes slet ikke, jeg kan tale . . .»

«Guden vil løse Deres Tunge,» sagde William.

«Tror De?»

William forstod aldrig det «tror De?» og ogsaa nu smilede han svagt: «De behøver ikke at være bange.»

De gik lidt tause. Saa gav William sig atter til at tale for at adsprede Andersens Uro. Qg der var over hans Stemme, hans hele Tonefald en mildt-sørgmodig Højtidelighed, som virkelig virkede lægende.

Pludselig spurgte Andersen: «Hvorfor er De ikke glad idag?»

«Jeg kan blive det — hvis De nu gør Lykke . . .»

«Ja, men for Dem selv — fra igaar,» sagde Andersen.

«Naa—aa — ja, det havde jeg næsten glemt.»

«Hvor De maa tænke noget paa andre.»

«Aa nej — det er ikke det . . .»

«Jo, det tror jeg vist, De maa» — —

«Ja, ja, De kan dog ikke forstaa det» — —

William smilede igen.

Direktøren var allerede kommet. Han modtog dem smilende, gratulerede William og talte i Begyndelsen kun med ham. Men han saa', mens han talte, uafbrudt hen paa Andersen.

«Han er god,» sagde han midt i en Sætning sagtere til Høg.

«Ikke sandt . . .»

Derpaa højere: «Overordenlig Lykke. De er vel begyndt paa det store Drama?»

William lo. «Ja,» sagde han, «det er snart færdigt.»

«Ja saa» —

«Jo, jeg er i femte Akt.»

«Naa, Hr. Andersen,» sagde Direktøren, «skal vi saa gaa ned paa Scenen?»

«Hr. Andersen har taget Aladdin med,» sagde William.

Direktøren saa lidt paa ham. «Godt,» sagde han saa. «De giver jo Stikreplikerne, Høg.»

De kom ned paa Scenen. William tog Andersens Hænder, de var fugtige, hans Haar var vaadt i Panden. «Aladdin er aldrig bange,» sagde han.

«Jeg begynder med Monologen efter Jagten,» sagde Andersen. Det lød noget spædt.

«Godt, saa sætter vi os begge ned. Kom, Høg.» De gik ned, satte sig paa første Bænk. «Lad den Bænk være Bredden, hvor De ligger,» raabte Direktøren op.

Andersen gik op, lagde sig paa Bænken. William lænede sig tilbage med lukkede Øjne. Og ligesom én Gang før i sit Liv bad denne Vantro brændende til det tomme Rum.

Ræd for sit Livshaab i et fremmed Liv.

Saa begyndte Andersen at tale. Stemmen var som bedugget af Angsten, tilsløret, men man følte det ikke.

«Stemmen er kun et Middel,» sagde William til sig selv.

Han saa' hen paa Direktøren. Han sad og saa' paa Skraa gennem sin Næseklemmer. En Gang imellem smilede han.

Nu havde Andersen vist glemt dem. Han talte højere, og Stemmen vandt. Som et passende Klædebon laa den om Ungdommen i hans Ord.

Hans Øjne lyste, mens han priste Aladdins Lykke, kæk og stolt stod han, Drengen fra Ispahans Gader, Manden, som har vundet Gulnara og henrykt kalder sig en Sultans Søn . . .

Men saa mindes han Allah.

Andersen blev til et Barn, et Barn, som tror og beder. Og mens han knælede og talte, laa han med oprejst Hoved og med Smil, som Allah allerede gav ham Barnefred for Bønnen.

Og William syntes, der laa noget som Glands over ham, mens han bad.

Det var forbi. Andersen var staaet op. «Saa er det Halling,» sagde han.

Direktøren rejste sig. «Det behøves ikke,» sagde han, «det er nok med Aladdin.»

«De antager ham altsaa?» spurgte William. »Hvordan synes De da?»

«En saadan Tro har jeg aldrig fundet i Israel,» sagde Direktøren smilende.

Andersen var antaget. William og han gik ned ad Trappen.

«Men hvordan var det egenlig?» spurgte Andersen.

«Godt — rigtig godt.»

«Ja — det troede jeg nok . . .»

«Hebræertro . . .»

«Men,» Andersen stansede i Korridoren, «det er Dem, jeg maa takke for det — —»

«Mig — aa nej!» William stod stille: «Jeg tror, De vil blive til noget,» han saa' længe paa ham, saa sagde han ubeskrivelig mildt, dæmpet: «Der maa være en Lov om spildte Kræfter — om at de ikke spildes. Saa vil meget komme Dem tilgode, Andersen . . .»

Hans Stemme brødes, og nogle Taarer randt ned ad hans Kinder.

«Farvel, Andersen,» sagde han, saa atter paa ham gennem Taarerne. Saa bøjede William sig frem og trykkede let sine Læber mod hans Pande. «Saa Aladdin,» sagde han, «gaa nu hjem til dine Forældre.»

Den næste Morgen sad Hoff foran sit Skrivebord med et Brev i Haanden, som han læste om og om igen. En Gang imellem slap han det, tog det igen, læste igen.

«Jeg er rejst, kære Hoff — bryd Jer ikke om at faa at vide, hvorhen: William Høg vilde I dog aldrig kunne møde igen. Spørger du, hvorfor

jeg netop rejser nu? Ellers var det blevet for silde. For mig var der intet mere tilbage uden et kummerligt, elendigt Liv, som ikke var den sidste Høg værdigt: nu er han død — —

Sér du, Hoff, denne Komedie var ingen Begyndelse, thi skulde den have været en Begyndelse, maatte jeg have troet, og det gjorde jeg ikke: den var et resigneret Suk, der forplantede Haabet til de næste — —

Døm mig mildt, thi jeg har lidt meget. Jeg drømte mig Formuenhed til og var uformuende: det er mit Livs sørgelige Historie, men til at være et slet Menneske, til at nedværdige mig selv, til at glide ud i alt dette væmmelige, dette Liv, som bundede i Plattenslageri og Sløjhed— derfor frelser jeg Slægten — — —

Farvel. Høgerne dør ud — — Jeg tror, Slægten vil slukkes med to ensomme Kvinder.

Farvel, farvel!

Din William.»

Hoff rejste sig, gik hen til Sekretæren og aabnede den inderste Skuffe. Han tog Grevindens Billede frem, saa paa de smilende Sfinxtræk.

Saa vendte han sig og aabnede Kakkelovnsdøren.

Længe efter at Billedet var forkullet og sammenfoldet, sad Hoff der endnu med Hovedet støttet paa sine Hænder.

Han vækkedes af et Stokkeslag paa Døren. Det var Fremtidssoldaten.

Han rutschede ind i Stuen, hev Stokken der, Hatten her og purrede op i den mørke Manke med begge Hænder.

«Sig mig, Bloch,» sagde Hoff, «naar udgiver De Deres første Bog?»

«Hvorfor?»

«Aa jo — jeg vilde gerne anmelde den, inden jeg rejser . . .»

«Rejser?»

«Ja — jeg tænker paa det. Jeg synes ikke, her er rigtigt morsomt herhjemme.»

«Hvor rejser De hen» — —

«Aa — ligemeget, til Sahara, der er man idetmindste alene og har kun sig selv at sørge over» — —

Der var just ikke stort Hus til William Høst's Benefice i R—købing, skønt de gav «Ninon» for første Gang med nye Dekorationer og nyt Udstyr.

Paa første Bænk, hvor «de fine» sad, lo de tomme Sæder Beneficianten i Ansigtet, og bag ved, hvor de sad og spiste Smørrebrød og bankede med Stokke, baade naar de var glade

og bedrøvede, var Entréen saa billig, saa det ikke battede meget.

Hr. Høst var selv Chevalieren. «En underlig Rolle at gi'e til det besynderlige Mandfolk», sagde Redaktørens Frue. Men Beneficianten valgte jo selv Rollen. «Og,» som samme Dame sagde, «Selvkritik er en sjælden Ting — i Provinserne.»

Direktørens Frue var Ninon. Stiv, fed og lasket. Hun kunde ikke faa Smil paa Kinderne for Fedtet.

Det nye Udstyr havde sidst været brugt i «Elverhøj».

Publikum kedede sig, bagved sad de og snakkede, paa de fine Bænke lo de.

Men det var jo ogsaa en fræk Idé at spille Chevalieren, naar man saa saadan ud. Saadan en mager, bøjet Figur, hvor Bomuldsfløjlets Lurvethed faldt om de smalle Knokler, og Ansigtet saa magert, at man kunde ride paa Kindbenene, langt og smalt.

Og et Par Øjne, som man bliver bange for . . .

Hr. Høst spillede næsten slet ikke. Han gik og trak paa Benene, aflirede sine Repliker, saa sammenknuget ud. En Gang imellem saa' han ud over Salen. Blikket var helt slukket, dødt — — —

Men saa i fjerde Akt, hvor han skal fængsles,

spillede han pludseligt op. Han deklamerede højt, med store, patetiske Bevægelser, han løftede Stemmen — —

Paa de bageste Bænke aabnede man Mundene, spilede Øjnene op. William saa ud paa disse Ansigter, hvilede i dem som for at hente Mod.

Og med skærende Kraft udslyngede han den sidste Replik:

Men dette skal han vide:
Ethvert Gebet, der vindes kan ved Magt og der ved Frygt
kan aves eller lokkes
Ved diplomatisk Kunst, er let hans Bytte.
Men hint Gebet, der underfuldt er dannet
Af Lidenskab, af Sværmeri, af Drømme,
Hvor Tvang og Trods ej taales, hvor et Blik
Bønfaldende og ømt kan opnaa alt.
Til Værn for det en talrig Livvagt samles.
Et ædelt Ridderskab af Frankrigs Ungdom —
For denne Skare vogte han sig vel:
Mod den hans Magt — — —

Han havde hørt dem hvidske nede paa de første Bænke. Nu raabte man Hys fra de bagerste Rækker. Han stansede et Nu og mens hans Stemme knækkede og sprang over til en Hvinen, raabte Hr. Høst:

og Despotiets Vilje
Skal bryde sig som Staal.

Han vendte sig og i det samme brød frem en knaldende Styrtesø af Latter. Williams

Bleghed rødmede under Sminken, han vendte sig rask og i et eneste, flammende Nu maalte han Hoben med sit Blik . . .

Under Mellemakten var Munterheden ustanselig.

Saa rullede Tæppet op igen. Publikum var lattermildt, uroligt, man hyssede, raabte til de Spillende, talte med. Da Hr. Høst kom ind, brød Latteren løs.

Han gik frem over Scenen i en mørk Kappe, helt indhyllet og stillede sig med bortvendt Ansigt i den aabne Dør.

Men han blev ved at tie. Og tilsidst døde Latteren hen i denne Taushed, som pirrede Nysgerrigheden op og dræbte Munterheden.

Saa begyndte han.

Redaktionsfruen sagde siden, at hun havde ikke kendt hans Stemme igen. Den var dæmpet, aandeagtig monoton som Akkorder af Sfærernes Musik. Som en mumlende Flod, hvis Brusen stiger med Stormen, bølgede dens duggede Vellyd gennem Verset — — —

William følte Stilheden. Han vendte sig og bestandig ubevægelig, kun hævende Stemmen, der fik Feber og glødede, bandt han disse Hundreder til sine Læber:

Hvad vil jeg nu? Jeg ved min Haand er løftet
Ved Brødens Port, beredt at banke paa
Og om min Pande har der lagt sig Skyer —

Og om mit Hjerte ruller der et Hav
En oprørt Strøm af Ønskers dunkle Bølger.

«Hvorfor Satan er der saa stille,» spurgte Komikeren i Kulissen.

William hørte det, og et Øjeblik kom der som et Smil over hans Læber — —

Forgæves! Oh, det gærer i min Hjerne —
Og i mit Bryst hver Fiber sig bevæger —
En zitrende Magnetnaal — ak og dens
Misvisning er det, jeg maa styre efter.
Jeg kan ej andet, om jeg end var vis paa,
At hint Minut, jeg venter paa, vil klage —
For mig mit hele Liv: Gid det var ugjort — —

Man klappede ikke, ventede blot taus, ventede. William drog Vejret dybt og gik frem.

Saa kom Ninon . . .

Men Byens Avis havde Ret, at saadan havde man aldrig sét Komedie i R—købing. William Høst var ikke sig selv, Sejren hallucinerede ham, han havde Søvngjængerens Sikkerhed, han spillede Komedie i Drømme. Han tænkte ikke mere, han talte blot . . .

Han var hallucineret. Han syntes, Ninon var hans Moders Skikkelse, skøn og ung, som da han var Barn. Han hørte hendes Stemme: det var hende, han berørte, hende, hans Øjne saa' — —

Han klagede mildt som et Barn, naar det beder om Naade, naar det trygler sin Moder om en fredlyst Plads i hendes Skød ved hendes Hjerte — — —

Men saa vekslede Lidenskaben. Som flydende Ild gik det igennem hans glødende Ord.

Han vidste ikke mere af sig selv — Galskab var det, Galskab — —

Dø, vilde han, dø — — og nu hvor han døde, syntes han Ninon blev Kunsten, som han havde elsket, Kunsten, han havde skænket sit Liv, sin Vilje alle sine Tanker, hver en Drøm.

Og hans Sjæl opløste sig i hans Væsens smertefulde Hengivelse — —

Ja, ja, det var for Kunsten, han knælede, den Kunst, som havde rummet hans Liv, den Kunst, hvormed han nu gennemildnet af Gudens hellige Pust, endelig stod Ansigt til Ansigt.

Det var for den, han kastede sig ned — —

«For sidste Gang nu med Sky,
mit Øje taber sig i Synet af Dem.
Farvel, min skønne Moder! Dette Liv,
der skylder Dem sit Ophav, og i Dem
har aandet, drømt og smertelig sig krympet,
adskilt fra Dem det løsnes fra sin Rod,
dets Aandedrag, dets Drømme sig forbydes
og selv hvad jeg har lidt, er nu en Brøde,
Alt tages fra mig i det Ord Farvel.»

Hans Stemme døde. Som Ekko af en sluttet Symfonis sidste svindende Akkord. Han laa endnu et Nu, saa rejste han sig hurtigt — —

Mens Huset jublede, græd Beneficianten i Kulissen — —

For første og sidste Gang havde denne Ulykkelige faaet Magt til at røre Hjærterne — for sidste Gang havde staaet Ansigt til Ansigt med Kunsten.

Saaledes havde man aldrig klappet i R— købing. Publikum vilde slet ikke gaa, man klappede, trampede, raabte.

Redaktørens Frue svingede med sit Lommetørklæde.

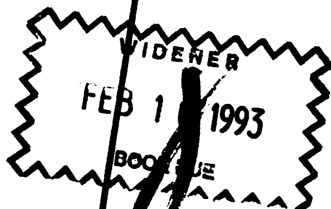
Og saa vilde Beneficianten ikke ind.

«Chevalieren er jo død,» sagde han.

Som om det gjorde noget, naar man havde Benefice . . .

Saa kom Maskinkarlen frem foran Tæppet og slukkede Lamperne.

Ende.

WIDENER
FEB 1 1993
BOOK DUE

3 2044 014 489 447